

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE OPĆINE PRIVLAKA

Privlaka, studeni 2025. godine

Projekt:	STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE OPĆINE PRIVLAKA
Naručitelj: 	OPĆINA PRIVLAKA Ivana Pavla II 46, 23233 Privlaka
Odgovorna osoba naručitelja:	Gašpar Begonja, dipl.ing. Načelnik
Izvršitelj: 	VITAR U KRMU, obrt za stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, vl. Mojca Soža Ivana Gorana Kovačića 2 A, 22202 Primošten
Odgovorna osoba izvršitelja:	mr.sc. Mojca Soža, univ.bacc.oec. Vlasnica obrta
Voditelj projekta:	mr.sc. Mojca Soža, univ.bacc.oec.
Datum dokumenta:	Studen 2025. godine

SADRŽAJ

LISTA KRATICA	5
1. UVOD	6
1.1. SVRHA I RAZLOZI IZRADE DOKUMENTA	6
1.2. DEFINICIJE.....	7
1.3. ELEMENTI ZELENE INFRASTRUKTURE	8
1.4. PROCES IZRADE DOKUMENTA.....	12
2. POVEZNICA NA PROGRAME ZELENE INFRASTRUKTURE I KRUŽNOG GOSPODARENJA I NACIONALNOG PROGRAMA OPORAVKA I OTPORNOSTI	15
3. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA	18
4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI	19
5. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA ZAHVATA	21
5.1. PODRUČJE OBUHVATA	21
5.2. STANOVNIŠTVO.....	23
5.3. RELJEFNA, GEOMORFOLOŠKA I HIDROLOŠKA OBILJEŽJA.....	25
5.4. KLIMATSKA OBILJEŽJA.....	26
5.5. PRIKAZ POSTOJEĆIH RIZIKA I ZNAČAJNIH NEPOGODA U PRETHODNOM RAZDOBLJU	27
6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE	29
6.1. ANALIZA STRATEŠKIH DOKUMENATA	29
6.1.1. Plan razvoja Zadarske Županije 2021.-2027.....	29
6.1.2. Provedbeni program općine Privlaka za razdoblje 2021.-2025.....	31
6.1.3. Strategija razvoja turizma Općine Privlaka za razdoblje od 2015. do 2025. godine	32
6.1.4. Strategija upravljanja imovinom Općine Privlaka za razdoblje od 2020. do 2026. godine	32
6.1.5. Procjena rizika od velikih nesreća općine Privlaka	33
6.2. ANALIZA PROSTORNO PLANSKIH DOKUMENATA	34
6.2.1. Prostorni plan uređenja, IV. izmjene i dopune	35
6.2.2. Analiza i kartografski prikaz zaštićenih vrijednih područja.....	42
6.2.3. Nacrt prijedloga za izmjene ili dopune u prostornim planovima	44
6.3. ANALIZA DOSTUPNIH BAZA PODATAKA ZELENIH POVRŠINA	45
6.3.1. Upravljanje javnim zelenim površinama	45
6.3.2. Ulaganja u održavanje zelenih površina	45
6.4. ZAŠTITA BIORAZNOLIKOSTI.....	46
6.5. DRUŠTVENO-GOSPODARSKA ANALIZA.....	50
6.5.1. Društvena analiza	50
6.5.2. Gospodarska analiza	51
6.5.3. Indeks razvijenosti Općine Privlaka.....	54

6.6. ANALIZA DOSADAŠNJIH JAVNIH ULAGANJA KROZ PRORAČUN	54
6.7. ANALIZA URBANE STRUKTURE	55
6.7.1. Analiza sive infrastrukture	56
6.7.2. Analiza zelene infrastrukture	56
6.7.3. Analiza plave infrastrukture	60
6.7.4. Analiza održivih oblika mobilnosti	63
6.7.5. Analiza toplinskih otoka	63
6.8. ANALIZA ANKETNOG UPITNIKA	69
7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA	87
7.1. PLANIRANJE I GRADNJA NOVIH ZGRADA U SKLADU S KRUŽNIM GOSPODARSTVOM	90
7.2. REVITALIZACIJA I OBNOVA NEKORIŠTENIH PROSTORA I ZGRADA	91
7.3. KRUŽNA OBNOVA I REPROGRAMIRANJE KORIŠTENIH PROSTORA I ZGRADA	94
8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU	97
8.1. ANALIZA PODRUČJA POGODNIH ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU PREMA TIPOLOGIJI ZELENE INFRASTRUKTURE	99
8.2. PRIJEDLOZI AKTIVNOSTI ZA SMANJENJE EFEKTA URBANIH TOPLINSKIH OTOKA	124
8.3. PRIJEDLOG FORMIRANJA I USPOSTAVE VELIKE I MALE URBANE MREŽE	128
9. IZRADA SWOT ANALIZE	131
10. STRATEŠKI OKVIR	136
10.1. NACIONALNI STRATEŠKI OKVIR	136
10.2. STRATEŠKI OKVIR OPĆINE PRIVLAKA	136
11. HORIZONTALNA NAČELA	148
12. POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE	151
13. POPIS IZVORA/LITERATURE	176
POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA	178
POPIS TABLICA	178
POPIS GRAFIKONA	178
POPIS SLIKA	179

LISTA KRATICA

DNSH	engl. Do No Significant Harm (ne nanosi bitnu štetu)
DHMZ	Državni hidrometeorološki zavod
DZS	Državni zavod za statistiku
EU	Europska unija
GIS	Geoinformacijski sustav
GUP	Generalni urbanistički plan
JLS	Jedinica lokalne samouprave
JU	Javna ustanova (za upravljanje zaštićenim područjem)
KG	Kružno gospodarenje
MZOIE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
NBS	engl. Nature Based Solutions
NKS	Nacionalna klasifikacija staništa
NN	Narodne novine
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti
NRS	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
NUTS	Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku
OIE	Obnovljivi izvor energije
POVS	Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove
PPUO	Prostorni plan uređenja Općine
Program 2030	Program Ujedinjenih Naroda za održivi razvoj 2030
RH	Republika Hrvatska
SWOT analiza	snage (engl. <i>strengths</i>), slabosti (engl. <i>weaknesses</i>), prilike (engl. <i>opportunities</i>), prijetnje (engl. <i>threats</i>)
UZI	Urbana zelena infrastruktura
UTO	Urbani toplinski otoci
ZI	Zelena infrastruktura

1. UVOD

Strategija zelene urbane obnove je strateška podloga od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja se odnosi na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja (engl. Nature Based Solutions), unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike. Donosi se za razdoblje od 5 do 10 godina i izrađuje se za cijelo područje jedinice lokalne samouprave. U svojoj osnovi Strategija zelene urbane obnove obuhvaća zelenu infrastrukturu te kružno gospodarenje prostorom i zgradama.

Strategija zelene urbane obnove definira mjere, projekte i aktivnosti svih elemenata zelene urbane obnove, odnosno zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te kao takva ima ulogu podloge za daljnje izmjene prostorno-planske dokumentacije. Uvrštavanjem u prostorno-plansku dokumentaciju definiranih elemenata zelene urbane obnove i smjernica koje proizlaze iz Strategije zelene urbane obnove, moguć je kvalitetniji dugoročni razvoj koji uvažava prirodu i čovjeka.

1.1. SVRHA I RAZLOZI IZRADE DOKUMENTA

Cilj izrade Strategije zelene urbane obnove Općine Privlaka je poticanje razvoja i unaprjeđenje sustava otvorenih/zelenih površina općine kroz unaprjeđenje postojećih i planiranje novih otvorenih/zelenih površina te njihovo umrežavanje i razvijanje različitih funkcija. Također, izradom ove Strategije želi se potaknuti kružno gospodarenje prostorom i zgradama, kako bi se osigurali temelji razvoja održivog prostora. Sve navedeno, rezultirat će jačanjem otpornosti na rizike i klimatske promjene te služiti kao podrška općem održivom razvoju.

Europska komisija predložila je 27. svibnja 2020. godine plan oporavka za Europu kako bi pomogla državama članicama u otklanjanju gospodarskih i društvenih posljedica nastalih zbog pandemije COVID-19 te doprinijela pokretanju gospodarskog oporavka i jačanju otpornosti gospodarstva na razini EU. Hrvatski Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (u daljnjem tekstu NPOO) odobren je Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 10687/21 od 20. srpnja 2021. kao poticajan financijski okvir i mehanizam. NPOO definira reformske smjerove i područja ulaganja radi postizanja ciljeva ekonomskog i društvenog oporavka, kao i jačanja otpornosti države i hrvatskog gospodarstva na krize.

Strategija zelene urbane obnove Općine Privlaka za razdoblje od 2025. do 2030. godine obuhvaća opsežnu analizu zelenih/otvorenih prostora na području općine, odnosno elemenata zelene infrastrukture te izdvojenih objekata/zgrada, kao potencijala za primjenu načela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, temeljem čega se donose strateški koraci usmjereni prema njihovom sustavnom unaprjeđenju, zaštiti i daljnjem upravljanju i planiranju.

Strategija zelene urbane obnove Općine Privlaka je strateška podloga koja se odnosi za razdoblje od 2025. do 2030. godine sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17 i 151/22) i Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17 i 118/18) te nizom podzakonskih propisa i akata. Temeljem navedenog, hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u RH je Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, čiji Strateški cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, zagovara razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima kroz planski osmišljene zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja pridonose poboljšanju i očuvanju prirode, prirodnih funkcija i procesa. Jednako tako je i

razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama jedan od prioriteta provedbe politike na području održivog okoliša.

Ovim dokumentom se predlaže mreža zelene infrastrukture i to na razini konačnog plana zelene infrastrukture zajedno s aktivnostima/projektima raspoređenim u četiri strateška područja, a jednako tako u obzir su uzeti potencijali za primjenu načela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Strategija potiče ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja, unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike, a sve u korist lokalne zajednice općine Privlaka. Ciljevi–mjere–aktivnosti Strategije doprinose posebnim ciljevima definiranim Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine i Programom razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine. Dokument se poziva na važeću prostorno-plansku i strateško-plansku dokumentaciju te ostale strateške dokumente, izrađene na općinskoj razini, te kao takav doprinosi njihovoj provedbi i uravnoteženom razvoju cjelokupnog područja.

1.2. DEFINICIJE

Strateški dokument Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Zelena infrastruktura – Unaprjeđenje Europskog prirodnog kapitala (COM(2013) 249 final) od 6. svibnja 2013. godine, definira **zelenu infrastrukturu** kao „strateški planiranu mrežu prirodnih i polu-prirodnih površina koja je, s drugim elementima okoliša, projektirana i upravljana da uspostavi široki raspon usluga ekosustava. Ona obuhvaća krajobrazne i ozelenjene prostore (ili plave ukoliko se odnosi na vodene ekosustave) i ostale fizičke elemente u kopnenim (uključujući obalne) i morskim područjima. Na kopnu je zelena infrastruktura prisutna u ruralnom i urbanom okruženju.“ Prirodna i polu-prirodna područja u tom smislu mogu obuhvaćati zaštićena prirodna područja, šumske i ruralne krajobraze, javne zelene površine unutar urbaniziranog područja, vrtove privatnih kuća, zaštitno zelenilo industrijskih i gospodarskih zona, degradirana područja i slično.

Zelena infrastruktura je kao pojam definirana Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23) koji u članku 3. navodi kako su **zelena infrastruktura planski osmišljene zelene i vodene površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojima se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivog razvoja.**

Pojam zelene infrastrukture najčešće se smatra krovnim konceptom koji obuhvaća mrežu zelenih i vodenih površina i elemenata, no, u znanstvenoj i stručnoj literaturi ponekad se razdvajaju i pojedinačno definiraju koncepti zelene i plave infrastrukture. Zelena infrastruktura uključuje kopnene ekosustave i elemente dok plava infrastruktura obuhvaća vodene i riparijske ekosustave i elemente. Budući da parkovne površine i šetnice često uključuju vodene površine i da su vodotoci često popraćeni parkovno uređenim zelenim zonama i šetnicama, zelena i plava infrastruktura su nedjeljivi i stoga ih treba planirati kao jedinstvenu mrežu.

Srodan koncept zelenoj infrastrukturi su **rješenja temeljena na prirodi (NBS - Nature-based Solutions)**. Ta rješenja su **nadahnuta i podržana prirodom, isplativa i istovremeno pružaju ekološke, socijalne i ekonomske dobrobiti i pomažu u jačanju otpornosti. Takva rješenja povećavaju prisutnost i raznolikost prirode odnosno prirodnih obilježja i procesa u**

gradovima te kopnenim i vodenim krajobrazima putem lokalno prilagođenih, učinkovitih i sistemskih intervencija (Bulkeley, 2020.). Specifične vrste zelenih i vodenih površina mogu se smatrati rješenjima utemeljenim na prirodi kada na održiv i ekološki prihvatljiv način vrše funkciju za koju se tradicionalno koriste siva rješenja. Primjeri NBS-a su zeleni krovovi, kišni vrtovi i propusne parkirališne podloge. Isto tako, i primjena koncepta zelene infrastrukture u urbanom okruženju može se smatrati NBS rješenjem na strateško-planskoj razini.

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama podrazumijeva učinkovito i neprekidno korištenje resursa (materijala, dijelova zgrada i samih zgrada i prostora) kojim se radikalno smanjuje količina otpada, racionalizira se potrošnja energije i uporaba materijala, sprječava stvaranje otpada, potiče recikliranje i smanjenje količine opasnih kemikalija prilikom čega posljedično dolazi do razvoja novih materijala i tehnologija (*Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine, 2021.*). Cilj je osigurati ponovnu uporabu prostora i zgrada koji su se prestali koristiti, a prije završetka njihova cjeloživotnog vijeka.

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama, u smislu ovog dokumenta, odnosi se na planiranje i gradnju novih zgrada, odnosno revitalizaciju i prenamjenu napuštenih i slabo korištenih prostora i zgrada, radi poticanja ponovnog korištenja uz produljenje trajnosti prostora i zgrada, poticanja mjera smanjenja količine građevnog otpada te povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. Na cjelokupnom području općine Privlaka postoji nekoliko nekorištenih ili slabo korištenih prostora i zgrada koji predstavljaju izniman potencijal za primjenu načela kružnog gospodarenja i razvoj održive, sigurne i otporne općine.

Očuvanje i obnova bioraznolikosti, koji su ovom Strategijom također obuhvaćeni, jedan je od ciljeva zaštite prirode prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23), i to “**očuvanjem prirodnih stanišnih tipova, divljih vrsta i njihovih staništa, uključujući sve vrste ptica koje se prirodno pojavljuju na teritoriju RH, kao i ptičjih jaja i gnijezda, uspostavom odgovarajućeg sustava zaštite, upravljanja i nadzora**”.

1.3. ELEMENTI ZELENE INFRASTRUKTURE

Elementi zelene infrastrukture mogu se promatrati na različitim razinama i kroz različite tipologije.

(1) Elementi zelene infrastrukture prema mjerilu:

Kako bi se stvorila održiva, sigurna i prilagodljiva zelena infrastruktura otporna na promjene okoliša, nužno ju je planirati na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini. Razine implementacije zelene infrastrukture su:

- Međunarodna razina planiranja zelene infrastrukture EU-a koristi elemente koji prelaze granice država, a uključuju riječne slivove, velike šumske komplekse i planinske lance međunarodnog značaja te područja ekološke mreže Natura 2000.
- Nacionalna/regionalna razina identificira važne elemente za tvorbu sustava zelene infrastrukture, a podrazumijeva velika zaštićena područja i jezera, riječne slivove, šume visoke prirodne vrijednosti, prostrane pašnjake, područja poljoprivrede, velike sustave dina i obalnih laguna, planinske lance, obalna područja, močvare, ruralne/agrikulturne krajobraze, strateški važne vodene ili zelene koridore i komplekse, poplavna područja te šume i šumarke u službi „steppingstonesa“ za faunu.

- Lokalna razina podrazumijeva najnižu razinu planiranja zelene infrastrukture, a njezine elemente možemo podijeliti na veće gradske zelene strukture: sportsko-rekreacijski sadržaji, groblja, obuhvaća elemente poput livada, šuma, lokalnih prirodnih rezervata, parkova, vrtova, dvorišta, zelenih krovova, vertikalnih vrtova, bio pročistača, kišnih vrtova, živica, drvoreda, ribnjaka, jezera, rijeka, potoka, pješačkih i biciklističkih staza, obnovljenih ili napuštenih industrijskih područja, sportskih terena, golf terena, dječjih igrališta, trgova, otvorenih prostora škola i vrtića te javnih, poslovnih i industrijskih objekata/područja, groblja, rasadnika, agrikulturnih zemljišta, prijelaza za divlje životinje i slično.

Smjernice za izradu Strategije zelene urbane obnove Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, sadrže **(2) tipologiju zelene infrastrukture prema fizičkim oblicima**, prema kojoj se zelena infrastruktura sastoji od urbanih točaka, malih i velikih urbanih točaka (ili mreža) i urbanih koridora:

- **Urbana točka** predstavlja nepovezane površine zelene infrastrukture kao primjerice šume i šumarci u urbanim područjima, perivoji, parkovi, sportski tereni u zelenilu, urbani vrtovi, povrtnjaci, zelena groblja i kampusi, vrtovi vila i ljetnikovaca, zelene okućnice kuća i zgrada, jezera, močvare, retencije, detencije i bare, kišni vrtovi, male zelene površine s niskim zelenilom, pojedinačna stabla i jako male grupe stabala.
- **Manje urbane točke** obuhvaćaju projekte uređenja i izgradnje zelene infrastrukture koji su u neposrednoj vezi sa zgradom javne i društvene namjene ili građevinskom česticom zgrade javne i društvene namjene, kao što su senzorni vrt, kišni vrt, urbani vrt na terenu ili na zgradi, zelene parkirališne površine, zeleni krov, zelena fasada, uređenje okoliša zgrade i slično.
- **Velike urbane točke i urbani koridori** obuhvaćaju projekte uređenja i izgradnje zelene infrastrukture, kao što su perivoj, centralni park, šuma u urbanom području, obale jezera i vodotoka, zelena biciklistička infrastruktura, drvored, urbana mreža i slično.
- **Urbani koridori** su uže i šire trake zelenila i vodenih površina, koje najčešće prate prirodne tokove voda ili tokove oblikovane ljudskim djelovanjem kao primjerice rijeke i potoci s okolnim zelenilom, slivovi rijeka i potoka, ceste, kanali, željeznice s drvoredima, trakaste retencije oborina, zelenilo i vode uz energetske vodove, vjetrovni i ekološki koridori i slično, a u svrhu povezivanja postojećih nepovezanih urbanih točaka novim trakama zelene infrastrukture.

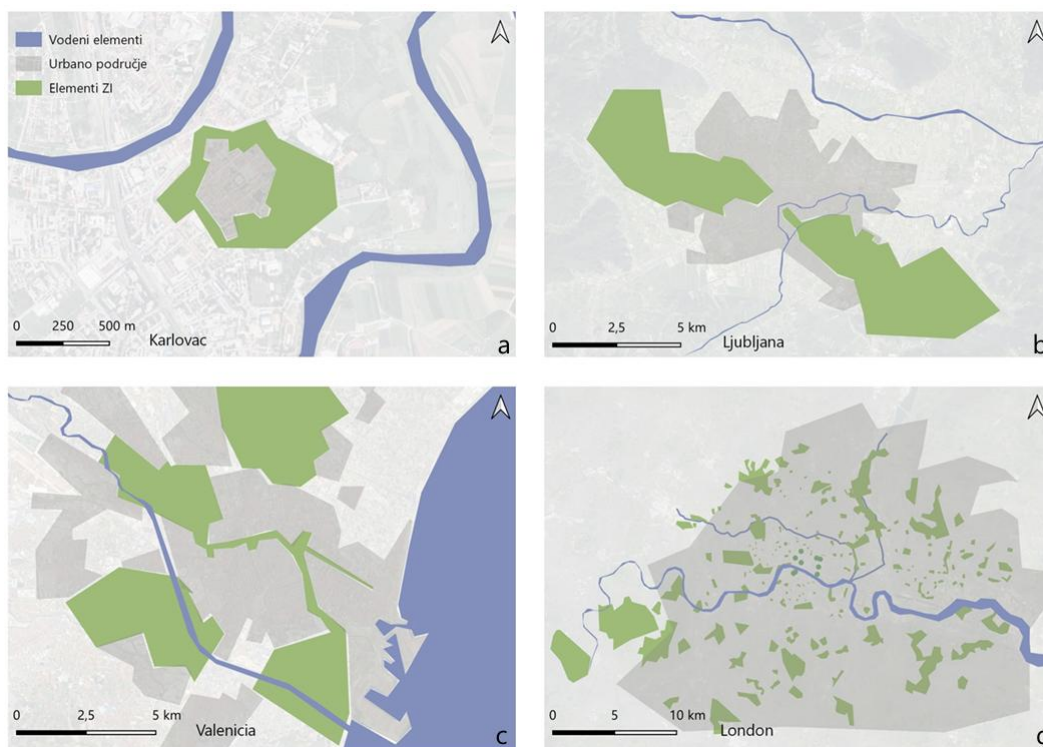
(3) Tipologija zelene infrastrukture prema strukturi i funkciji sadrži sljedeće strukturne elemente: zeleni prsten, zelene klinove, linearne elemente te izdvojene točkaste elemente. Za formiranje funkcionalne mreže zelene infrastrukture, potrebno je ostvariti sve navedene strukturne elemente.

- **Zeleni prsten** predstavlja kontinuirani dio zemljišta u blizini ili oko velikih urbanih područja u kojem se strogo ograničava izgradnja, a za ulogu ima povezivanje staništa u izvangradskim zonama (prikazano na slici 1a). U tom smislu, zeleni pojas ima veliku ekološku važnost u izgradnji održivog gradskog okoliša. Dodavanjem različitih sadržaja u okviru sportsko-rekreativnih aktivnosti, pojas osim ekološke funkcije dobiva i socijalnu ulogu ostvarujući potrebe gradskog stanovništva. Na ekološki doprinos zelenog pojasa urbanom području ne utječe mjestimično presijecanje njegovog kontinuiteta, međutim važno je takvo područje održati s trajnim i strogim ograničenjem nove izgradnje.
- **Zeleni klinovi** su veliki linearni potezi koji za ulogu imaju ekološko povezivanje izvangradskog prostora s gradskim centrom (prikazano na slici 1b). Takve veze nisu

nužno kontinuirane cijelim njihovim potezom već mogu biti sastavljene od manjih linearnih i otočnih struktura, a najčešće imaju tendenciju fragmentiranja približavajući se visoko urbaniziranom središtu grada. Otvorene površine u službi klinova obuhvaćaju od antropogenih do potpuno prirodnih prostora, a ujedno služe i kao socijalni prostor građana.

- **Ostali linearni elementi** su krajobrazni linearni elementi ekološkog značaja, a za ulogu imaju povezivanje manjih pojedinačnih struktura u veći ekološki sustav (prikazano na slici 1c). Riječni tokovi predstavljaju veliki ekološki potencijal za razvoj zelene infrastrukture s obzirom na njihov prirodni kontinuitet i tendenciju povezivanja različitih staništa. U urbanom tkivu, povezivanje može biti podržano putem drvoreda i drugih sličnih linearnih elemenata.
- **Izdvojeni točkasti elementi** jesu pojedinačni elementi u sustavu zelene infrastrukture koji imaju veliku ekološku i socijalnu važnost, ali ih je teško povezati u jedinstveni sustav (prikazano na slici 1d). Iz tog razloga potrebno je planirati povezivanje putem drvoreda ili drugih točkastih elemenata kao što su krovni i vertikalni vrtovi kako bi se ostvarila linearna ili „steppingstones“ veza.

Slika 1. Primjeri elemenata zelene infrastrukture u gradovima

Koristi zelene infrastrukture

- **Korist za okoliš:** Apsorpcija CO₂ iz atmosfere, poboljšanje kvalitete zraka, kontrola oborinskih voda, smanjenje toplinskih otoka, poticanje bioraznolikosti

Razvijena zelena infrastruktura u urbanim područjima utječe na smanjenje zagađenja filtriranjem štetnih lebdećih čestica u zraku i smanjenjem stakleničkih plinova, a istodobno ima izražene hidrološke funkcije. Hidrološke koristi zelene infrastrukture uključuju transport, infiltraciju i prirodnu odvodnju, uklanjanje onečišćenih tvari iz tla i vode, obalnu zaštitu od plavljenja, smanjenje površinskog protoka kroz površinsku hrapavost i na kraju, skladištenje vode s potencijalom za ponovno korištenje. U okviru kontrole otjecanja, zelena infrastruktura djeluje

na smanjenje nizvodne erozije, unapređenje kontrole i prevencije od poplava te zaštite od olujnih udara, unaprjeđenje upravljanja odljevom oborinskih voda i održavanje volumena otjecanja. Okolišne koristi zelene infrastrukture uključuju pojačanu ekološku stabilnost i prilagođavanje klimatskim promjenama. Zelena infrastruktura djeluje na unapređenje kvalitete i očuvanje vode, očuvanje kopnenih i vodenih staništa, poboljšanu kvalitetu zraka i smanjenje ugljičnog dioksida u atmosferi, zaštitu bioraznolikosti te smanjenje ekološkog otiska, ublažava posljedice klimatskih promjena te djeluje na smanjenje potrebe za sivom infrastrukturom. Zahvaljujući interpolaciji zelenih i vodnih površina u izgrađeno gradsko tkivo, moguće je umanjiti efekt toplinskih otoka i smanjiti temperature u gradovima. Povećanjem pješačkih površina te unaprjeđenjem vegetacije uz istaknute prometnice, posebice drvoreda, umanjuje se otpuštanje stakleničkih plinova u atmosferu te se filtriraju aeropolutanti. Korištenje zelene infrastrukture kod preobrazbe napuštenih, nedovoljno korištenih i zapuštenih zemljišta u i oko urbanih središta može rezultirati društvenim, okolišnim i gospodarskim koristima te poboljšanjem percepcije kvalitete urbanog područja.

- **Gospodarska korist:** Smanjenje operativnih troškova, smanjenje količine otpada, smanjenje potrošnje energije, povećanje vrijednosti nekretnina, priljev stanovništva

Zelena infrastruktura doprinosi smanjenju javnih i privatnih rashoda. Prvenstvena gospodarska korist ulaganja u zelenu infrastrukturu proizlazi iz izbjegavanja novih i nepotrebnih troškova. Direktni gospodarski doprinos očituje se u očekivanom smanjenju toplinskih otoka u gradu, pri čemu će se smanjenjem temperature u stambenim i radnim prostorima ostvariti ušteda u troškovima energije za hlađenje. Navedeno se postiže izvedbom zelenih krovova i zelenih zidova na zgradama, kao i povećanjem zelenih površina oko zgrada, čime se smanjuje okolna temperatura. Zelena infrastruktura također smanjuje negativne utjecaje ekstremnih klimatskih pojava, smanjujući posredno materijalnu štetu od vjetrova, ekstremnih padalina i poplava. Zato gradovi moraju promijeniti način planiranja i projektiranja urbanog tkiva planiranjem odgovarajućeg omjera izgrađenih i prirodnih te ozelenjenih površina, kao primjerice dimenzioniranjem infrastrukturnih vodova na ekstremne oborine, formiranjem upojnih površina, planiranjem rekreacijskih površina koje se aktiviraju kao retencije u slučaju poplava i slično. Vrlo važnu gospodarsku korist čini utjecaj zelene infrastrukture na poboljšanje zdravlja ljudi i smanjenje ulaganja u liječenje bolesti. Znanstvene studije pokazuju produljenje životnog vijeka ljudi u zemljama sa zdravim gradskim okolišem. Ušteda na troškovima liječenja od bolesti izazvanih zagađenim okolišem gospodarski je važna kategorija. Zelena infrastruktura osigurava direktnu gospodarsku korist i kroz proizvodnju hrane u urbanim vrtovima na zgradama ili na terenu, u staklenicima i zimskim vrtovima. Također, doprinos se očekuje kroz otvaranje novih radnih mjesta te osnivanje novih tvrtki za potrebe izgradnje i održavanja zelene infrastrukture te proizvodnju i prodaju građevinskih i bioloških materijala. Najvidljiviji gospodarski učinak izgrađene zelene infrastrukture očekuje se kroz porast vrijednosti nekretnina. Razlika u cijeni nekretnina na nekom području prije i poslije izgradnje zelene infrastrukture stvara novu novčanu vrijednost. Evidentno je da je uključivanje zelene infrastrukture u suvremene gradske strategije gospodarskog razvoja nužno u dobrom gospodarenju gradovima.

- **Društvena korist:** Dostupnost javnim zelenim površinama, poticanje tjelesne aktivnosti, poboljšanje mentalnog zdravlja, jačanje zajednice, razvoj inkluzije

Društvena korist zelene infrastrukture izravno se ogleda u unapređenju kvalitete života u gradovima kroz provođenje slobodnog vremena na otvorenom te aktivno korištenje javno dostupnih rekreacijskih, sportskih, kulturnih, zdravstvenih i obrazovnih sadržaja unutar ili uz zelenu infrastrukturu. Igrališta, kupališta, glazbene i video scene, odmorišta, paviljoni, terase, strehe, edukativne staze, eko parkovi, ugostiteljski i turistički sadržaji pješačke i biciklističke staze

te drugi javni prostori značajno doprinose unapređenju kvalitete zdravlja. Zelena infrastruktura povezuje različite društvene skupine i potiče njihovu interakciju te je protumjera otuđenju s nizom psihičkih poteškoća suvremenog urbaniteta. Gradski predjeli postaju sigurniji i pristupačniji osjetljivijim ili slabije pokretljivim stanovnicima. Gradske četvrti s uređenim i dostupnim parkovima, ulice s drvoredima, urbani vrtovi te parkovi i zelene površine oko stambenih, javnih i obrazovnih zgrada čine svakodnevicu ugodnijom, a vrijednost tih četvrti višom i poželjnijom za stanovanje. Temperatura u urbanim područjima i urbani toplinski otoci nepovoljno utječu na zdravlje ljudi i kvalitetu života, kako zbog povećane temperature tako i zbog lošije kvalitete zraka. Ovi nepovoljni utjecaji mogu se ublažiti povećanjem pješačkih te smanjenjem kolno-prometnih površina, kao i interpolacijom zelenih i vodnih površina u izgrađeno gradsko tkivo, što pomaže filtriranju lebdećih čestica i smanjenju zagađenja zraka. Posebnu društvenu korist ima izgradnja zelene infrastrukture na prostorima zgrada društvenog standarda (vrtića, osnovnih i srednjih škola i drugih sadržaja u funkciji zajednice) gdje obrazovni proces stvara temelje ponašanja budućih građana, a fizički prostori postaju fokusi okupljanja lokalne zajednice. Zelena infrastruktura uključuje i sadržaje kojima se promovira identitet te prirodno i kulturno nasljeđe, kao i uspješna integracija arhitekture i urbanizma u kontekstu krajobraza urbanog prostora. Povijesne zgrade sa svojim uređenim vrtovima punim zelenila i vode, biljnih i životinjskih vrsta, kao i povijesni perivoji oblikovani u stilu vremena u kojem su nastali predstavljaju nacionalnu kulturnu vrijednost.

1.4. PROCES IZRADE DOKUMENTA

Izrada Strategije zelene urbane obnove Općine Privlaka uključivala je nekoliko faza: prikupljanje i obradu podataka, analizu stanja, izradu koncepta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, izradu strateško-planskog okvira, operativnog plana provedbe i praćenja te smjernica za ugradnju strateško-planskog okvira u prostorno-planske dokumente. Tijekom izrade Strategije zelene urbane obnove Općine Privlaka korištene su metode kabinetskog i terenskog rada.

Za potrebe analize stanja, izrade strateško-planskog okvira i operativnog plana provedbe i praćenja, prikupljeni su kvalitativni i kvantitativni podaci iz različitih izvora. Osnovni načini prikupljanja podataka bili su:

- temeljem ciljanog upita za primarnim podacima i već provedenim analizama Općini Privlaka,
- anketno istraživanje,
- pretraga mrežnih izvora podataka,
- pretraga tiskane literature.

Sekundarni podaci uključuju već provedene analize Općine Privlaka te javno dostupne podatke dobivene pretragom mrežnih izvora podataka (statistički, klimatski podaci). Osim relevantnih strategija i prostornih planova za područje općine Privlaka te županijsku i nacionalnu razinu, prikupljale su se i pretraživale stručne podloge za izradu strategija i planova, stručna i znanstvena literatura povezana s temama zelene urbane obnove te širok raspon relevantnih stručnih publikacija.

Prikupljeni podaci integrirani su u bazu podataka kako bi se različiti izvori i tipovi podataka mogli koristiti u analizama pojedinih aspekata. U prikupljanju podataka posebna je pažnja pridana utvrđivanju njihove kvalitete i starosti kako bi se osiguralo da rezultati nastali njihovom analizom budu ažurni i točni i da dostatno informiraju planiranje razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u općini Privlaka.

Participativni pristup organiziran je kroz anketno istraživanje. U ovom kontekstu anketa je služila kako bi se uvidjela mogućnost participacije i zainteresiranosti lokalne zajednice o ovoj tematici budući da je riječ o potencijalnim korisnicima zelenih površina te prostora i zgrada pogodnih za primjenu pristupa kružnog gospodarenja. Anketno istraživanje je bilo usmjereno prema stanovništvu općine Privlaka. Anketni upitnik izrađen je korištenjem web alata Google Forms te je bio distribuiran putem web stranice Općine Privlaka: <https://privlaka.hr/2025/07/11/anketa-za-izradu-strategije-zelene-urbane-obnove/>. Online anketa je uključivala 33 pitanja koja se tiču stavova javnosti o stanju i intenzitetu korištenja elemenata zelene infrastrukture i građevinskog fonda te potencijala za unapređenje zelenih površina i integracije kružnog gospodarenja, a sve u cilju donošenja strateških koraka u smjeru unapređenja, zaštite, upravljanja i planiranja cjelokupnog administrativnog područja Općine Privlaka.

Prikupljanje odgovora trajalo je od 11. srpnja do 28. kolovoza 2025. godine. Tijekom tog razdoblja, anketni upitnik ispunilo je 75 stanovnika općine Privlaka. U anketi je sudjelovalo 50 žena i 25 muškaraca svih dobnih skupina. Prema dobnoj skupini, dominirala je skupina 36-50 godina (49,3% sudionika), kojoj su slijedile dobne skupine 51-65 godina (sa 25,3% sudionika) i 26-35 godina (16% sudionika). Rezultati ankete su analizirani i integrirani u Strategiju.

Obrada podataka sastojala se od dvije temeljne faze. U prvoj fazi analizirani su sekundarni podaci, odnosno već postojeći podaci koji su omogućili usporedbu trendova u vremenu i prostoru. Ti su podaci služili za pripremu i operacionalizaciju anketnog istraživanja. Analiza sekundarnih podataka sastojala se od analize statističkih podataka i analize podataka iz već postojećih dokumenata iz predmetnog područja Općine Privlaka. U drugoj fazi su analizirani primarni podaci prikupljeni kroz anketno istraživanje te su integrirani s relevantnim sekundarnim podacima i interpretirani pomoću njih. Prikupljeni podaci obrađeni su uobičajenim statističkim i GIS metodama, metodama kartografske vizualizacije, metodama elaboriranja, sinteze, dedukcije i indukcije uz kritički pristup.

Sintezom prikupljenih podataka iz dostupnih dokumenata, literature i anketnog ispitivanja te uz uvažavanje postavljenih ciljeva u Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine (NN 147/2021) i Programu razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine (NN 143/2021) te ciljevima propisanim C6.1.R5 reformom iz NPOO-a, identificirane su razvojne potrebe i potencijali otvorenih zelenih površina i fonda zgrada u općini Privlaka.

Metodom SWOT analize identificirane su snage (engl. *strengths*), slabosti (engl. *weaknesses*), prilike (engl. *opportunities*) i prijetnje (engl. *threats*) relevantni za planiranje razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom.

Identificirane potrebe i potencijali te rezultati SWOT analize pružili su osnovu za definiranje koncepta razvoja zelene infrastrukture i modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Ulazni podaci iz analize stanja integrirani su sa znanstveno utvrđenim načelima razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama iz relevantne znanstvene literature kako bi se postavili temelji za kvalitetan dugoročni razvoj u ovoj domeni.

Po završetku i obradi svih analiza, dane su temeljne smjernice za unaprjeđenje prostora i mjesta po principima kružnosti te za razvoj zelene infrastrukture. Definirani su strateški okvir s prijedlozima posebnih ciljeva, mjera i aktivnosti unutar definiranih strateških ciljeva, plan zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te indikativni financijski i vremenski plan provedbe Strategije.

Izrađen nacrt Strategije poslan je na javno savjetovanje na rok od 30 dana. Savjetovanje s javnošću je objavljeno na službenim internetskim stranicama Općine Privlaka **od xx. studenog do xx. prosinca 2025. godine** te se pozvala zainteresirana i stručna javnost da se uključi u izradu Strategije davanjem svojih mišljenja, primjedbi i prijedloga. Nakon provedenog savjetovanja zaključuje se izrada Strategije te se prosljeđuje Općinskom vijeću Općine Privlaka na usvajanje.

2. POVEZNICA NA PROGRAME ZELENE INFRASTRUKTURE I KRUŽNOG GOSPODARENJA I NACIONALNOG PROGRAMA OPORAVKA I OTPORNOSTI

Temeljni dokument koji definira ciljeve održivog razvoja je **Program Ujedinjenih Naroda za održivi razvoj 2030 (Program 2030)** usvojen 2015. godine, najvažniji je dokument na svjetskoj razini koji postavlja 17 globalnih ciljeva održivog razvoja kojima se u 15 godina nastoji zaustaviti svaki oblik siromaštva, riješiti problem klimatskih promjena, smanjiti nejednakosti istovremeno osiguravajući da nitko ne bude isključen te doprinijeti održivom gospodarskom razvoju. Među ciljevima Programa 2030 posebno se ističe cilj 11 koji je usmjeren na razvoj uključivih, sigurnih, prilagodljivih i održivih gradova i naselja, pri čemu se kao jedan od prioriteta ovog cilja ističe osiguravanje univerzalnog pristupa sigurnim, uključivim i pristupačnim zelenim i javnim površinama.

Europski zeleni plan je dokument na razini Europske unije koji ističe značaj i potiče razvoj zelene infrastrukture i s njom povezanih rješenja. Europski zeleni plan je sastavni dio strategije Europske komisije za provedbu Programa 2030 i ciljeva održivog razvoja. Pri tome on predstavlja strategiju rasta kojom se Europska unija nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem 2050. godine neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast nije povezan s upotrebom resursa.

Razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima Republike Hrvatske doprinosi se održivom razvoju i jačanju otpornosti na klimatske promjene te postizanju ciljeva Europskog zelenog plana. Program razvoja zelene infrastrukture sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem RH (NN 123/17 i 151/22) predstavlja tip srednjoročnog akta strateškog planiranja koji se izrađuje i donosi za razdoblje od 5 do 10 godina, pri čemu pobliže definira provedbu strateških ciljeva definiranih dugoročnim aktima strateškog planiranja, odnosno Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS 2030) te višesektorskim i sektorskim strategijama.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO) provodi se u razdoblju od 2021. do 2026. godine i temeljni je dokument za korištenje sredstava dostupnih RH u okviru instrumenta "EU Nove generacije". Ukupna vrijednost raspoloživih sredstava iznosi 6,3 milijarde eura bespovratnih sredstava te 3,6 milijarde eura zajmova.

NPOO je usklađen s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. te ostalim relevantnim strateškim dokumentima, kao i s europskim prioritetima usmjerenima na digitalnu i zelenu tranziciju, koje se zasnivaju na modernizaciji gospodarstva i društva kroz veća ulaganja u inovacije te nove tehnologije. Prioriteti su pretočeni u obvezujući okvir *Mehanizma oporavka i otpornosti*, koji određuje kako više od 20 % odobrenih sredstava treba, kroz ulaganja i reforme, usmjeriti u digitalnu transformaciju, dok minimalno 37 % sredstava treba biti usmjereno na zelenu tranziciju i borbu protiv klimatskih promjena.

U okviru inicijative 6. NPOO-a Obnova zgrada, odnosno reforme C6.1 R5 (C7.2 R2/C7.2 R3) uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, osigurana je alokacija u iznosu od 15.500.000,00 eura. Pilot projektom se pruža potpora u provedbi projekata na lokalnoj razini koji su identificirani kroz strategije zelene urbane obnove. Definiraju se aktivnosti koje se odnose na provedbu Pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, horizontalne mjere osiguravanja pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, ugradnje elemenata zelene infrastrukture, održive urbane mobilnosti i

elektromobilnosti, upravljanje projektom i administracija te aktivnosti promidžbe i vidljivosti projekta.

Kroz niz mjera i inicijativa Strategija zelene urbane obnove Općine Privlaka značajno doprinosi ciljevima Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine i Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine te reforme C6.1 R5 (C7.2 R2/C7.2 R3).

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine srednjoročni je strateški dokument Republike Hrvatske kojim se na temelju identificiranog postojećeg stanja zelene infrastrukture u urbanim područjima opisuju razvojne potrebe i potencijali, identificiraju izazovi, definira vizija razvoja te razrađuju ciljevi, prioriteti i mjere za razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima RH radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju. Program razvoja zelene infrastrukture za razdoblje 2021. do 2030. godine strateški je dokument RH koji je usklađen s međunarodnim i europskim okvirom, u svrhu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima RH. Definirani su sljedeći posebni ciljevi:

Posebni cilj 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima

Posebni cilj 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima

Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture

Posebni ciljevi se ostvaruju kroz evidentiranje i analizu postojećeg stanja zelene infrastrukture, opis potreba i potencijala razvoja, identifikaciju postojećeg stanja zelene infrastrukture, te definiranjem mjera i prioriteta razvoja zelene infrastrukture područja općine Privlaka. Kako bi se osigurala zainteresiranost lokalnog stanovništva, krajnjih korisnika zelene infrastrukture, provodi se uključivanje javnosti putem javne ankete čime se direktno povećava interes i participacija javnosti. Provedbom aktivnosti obnove postojećih i izgradnjom nove zelene infrastrukture kreira se mreža zelenih površina te stječu brojne okolišne, gospodarske i društvene koristi za društvo u cjelini.

Održivi razvoj urbanih područja podrazumijeva racionalno korištenje prostora i raspoloživih resursa, što usmjerava aktivnosti prema napuštenim, zapuštenim i pod iskorištenim zgradama i prostoru njegovog neposrednog okoliša. Usporedno s Programom razvoja zelene infrastrukture izrađen je i **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine**, u kojem je predviđena provedba mjera ponovnog korištenja napuštenih i/ili zapuštenih postojećih prostora i zgrada i produljenja njihove trajnosti, mjera kružnosti kod planiranja novih zgrada, mjera u svrhu smanjenja količine građevinskog otpada te povećanja energetske učinkovitosti zgrada. U navedenim mjerama istaknut je veliki potencijal za primjenu elemenata urbane zelene infrastrukture za poboljšanje kvalitete prostora.

Građevinski fond RH se mijenja, a u većoj mjeri ga karakterizira značajan broj nekorisćenih prostora zgrada. **Zakon o prostornom uređenju** (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23) navodi kako se održivi razvitak podržava kružnim gospodarenjem prostorom i građevinama tako da se očuvaju postojeći resursi uređenjem i revitalizacijom prostora i ponovnom uporabom građevina kako bi se stvorila dodatna duža vrijednost i omogućilo učinkovito gospodarenje resursima.

Postavljeni prioriteti Programa razvoja kružnog gospodarenja su: revitalizacija nekorisćenih prostora i zgrada i smjernice za planiranje novih zgrada po načelu modela kružnog gospodarenja, a mjere su usmjerene na povećanje trajnosti i cjeloživotnog vijeka zgrada u prostoru, povećanje energetske učinkovitosti zgrada, te smanjenje nastanka građevnog otpada u cilju održivog razvoja. Posebni ciljevi definirani Programom razvoja kružnog gospodarenja su:

Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Posebni cilj 2. Kružna obnova nekorisćenih prostora i zgrada

Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama

Ovom Strategijom provest će se vrednovanje, evidentiranje, analiziranje, planiranje i aktiviranje stanja napuštenih, zapuštenih zgrada i prostora urbanog područja općine Privlaka u javnom vlasništvu koje je moguće obnoviti ili prenamijeniti te će se na taj način pridonijeti ostvarenju posebnih ciljeva definiranim Programom razvoja kružnog gospodarenja. Također je važno educirati javnost o pitanjima kružnog gospodarenja, kao potencijalnim sudionicima, kako bi se aktivnostima ostvarili ciljevi usmjereni prema novim, unaprijeđenim i održivim namjenama prostora.

3. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA

Srednjoročna vizija razvoja za razdoblje provedbe Strategije zelene urbane obnove služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja. Vizija razvoja Općine Privlaka u aspektu zelene urbane obnove predstavlja predodžbu budućeg razvoja Općine Privlaka. Vizijom se predstavlja očekivani napredak koji će biti rezultat dugogodišnjih implikacija ove Strategije na razvoj Općine Privlaka. Realizirana vizija razvoja služi kao sinteza željenog rezultata Strateškog okvira, stoga se na temelju nje definiraju strateški i posebni ciljevi.

Temeljem analize nacionalnih i europskih planskih dokumenata više razine, analize stanja i analize razvojnih potreba i potencijala, definirana je srednjoročna vizija razvoja Općine Privlaka u aspektu zelene urbane obnove. Strategija zelene urbane obnove Općine Privlaka ima za cilj stvoriti održivi prostor za život. Vizija je stvoriti općinu koja je izgrađena na principima održivog razvoja i koje je otporna na klimatske promjene. Vizija uključuje i promociju održivog transporta, poput biciklizma i korištenja javnog prijevoza, kao i stvaranje zelenih površina i parkova za građane i posjetitelje.

Vizija razvoja je inspirativno viđenje, odnosno deklaracija kojom se definira ono što se želi postići u dugoročnom razdoblju te služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja. Temeljem navedenoga, srednjoročna vizija razvoja u smislu zelene urbane obnove Općine Privlaka glasi:

Općina Privlaka je općina održivih otvorenih prostora, koja njeguje i promiče svoju bogatu kulturnu i prirodnu baštinu, osnažuje lokalnu zajednicu kroz zelenu i digitalnu tranziciju te gradi budućnost na načelima zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja.

Navedena vizija razvoja u pogledu zelene urbane obnove Općine Privlaka u skladu je s općenitom dugoročnom vizijom razvoja Općine Privlaka: *Turistički atraktivna destinacija prepoznatljive kulturno-povijesne i prirodne baštine, visoke kvalitete života te održivog gospodarstva temeljenog na zelenoj i digitalnoj tranziciji.*

Vizija razvoja Općine Privlaka odražava želju da se općina Privlaka, u bliskoj budućnosti, prometne u mjesto visoke kvalitete života, pružajući jednake mogućnosti za sve. Kako bi se ostvarila vizija potrebno je na adekvatan i okolišno prihvatljiv način razviti i prilagoditi postojeću urbanu infrastrukturu te osigurati veću učinkovitost i ponudu javnih usluga za sve stanovnike. Osnovni preduvjet visoke kvalitete života je kreiranje novih radnih mjesta i poboljšanje postojećih kroz poticanje razvoja poduzetništva i samozapošljavanja te omogućavanje pristupa društvenim vrijednostima za sve društvene skupine, a posebno one koje su u nepovoljnom položaju u društvu i na tržištu rada.

4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

U svrhu ostvarenja postavljene vizije, potrebno je definirati razvojne potrebe i potencijale otvorenih zelenih površina i fonda zgrada. Razvojne potrebe i potencijali navedeni u nastavku u skladu su te su proizašli iz postavljenih ciljeva u Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine (NN 147/21) i Programu razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine (NN 143/21) te ciljevima propisanim C6.1 R5 reformom iz NPOO-a.

Razvojne potrebe:

- RP 1. Jačanje identiteta općine unapređenjem sustava zelenih površina.
- RP 2. Povezivanje plave infrastrukture u jedinstvenu mrežu zelene infrastrukture.
- RP 3. Razvoj pješačkih i biciklističkih ruta koje omogućuju sigurno i ugodno kretanje između obale i unutrašnjosti, čime se oblikuje prepoznatljiv zeleni pojas koji postaje vizualni i funkcionalni simbol općine.
- RP 4. Osiguranje bolje i održivije dostupnosti zelenih površina svim stanovnicima, osobito u širem području uz morsku obalu.
- RP 5. Kreiranje atraktivnog mjesta za život i rad te unapređenje kvalitete života u općini u svrhu zadržavanja postojećeg te privlačenja novog stanovništva s posebnim naglaskom na mlade.
- RP 6. Očuvanje i unapređenje bioraznolikosti unutar cjelokupnog područja općine.
- RP 7. Adekvatno uređenje i prilagođavanje sadržaja zelenih otvorenih prostora uz odgojno-obrazovne ustanove kako bi bili u funkcijama odgoja i obrazovanja.
- RP 8. Provođenje edukacija stanovnika o suvremenim potrebama i važnostima zelene infrastrukture i principima kružnog gospodarenja.
- RP 9. Ozelenjavanje površina parkiranih površina u svrhu smanjenja utjecaja toplinskih otoka.
- RP 10. Smanjenje udjela sive infrastrukture radi prilagođavanja problemima klimatskih promjena i jačanjem otpornosti na rizike implementacijom inovativnih NBS rješenja.
- RP 11. Provođenje inventarizacije i procjene zapuštenih objekata i prostora za koje je potrebno provesti revitalizaciju u svrhu pronalaska nove održive namjene u skladu s principima kružnog gospodarenja.
- RP 12. Pобољшanje energetske učinkovitosti i održivosti postojećeg građevnog fonda, uključujući primjenom ozelenjivanja zgrada.
- RP 13. Usklađivanje buduće gradnje s načelima kružnog gospodarenja.
- RP 14. Razvijanje sustavnog rješenja prometa u mirovanju, pogotovo u svrhu rasterećenja javnih površina od parkiranih automobila i ozelenjavanje javnih površina.
- RP 15. Uspostavljanje partnerskog odnosa između općinske uprave i stanovnika te zajedničkog djelovanja u svrhu postizanja zelene obnove općine.

Razvojni potencijali:

1. Raznolikost tipova otvorenih površina na području općine predstavlja potencijal razvoja raznovrsnih aktivnosti, usluga i sadržaja te ih je kroz različite aktivnosti/projekte potrebno povezati u funkcionalnu mrežu zelene infrastrukture.
2. Unutar užeg područja općine prisutni su različiti tipovi otvorenih prostora javnog i društvenog sadržaja (područje uz morsku obalu, dječja igrališta, pješačke zone i slično), koji zauzimaju veće površine, a koje je potrebno očuvati, ozeleniti i unaprijediti radi poboljšanja identiteta općine i povećanja kvalitete života stanovništva.
3. Potencijal za uspostavu plavo-zelenih koridora kroz unaprijeđenje šetnica uz obalu mora i uspostavu novih javnih i društvenih sadržaja (parkovi, igrališta i slično) prisutan je na više lokacija na području općine.
4. Na području općine postoji nekoliko napuštenih i slabo iskorištenih prostora i zgrada, koji predstavljaju potencijal za urbanu prenamjenu/sanaciju i primjenu načela kružnog gospodarstva, kao i smještaj sadržaja javne i društvene namjene, ali i gospodarskih sadržaja, kako bi se spriječilo nepotrebno širenje građevinskih područja naselja i kako bi se iskoristila postojeća izgrađena infrastruktura (promet, energetska infrastruktura, voda i odvodnja). Navedeno utječe na smanjenje potrebe za izgradnjom novih površina sive infrastrukture.
5. Dostupnost postojeće izgrađene infrastrukture (promet, energetska infrastruktura, voda i odvodnja) pri stavljanju u ponovnu funkciju napuštenih prostora i zgrada.
6. Na cijelom području općine postoji određeni dio neizgrađenih površina što čini dostatan potencijal za stvaranje novih zelenih površina (novi parkovi).
7. Potencijal izgradnje i nadogradnje drvoreda i zelenih krovova za povećanje bioraznolikosti općine i ublažavanje klimatskih promjena.
8. Potencijal razvoja selektivnih oblika turizma temeljem bogatstva prirodnim resursima i kulturne baštine.
9. Dugački potezi rekreacijskog područja uz morsku obalu.

5. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA ZAHVATA

U ovom poglavlju opisano je i kartografski prikazano područje obuhvata za koje se izrađuje Strategija. Opisan je političko-teritorijalni ustroj Općine Privlaka te struktura stanovništva na području općine Privlaka prema zadnje dostupnom Popisu stanovništva od strane Državnog zavoda za statistiku. Opisana su reljefna i geomorfološka te klimatska obilježja.

5.1. PODRUČJE OBUHVATA

Područje obuhvata ove Strategije je cijelo administrativno područje Općine Privlaka. Općina Privlaka je jedinica lokalne samouprave (JLS) smještena u prostoru središnje Dalmacije te pripada Zadarskoj županiji.

Prema Nacionalnoj klasifikaciji statističkih regija 2021. (HR_NUTS 2021.) (NN 125/19), Zadarska županija se po podjeli 2. razine (NUTS 2) nalazi u regiji HR03 – Jadranska Hrvatska. Prema podjeli na 3. razini (NUTS 3) koja odgovara podjeli prema granicama županija, oznaka Zadarske županije je HR033 – Zadarska županija.

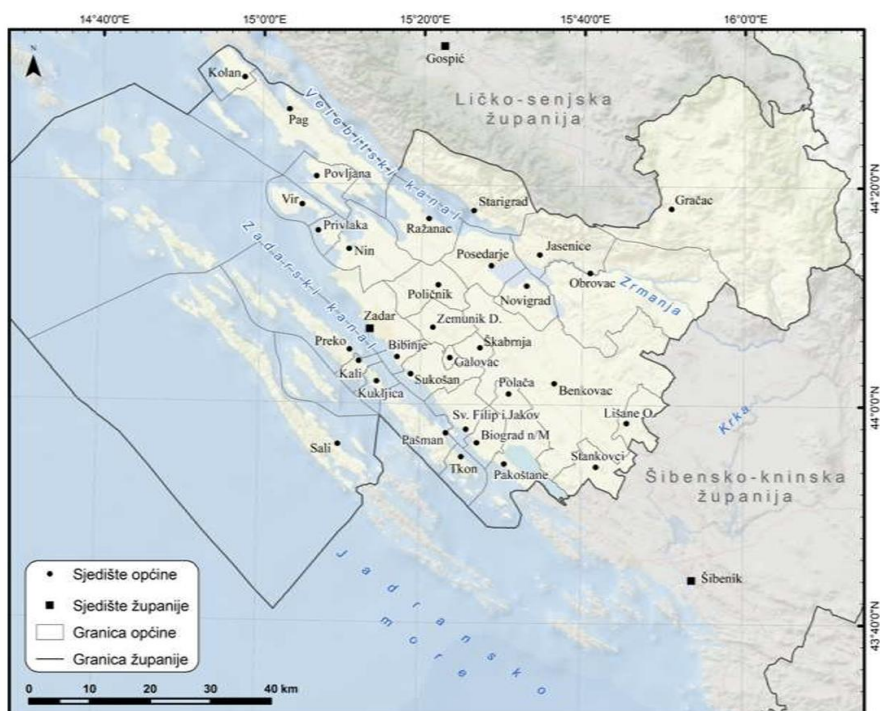
Slika 2. Položaj Zadarske županije u Republici Hrvatskoj

Izvor: https://hr.wikipedia.org/wiki/Zadarska_%C5%BEupanija

Položaj Zadarske županije u Republici Hrvatskoj prikazan je na slici 2, a karakterizira ga okruženost sa dvije hrvatske županije: Ličko-senjskom županijom na sjeverozapadu i Šibensko-kninskom županijom na jugoistoku, a na istočnoj strani graniči sa Bosnom i Hercegovinom.

Slika 3. Upravno-teritorijalni ustroj Zadarske županije

Izvor: Plan razvoja Zadarske županije 2021.-2027.

Zadarska županija je teritorijalno organizirana u **34 jedinice lokalne uprave i samouprave, odnosno 6 gradova** (Zadar, Benkovac, Biograd na moru, Obrovac, Pag i Nin) i 28 općina (Bibinje, Galovac, Gračac, Jasenice, Kali, Kolan, Kukljica, Lišane Ostrovičke, Novigrad, Pakoštane, Pašman, Polača, Poličnik, Posedarje, Povljana, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Stankovci, Starigrad, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Škabrnja, Tkon, Vir, Vrsi i Zemunik Donji). Grad Zadar administrativno je središte Županije i peti grad po veličini u Republici Hrvatskoj.

Slika 4. Granica obuhvata - JLS Privlaka

Izvor: Geoportal

Administrativno Općina Privlaka je dio Zadarske županije te zauzima svega 0,3% ukupne površine Županije.

Slika 5. Prostorni položaj općine Privlaka i topografska karta Općine

Izvor: Strategija razvoja turizma općine Privlaka za razdoblje od 2015. do 2025. godine

5.2. STANOVNIŠTVO

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, na području općine Privlaka živjelo je 2.253 stanovnika, a prema posljednjem popisu stanovništva iz 2021. godine, živi 2.128 stanovnika. Prosječna naseljenost je 201,7 stanovnika na km². Područje općine Privlaka statistički obuhvaća 1 naselje (Privlaka).

Pored gustoće naseljenosti potrebno je analizirati i sastav stanovništva prema dobi, što ukazuje na potencijalnu živost i biodinamiku stanovništva promatranog područja. Stanovništvo se prema dobi može podijeliti na: mlado stanovništvo, radno sposobno stanovništvo i starije stanovništvo. Od ukupnog broja stanovništva na području općine Privlaka, a prema Popisu stanovništva iz 2021. godine, najviše ih pripada u radno sposobno stanovništvo koje se u desetogodišnjem razdoblju smanjilo za 13,95% u odnosu na Popis iz 2011. godine. Uočava se i negativan prirast mladog stanovništva u dobi od 0-14 godina za 11,27%, kao što je prikazano u tablici 1.

Tablica 1. Dobna struktura stanovnika općine Privlaka u 2011. i 2021. godini

Dobna skupina	2011.	2021.	Promjena broja stanovnika 2011. – 2021.
0–14	284	252	↓ 11,27%
15–64	1.412	1.215	↓ 13,95%
65 i više	557	661	↑ 18,67%

Izvor podataka: DZS.

U 2021. godini nastavlja se kontinuirano starenje stanovništva. Prosječna starost ukupnog stanovništva RH iznosila je 44,3 godine (muškarci 42,5 godina, žene 45,9 godina), što ga svrstava među najstarije nacije Europe. U općini Privlaka prosječna starost ukupno popisanog stanovništva u 2021. godini iznosi malo više od prosjeka RH, odnosno 48,4 godina (muškarci 47,45 godina, žene 49,4 godina), kako je navedeno u tablici 2. Procesu starenja uvelike pridonosi višegodišnje opadanje udjela mladog stanovništva (0–19 godina) u ukupnom stanovništvu. Spomenuti udio na razini države u 2021. godini iznosio je 19,2%, a to slijedi i općina Privlaka s čak 16,06% manje mladog stanovništva (0–19 godina) zabilježeno u desetogodišnjem razdoblju od 2011. do 2021. godine. Tablicom 3 detaljnije je prikazana struktura stanovništva općine Privlaka s obzirom na dob u 2021. godini.

Tablica 2. Starosni pokazatelji stanovništva općine Privlaka u 2021. godini

Spol	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti
Ukupno	48,4	240,0	38,9
Muško	47,4	217,4	36,8
Žensko	49,4	264,1	40,9

Izvor podataka: DZS.

Tablica 3. Struktura stanovništva općine Privlaka s obzirom na dob u 2021. godini

Spol	Ukupno	0-6 godina	0-14 godina	0-17 godina	0-19 godina	Radno sposobno stanovništvo (15-64 godina)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina
Ukupno	2.128	115	252	312	345	1.215	828	661	290
Muško	1.051	53	124	159	178	615	387	312	144
Žensko	1.077	62	128	153	167	600	441	349	146

Izvor podataka: DZS.

Državni zavod za statistiku u analizu razine obrazovanja obuhvaća stanovništvo starije od 15 godina, što prema popisu stanovništva iz 2021. godine čini 1.876 stanovnika općine Privlaka.

Kao što je navedeno u tablici 4, završeno osnovnoškolsko obrazovanje ima 18,65% stanovnika, srednjoškolsko obrazovanje ima 54,87% stanovnika, 20,04% stanovnika ima visoko obrazovanje, a 0,53% stanovnika je bez završene škole.

Tablica 4. Broj stanovnika prema razinama obrazovanja za stanovništvo starije od 15 godina, općina Privlaka, 2021. godina

Razina obrazovanja	Broj stanovnika prema popisu iz 2021.
Bez škole	10
Završena osnovna škola	350
Završena srednja škola	1.029
Završeno visoko obrazovanje	376
Nepoznato	-
UKUPNO	1.876

Izvor podataka: DZS

5.3. RELJEFNA, GEOMORFOLOŠKA I HIDROLOŠKA OBILJEŽJA

Zadarsku Županiju geografski okružju cresko-lošinjska, kornatska, žutsko-sitska, te murterska otočna skupina. S kopnene strane, okružena je planinskim lancem Dinarida, odnosno masivom Velebita, Ličkim sredogorjem, Plješivicom, i Uilicom (BiH), te sjevernodalmatinskom zaravni. Posebnost županijskog područja je brojnost otoka, kanala, morskih prolaza, duboko uvučene morske površine u kopno, razvedena obala, plodna zona Ravnih kotara i krš brdsko – planinskog prostora.

Općina Privlaka zauzima krajnji sjeverozapadni dio Ravnih kotara, u sklopu Ninske rivijere u ukupnoj površini od 11,39 km², a sastoji se od jednog istoimenog naselja, s nekoliko urbanih jezgri i centralnim funkcijama manjeg lokalnog središta. U sastavu Općine je i morski obalni pojas površine 14,74 km². Obala je izrazito razvedena, oblikuju je brojni poluotočići, rtovi, uvale, zatoni i prolazi. More uz obalu je plitko, s brojnim pješčanim plažama i manjim uvalama. Privlaka je smještena na niskom, u podlozi vapnenačkom, te uglavnom pješčanim naslagama prekrivenom poluotoku. Plitke obale nisu omogućile snažniju pomorsku usmjerenost u prošlosti, osim na pjeskarenje. Privlaka sa sjevera graniči s općinom Vir, s istoka s općinom Vrsi (morska granica), s juga s gradom Ninom, te sa zapada s teritorijalnim morem. Smještena je na prostranom, ravnom poluotoku pjeskovitog tla (7 km dužine i 4 km širine), cijeli prostor je izrazito uravijen i maritimno eksponiran, koji sa sjeveroistočne strane zatvara Ninski zaljev, a s jugozapadne Zadarski kanal.

Općinu Privlaka karakterizira geološka građa u kojoj dominiraju pleistocenske pjeskovite gline. Na malom krajnje sjeverozapadnom dijelu zastupljeni su eocenski foraminiferski, debelo uslojeni vapnenci. Kao rezultat djelovanja abrazije, na obalama su nastali klifovi. Klifovi su ujedno i rijetka uzvišenja u zaravnjenom prostoru Općine, čije najveće visine sežu do 20 m. Analogno geološkoj građi, u sastavu tla dominira rendzina na laporu (flišu). Od ostalih jedinica tla u ovoj skupini izdvajaju se: rigolana tla vinograda, sirozem silikatno-karbonatni, lesivirano tlo na laporu ili praporu, močvarno glejno i euterično smeđe (PUR Privlaka, 2013).

Područje Zadarske županije nalazi se u više slivnih područja. Najveći dio prostora Zadarske županije, odnosno područje Velebita i uz Velebit, Gračačka visoravan i Bukovica pripadaju slivu rijeke Zrmanje. Dio Ravnih kotara čini sliv Vranskog jezera, a dio se drenira izravno u more. Mali dio uz državnu granicu pripada slivu rijeke Une. Dio Bukovice i područje uz tok Guduče pripadaju slivu Krke. Glavne tekućice u Županiji su Zrmanja i njen pritok Krupa, Una, Ričica, Otuča, Miljašić Jaruga, Bašćica, Karišnica, Kličevica i Kotarka. Najduža i najznačajnija rijeka je Zrmanja, koja izvire u području Zrmanja vrele te nakon 69 km toka utječe u Novigradsko more. Područje Zadarske županije unutar je zone krša, što za posljedicu ima složeni hidrološki režim površinskih i podzemnih voda. Na području Općine nema površinskih vodotoka, a na širem području javlja se nekoliko potoka (jugoistočno od naselja Nin i Rtina), kanali (jugoistočno od naselja Grbe i istočno od naselja Ninski Stanovi) i jaruge (sjeveroistočno od naselja Ninski Stanovi stanova). *Izvor: Elaborat zaštite okoliša u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš: Uređenje dijela obalnog pojasa uvale Batalažja, Općina Privlaka, Zadarska županija.* Hidrološka karta općine Privlaka prikazana je na slici 6.

Slika 6. Hidrološka karta općine Privlaka

Izvor: Geoportal.

5.4. KLIMATSKA OBILJEŽJA

Na području Općine zastupljena je sredozemna klima sa suhim vrućim ljetom. Ovu klimu karakteriziraju vruća ljeta i blage zime s povremenim hladnim valovima. Srednja temperatura najtoplijeg mjeseca veća je od 22 °C, a dnevni maksimumi su uglavnom između 35 i 38 °C. Srednja temperatura najhladnijeg mjeseca varira između 4 i 13 °C. Godišnja količina oborine je znatna, a najviše padalina se javlja u zimskom dijelu godine. Prema podacima meteorološke postaje Zadar utemeljenim na 30-godišnjem praćenju (1981. - 2011.), srednja godišnja

temperatura iznosila je 15,3 °C, a prosječna godišnja količina oborina 915 mm. Temperatura mora ljeti iznosi od 25 - 27 °C. Prosječni godišnji broj sunčanih sati za područje Zadra je iznosio 2.475 sati godišnje, a za samu općinu Privlaku 2.540 sunčanih sati godišnje što je iznad prosjeka Hrvatske. U razdoblju od 1995. do 2015. godine uočava se blagi trend porasta temperature u iznosu od 0,05 °C godišnje te blagi trend porasta količina oborina od 4 mm godišnje. *Izvor: Plan upravljanja područjima ekološke mreže Ninskog zaljeva i okolice (PU 6080)*

Slika 7. Privlaka

Izvor: <https://www.kulturni-turizam.com/hrv/sadrzaj/privlaka/>

5.5. PRIKAZ POSTOJEĆIH RIZIKA I ZNAČAJNIH NEPOGODA U PRETHODNOM RAZDOBLJU

Klimatske promjene uzrokovane su globalnim zagrijavanjem i odnose se na dugoročne vremenske prilike na Zemlji, primjerice temperaturu, razine mora i oborine, a glavna je posljedica klimatskih promjena povećanje globalne temperature planeta. Porast temperature utječe na topljenje ledene mase na polovima, što pak uzrokuje porast razine mora, što dovodi do poplava i ugrožava priobalna područja. Klimatske promjene pridonose i čestim i intenzivnijim ekstremnim vremenskim uvjetima kao što su oluje, suša, toplinski valovi i šumski požari.

Elementarna nepogoda uzrokovana poplavama proglašena je 22. rujna 2017. godine za područje Privlake.

U rujnu 2017. godine na području Općine Privlaka pala je velika količina kiše. Vremenska nepogoda uzrokovana velikim količinama kiše dovela je do značajnih šteta na području Općine. Zbog izuzetno velikih oborina štete su nastale na lokalnoj plaži, putevima, županijskim i

lokalnim cestama, te na stambenim objektima. Radi velike količine oborina došlo je do pojave klizišta. Prema prvim procjenama šteta je iznosila 14.000.000,00 kn. *Izvor: Procjena rizika*

Slika 8. Privlaka

Izvor: <https://www.privlaka-tz.hr/privlaka-kroz-godisnja-doba#gallery-24>

6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE

U ovom poglavlju analiziraju se dostupni kvalitativni i kvantitativni podaci vezani uz tematiku zelene infrastrukture i zelene urbane obnove za područje obuhvata, a koji su prikupljeni iz različitih pouzdanih izvora. Analizirani su strateško-planski i prostorno-planski dokumenti, dostupne baze podataka o zelenim površinama, podaci o postojećoj urbanoj strukturi, podaci o dosadašnjim ulaganjima u aktivnosti zelene urbane obnove, dostupni podaci temeljeni na prirodnim, kulturnim, povijesnim i društveno-gospodarskim elementima bitnima za razvoj predmetne Strategije. Radi uključivanja opće javnosti u proces strateškog planiranja razvoja provedena je anketa kojom su prikupljeni podaci vezani uz probleme, prepreke i mogućnosti razvoja.

6.1. ANALIZA STRATEŠKIH DOKUMENATA

Strategija ZUO Općine Privlaka je planska podloga za strateško prostorno planiranje na teritoriju Općine, stoga treba biti usklađena sa strateško-planskim usmjerenjima razvoja koja su definirana postojećim strateško-planskim dokumentima. U nastavku je analizirana usklađenost Strategije ZUO Općine Privlaka s temeljnim strateško-planskim dokumentima:

- Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.
- Provedbeni program Općine Privlaka 2021. – 2025.

Osim navedenih, analizirani su još:

- Strategija razvoja turizma Općine Privlaka za razdoblje od 2015. do 2025. godine
- Strategija upravljanja imovinom Općine Privlaka za razdoblje 2020.-2026. godine
- Procjena rizika od velikih nesreća Općina Privlaka

6.1.1. PLAN RAZVOJA ZADARSKE ŽUPANIJE 2021.-2027.

Plan razvoja Zadarske županije za razdoblje 2021.–2027. godine (Plan razvoja) srednjoročni je akt strateškog planiranja od značaja za županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije RH do kraja 2030. godine te sektorskih i više sektorskih strategija RH.

U Planu razvoja definirana su četiri razvojna smjera:

- Održivo gospodarstvo i društvo
- Jačanje otpornosti na krize
- Zelena i digitalna tranzicija
- Ravnomjeran regionalni razvoj

Na temelju razvojnih smjerova definirano je trinaest strateških ciljeva, dvadeset posebnih ciljeva i ukupno osamdeset pet mjera za ostvarenje ciljeva. Strategija zelene urbane obnove Općine Privlaka pridonijet će ostvarenju sljedećih razvojnih smjerova / strateških i posebnih ciljeva:

Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo

- **Posebni cilj 4. Razvoj Zadarske županije kao prepoznatljive destinacije održivog, pametnog i cjelogodišnjeg turizma**
 - Mjera 4.2.: Razvoj i unaprjeđenje turističke infrastrukture cjelogodišnjeg turizma

Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize

- **Posebni cilj 9. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitosti sustava sporta za poticanje rekreacije i vrhunske sportske rezultate**
 - Mjera 9.3.: Poticanje i unaprjeđenje dostupnosti rekreacije i tjelesnog vježbanja građana

Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija

- **Posebni cilj 12. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima**
 - Mjera 12.2.: Unaprjeđenje sustava upravljanja, očuvanja i valorizacije prirodne baštine
 - Mjera 12.3.: Potpore očuvanju bioraznolikosti zaštićenih područja i područja Natura 2000 ciljnih vrsta i stanišnih tipova
 - Mjera 12.4.: Integralno upravljanje morem i obalnim područjem
 - Mjera 12.5.: Poticanje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (brownfield investicija)
 - Mjera 12.6.: Razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima i stvaranje zelenih gradova.
- **Posebni cilj 13. Unaprjeđenje kvalitete i održivosti komunalnih infrastrukturnih sustava i usluga**
 - Mjera 13.1.: Unaprjeđenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom i poticanje prijelaza na kružno gospodarstvo
 - Mjera 13.2.: Unaprjeđenje kvalitete i održivo upravljanje sustava vodoopskrbe i odvodnje (vodnog gospodarstva)
 - Mjera 13.3.: Unaprjeđenje kvalitete i razvoj male komunalne infrastrukture i usluga.
- **Posebni cilj 14. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti i infrastrukture uz tranziciju prema čistoj energiji i OiE**
 - Mjera 14.2.: Povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture i zgrada u javnom i privatnom sektoru
 - Mjera 14.3.: Poticanje i povećanje korištenja obnovljivih izvora energije u javnom i privatnom sektoru
 - Mjera 14.4.: Poticanje inovacija u energetske sektoru i prijelaza na čiste tehnologije.
- **Posebni cilj 17. Unaprjeđenje prometne povezanosti i modernizacija prometnih sustava za održivo i sigurno prometovanje**
 - Mjera 17.2.: Unaprjeđenje infrastrukture i organizacije cestovnog prometa i prometa u mirovanju
 - Mjera 17.5.: Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika i poticanje primjene ekološki prihvatljivih prometnih rješenja

- Mjera 17.6.: Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni u otežavajućim vremenskim uvjetima

Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj

- **Posebni cilj 20. Jačanje pozicije regionalnoga gospodarstva, pametne specijalizacije i razvoj pametnih gradova**
 - Mjera 20.4.: Turistička valorizacija prirodne i kulturne baštine
 - Mjera 20.6.: Održivi razvoj urbanih područja i razvoj pametnih gradova.

6.1.2. PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE PRIVLAKA ZA RAZDOBLJE 2021.-2025.

Iz Provedbenog programa Općine Privlaka za razdoblje 2021.-2025. godine proizlazi vizija da se općina Privlaka, u bliskoj budućnosti, prometne u mjesto visoke kvalitete života, pružajući jednake mogućnosti za sve. Kako bi se ostvarila vizija, potrebno je na adekvatan i okolišno prihvatljiv način razviti i prilagoditi postojeću urbanu infrastrukturu te osigurati veću učinkovitost i ponudu javnih usluga za sve građane. Kao osnovni preduvjet visoke kvalitete života prepoznato je kreiranje novih radnih mjesta i poboljšanje postojećih kroz poticanje razvoja poduzetništva i samozapošljavanja te omogućavanje pristupa društvenim vrijednostima za sve skupine, a posebno one koje su u nepovoljnom položaju u društvu i na tržištu rada.

Misija je općinu Privlaku razviti u mjesto visoke kvalitete života, pružajući jednake mogućnosti za sve. Razviti novu zelenu i urbanu infrastrukturu, povećati ponudu javnih usluga te stvoriti poduzetničku klimu koja je generator novih investicija kako bi se stvorila dodana vrijednost i otvorila nova radna mjesta.

Analizom kratkoročnih razvojnih potreba i potencijala definirana su četiri prioritetna područja, a ova Strategija najviše se odnosi na:

1. Razvoj konkurentnog gospodarstva (turizma, poduzetništva, poljoprivrede i ribarstva);
2. Izgradnja i modernizacija komunalne i prometne infrastrukture;
3. Valorizacija i očuvanje prostornih resursa i kulturno-povijesne baštine;
4. Unapređenje društvene infrastrukture i podizanje razine kvalitete življenja.

Strategija zelene urbane obnove Općine Privlaka pridonijet će ostvarenju sljedećih prioriteta:

Prioritet 1: Razvoj konkurentnog gospodarstva (turizma, poduzetništva, poljoprivrede i ribarstva)

- Mjera 1.1. Izgradnja i infrastrukturno opremanje zone pretežito poslovne namjene
- Mjera 1.2. Izgradnja i infrastrukturno opremanje zone turističko-rekreacijske namjene
- Mjera 1.5. Poticanje razvoja konkurentne poljoprivrede i ribarstva

Prioritet 2: Izgradnja i modernizacija komunalne i prometne infrastrukture

- Mjera 2.1. Izgradnja nove i modernizacija postojeće komunalne infrastrukture
- Mjera 2.2. Ulaganje u izgradnju reciklažnog dvorišta
- Mjera 2.4. Izgradnja nove i modernizacija postojeće prometne infrastrukture
- Mjera 2.5. Ulaganja u lučku infrastrukturu

Prioritet 3: Valorizacija i očuvanje prostornih resursa i kulturno-povijesne baštine

- Mjera 3.1. Postupna integracija i korištenje obnovljivih izvora energije

- Mjera 3.2. Povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture u javnom i privatnom vlasništvu
- Mjera 3.3. Praćenje provedbe Plana gospodarenja otpadom

Prioritet 4: Unapređenje društvene infrastrukture i podizanje razine kvalitete življenja

- Mjera 4.2. Ulaganje u infrastrukturu za pristup ciljanih skupina javnim sadržajima

6.1.3. STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA OPĆINE PRIVLAKA ZA RAZDOBLJE OD 2015. DO 2025. GODINE

Općina Privlaka je u želji da podigne kvalitetu turističkog destinacijskog proizvoda odnosno da osigura pretpostavke za stabilan i dugoročno održiv turistički rast i razvoj Općine, donijela „Strategiju razvoja turizma općine Privlaka za razdoblje od 2015. do 2025.“

Riječ je o dugoročnom, strateškom i planskom dokumentu kojim se treba definirati tržišno održiv koncept turističkog razvoja općine Privlaka te kojim je također potrebno definirati određeni broj razvojno-investicijskih projekata koji bi bili u funkciji održivog razvoja turizma na području Općine.

Strategijom razvoja turizma općine Privlaka za razdoblje 2015.-2025. godina, predviđene su četiri glavne skupine projekata i dvadeset aktivnosti, a Strategija zelene urbane obnove Općine Privlaka pridonijet će ostvarenju sljedećih razvojnih projekata i aktivnosti:

1. Turistifikacija destinacije
 - Uređenje javnih površina (centar mjesta, šetnica i sl.)
 - Uređenje šetnice u Privlaci
 - Wi-Fi pristup internetu
 - Uređenje i tematizacija plaža
2. Razvoj proizvoda
 - Uređenje biciklističkih staza
 - Interpretacija sabunjarenja
3. Održivi razvoj destinacije
 - Uspostava kvalitetnog sustava upravljanja plažama
 - Pokretanje ekološkog odgovornog ponašanja i eko označavanje

6.1.4. STRATEGIJA UPRAVLJANJA IMOVINOM OPĆINE PRIVLAKA ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2026. GODINE

Strategija upravljanja imovinom Općine Privlaka za razdoblje 2020.-2026. godine određuje dugoročne ciljeve i smjernice za upravljanje i raspolaganje imovinom u vlasništvu Općine Privlaka. Strategijom, čiji je ključni, dugoročni strateški cilj je održivo, ekonomično i transparentno upravljanje i raspolaganje imovinom u vlasništvu Općine Privlaka, želi se osigurati ekonomski svrhovito, učinkovito i transparentno upravljanje imovinom Općine Privlaka uz očuvanje i pronalaženje optimalnih rješenja za Općinu pri upravljanju i raspolaganju imovinom.

Analizom sveobuhvatnog/cjelovitog plana upravljanja imovinom i dugoročnog strateškog cilja definirana su tri prioriteta, a ova Strategija najviše se odnosi na:

- **Prioritetni cilj 1: Učinkovito upravljanje nekretninama i pokretninama u vlasništvu Općine Privlaka**

- **Prioritetni cilj 2: Učinkovito upravljanje vlasničkim udjelima u trgovačkim društvima u vlasništvu/suvlasništvu Općine Privlaka**
- **Prioritetni cilj 3: Sveobuhvatna evidencija imovine Općine Privlaka**

Na temelju postavljenih prioritetnih ciljeva dane su brojne smjernice za ostvarenje prioritetnih ciljeva u razdoblju od 2020. do 2026. godine, a ova Strategija najviše se odnosi na sljedeće:

- pronalaženje i uknjižba imovine u vlasništvu Općine Privlaka koja do sada nije evidentirana kao općinska imovina
- usklađivati podatke u zemljišnim knjigama sa podacima u katastru radi utvrđivanja stvarnog stanja na terenu
- stjecati vlasništvo nekretnina namijenjenih za gradnju komunalne infrastrukture,
- rješavati imovinsko-pravne odnose na nekretninama, kao osnovni preduvjet realizacije investicijskih projekata
- procjenu potencijala imovine Općine Privlaka zasnivati na snimanju, popisu i ocjeni realnog stanja
- na racionalan i učinkovit način upravljati poslovnim prostorima na način da oni poslovni prostori koji su potrebni Općini Privlaka budu stavljeni u funkciju koja će služiti njezinu racionalnijem i učinkovitijem funkcioniranju, dok svi drugi poslovni prostori moraju biti ponuđeni na tržištu, bilo u formi najma, odnosno zakupa, bilo u formi njihove prodaje javnim natječajem
- provoditi nadzor nad stanjem imovine u vlasništvu Općine Privlaka
- redovito pregledavati imovinu radi nadgledanja i planiranja održavanja.

6.1.5. PROCJENA RIZIKA OD VELIKIH NESREĆA OPĆINE PRIVLAKA

Obveza izrade procjene rizika od velikih nesreća regulirana je člankom 17. Zakona o sustavu civilne zaštite (NN 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22), a izrađuje se sukladno Smjernicama za izradu procjena rizika od velikih nesreća koje donose izvršna tijela jedinica područne (regionalne) samouprave. Procjena rizika za područje općine Privlaka (u daljnjem tekstu: Procjena rizika) izrađena je 2024. godine sukladno Smjernicama za izradu procjene rizika od velikih nesreća za područje Zadarske županije (Klasa: 810-01/20-01/519, Ur. broj: 2198/28-01-20-1 od kolovoza 2020. godine). Općinsko vijeće Općine Privlaka na svojoj 21. sjednici održanoj dana 23. listopada 2024. godine, donijelo je zaključak o prihvatanju Procjene rizika od velikih nesreća za Općinu Privlaka.

Procjena rizika definira tri kriterija za procjenu utjecaja prijetnji na kategoriju društvenih vrijednosti, a to su: život i zdravlje ljudi, gospodarstvo te društvena stabilnost i politika.

Na temelju postavljenih kriterija, analizirani su slijedeći scenariji: potres, poplava i požari otvorenog prostora, ekstremne temperature, epidemija i pandemija. Prema izvršenom vrednovanju rizika utvrđeno je da se svi obrađeni rizici nalaze u razredu tolerantnih rizika:

- **Potres:** Prema scenariju iz Procjene koji odgovara potresnom djelovanju prema karti potresnih područja s prikazom poredbenih vršnih ubrzanja tla za povratni period od 475 godina definirana je vjerojatnost od 10% u 50 godina. Frekvencija događaja iznosi 1 događaj u 100 godina i rjeđe, a vjerojatnost ovoga događaja je manja od 1%. Kategorija pojave potresa intenziteta VII°MSK ljestvice na području Općine Privlaka je iznimno mala. Zbog vrlo male vjerojatnosti nastanka velike nesreće **rizik je prihvatljiv**, te je u ukupnom vrednovanju ocjenjen tolerantan.

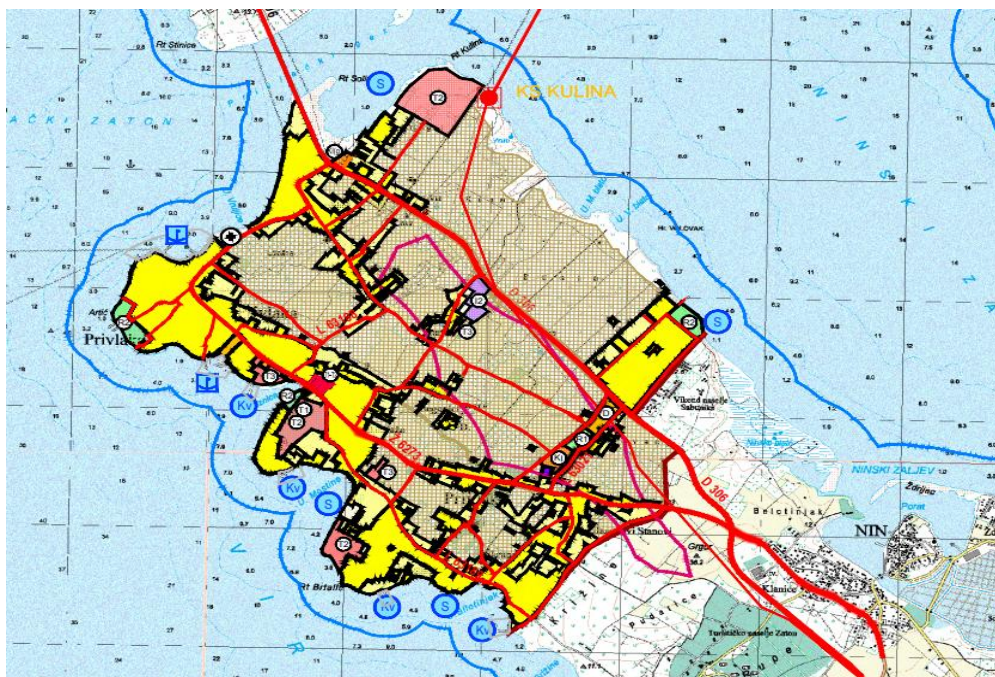
- **Poplave izazvane velikom količinom oborina:** Prema scenariju iz Procjene pretpostavka je ekstremno velike količine padalina na području Općine. Osim velike količine oborina poplavi može prethoditi i dugotrajno kišno razdoblje uslijed čega je tlo već zasićeno vodom. U rujnu 2017. godine na području Općine Privlaka pala je velika količina kiše. Vremenska nepogoda uzrokovana velikim količinama kiše dovela je do značajnih šteta na području Općine. Zbog izuzetno velikih oborina štete su nastale na lokalnoj plaži, putevima, županijskim i lokalnim cestama, te na stambenim objektima. Radi velike količine oborina došlo je do pojave klizišta. Prema pretpostavljenom scenariju i prošlim događajima ovaj rizik predstavlja **visok rizik** za područje Općine. Kada se promatra matrica rizika s usporednim rizicima, vjerojatnost događaja je označena 1 događaj u 2 do 20 godina, s umjerenim posljedicama na život i zdravlje ljudi, gospodarstvo te društvena stabilnost i politika. U ukupnom vrednovanju ocijenjen je tolerantan.
- **Požar otvorenog prostora:** Prema scenariju iz Procjene pretpostavka je ekstremnih meteoroloških uvjeta (jak vjetar, visoka temperatura zraka, suša, udari groma) što pogoduje razvoju više istovremenih požara raslinja (na većoj površini) na priobalju. Gašenje takvih požara zahtijevaju angažiranje značajnog materijalnog, tehničkog i kadrovskog potencijala, ponekad iz više županija pa čak iz cijele zemlje. Snage su razvučene na više požara, ali poradi ekstremnih meteoroloških uvjeta nije ih moguće staviti pod nadzor više dana. Budući da požari traju i više dana, vatrogasne snage su iscrpljene. U takvim izvanrednim situacijama je potrebna i međunarodna pomoć, međutim često puta je situacija kritična i u drugim mediteranskim zemljama, pa pomoć izostaje ili je nedostatna. Bitno je naglasiti da kod nepovoljnih meteoroloških uvjeta (jaki vjetar i suša) požare nije moguće staviti pod nadzor zemaljskim i zračnim snagama (više dana ili tjedana), a opožarena površina se povećava. Na nekim požarima moguće je smrtno stradavanje, hrvatskih i/ili stranih državljana. Ukupni rizik za požare otvorenog tipa označen je **visok rizik** za područje Općine. Kada se promatra matrica rizika s usporednim rizicima, vjerojatnost događaja je označena 1 događaj u 2 do 20 godina, s umjerenim posljedicama na život i zdravlje ljudi, gospodarstvo te društvena stabilnost i politika.

6.2. ANALIZA PROSTORNO PLANSKIH DOKUMENATA

U ovom poglavlju analizira se prostorno-planska dokumentacija Općine Privlaka: Prostorni plan uređenja Općine Privlaka (IV. izmjene i dopune, 2023. godine). Analizom važećih prostornih planova iščitavaju se glavne smjernice razvoja jedinice lokalne samouprave. Unutar analize prostornih planova, poseban naglasak stavlja se na elemente koji mogu utjecati na mogućnosti i prepreke za razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama. Analizirane su odredbe koje definiraju postojeće i planirane zaštićene dijelove prirode, ekološku mrežu Natura 2000 te zaštićene, preventivno zaštićene i evidentirane lokalitete i zone kulturne baštine. Navedena područja imaju značajnu ulogu u determinaciji zelene infrastrukture područja jedinice lokalne samouprave.

Prostorni plan uređenja gradova i općina predstavlja temeljni dokument prostornog uređenja svake jedinice lokalne samouprave koji određuje usmjerenja za razvoj djelatnosti i namjenu površina te uvjete za održivi i uravnoteženi razvitak na području velikog grada, grada ili općine. Prostornim planovima se u svrhu ostvarivanja ciljeva prostornog uređenja, sukladno načelima prostornog uređenja, uređuje svrhovita organizacija, korištenje i namjena prostora te uvjeti za uređenje, unapređenje i zaštitu prostora. Obvezno sadrži odredbe za provedbu prostornog plana, grafički dio i obrazloženje. Općinsko vijeće Općine Privlaka je na temelju članka 109., 110., 111. i 113., Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 67/23) i članka 30. Statuta Općine Privlaka („Službeni glasnik Zadarske županije“, broj 05/18, 07/21, 11/22 i „Službeni glasnik Općine Privlaka“ broj 04/23) na svojoj 16.sjednici, održanoj 14. prosinca 2023. godine donijelo Odluku o donošenju IV. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Privlaka (u nastavku teksta: PPUO). Korištenje i namjena prostora/površina važećeg Prostornog plana uređenja Općine Privlaka prikazani su na slici 9.

Slika 9. Korištenje i namjena prostora/površina

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Privlaka, IV. Izmjene i dopune (prosinac 2023.).

Analizom planiranih sadržaja i postojećih površina, u PPUO-e se ne spominju pojmovi zelena urbana obnova odnosno ciljevi razvoja zelene infrastrukture, unapređenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ali se u pojedinim dijelovima Plana obrađuju teme koje se mogu povezati s pojmovima zelene urbane obnove. Pojmove zelene urbane infrastrukture možemo povezati s uvjetima i mjerama zaštite propisanih za planiranje, izgradnju i/ili rekonstrukciju pojedinih infrastrukturnih zahvata, odnosno građevina različitih namjena. Mjere zaštite se propisuju i za krajobrazno vrijedna područja, zaštićene dijelove prirode i objekte povijesno-kulturne baštine što doprinosi i pojedinim ciljevima kao što su integracija NBS rješenja, odnosno unapređenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Važno je napomenuti da se obuhvatom PPUO-e omogućava i potiče korištenje alternativnih izvora energije (energetska postrojenja za iskorištavanje energije vjetra, sunčane elektrane i/ili fotonaponski moduli na stupovima, bioenergetska postrojenja, kogeneracija, iskorištavanje

mineralnih i termalnih voda), gdje se osobito važnim ističe obnovljivost izvora te ekološka prihvatljivost i smanjenje zagađenja (osobito emisija CO₂ i drugih stakleničkih plinova).

Temeljem članka 5., Planom se određuju elementi prostornog razvoja kroz:

- uređenje građevinskih područja (GP) naselja,
- uređenje površina i izgradnju izvan GP naselja,
- namjena prostora i uvjeti korištenja i zaštite priobalja, mora i podmorja,
- uređenje mreže komunalne infrastrukture i način zbrinjavanja otpada, definiranje područja za koje će se izrađivati dokumenti prostornog uređenja užeg područja,
- uvjete i pokazatelje za izradu planova užih područja,
- uvjete za zahvate u prostoru izvan GP-a i na područjima unutar GP-a za koje se ne donose planovi užeg područja (neposredna provedba Plana),
- mjere korištenja i zaštite prostora i okoliša, te druge mjere od važnosti za uređenje prostora.

U nastavku teksta su navedeni značajni prostori iz PPUO-e koje je moguće usmjeriti na razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama, površine za razvoj i uređenje izvan naselja:

- građevinska područja turističko-ugostiteljske namjene (T), planirano 40,87 ha
- građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene (R), planirano 12,77 ha
- građevinska područja poslovne namjene (K), planirano 3,36 ha
- građevinska područja proizvodne namjene (I)
- zone posebne namjene (pastoralni centar), planirano 0,65 ha
- površine priobalnog pojasa mora s pripadajućim akvatorijem: luke otvorene za javni promet lokalnog značaja
- groblje izvan naselja planirano 2,0 ha
- javna i društvena namjena (D) planirano 3,41 ha

Odredbe iz PPUO-e koje se odnose na krajobraz i mogućnosti zelene infrastrukture:

Člankom 36. PPUO-e se određuje u području morske obale unutar GP naselja osigurati neprekidni i kontinuirani koridor za izgradnju i uređenje šetnice -“lungo mare”. Minimalna širina koridora za uređenje šetnice je 2,0 m. Stvarna širina ovisi o zatečenom stanju na terenu, mogućnosti i potrebi nasipavanja obalnog pojasa. U slučaju intervencije na zatečenom obalnom pojasu (nasipavanje radi sanacije) rekonstrukcije i/ili izgradnje i uređenja novih sadržaja, Planom se određuje osigurati javni prostor /slobodan prolaz/ od morske obale do ruba građevinskog područja, u sklopu kojega treba pored šetnice planirati i druge javne sadržaje i zelenilo.

Člankom 37. PPUO-e propisano je planiranje i uređenje prostora unutar područja morske obale, a koje treba temeljiti na osnovnim planskim smjernicama:

- očuvati prirodne, kulturne, povijesne i tradicijske vrijednosti obalnog krajolika,
- planirati cjelovito uređenje i zaštitu na osnovi kriterija očuvanja prirodnih vrijednosti i cjelovitosti pojedinih morfoloških cjelina,
- osigurati slobodan pristup obali i prolaz uz obalu te javni interes u korištenju, osobito pomorskog dobra,
- očuvati prirodne plaže, zatečene vrijedne zelene površine i šume, te poticati prirodnu obnovu šuma i drugu autohtonu vegetaciju,

Člankom 38. PPUO-e propisano je planiranje u obalnom pojasu unutar granice GP naselja te se Planom dozvoljava izgradnja i uređenje:

- luke otvorena za javni promet
- uređene morske plaže (R3)
- prirodne morske obale (R4).

Člankom 40a. PPUO-e se utvrđuje obveza izrade urbanističkih planova uređenja za izgradnju (uređenje) i/ili rekonstrukciju unutar obalnog pojasa i područja morske luke. Iznimno, izrada UPU-a nije obvezna u slučajevima:

- sanacije ili izvođenja radova na održavanju zatečene lučke infrastrukture i ostalog dijela obale u zatečenom obliku,
- radi odmuljivanja luke u skladu s prethodno izrađenom Studijom odmuljivanja za područje luke,
- održavanja zone prirodne obale,
- uređenja parkovno uređenih površina, pješačkih i biciklističkih staza, prometnih površina i slično, ukoliko se ne nasipava prirodna obala,
- prihrane plaža.

Članak 48. PPUO-e odeduje sljedeće uvjete za planiranje izdvojenog građevinskog područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene (dio):

- nove smještajne građevine planiraju se na predjelima manje prirodne i krajobrazne vrijednosti,
- izgrađenost građevne čestice ne može biti veća od 30 %,
- najmanje 40 % površine svake građevne čestice ugostiteljsko-turističke namjene mora se urediti kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo,
- odvodnja otpadnih voda mora se riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem.
- kamp (auto-kamp) planira se u izdvojenom građevinskom području (izvan naselja) naselja unutar površine ugostiteljsko-turističke namjene veličine do 15 ha uz poštivanje zatečene prirodne vegetacije, prirodnih dijelova obale i drugih vrijednosti prostora,
- izgrađenost građevinskog područja kampa nije veća od 10 %,
- najmanje 40 % površine građevinskog područja kampa mora biti uređeno kao parkovni nasadi i/ili prirodno zelenilo,
- za zonu Mletak je potrebno u okviru projektne dokumentacije zona hotela i turističkih naselja izraditi elaborat krajobraznog uređenja s ciljem poštivanja autentičnosti elemenata kulturnog krajobraza.

Članak 50a. PPUO-e propisuje kako unutar zone proizvodne namjene (I2) može se planirati i proizvodnja toplinske, rashladne i električne energije iz obnovljivih ili ekološki prihvatljivih izvora (bioplin, sunčeva energija), a u skladu s posebnim propisima. U ovoj zoni planom se dozvoljava postava fotonaponskih ćelija ili uređenje sunčanih parkova za proizvodnju i preradu solarne energije kao i ostalih postrojenja i uređaja za korištenje i preradu obnovljivih izvora energije, a sve u skladu sa daljnjom planskom dokumentacijom.

Člankom 52. PPUO-e su definirane dvije zone pretežito poslovne namjene (KI i KI(g)), od kojih se jedna (sjeverna – KI (g)) nalazi u građevinskom području naselja, a druga (jugoistočna - KI) je izdvojeno građevinsko područje izvan naselja. Zone su namijenjene za izgradnju i razvoj pretežito trgovačkih sadržaja, uslužnih i komunalno-servisnih djelatnosti, te manjih proizvodnih i prerađivačkih pogona. Uz navedene sadržaje, može se planirati i izgradnja i uređenje reciklažnog dvorišta s pripadajućim građevinama. Unutar ovih zona može se planirati i proizvodnja toplinske, rashladne i električne energije iz obnovljivih ili ekološki prihvatljivih izvora (plin, sunčeva energija), a u skladu s posebnim propisima. Planom se u zonama

dozvoljava postava fotonaponskih ćelija ili uređenje sunčanih parkova za proizvodnju i preradu solarne energije kao i ostalih postrojenja i uređaja za korištenje i preradu obnovljivih izvora energije, a sve u skladu sa daljnjom planskom dokumentacijom.

Člankom 53 a. Plana utvrđuju se sljedeći uvjeti izgradnje za zone sportsko-rekreacijske namjene (R1):

- da izgrađenost zgradama u obuhvatu zahvata u prostoru sportsko-rekreacijskih zona nije veća od 4 %
- najmanje 40 % obuhvata zahvata u prostoru mora biti uređeno kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo
- sve planirane građevine u zonama sportsko-rekreacijske namjene treba priključiti na sustav javne odvodnje odmah po uspostavi sustava odvodnje i pročišćavanja sanitarnih otpadnih voda, a do tada osigurati postavljanje nepropusne sabirne jame te njeno pražnjenje putem ovlaštene osobe
- prilikom razvoja sportsko-rekreacijskih zona, njihova područja u najvećoj mogućoj mjeri očuvati u prirodnom stanju zadržavajući autohtonu vegetaciju u svrhu zaštite ugroženih i rijetkih staništa i vrsta.

Članak 54.: Unutar Planom određenih posebnih zona rekreacije (R2) - građevinsko područje izvan naselja, dozvoljava se izgradnja i uređenje objekata i sadržaja, u funkciji rekreacije (biciklističkih i trim staza, dječjih igrališta, sportskih igrališta, tribina i sl.) sa pratećim sadržajima. Gradnja i uređenje posebnih zona rekreacije (R2) uvjetovana je očuvanjem kvalitetnog zatečenog zelenila na način da se planirane sadržaje uklopi u zatečeno prirodno okruženje. Planom se utvrđuju sljedeći uvjeti izgradnje za zone rekreacijske namjene (dio članka):

-najmanje 40 % površine svake građevne čestice mora biti uređeno kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo.

Članak 55.: Planom je određeno izgrađeno građevinsko područje izvan naselja - zona pastoralnog centra na lokaciji u blizini građevinskog područja naselja Privlaka, za izgradnju i uređenje pastoralnog centra s pratećim sadržajima (crkva-oratorij-kapela, centar za benediktinsku duhovnost, centar ekumenskih susreta, prostorije liturgijskih seminara, samostanski prostor i sl.). Izgradnja i/ili rekonstrukcija moguća je u skladu sa sljedećim uvjetima (dio iz članka):

- osigurati minimalno 30 % površine zone za zelenilo,
- neizgrađeni dio parcele treba hortikulturno urediti koristeći autohtone biljne vrste,
- na čestici mora biti osiguran prostor za smještaj vozila u mirovanju prema uvjetima utvrđenim Planom

Članak 56.: Planom se dozvoljava proširenje postojećeg mjesnog groblja te rekonstrukcija i /ili i izgradnja i uređenje pratećih sadržaja kao što su (dio članka): okupljalište, zaštitno i ukrasno zelenilo, pješačke staze i putovi, parkirališne površine, ostala komunalna infrastruktura ...

Članak 56k.: Uređenje šumskih površina vršit će se temeljem Zakona o šumama, Šumsko gospodarske osnove, odnosno Programa gospodarenja šumama. Planom dozvoljena izgradnja i uređenje unutar šumskih površina moguća je temeljem prethodno pribavljene suglasnosti Hrvatskih šuma. Prilikom izgradnje i uređenja navedenih sadržaja moraju se očuvati vrijedne šumske sastojine. Planiranje i trasiranje staza i koridora, te gradnja pratećih građevina mora se vršiti na mjestima starih i manje kvalitetnih sastojina.

Članak 66.: Za gradnju i /ili rekonstrukciju cesta daju se sljedeći uvjeti (dio članka):

Biciklističke staze mogu se izvoditi uz prometnice ili samostalno, min. širina jednog prometnog traka je 1,0 m. Biciklističke staze uz kolne površine moraju biti denivelirane rubnjakom i na propisanoj udaljenosti od ruba prometnog profila.

Pješačke površine obuhvaćaju trgove, šetnice nogostupe, izdvojene pješačke putove i proširenja uz postojeće i planirane sadržaje. Namijenjene su isključivo za promet pješaka, iznimno za potrebe kolnog prometa u svrhu obavljanja komunalnih usluga, opskrbe i intervencije, ali po određenom vremenskom i prostornom režimu.

Članak 85a. Potencijalni i lokalni izvori energije: Izgradnja, postava i uređenje prostora i uređaja za proizvodnju i preradu solarne energije moguća je unutar zona proizvodne namjene temeljem urbanističkog plana uređenja. Unutar svih građevinskih područja (osim u zaštićenim dijelovima), mogu se postavljati solarni kolektori i/ili fotonaponske ćelije na krovove i pročelja zgrada, pod uvjetom da se radi o proizvodnji električne energije koja se prvenstveno koristi za vlastite potrebe.

U dijelu PPUO-e koji se odnosi na **mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti**, ističe se sljedeće:

U članku 95., definirano je kako posebnu brigu treba posvetiti zaštiti obalnog pojasa, njegovog sustavnog očuvanja i uređenja, zaštiti bilnog pokrova, te sprječavanju svih oblika nekontrolirane izgradnje.

U članku 96. PPUO-e, propisano je zaštititi:

- obalni pojas uz Ninski zaljev s klifovima, koji prema Virskom mostu prelaze u močvarno tlo
- komplekse poljoprivrednog zemljišta.

U svrhu očuvanja **ruralnog krajobraza** potrebno je:

- očuvati različitosti prostornih cjelina te karakterističnih slika prostora uvjetovanih prirodnim obilježjima, tipovima naselja i kulturno-povijesnim nasljeđem,
- očuvati i obnoviti estetske vrijednosti krajobraza (gromače, pašnjake, livade, šume),
- revitalizirati ekstenzivno stočarstvo,
- obnoviti zapuštene vinograde i maslinike na tradicionalan način,
- poljoprivredno zemljište zaštititi od prenamjene, a proizvodnju prilagoditi biološkim ciklusima,
- gospodarske i infrastrukturne građevine prilagoditi zahtjevima zaštite prostora, uvažavajući uvjete nadležnih službi za zaštitu krajobraznih i prirodnih vrijednosti,
- očuvati tradicijski način izgradnje uz upotrebu autohtonog materijala,
- pri uređenju i regulaciji vodotoka (s ciljem sprečavanja štetnog djelovanja voda) sačuvati prirodno stanje toka, izbjegavati betoniranje korita ili ga obložiti grubo obrađenim kamenom,
- uređenje postojećih i širenje građevinskih područja planirati na način da se očuvaju krajobrazne vrijednosti.

U članku 96a. PPUO-e propisano je sljedeće:

- Zaštita prirode provodi se kroz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti te zaštitu prirodnih vrijednosti, a to su zaštićena područja, zaštićene svojte te zaštićeni minerali i fosili.
- U cilju očuvanja prirodne biološke i krajobrazne raznolikosti kao posebnu vrijednost treba očuvati područja prekrivena autohtonom vegetacijom, te obalno područje (prirodne plaže i stijene) te more i podmorje kao ekološki vrijedna područja.

- Potrebno je revitalizirati ekstenzivno stočarstvo, te poticati obnovu zapuštenih vinograda i maslinika na tradicionalan način, poticati pčelarstvo i sl.
- Pri oblikovanju građevina (posebice onih koji se mogu graditi izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi.
- Treba spriječiti štetne zahvate i poremećaje u prirodi koji su posljedica turističkog razvoja i drugih djelatnosti i osigurati što povoljnije uvjete održavanja i slobodnog razvoja prirode.
- Treba ograničiti građevinsko zauzimanje obale posebno na krajobrazno vrijednim lokacijama te se prirodna obala treba očuvati bez značajnih izmjena obalne linije, nasipanja i otkopavanja obale.
- Pri izvođenju građevinskih i drugih zemljanih radova obvezna je prijava nalaza minerala ili fosila koji bi mogli predstavljati zaštićenu prirodnu vrijednost u smislu Zakona o zaštiti prirode te poduzeti mjere zaštite od uništenja, oštećenja ili krađe.
- Pri planiranju gospodarskih djelatnosti, treba osigurati racionalno korištenje neobnovljivih prirodnih dobara, te održivo korištenje obnovljivih prirodnih izvora. Korištenje prirodnih dobara treba provoditi temeljem planova gospodarenja prirodnim dobrima koji moraju sadržavati uvjete zaštite prirode nadležnog tijela državne uprave.

U članku 97. PPUO-e propisano je sljedeće:

- Zabranjeno je nasipavanje terena iskopnim i otpadnim građevinskim materijalom izvan građevinskog područja.
- Treba ograničiti građevinsko zauzimanje obale posebno na krajobrazno vrijednim lokacijama te se prirodna obala treba očuvati bez značajnih izmjena obalne linije, nasipavanja i otkopavanja obale.
- U slučaju nasipavanja obale potrebno je izraditi studiju utjecaja na okoliš.

U članku 97a. PPUO-e propisano je sljedeće:

- Na postojećim površinama šume nije dopušteno provoditi zahvate i aktivnosti koji bi mogli narušiti prirodnost staništa i dovesti do negativnih promjena u krajobrazu.
- Sukladno članku 37. Zakona o šumama dokumentom prostornog uređenja u šumi ili na šumskom zemljištu može se planirati izgradnja građevina za potrebe poduzetničke zone, infrastrukture, sporta, rekreacije, lova i obrane Republike Hrvatske, vjerske i zdravstvene građevine te područje, mjesto, spomenik i obilježje u svezi povijesnih događaja i osoba, ali samo ako to zbog tehničkih ili ekonomskih uvjeta nije moguće planirati izvan šume, odnosno šumskog zemljišta.
- U sastojinama zaštitnih šuma koje služe za zaštitu zemljišta, voda, naselja objekata i druge imovine, potrebno je izbjegavati planiranje onih zahvata koji bi ugrozili njihovu zaštitnu ulogu.

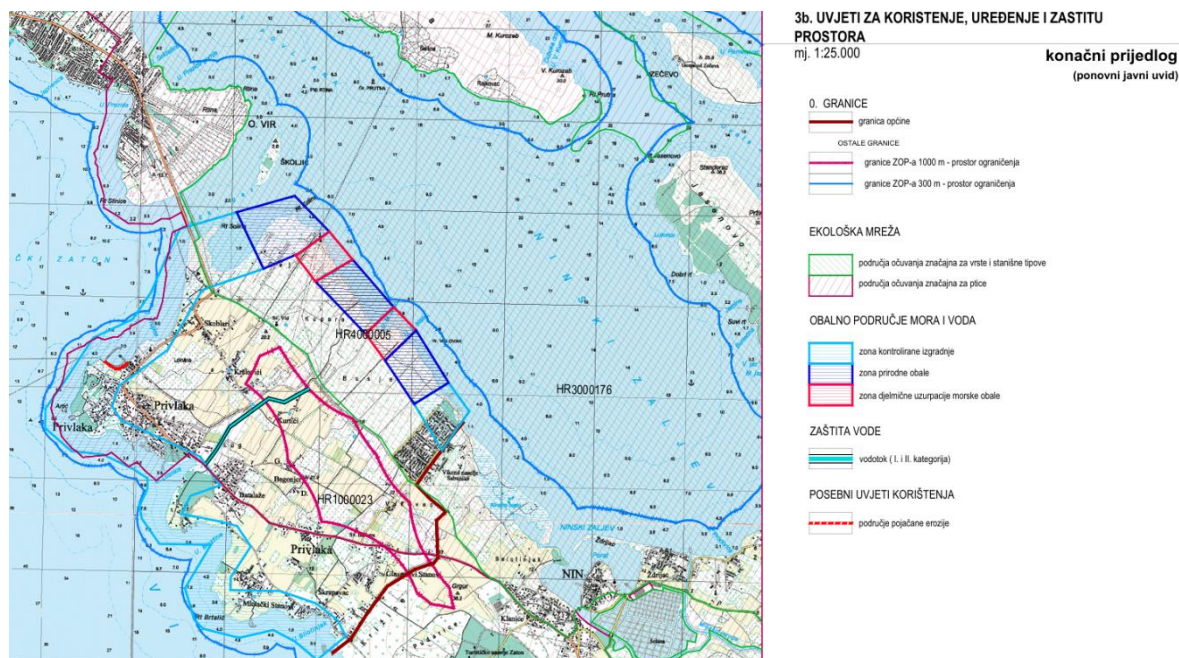
U članku 98. PPUO-e navodi se kako prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19) na području Općine Privlaka nema zaštićenih područja.

Sukladno Uredbi o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15), na području Općine Privlaka u Zadarskoj Županiji nalaze se područja ekološke mreže i to područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) HR4000005 Privlaka-Ninski zaljev-Ljubački zaljev i manji dio HR3000176 Ninski zaljev te područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000023 SZ Dalmacija i Pag.

Za zahvate planirane predmetnim planom koji mogu imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže, sukladno članku 24. st. 2. Zakona o zaštiti prirode

(NN, broj 80/13, 15/18, 14/19) i Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (NN, broj 164/14), provodi se ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Slika 10. Korištenje i namjena PPUO Privlaka -3b Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora (EKOLOŠKA MREŽA)

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Privlaka, VI. Izmjene i dopune (2023.).

Temeljem Zakona o zaštiti prirode, utvrđuju se sljedeći uvjeti zaštite prirode:

- planiranje stambenih, gospodarskih, turističkih i ostalih zona, proširivanje postojećih građevinskih područja, planirati na način da njihova izgradnja ne uzrokuje gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova, te gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih svojti;
- uređenje postojećih i širenje građevinskih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti;
- pri odabiru lokacije za smještaj postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora uzeti u obzir prisutnost ugroženih i rijetkih stanišnih tipova, zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune te elemente krajobraza;
- prilikom ozelenjivanja područja zahvata koristiti autohtone biljne vrste, a postojeće elemente autohtone flore sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri te integrirati u krajobrazno uređenje;
- pri odabiru trase prometnih koridora voditi računa o prisutnosti ugroženih i rijetkih staništa i zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune;
- očuvati područja prekrivena autohtonom vegetacijom, postojeće šumske površine, šumske čistine i šumske rubove;
- osigurati povoljnu količinu vode u vodenim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta i očuvati povezanost vodnog toka;
- otpadne vode (sanitarne i oborinske vode sa prometnih i manipulativnih površina) zbrinuti vodonepropusnim razdjelnim sustavom odvodnje s potrebnim pročišćavanjem;
- posebno voditi brigu o zaštiti podmorskih staništa posidonije (*Posidonium oceanicae*) te u cilju njihove zaštite ograničiti sidrenje i ne dozvoliti ispuštanje otpadnih voda u more;
- nije dozvoljeno nadoknađivanje plaža u području ekološke mreže gdje prevladava stanišni tip Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja (NKS kod G.3.2.), a u ostalim područjima

- s obzirom na postojeću konfiguraciju i stanje obale nadohranjivanje plaža treba svesti na minimum;
- potrebno je očuvati povoljnu građu i strukturu morskog dna, obale i priobalnog područja.

6.2.2. ANALIZA I KARTOGRAFSKI PRIKAZ ZAŠTIĆENIH VRIJEDNIH PODRUČJA

Kroz analizu kartografskih prikaza i prostornih planova koji se odnose na uvjete za korištenje, uređenje i zaštitu prostora; uvjeti korištenja i područja posebnih ograničenja u prostoru, u članku 99. PPUO-e propisane su sljedeće **mjere zaštite kulturno-povijesnih vrijednosti**:

U cilju očuvanja kulturnog nasljeđa utvrđen je popis dobara - područja i pojedinačnih građevina s određenim ili predloženim stupnjem zaštite:

ZPP – Zaštita Planom

PZ – Preventivno zaštićeno

E – Evidentirano arheološko nalazište koje treba istražiti i odrediti mu površinu

Planom je propisana zaštita povijesnih naselja i dijelova naselja:

Etnološka baština (ZPP)

- Povijesna jezgra Privlake (16. st.)
- Gornji Begonjići
- Donji Begonjići
- Šangići
- Skoblari
- Buvići
- Glavani
- Kršlovići
- Mletak (dio zaseoka)

Povijesne građevine i sklopovi (ZPP)

Sakralne građevine

- Župna crkva Sv. Marije (BDM) - neostilska građevina, 1836.
- Crkva Sv. Vida - srednjovjekovna građevina, 1348.

Vojne i obrambene građevine Kulina (ZPP)

- ostaci srednjovjekovne arhitekture; istočno od Gaza u moru (oko 100 m od obale)

Stambene građevine (PZ)

- Vila Mustać (1897.) u blizini crkve Sv. Marije (BDM) s odlikama secesije
- (kovano željezo ograda).
- Unutrašnji zidovi su dekorirani pejzažnim slikarstvom s početka 20. st.

Arheološka baština

Podmorski arheološki lokaliteti (E)

- Bilotinjak - ostaci antičke arhitekture u moru; II od rta Brtalić
- Gaz - ostaci antičke arhitekture, lučkih instalacija i nekropole; Soline
- Tiraboškovića - ostaci antičke arhitekture; uz obalu

Kopneni arheološki lokaliteti (E)/(PZ)

- Busje - neolitski nalazi; ostaci kasnoantičke nekropole; Vrtlac
- Brtalić - na dva rta nalaze se ostaci antičke arhitekture
- Supetar - položaj nekadašnje crkve Sv. Petra, koja se prvi put spominje 1459., ostaci nisu vidljivi
- Škornica - prethistorijski tumul; uvala Supetar
- Sabunike - ostaci antičke arhitekture
- Tureta – ostaci antičke arhitekture uz more
- Ruševine crkve Sv. Barbare (prvi spomen 1249.), Grbići
- Ruševine crkve Sv. Katarine (prvi spomen 1319.), oko 1 km sjeverno od Sv. Barbare (PZ)
- Ostaci crkve Sv. Kristofora (prvi spomen 1350.), Soline
- Soline

Crkva Sv. Vida na k.č. 1646, 1647 k.o. Privlaka zaštićeno je kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara RH pod brojem Z-7071.

Arheološko nalazište Soline na k.č. 9279/1 k.o. Privlaka preventivno je zaštićeno kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara RH pod brojem P-5420.

U članku 100. PPUO-e propisano je da prije početka radova na elementima kulturne baštine (popravlak i održavanje postojećih građevina, nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja, rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova, novogradnje unutar zaštićenih predjela, prenamjene postojećih građevina, izvođenje radova na arheološkim lokalitetima) potrebno je od Konzervatorskog odjela zatražiti posebne uvjete potrebne za izradu projekta obnove, temeljem kojeg Konzervatorski odjel izdaje rješenje o prethodnom odobrenju za izvođenje radova.

U članku 101. PPUO-e propisano je ako se pri izvođenju građevinskih ili nekih drugih radova naiđe na arheološko nalazište ili pojedinačan nalaz, radovi se moraju prekinuti i o nalazu bez odlaganja obavijestiti nadležnu ustanovu.

U članku 102. PPUO-e propisano je da se arheološka iskapanja i istraživanja mogu se obavljati samo na temelju odobrenja koje daje nadležno tijelo. Zaštitu arheoloških lokaliteta i spomenika treba provoditi u skladu s načelima arheološke struke i konzervatorske djelatnosti, sanacijom, konzervacijom i prezentacijom vidljivih ostataka građevina važnih za povijesni i kulturni identitet prostora.

U članku 103. PPUO-e propisano je sljedeće: U radijusu od 300 m u odnosu na poziciju podmorskih lokaliteta nije dopušteno:

- diranje, premještanje ili oštećivanje artefakata,
- foto ili video snimanje za javnu objavu bez prethodne dozvole Konzervatorskog odjela,
- kopanje dna ili dizanje mulja radi otkrivanja artefakata ili arhitekture,
- nasipanje i izgradnja na obalnom rubu i morskom priobalju bez prethodne dozvole nadležnog tijela

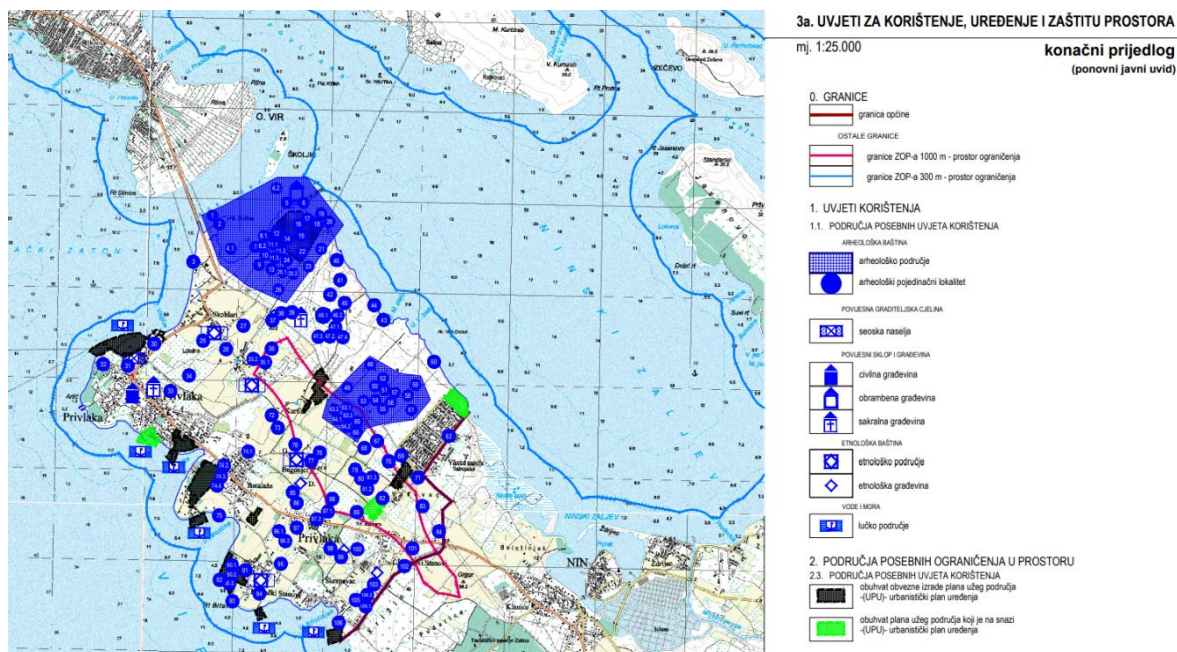
U članku 104. navodi se kako Predstavničko tijelo Općine treba donijeti odluku o zaštiti dobara od lokalnog značenja koja treba konzervirati, obnoviti i rekonstruirati, odnosno revitalizirati, a uz prethodnu suglasnost nadležne ustanove utvrditi način zaštite i osigurati uvjete i sredstva potrebna za provedbu te odluke. Potrebno je izvršiti arheološki i etnološki pregled područja Općine Privlaka koji nije obuhvaćen dosadašnjim pregledima.

Na kartografskom prikazu, br.3a. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora; uvjeti korištenja i područja posebnih ograničenja u prostoru, na temelju elaborata "Arheološka topografija Općine

Privlaka" iz svibnja 2013. godine, koju je izradila dr. sc. Martina Dubolnić, ucrtani su arheološki pojedinačni lokaliteti te su njihovi nazivi i lokacije navedeni na spomenutom kartografskom prikazu.

Prije ikakvih zahvata na kulturnom dobru, kao i unutar arheoloških područja i pojedinačnih arheoloških lokaliteta potrebno je zatražiti posebne uvjete od Konzervatorskog odjela Zadar.

Slika 11. Korištenje i namjena PPUO Privlaka -3a Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Privlaka, VI. Izmjene i dopune (2023.).

6.2.3. NACRT PRIJEDLOGA ZA IZMJENE ILI DOPUNE U PROSTORNIM PLANOVIMA

Kako bi se osiguralo transparentno i jednostavnije uvođenje zelene infrastrukture u prostor općine Privlaka, predlažu se sljedeće izmjene i dopune prostorno-planske dokumentacije:

- uvođenje pojmova “zelena infrastruktura (ZI)” i “kružno gospodarenje prostorom i zgradama (KG)” u pojmovnik;
- na postojećim i planiranim državnim i županijskim cestama, uz rekonstrukciju, održavanje i uređenje, ugraditi uspostavu ozelenjivanja gdje god je to moguće;
- na područjima, gdje se planiraju rekonstruirati raskrižja u raskrižja sa kružnim tokom, planirati sadnju zelenila;
- planirati izgradnju ugibališta i nadstrešnica s elementima ZI na svim redovnim autobusnim postajama u naseljima na području općine;
- potrebno je obuhvatiti, omogućiti, poticati i stvoriti preduvjete za održive oblike prometovanja poput biciklističkog prometa i elektromobilnosti;
- biciklističke ili biciklističko-pješačke staze unutar javnih zelenih površina izvoditi s vodopropusnim i/ili procjednim podlogama;
- nova javna parkirališta izvoditi na način da se u podlozi koriste vodopropusni i/ili procjedni materijal, provoditi ozelenjivanje parkirališta na način da se stablo locira između svaka tri parkirna mjesta;
- u zonama pretežito poslovne namjene (KI i KI(g)), od kojih se jedna (sjeverna – KI(g)) nalazi u građevinskom području naselja, a druga (jugoistočna - KI) je izdvojeno građevinsko područje izvan naselja, preporuča se uspostaviti udio površine građevne

čestice parkovnog zelenila na prirodnom tlu na 25 %, bilo ogradnim zelenilom ili izdvojenim dijelom;

- dječja igrališta potrebno je uređivati elementima zelene infrastrukture uz obaveznu sadnju visokih stabala;
- okoliš te dvorišta predškolskih ustanova i osnovnih škola uređivati na način da uključuju sadržaj tjelesnih i edukativnih aktivnosti tijekom cijele godine, što znači planirati zasjenu;
- pri formiranju građevinskih, sportsko-rekreativnih, ugostiteljsko-turističkih, čestica poslovne namjene kao i posebne namjene, potrebno je osigurati ozelenjivanje predmetne čestice sadnjom visoke i niske vegetacije, sukladno prostorno-planskim smjernicama s posebnim naglaskom na korištenje autohtonih mediteranskih vrsta otpornijih na sušu i klimatske ekstreme. Ozelenjivanje se provodi radi povećanja klimatske otpornosti naselja, smanjenja učinaka toplinskih otoka, poboljšanja kvalitete zraka te stvaranja hladovine i ugodnog ambijenta za stanovnike i posjetitelje. U turističkim zonama ozelenjivanje čestica obvezno je planirati tako da doprinosi estetskoj vrijednosti prostora, očuvanju identiteta obalnog krajobraza i podizanju atraktivnosti destinacije.

6.3. ANALIZA DOSTUPNIH BAZA PODATAKA ZELENIH POVRŠINA

U ovom poglavlju dan je pregled upravljanja javnim zelenim površinama na području Općine Privlaka, pregled dostupnih podataka o zelenim površinama na području općine, te su analizirana dosadašnja javna ulaganja u održavanje zelenih površina kroz razdoblje od 2018. do 2025. godine.

6.3.1. UPRAVLJANJE JAVNIM ZELENIM POVRŠINAMA

Javne zelene površine na području Općine Privlaka, u vlasništvu su Općine Privlaka a povjerene su na obavljanje komunalnih djelatnosti Općinskom komunalnom društvu „Artić“ d.o.o. Privlaka, temeljem Odluke o komunalnim djelatnostima Općine Privlaka, dana 30. lipnja 2015. godine.

Komunalne djelatnosti koje komunalno društvo „Artić“ d.o.o. obavlja su: održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje groblja, upravljanje parkiralištima i njihovo održavanje, održavanje vertikalne i horizontalne signalizacije, održavanje plaža, zimska služba, obavljanje kamenoklesarskih i građevinsko-obrtničkih radova na održavanju javnih i javno-prometnih površina (izrada ogradnih zidova, popločavanje ulica kamenim pločama i drugi poslovi), obavljanje izvođenja manjih građevinskih radova, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta i roba, održavanje nerazvrstanih cesta osim asfaltiranja, održavanje tržnica na malo.

6.3.2. ULAGANJA U ODRŽAVANJE ZELENIH POVRŠINA

Redovno održavanje zelenih površina obuhvaća sve radove njege krajobraza odnosno održavanja sa svrhom što optimalnijeg rasta i razvoja u urbanim uvjetima. Održavanje javnih površina odnosi se na održavanje javnih zelenih površina, pješačkih staza, pješačkih zona, trgova, parkova, dječjih igrališta i javnih površina, osim javnih cesta.

Održavanje urbane opreme u pješačkoj zoni i prolazima obuhvaća održavanje (nabava, ugradnja i održavanje); klupa, dječjih igrališta, košarica za otpatke, ogradica za zaštitu zelenih površina, zaštitnih prepreka, ograda, autobusnih nadstrešnica, zajedničkih reklamnih panoa, stalaka za

bicikle, elemenata za nepropisno parkiranje, ležećih policajaca, zvučnih i vibracijskih traka i slično.

Od strane Općine Privlaka dobiveni su podaci o ulaganjima u održavanje zelenih površina u razdoblju od 2018. do 2025. godine, kako je prikazano u tablici 5.

Izdvojena sredstva namijenjena su za košnju trave, uređenje zelenih površina, sadnja stabala i grmova te sadnica cvijeća.

Tablica 5. Ulaganje u hortikulturno uređenje na području općine Privlaka u razdoblju od 2018. do 2025. godine

Godišnji iznosi ulaganja u elemente zelene infrastrukture	
Godina	Iznos
2025.	190.000,00 €
2024.	143.500,00 €
2023.	110.000,00 €
2022.	700.000,00 HRK [92.905,97 €]
2021.	500.000,00 HRK [66.361,40 €]
2020.	450.000,00 HRK [59.725,26 €]
2019.	680.000,00 HRK [90.251,51 €]
2018.	490.000,00 HRK [65.034,18 €]

Izvor: Općina Privlaka

6.4. ZAŠTITA BIORAZNOLIKOSTI

Prema podacima iz Upisnika zaštićenih područja Uprave za zaštitu prirode Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, u koji se zaštićena područja upisuju sukladno obvezi propisanoj člankom 129. Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23), na području obuhvata općine Privlaka nema zaštićenih dijelova prirode, odnosno zaštićenih područja koja su zaštićena temeljem Zakonu o zaštiti prirode.

Ekološka mreža

NATURA 2000 je ekološka mreža očuvanih prirodnih područja Europe za više od 1000 rijetkih, ugroženih i endemičnih vrsta divljih životinja i biljaka, te oko 230 prirodnih i poluprirodnih staništa koja su na popisu dvaju direktiva EU o zaštiti prirode: Direktive o pticama i Direktive o staništima. NATURA 2000 podržava načelo održivog razvoja. Njezin cilj nije zaustaviti ljudske aktivnosti nego odrediti parametre prema kojima se one mogu obavljati uz istodobnu zaštitu rijetkih biljaka, životinja i staništa.

Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19) na području Općine Privlaka nema zaštićenih područja.

Sukladno Uredbi o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15) na području Općine Privlaka u Zadarskoj Županiji nalaze se područja ekološke mreže i to područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) HR4000005 Privlaka-Ninski zaljev-Ljubački zaljev i manji dio HR3000176 Ninski zaljev te područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000023 SZ Dalmacija i Pag.

○ MEĐUNARODNO VAŽNA PODRUČJA ZA PTICE

ŠIFRA I NAZIV	CILJEVI OČUVANJA
HR1000023 SJEVEROZAPADNA DALMACIJA I PAG	Crnogrlji plijenor (<i>Gavia arctica</i>) Crvenogrlji plijenor (<i>Gavia stellata</i>) Blistavi ibis (<i>Plegadis falcinellus</i>) Eja livadarka (<i>Circus pygargus</i>) Vlastelica (<i>Himantopus himantopus</i>) Čukavica (<i>Burhinus oedicnemus</i>) Zlata pijukavica (<i>Pluvialis squatarola</i>) Morski kulik (<i>Charadrius alexandrinus</i>) Veliki pozviždač (<i>Numenius arquata</i>) Crvenoga prutka (<i>Tringa totanus</i>) Žalar cirikavac (<i>Calidris alpina</i>) Dugokljuna čigra (<i>Sterna sandvicensis</i>) Kratkoprsta ševa (<i>Calandrella brachydactyla</i>) Sivi svračak (<i>Lanius minor</i>)

○ PODRUČJA VAŽNA ZA DIVLJE SVOJTE I STANIŠNE TIPOVE

ŠIFRA I NAZIV	CILJEVI OČUVANJA	STANIŠNI TIP
HR3000176 NINSKI ZALJEV	PTICE MOČVARICE NKS ŠIFRA: F.2. G.3.5.	NATURA 1140 1110 1120 MULJEVITE I PJEŠČANE PLIČINE PJEŠČANA DNA PJESKOVITA MORSKA OBALA NASELJA POSIDONIJE
HR4000005 PRIVLAKA – NINSKI ZALJEV – LJUBAČKI ZALJEV	PTICE MOČVARICE NKS ŠIFRA:	NATURA 1420 1140 MEDITERANSKA I TERMOATLANTSKA VEGETACIJA HALOFITNIH GRMOVA (<i>Sacocomitea fruticosi</i>) MULJEVITE I PJEŠČANE PLIČINE

Područje ekološke mreže:

Tablica 6. Područja prema Direktivi o staništima

Područja prema Direktivi o staništima			
Šifra područja	Naziv područja	Površina (ha)	SDF obrazac
HR3000176	Ninski zaljev	2258,602307	https://interni.bioportal.hr/ekomreza/natura/report/site?site-code=HR3000176
HR4000005	Privlaka - Ninski zaljev - Ljubački zaljev	2002,456539	https://interni.bioportal.hr/ekomreza/natura/report/site?site-code=HR4000005

Izvor: Bioportal

Tablica 7. Područja prema Direktivi o pticama

Područja prema Direktivi o pticama			
Sifra područja	Naziv područja	Površina (ha)	SDF obrazac
HR1000023	SZ Dalmacija i Pag	59893,42669	https://interni.bioportal.hr/ekomreza/natura/report/site?site-code=HR1000023

Izvor: Bioportal

Staništa

Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23) službeno definira pojam staništa kao jedinstvene funkcionalne jedinice kopnenog ili vodenog ekosustava, određenu geografskim, biotičkim i abiotičkim svojstvima, neovisno o tome je li prirodno ili doprirodno, pri čemu sva staništa iste vrste čine jedan stanišni tip. Pojam stanište može se opisati i kao područje na kojemu žive određene vrste biljaka, životinja i drugih organizama ili mjesto na kojem određene vrste žive, spavaju, jedu ili obavljaju druge aktivnosti nužne za njihov život.

Staništa u Hrvatskoj opisana su u Nacionalnoj klasifikaciji staništa (NKS), koja prepoznaje sljedećih 11 glavnih kategorija staništa: površinske kopnene vode i močvarna staništa (A.), neobrasle i slabo obrasle kopnene površine (B.), travnjaci, cretovi i visoke zeleni (C.), šikare (D.), šume (E.), morska obala (F.), more (G.), podzemlje (H.), kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (I.), izgrađena i industrijska staništa (J.) i kompleksi staništa (K.). Popis stanišnih tipova s pripadajućim NKS (Nacionalna klasifikacijska staništa) kodom prikazana su u tablici 8.

Tablica 8. Popis stanišnih tipova s pripadajućim NKS (Nacionalna klasifikacija staništa) kodom

NKS KOD	STANIŠNI TIP
A.1.1.	Stalne stajačice
A.1.2.	Povremene stajačice
A.1.3.	Neobrasle i slabo obrasle obale stajačica
A.2.3.	Stalni vodotoci
A.4.1.	Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi
B.1.4.	Tirensko-jadranske vapnenačke stijene
B.2.2.1	Ilirsko-jadranska, primorska točila
B.3.1.	Požarišta
C.2.5.1.	Ilirsko-submediteranske livade riječnih dolina
C.3.5.1.	Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone
C.3.6.1.	Eu-i stenomediteranski kamenjarski pašnjaci rašćice
D.1.2.1.	Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva
D.3.1.1.	Dračici
D.3.4.2.	Istočnojadranski bušici
D.3.4.2.3.	Sastojine oštrogličaste borovice
D.3.4.2.6.	Sastojine brnistre
D.3.4.2.7.	Sastojine feničke borovice
E.	Šume
F.1.1.1.	Slanjače, caklenjača i sodnjača
F.1.1.2.	Sredozemne sitine visokih sitova
F.1.1.3.	Sredozemne grmaste slanjače (uključujući F.1.1.3.2. Zajednica jesenske mrižice i modrikastog pelina)
F.4.1.	Površine stjenovitih obala pod halofitima

Prema **Karti morskih staništa 2023 - poligoni**, Općina Privlaka nalazi na području stanišnih tipova: Zajednica (Biocenoza) infralitoralnih algi / Infralitoralni pijesci (G.3.6.1./G.3.9.), Infralitoralno kamenje i šljunci (G.3.4.), Asocijacija s vrstom *Cymodocea nodosa* (G.3.9.2.1.), Infralitoralno kamenje i šljunci / Zajednica (Biocenoza) infralitoralnih algi / Asocijacija s vrstom *Cymodocea nodosa* (G.3.4./G.3.6.1./G.3.9.3.4.), Pjeskovita morska obala s halofitima (F.2.1.), Slane, plitke, muljevite močvare s halofitima (F.1.1.), Pjeskovita morska obala s halofitima / Antropogena staništa morske obale (F.2.1./F.5.1.), Slane, plitke, muljevite močvare s halofitima / Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi (F.1.1./A.4.1.), Supralitoralni pijesci (G.6.2.), Slane, plitke, muljevite močvare s halofitima / Pjeskovita morska obala s halofitima (F.1.1./F.2.1.), Pjeskovita morska obala bez halofita (F.2.3.), Antropogena staništa morske obale F.5.1.

6.5. DRUŠTVENO-GOSPODARSKA ANALIZA

Društveno-gospodarska analiza izrađena je temeljem analitičkog pregleda stanja uspostavljene društvene i gospodarske infrastrukture na području obuhvata Strategije.

6.5.1. DRUŠTVENA ANALIZA

Društvena infrastruktura Općine Privlaka obuhvaća objekte i usluge iz područja odgoja, obrazovanja, zdravstva, razvoja, kulture, umjetnosti, sporta i socijalne zaštite što omogućava normalno funkcioniranje lokalne zajednice. U sklopu društvene infrastrukture Općina osigurava rad ustanovama u predškolskom obrazovanju, ustanovama u osnovnoškolskom obrazovanju, kulturnim ustanovama, sportskim ustanovama i javnim ustanovama.

Pored navedenih ustanova društvenu infrastrukturu čine sljedeća poduzeća:

- **Odgoj i obrazovanje**

Predškolski odgoj na području općine Privlaka organiziran je kroz rad dječjeg vrtića „Sabunić“. Osnivač i vlasnik dječjeg vrtića je Općina Privlaka. Djelatnost vrtića je ostvarivanje njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene skrbi i zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi, koja se ostvaruje po određenom programu za dijete. U vrtiću se ustrojava i provodi odgojno-obrazovni rad s djecom raspoređenom u dvije grupe cjelodnevnog boravka u vremenu od 6.30 do 16.30 sati, jednu jaslčku grupu te jednu tzv. poludnevnog boravka, odnosno za ukupno 80-ak djece. Tjedno radno vrijeme vrtića raspoređuje se prema potrebama ostvarivanja djelatnosti predškolskog odgoja te zadovoljavanja potreba djece i njihovih roditelja, građana i drugih pravnih osoba, u okviru petodnevnog radnog tjedna. Dječji vrtić ima 15 zaposlenika, od toga sedam teta, edukacijski rehabilitator, zdravstvena voditeljica te vrtićka kuharica a preostali dio čine administrativni djelatnici.

Osnovna škola u Privlaci za učenike od prvog do osmog razreda, s preko 300 učenika čini više od 3% ukupnog broja djece osnovnih škola na području bivše zadarske općine. Prema nekim izvorima, škola prvi put počinje s radom 1862. godine i u početku je bila organizirana u privatnim kućama, a nakon Drugog svjetskog rata u prostorima tadašnjeg Zadržnog doma, sve do 1974. godine, kada je izgrađena nova zgrada, u kojoj se i danas odvija nastava. Škola djeluje na području općine Privlaka te na otoku Viru, gdje se nalazi područna škola za učenike od prvog do četvrtog razreda. Broj učenika tijekom godina se konstantno smanjuje.

- Zdravstvo i socijalna skrb

U općini Privlaka djeluje jedna ordinacija opće medicine i jedna privatna stomatološka ordinacija, dok djelatnost zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece, kao i djelatnost zdravstvene zaštite žena nije organizirana. Također, ne postoje niti ustanove specijalističko konzilijarne i drugih medicinskih djelatnosti, kao ni kućne njege. U naselju posluje jedna privatna ljekarna.

- Sport i rekreacija

U Općini se razvijaju sportovi kao što su nogomet, košarka, šah, ribolov, odbojka na pijesku i ostali sportovi, a djeluju i sportske udruge koje uglavnom nose tradicionalno ime ovog kraja "Sabunjar": NK Sabunjar Privlaka, Nogometni klub Mladost Privlaka, Košarkaški klub „Sabunjar“, Šahovski Klub „Sveti Vid“, Sportsko-ribolovno društvo „Morski Konjić“.

- Kultura i civilno društvo

U Općini među udrugama djeluju: Kulturno umjetničko društvo "Privlaka", ženska Klapa "Libar" te Aktiv dobrovoljnih darivatelja krvi. Kulturno umjetničko društvo „Privlaka“ oko sebe okuplja svu povijesnu ostavštinu ovog kraja, dok ženska klapa Libar ima zapažene rezultate na svim značajnim susretima klapa u Republici Hrvatskoj.

Privlaka se u pisanim dokumentima prvi puta spominje 1296.g. kao vinogradarsko mjesto. Generacijama je vezana uz more, pomorstvo i ribarstvo. Ime mjesta kroz stoljeća doživljavalo je brojne promjene: Brevilaqua, Privilacha, Priulacha do oblika kakav znamo danas. Glasoviti su privlački sabunjari, ljudi koji su mukotrpnim vađenjem pijeska iz mora postali nadaleko poznati. Obradena polja i netaknuta priroda čuvaju najstarije spomenike kršćanstva. Značajni su ostaci crkve Sv. Kate iz 14. stoljeća. Crkva Sv. Vida, zaštitnika ljekarnika, plesača i glumaca, nastala u 14. st. sačuvana je u cijelosti. Župna crkva Rođenja Blažene Djevice Marije iz 19.st. koja se ubraja među najljepše primjere klasicističke arhitekture u Dalmaciji te crkva Sv. Barbare izgrađena za vrijeme Domovinskog rata. Kapelica Sv. Nikole posvećena je privlačkim mornarima i pomorcima. Kapelica je prvi put obnovljena 1976. godine te je ponovno obnovljena 2017. godine.

Osim sakralnih spomenika, sačuvani su i privlački bunari. Bili su izvor vode i izvor života. Svjedočili su težačkom i ribarskom radu stanovnika. Danas je sačuvano 12 takvih bunara. Najpoznatiji među njima je bunar Sokolar.

6.5.2. GOSPODARSKA ANALIZA

Okosnice gospodarskog razvoja općine Privlaka su turizam i poljoprivreda. Mogućnosti razvoja poljoprivrede izuzetno su velike, obzirom da se od gotovo 1000 ha raspoloživih poljoprivrednih površina na području Općine Privlaka koristi jedva 50 % i to pretežito ekstenzivno. U prošlosti, glavne gospodarske aktivnosti bile su vađenje pijeska i gline te ribolov.

- Turistički značaj

Dosadašnji razvoj turizma u općini Privlaka vezan je uglavnom uz privatni smještaj, a dijelom i uz kampove. Komparativne prirodne osobitosti ovog područja, brojne pješčane plaže i čisto more, blizina Zadra, vrijedna kulturno-povijesna baština Nina i sl., te dosadašnja turistička afirmacija ovog područja, pretpostavka su za daljnji razvoj ove djelatnosti u vidu kvalitetnijih i raznovrsnih oblika turističke ponude. Na tim osnovama stvaraju se mogućnosti da se ovo

područje svrsta u red značajnih turističkih zona u Županiji. U središtu mjesta postoji živopisna lučica, gdje ribari na stari i posve tradicionalan način prebire mreže nakon jutarnjeg ribolova, nudeći svježu ribu. Privlačani su poznati po ludru, ribolovu tradicije, koji se već niz desetljeća prenosi s koljena na koljeno. Uz samu lučicu prema zapadu, počinje i šetnica koja je obujmila gotovo cijeli poluotok. Danas je Privlaka turističko mjesto, prije svega zahvaljujući brojnim pješčanim uvalama. U bogatoj turističkoj ponudi Privlake dominiraju prekrasne pjeskovite plaže, plitko i toplo more, najpogodnije za obiteljski turizam. Čist zrak i ljekovito crno blato ovu lokaciju čini atraktivnom i ljudima sa zdravstvenim problemima poput astme, reume, artritisa i sl. Sastavni dio Privlake su turistička naselja Sabunike i Škrpavac, sa brojnim bungalovima te vilama sa sobama i apartmanima, smještena izravno uz more.

Sabunike, turističko naselje izgrađeno na pjeskovitom tlu prije nešto više od 50 godina, s preko 700 nekretnina za odmor, ukupne površine od 261.800m², od čega 36.451m² otpada na borovu šumicu s plažom, poznate su po pjeskovitoj plaži duljine 360 metara, koja se prostire u duljinu od oko 20 km od povijesnog grada Nina preko Sabunika do otoka Vira, a karakteriziraju je tople, duge i plitke pjeskovite lagune. Zbog plitkog zaljeva, more je u Sabunikama uvijek 2-3 °C toplije od otvorenog. Upravo zbog navedenih karakteristika, plaža je izuzetno pogodna za manju djecu. Članovi udruge vlasnika nekretnina u Sabunikama zasadili su stabla oleandra, velik broj sadnica cvijeća i travu te sudjelovali u izgradnji šetnice na glavnoj plaži u duljini od 300 m i vidikovca. Također, osposobljeno je odbojkaško igralište, dva nova boćarska zoga s pripadajućim stolovima i klupama, uređen je ulaz i izlaz iz naselja te su postavljene klupe za sjedenje u šumici. Planirani spust za invalide i djecu u kolicima djelomično je uređen. Osim po pješčanim plažama, Sabunike su poznate i po dugim zalascima sunca, a u rujnu i listopadu dolaze surferi. Sabunike su, pored Bola na Braču, najpoznatija surferska destinacija zbog povoljnog vjetera s Velebita, a u naselju je organizirana i škola jedrenja na dasci. Godišnje ovo naselje ostvari oko 82.000 turističkih noćenja domaćih i stranih gostiju. Odrezani pješčani brežuljci sa prekrasnim mirnim pješčanim plažama nalaze se na južnom predjelu Škrpavac do turističkog naselja Zaton.

U Škrpavcu je smješten hotel „Laguna“. Novi turistički kapaciteti predviđaju se u sklopu turističkih naselja izvan GP naselja Privlaka na sljedećim lokalitetima: Rt Kulina, Batalaža i Mletak. Moguće je turističke djelatnosti razvijati i unutar stambenih naselja u obliku manjih pansiona i kućne radinosti, a u skladu s postojećim propisima. Izrađena su i dva nova suvenira i to crkvice Sv. Vida i poznatog privlačkog bunara „Sokolar“, koji se prodaju u suvenirnicama, turističkim agencijama i tipiziranim prodavaonicama. Prihodi od turizma uglavnom se ulažu u infrastrukturu – izgradnju obale i šetnica, uređenje i čišćenje plaža u općini Privlaka te prilaznih puteva do plaža. Također, svake godine prije početka turističke sezone, organizirano je čišćenje podmorja općine Privlaka, u organizaciji Turističke zajednice, u suradnji sa privlačkim ronionicima.

- Poljoprivreda

U općini Privlaka tradicionalne djelatnosti u području poljoprivrede bile su ratarstvo i stočarstvo, pa su se u ranijim razdobljima na raspoloživim poljoprivrednim površinama proizvodile značajne količine žitarica, povrća, te voća karakteristična za ovo podneblje, a raspolagalo se i sa značajnim stočnim fondom. Proces deagrarizacije imao je za posljedicu smanjenje stočnog fonda te zapuštenost poljoprivrednih površina. Značaj i posebnosti prirodnih područja općine Privlaka ogledaju se prvenstveno u relativno velikim i kvalitetnim površinama poljoprivrednog zemljišta, koje se nažalost, ogromnim dijelom ne obrađuje. Uz kvalitetnu insolaciju (oko 350 cal/cm² /dan i 2.450h/god.), povoljne temperaturne prilike ovog područja (prosječna godišnja temperatura od 15,3 °C) i mogućnost navodnjavanja, te bi se poljoprivredne površine mogle vrlo uspješno agrikulturno eksploatirati. Prepreka toj realizaciji

je usitnjenost parcela i psihološka barijera, trenutno još uvijek negativnog odnosa određenog dijela stanovništva prema poljoprivredi. Danas je poljoprivredna proizvodnja organizirana pretežno na individualnim posjedima, a upotreba suvremenih agrotehničkih mjera i mehanizacije je ograničena. Najveći dio poljoprivrednih proizvoda namijenjen je za potrošnju u vlastitom domaćinstvu, dok se tek manji dio plasira na tržišnici, uglavnom u Zadru. Poljoprivredom se bavi sve manje stanovništva, a neobrađenih poljoprivrednih površina je sve više. Raspoložive poljoprivredne površine na ovom području i njihova pedološka podobnost, pružaju mogućnost za znatno intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju od sadašnje, koja bi u budućim razdobljima trebala biti jedan od osnovnih čimbenika razvoja ovog područja.

- Ribarstvo i marikultura

Ribarstvo u općini Privlaka predstavlja tradicionalnu djelatnost njenih žitelja, ali je slabo razvijeno, s obzirom na to da je more uz obalu plitko i siromašno ribom, dok ribarska flota za dublja i otvorena mora ne postoji. Prema podacima Ministarstva poljoprivrede o ulovu (iskrcaju) ribe na pojedinim iskrcajnim mjestima, u razdoblju od 2015. do 2019. godine, u Privlaci je ulovljeno, odnosno iskrcano ukupno 48.602 kg ribe. Luka Privlaka obuhvaća 96.405 m², od čega je površina kopnenog dijela 7.935 m², a površina morskog dijela je 88.470 m². Operativni dio luke nalazi se na gatu dužine 86 m, a nautički dio luke dužine je 30 m. Ostali dio luke Privlaka namijenjen je komunalnom vezu.

- Tržište rada

U evidenciji nezaposlenih Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ) – Područnog ureda Privlaka u prvih šest mjeseci 2025. godine evidentirano je 29 nezaposlenih osoba. Broj nezaposlenih, u prvih šest mjeseci 2024. godine, isti je kao u prvoj polovici 2025. godine. Promatrano kroz cijelo godišnje razdoblje, broj evidentiranih nezaposlenih osoba u svih 12 mjeseci u 2023. godini iznosio je 38 osoba dok je u istom promatranom razdoblju od 12 mjeseci u 2024. godini broj se smanjio na 29 nezaposlenu osobu, što čini 15 nezaposlenih žena i 14 nezaposlenih muškaraca.

- Poslovno okruženje i poslovne zone

Gospodarstvo općine Privlaka temelji se na sektorima poljoprivrede i ribarstva, turizma, građevinarstva i trgovine. Prema podacima Hrvatske gospodarske komore (u daljnjem tekstu: HGK), u 2021. godini broj registriranih aktivnih subjekata iz spomenutih sektora je 64, koji uredno posluju i redovito podnose zakonom propisana financijska izvješća. Najveći udio u ukupnim prihodima poduzeća s područja općine Privlaka u 2021. godini zauzimaju djelatnosti građevinarstva i turizma, odnosno djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića.

Općina Privlaka je turističko mjesto, prije svega zahvaljujući brojnim pješčanim uvalama (na nekim mjestima i s ljekovitim blatom). Poznata je po sabunjarima, ljudima koji su vadili morski pijeska i na svojim ga drvenim brodovima razvozili uzduž cijele hrvatske obale.

U vinogradima se uzgaja privlačka bilina, autohtona hrvatska vinska sorta.

- Značajne tvrtke

Na području Općine Privlaka nema velikih gospodarskih tvrtki.

Opća razvijenost jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj ocjenjuje se indeksom razvijenosti prema postupku ocjenjivanja i razvrstavanja koji provodi Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17 i 118/18). Uredba o indeksu razvijenosti (NN 131/17) utvrđuje sljedeće pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti: (1) prosječni dohodak po stanovniku, (2) prosječni izvorni prihodi po stanovniku, (3) prosječna stopa nezaposlenosti, (4) opće kretanje stanovništva, (5) stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje) i (6) indeks starenja. Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u određenom razdoblju.

Zadnji postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti proveden je tijekom 2023. godine te je donesena nova Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 03/24) koja se primjenjuje od 13. siječnja 2024. godine. Pokazatelji stupnja razvijenosti Općine Privlaka prikazani su u tablici 9.

Tablica 9. Pokazatelji stupnja razvijenosti općine Privlaka

Pokazatelj	Vrijednost (Općina Privlaka)
Prosječni dohodak po stanovniku [kn]	33.786,67
Prosječni izvorni prihodi po stanovniku [kn]	8.644,11
Prosječna stopa nezaposlenosti	0,0422
Opće kretanje stanovništva	93,62
Indeks starenja	240,00
Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65)	24,61
Indeks razvijenosti	105,394
Razvojna skupina	VII.

Izvor podataka: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Prema navedenoj Odluci, Općina Privlaka pripada **VII. skupini** jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa razvijenosti nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Indeks razvijenosti Općine Privlaka iznosi 105,394 čime se svrstava na 109. mjesto od ukupno 556 jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj.

6.6. ANALIZA DOSADAŠNJIH JAVNIH ULAGANJA KROZ PRORAČUN

U nastavku je napravljen pregled dosadašnjih ulaganja kroz proračun Općine Privlaka, a koja se odnose na pojedinačne elemente predmetne Strategije zelene urbane obnove. Javna ulaganja su do sada najviše ovisila o otvorenim pozivima i natječajima kojima je bilo moguće osigurati bespovratna sredstva, poboljšanju vodno-komunalne infrastrukture aglomeracija Nin-Privlaka-Vrši.

Projekt izgradnje Dječjeg vrtića Sabunić:

Objekt se prostire na čestici od 4.000 metara četvornih, ukupne površine 1.000 metara četvornih, opremljen didaktičkom opremom i igračkama te namještajem prikladnim najmlađem uzrastu. Izgradnjom Dječjeg vrtića Sabunić osigurao se prostor za smještaj četiri odgojne

skupine, od čega dvije grupe cjelodnevnog boravka u vremenu od 6.30 do 16.30 sati, jednu jasličku grupu te jednu tzv. poludnevnog boravka, odnosno za ukupno 80-ak mališana. U sklopu objekta osim moderno uređenih prostorija za boravak djece, imaju i svoju kuhinju.

U sklopu vrtića izgrađena je multimedijalna dvorana, koja se prostire na površini od 110 četvornih metara. Njenom izgradnjom omogućeno je svim stanovnicima Općine novi sadržaj adekvatan za brojna društvena događanja, predavanja, predstave, sastanke. Prostor multimedijalne dvorane po završetku rada vrtića bit će dostupan u komercijalne svrhe zainteresiranih stranaka.

Vrijednost projekta: 1.765.000,00 EUR

Projekt poboljšanja vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Nin-Privlaka-Vrsi:

Ciljevi projekta aglomeracije poboljšanje je životnog standarda, povećanje stope priključenosti na sustav javne odvodnje na području aglomeracije **Nin – Privlaka – Vrsi** (uključuje područja Grada Nina (Grbe, Nin, Ninski Stanovi, Žerava, Poljica-Brig, Zaton), Općine Privlaka (Privlaka, Sabunike) i Općine Vrsi (Vrsi, Mulo, Zukve) na cca 83 % (na novi sustav odvodnje 5.600 priključka će se priključiti 22.300 potrošača – 5.100 stalnog stanovništva, 8.400 turizam-privatni smještaj, 8.800 privremenog stanovništva-vikendaši, osigurati adekvatno pročišćavanje otpadnih voda izgradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda 2. stupnja, povećanje učinkovitosti i pouzdanosti sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, povećanje standarda kvalitete vode Jadranskog mora i čitavog mediteranskog područja, zaštita podzemnih voda i priobalnog područja, zaštita podzemnih voda i priobalnog područja, zaštita prirodne raznolikosti i biološkog sustava

U specifične ciljeve mogu se svrstati smanjenje regionalnih razlika u Hrvatskoj, kroz doprinos socijalnoj stabilnosti pomoću izgradnje infrastrukture i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, poboljšana odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda i uspostava sustava praćenja i smanjenja gubitaka na vodoopskrbnom sustavu, provedba obveza propisanih u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju EU te provedba pravne stečevine EU u dijelu koji uređuje upravljanje vodama, poglavito Direktivom o odvodnji i pročišćavanju komunalnih otpadnih voda.

Investicija se financira iz sredstava kohezijskog fonda u iznosu od 70.8% te nacionalnih izvora financiranja u iznosu od Nacionalno sufinanciranje (državni proračun) (29.2%), MZOIE (36.67%), Hrvatske vode (HV) (36.67%), Jedinice lokalne samouprave (26.66%).

Projekt, koji je u tijeku od 2018. godine, obuhvaća sljedeće aktivnosti: izgradnja 102,1 km kanalizacijske mreže i 34 crpne stanice; mjestimična sanacija vodovodne mreže, ukupno 31,8 km; izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grgur (26.000 ekvivalent stanovnika, II. stupanj pročišćavanja) s novim podmorskim ispustom; nabava opreme za održavanje sustava odvodnje otpadnih voda; usluge vođenja projekta, nadzora i promidžbe projekta.

Vrijednost projekta: 53.824.727,42 EUR

6.7. ANALIZA URBANE STRUKTURE

Analiza urbane strukture Općine Privlaka pruža uvid u način na koji je općina organizirana, razvijena i oblikovana, te kako njezine fizičke karakteristike, prometna povezanost i infrastrukturni kapaciteti utječu na kvalitetu života stanovnika i održivost urbanog razvoja. U ovom poglavlju analizira se siva, zelena i plava infrastruktura te prisutnost toplinskih otoka i održivih oblika mobilnosti.

Siva infrastruktura predstavlja neizostavan element funkcioniranja područja, napredak gospodarstva ovisi o što efikasnijem putovanju ljudi i robe. Siva infrastruktura definira se kao struktura izgrađena od strane čovjeka koristeći tvrdi građevni materijal u svrhu prometovanja, odvodnje i premošćivanja, a obuhvaća ceste, kanale, mostove, zgrade, nasipe, cjevovode, prometni sustav i slično. Prepreka u ostvarivanju cilja efikasnog prijevoza/prometa je nedostatak i nedovoljna kvaliteta prometne infrastrukture i sve više negativnih posljedica na kvalitetu života u kontekstu klimatskih promjena, kvalitetu zraka i vode, na kvalitetu boravka i rekreacije u području grada. Siva infrastruktura je neophodna za funkcioniranje područja, ali je moguće smanjiti njezin udio u gradskoj površini zelenim rješenjima koja za cilj imaju veći ekološki, estetski, socijalni i društveni utjecaj u funkcioniranju općine.

- Cestovni promet

Postojeća cestovna mreža na području Općine Privlaka ne zadovoljava stanovništvo i turiste. Glavna prometnica D306 Vir-Nin-Zadar (D8) prolazi kroz naselja Kožno, Zaton, Nin i Privlaku i na tim dionicama poprima karakter lokalne ceste, stvarajući veliki problem mjesnom stanovništvu i tranzitnim vozilima. Izgrađena je obilaznica preko Nina i Privlake po novoj trasi južnije od Nina, rubom njegovog građevinskog područja i sjevernije od Privlake trasom postojećeg poljskog puta koji od Sabunika vodi do mosta za Vir. Na taj način se omogućila dobra cestovna povezanost Općine Privlaka na mrežu državnih i županijskih prometnica.

Osim toga, značajniji cestovni objekti s pripadajućim građevinama i uređajima na području Privlake su:

- županijska cesta ŽC 6273 - Privlaka (D306) - Nin - Sv. Nikola (D306)
- lokalna cesta LC 63021 - Sabunike (D306) –Ž6273
- lokalna cesta: LC 63188: Ž6273 – Put Potoka
- lokalna cesta: LC 63189: Ž6273 (Put Brtalića) – Škrapavac – Ž6273.

Javni prijevoz u Općini Privlaka organiziran je putem prijevoznika Liburnija d.o.o. (gradski / županijski prijevoznik Zadarske županije, u većinskom je vlasništvu grada Zadra i s manjim udjelima vlasništva ostalih općina među kojima je i Privlaka). Liburnija d.o.o. osigurava prigradski prijevoz putnika od Zadra sa stajalištima u Privlaci do Vira linijom 101 te iz/u Zadra iz/do Privlake autobusnom linijom 102.

- Željeznički promet

Područjem Općine ne prolazi željeznička pruga.

- Zračni promet

Zračni promet odvija se preko zračne luke u Zemunik Donjem.

- Mostovi, vijadukti i tuneli

Općina Privlaka povezana je s otokom Virom mostom dužine cca 350 m i visine 10 m.

U strategiji EU-a za zelenu infrastrukturu, zelena infrastruktura definirana je kao „strateški planirana mreža prirodnih i polu-prirodnih područja s drugim ekološkim obilježjima koja su osmišljena i kojima se upravlja u cilju ostvarenja velikog broja usluga ekosustava. Obuhvaća zelene prostore ili plave, ako je riječ o vodnim ekosustavima, i druga fizička obilježja u kopnenim

i pomorskim područjima. Zelena infrastruktura na kopnu nalazi se u ruralnim i urbanim okruženjima.” U EU-u zelena infrastruktura uključuje mrežu Natura 2000 kao okosnicu te prirodne i polu-prirodne prostore izvan mreže Natura 2000, kao što su parkovi, privatni vrtovi, živice, granični pojasevi uz rijeke obrasli vegetacijom ili poljoprivredni krajobrazi bogate strukture s određenim obilježjima i praksama te umjetna obilježja, kao što su zeleni krovovi, zeleni zidovi ili ekomostovi i riblje staze. (Izvor: *eur-lex.europa.eu*)

Prema Zakonu o prostornom uređenju u RH (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), u članku 3., definira se kako su zelene infrastrukture planski osmišljene zelene i vodene površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojima se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivog razvoja.

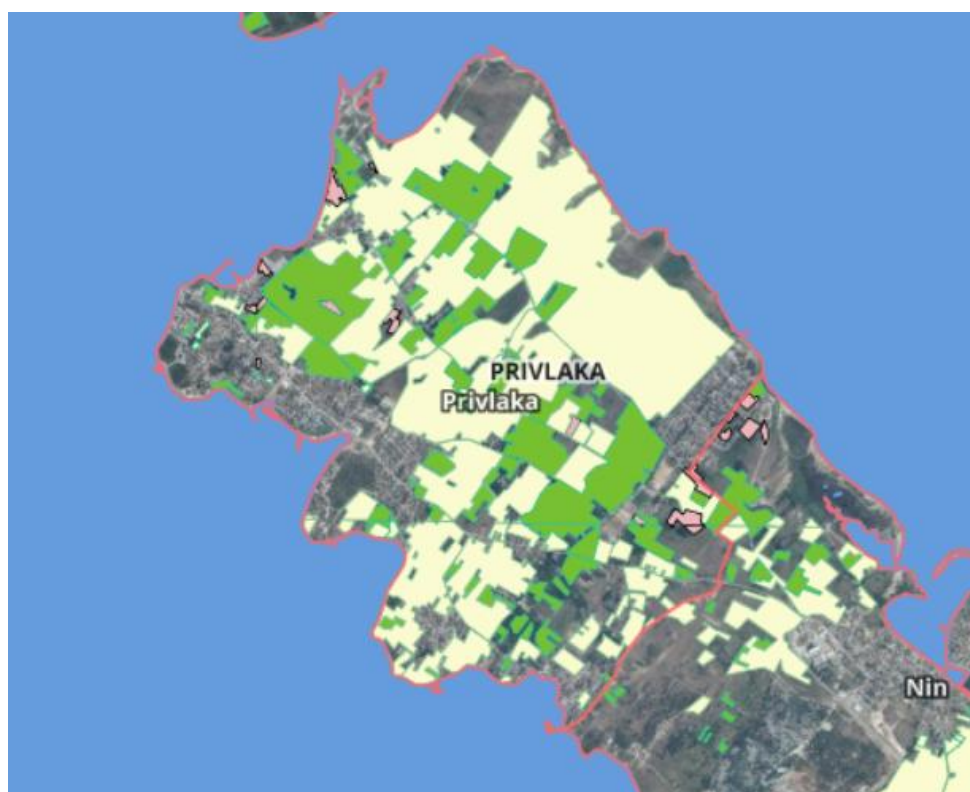
Općina Privlaka ima geoprostornu evidenciju zelenih i drugih javnih površina. U tijeku je proces provedbe postupka transformacije kao procesa prelaska Plana iz analognog u digitalni oblik uz digitalnu transformaciju poslovnih procesa u sustavu ePlanovi. Cilj transformacije Plana je izrada i donošenje digitalnog oblika Plana sa svojstvima i sadržajima pridruženih sukladno Pravilniku. Programska polazišta u postupku transformacije Plana su važeća prostorno planska rješenja određena Planom koja se u cijelosti zadržavaju tj. u postupku transformacije Plana ne mogu se izmijeniti prostorno planska rješenja određena Planom.

Izvedena je preliminarina inventarizacija zelenih i vodenih površina u općini Privlaka na temelju dostupnih izvora podataka. Korišteni izvori podataka uključuju Prostorni plan uređenja Općine Privlaka, te podatke dobivenih pomoću Geoportala Državne geodetske uprave i Bioportala - Informacijskog sustava zaštite prirode Zavoda za zaštitu okoliša i prirode Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije.

Zelena infrastruktura predstavlja zelene elemente općine: parkove, javne zelene površine, poljoprivredne površine, livade, pašnjake, vinograde, voćnjake, groblja te šumske zone.

Ukupna površina **poljoprivrednog zemljišta** prikazanog na slici 13 je 31,88 ha, odnosno oko 2,8% područja općine Privlaka.

Slika 13. Poljoprivredne površine na teritoriju općine Privlaka

Izvor: Geoportal.

U tablici 10 slijedi prikaz usporednih podataka dvije godine, o poljoprivrednim površinama na području općine Privlaka iz ARKOD baze na dan 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2024. godine. Podaci o ARKOD parcelama su prikazani prema vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta i prostornoj komponenti naselja u kojem je smještena.

Tablica 10. Poljoprivredne površine na području općine Privlaka (ARKOD parcele)

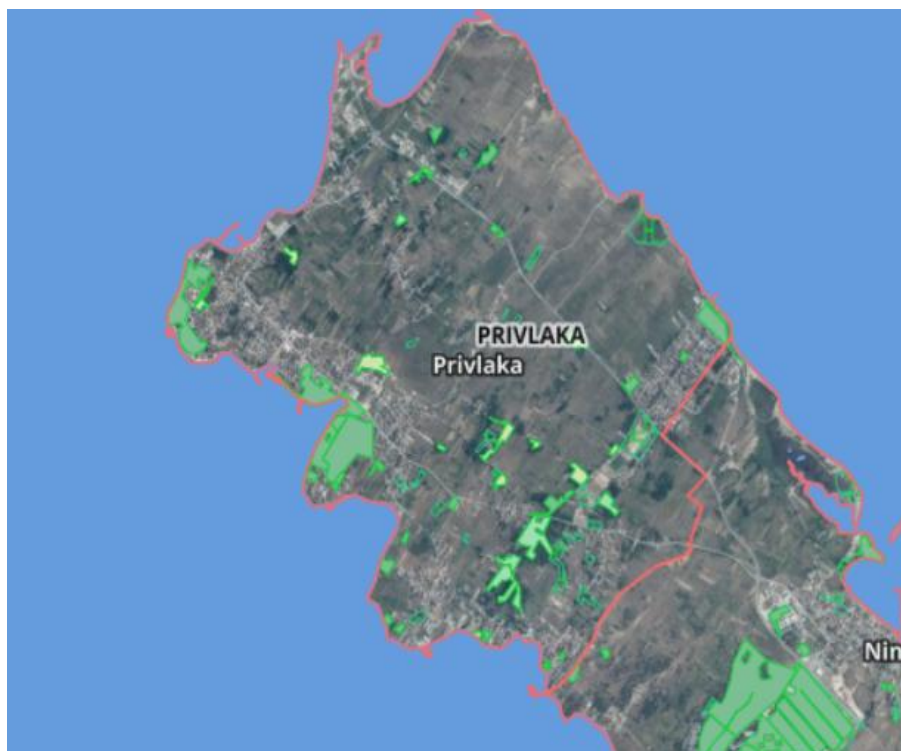
POLJOPRIVREDNE POVRŠINE	OPĆINA PRIVLAKA	
	2023. godina	2024. godina
ORANICA	13,66	12,86
LIVADA	0,91	1,14
KRŠKI PAŠNJAK	1,73	1,73
VINOGRAD	4,33	4,46
MASLINIK	7,74	7,45
VOĆNJAK	1,74	1,74
MJEŠOVITI VIŠEGODIŠNJI NASADI	1,89	2,06
PRIVREMENO NEODRŽAVANA PARCELA	0,44	0,44
UKUPNO OPĆINA PRIVLAKA	32,17	31,88

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Ukupno je u ARKOD-u evidentirano 31,88 ha parcela prema vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta za područje općine Privlaka. Preostale kategorije vrsta uporabe poljoprivrednog

zemljišta kao staklenici na oranici, pašnjak, iskrčeni vinograd, kulture kratke ophodnje, rasadnik, matičnjak loznih podloga i plemki i ostale vrste uporabe zemljišta nisu zastupljene.

Slika 14. Šumska područja na području općine Privlaka

Izvor: Geoportal.

Od postojeće zelene infrastrukture unutar granica PPUO Privlaka, koja nisu izrijekom navedena kao „zelena infrastruktura“ već su za potrebu analize izdvojena područja a Planom definirana kao „javne površine različite namjene“ su sljedeće: parkovno uređene površine i prirodno zelenilo, zaštitne zelene površine, drvoređi, travnjaci, pješačke površine, trgovi, biciklističke staze i drugo.

Parkovno uređene površine i prirodno zelenilo i drvoređi općenito predstavljaju važan dio prirodne zelene infrastrukture – omogućuju pročišćavanje zraka i vode, smanjuju eroziju tla, omogućuju stvaranje novih staništa. Dodatne beneficije koje proizlaze zahvaljujući pošumljavanju i sadnji drvoređa jesu: stvaranje zasjene, hlađenje prostora uz parkirališta i zgrade, ublažavanje posljedica uzrokovanih protjecanjem oborinskih voda te povećanje ekoloških i društvenih vrijednosti.

Zaštitne zelene površine formiraju se oko kompleksa posebne i proizvodne / gospodarske namjene, groblja, uz dijelove vodotoka i prostora namijenjenih gradnji kao tampon zona. Također se formira radi očuvanja i zaštite prirodnih vrijednosti.

Pješačke površine, trgovi i biciklističke staze kao planski osmišljena zelena infrastruktura, potiču građane na boravak na otvorenom, sport i rekreaciju, pridonosi zdravlju i socijalno-društvenom kontaktu korisnika prilikom boravka na otvorenom prostoru. Njihovim korištenjem smanjuje se korištenje motornih vozila te se time smanjuju i emisije štetnih plinova u atmosferu. Također, uz pomoć pješačkih i biciklističkih staza ostvaruje se veza sa zelenim površinama (uređenim parkovima, javnim zelenim šumama, park uz obalu mora) i osobama smanjene mobilnosti.

Vodne površine su površine stajaćih voda i vodotoka, koje se održavaju i uređuju tako da se održe režimi propisane kvalitete voda. Na tekućim i stajaćim vodama i u njihovom neposrednom okolišu, uređenje se provodi tako da se očuvaju postojeće biljne i životinjske vrste. Površine povremeno pod vodom su povremeni potoci, jaruge, kanali, rukavci i inundacija uređenog dijela vodotoka. Ove površine se mogu koristiti kao parkovne površine, rekreativne površine ili privezi za plovila, pješačke i rekreacijske staze, biciklističke staze i slično.

Zelenilo uz morsku obalu obuhvaća površinu vodnog dobra povremeno pod vodom. Uređuje se u svrhu omogućavanja osnovne namjene, očuvanja postojećih biljnih i životinjskih vrsta te uređenja pristupa vodi, privezišta za čamce, staza i slično.

Općinsko groblje na području Općine Privlaka, osim svoje primarne funkcije važno je kao orijentacijska točka naselja i okolice zbog svoje kulturne i povijesne vrijednosti. Groblja i područja uz njih predstavljaju društveni prostor za boravak, šetnju i duhovnost. Također predstavljaju područja zelene infrastrukture koja pridonosi očuvanju biljne i životinjske bioraznolikosti.

Analizom je zaključeno kako je mali omjer zelenila na području Općine. Unutar urbanog dijela općine nalaze se izdvojeni točkasti elementi, nedovoljan broj ozelenjenih javnih površina, parkova i javnih zelenih površina. Povezivanje može biti podržano putem sadnje drvoreda i drugih sličnih linearnih elemenata u području uz šetalište uz morsku obalu, na javnim parkovnim površinama, području zona označenih sportsko-rekreacijskom oznakom i zonama pretežno gospodarske namjene i ostalih javnih površina.

6.7.3. ANALIZA PLAVE INFRASTRUKTURE

Plava infrastruktura predstavlja plave elemente Općine.

- Pomorski promet

Za pomorski promet najznačajnija je Luka Privlaka, koja je razvrstana luka, otvorena za javni promet, od lokalnog značaja. Formirana je unutar postojećeg naselja Privlaka. Izravne lokalne tj. unutrašnje brodske pomorske veze s Privlakom nema. Luka je mješovite namjene, ograničenog kapaciteta kojom se odvija javni, nautički i sportski promet. Pored objekata lučke infrastrukture u luci Privlaka, unutar područja naseljenosti postoji veći broj malih luka i priveza za čamce koji su značajni za prometno povezivanje naselja, te za razvoj nautičkog turizma. Za obuhvat lučkog područja Luke Privlaka određeni su vršni kapaciteti i namjena pojedinih dijelova luke (Privlački zaton, uvala Loznica, uvala Mostina, Rt Sebačevo, Mletak i uvala Bilotinjak). U uvali Loznica gdje postoji izgrađena lučka infrastruktura planira se luka lokalnog značaja. Namjena luke je mješovita unutar koje se planiraju zone za javni promet, komunalni vezovi i nautički promet.

- Infrastruktura vodovoda i odvodnje

Vodoopskrba Prema podacima iz 2008. godine, u općini Privlaka je 85% stanovništva bilo opskrbljeno vodom iz javnog vodovoda. Promatrajući opskrbljenost stanovništva, moglo bi se reći da je općina Privlaka dobro opskrbljena, što na području cjeline vodoopskrbnog sustava vrijedi samo za grad Zadar. Međutim, bez razvitka vodoopskrbnog sustava i otklanjanja poremećaja u distribuciji vode, ne može se zamisliti razvitak turizma koji je od vitalnog značenja. Općina Privlaka ne posjeduje vlastite vodne resurse. Na susjednom području Nina je sabiralište oko polovine podzemnih voda ravnokotarskog poluotoka. Tu se nalaze značajni izvori: Golubinka sa nekoliko malih okolnih izvora na zapadnoj obali Ljubačkog zaljeva, bunar (nekad estavela) Jezerce u Bokanjačkom blatu i bunar Boljkovac u donjem toku Miljašić jaruge, koji su

uvršteni u vodoopskrbni sustav zadarskog područja te nekoliko manjih bunara i izvora koji ljeti presušuju i od kojih samo neke koristi obližnje seosko stanovništvo za svoje potrebe i za napajanje stoke. Područje Grada Nina i Općine Privlaka danas se opskrbljuje vodom uglavnom putem crpne postaje „Boljkovac“. Kako Boljkovac dugotrajnije zaslanjuje i u zimskom i u ljetnom razdoblju, njegovo će značenje u budućnosti opadati. Voda iz Boljkovca miješa se u vodospremi „Straža“ s vodom iz Jezerca (ili Golubinke). Prosječna potrošnja iznosi blizu 100 l/s, a u sezoni doseže i do 150 l/s, pri čemu se osjeća nestašica uzrokovana porastom turističkih kapaciteta i velikim gubicima u sustavu, što je bilo potencirano s jedne strane dugotrajnijim predratnim sušnim razdobljima, a s druge strane neadekvatnim održavanjem većeg dijela sustava tijekom Domovinskog rata. Vodoopskrbni sustav grada Nina i općine Privlaka su jedinstvena cjelina koju čine sljedeći objekti: - crpna postaja „Boljkovac“ instaliranog kapaciteta 150 l/s, - tlačni cjevovod „Boljkovac – Straža“ (azbestcementni, profila 300mm, duljine 670m), - vodosprema „Straža“ zapremine 600m³, - crpna postaja „Jezerce“ instaliranog kapaciteta oko 400 l/s, - tlačni cjevovod „Jezerce – Straža“ (azbestcementni, profila 200 mm, duljine 5.100m), - glavni gravitacijski granasti sustav iz vodospreme „Straža“ (azbestcementni profili 350, 300, 250 i 200 mm), iz kojeg se opskrbljuju na jednu stranu Nin i Privlaka, a na drugu Zaton i Petračane), - sjeverni gravitacijski podsustav od vodospreme Straža u pravcu Grbe-Zukve-Mulo Vrsi od azbest cementnih cijevi profila 250, 200 i 150 mm, sa hidro postajom u Vrsima, - jugoistočni gravitacijski sustav „Ninski stanovi Žerava – Poljaci“ od lijevano željeznih i polietilenskih cijevi profila 200, 125 i 100mm duljine 7,4km, - vodovodne mreže naselja izgrađene od cijevi raznih profila (40-150mm) i svih vrsta materijala, među kojima prevladavaju noviji materijali (PVC i PE). Crpna postaja „Golubinka“ kapaciteta 300 l/s i više, u funkciji je samo izuzetno, kad zamjenjuje crpnu postaju „Jezerce“. Analizom stanja iz prijašnjih godina, utvrđeno je da crpna postaja „Boljkovac“ ne zadovoljava u pogledu kakvoće vode, dok se crpne postaje „Jezerce“ i „Golubinka“ trebaju više koristiti. Tlačni cjevovod „Jezerce - Straža“ nema dovoljnu propusnu moć, a vodosprema „Straža“ je premalena, što posredno povećava pogonske troškove. Planirana potrošnja trebala bi proizaći iz planskog stanja ponajprije stanovništva i turizma, a zatim i drugih gospodarskih sadržaja (poduzeća, razne ustanove, posebne namjene i komunalije). Zaštita voda prioritet je i vodoopskrbe jer kvalitetna prirodna voda pojednostavljuje i pojeftinjuje postupke obrade potrebne za opskrbu pitkom vodom.

Izgrađenost **sustava odvodnje** potrebnog za pravilno sakupljanje i pročišćavanja otpadnih voda još uvijek je neadekvatna, a nužni preduvjet za unapređenje komunalne infrastrukture predstavljaju riješeni imovinsko-pravni odnosi te prostorno-planska dokumentacija. U kontekstu održivog razvoja i izgradnje komunalno-vodne infrastrukture, važno je naglasiti da je u tijeku provedba projekta Hrvatskih voda, naziva Poboljšanje vodno komunalne infrastrukture aglomeracije Nin-Privlaka-Vrsi (Grbe, Nin, Ninski Stanovi, Žerava, Poljica-Brig, Zaton, Privlaka, Sabunike, Vrsi, Mulo, Zukve), a istim su obuhvaćene sljedeće aktivnosti: izgradnja 102,1 km kanalizacijske mreže i 34 crpne stanice; mjestimična sanacija vodovodne mreže, ukupno 31,8 km; izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grgur (26.000 ekvivalent stanovnika, II. stupanj pročišćavanja) s novim podmorskim ispustom; nabava opreme za održavanje sustava odvodnje otpadnih voda; usluge vođenja projekta, nadzora i promidžbe projekta. Projekt se provodi s primarnim ciljem povećanja stope priključenosti na sustav javne odvodnje na području aglomeracije Nin – Privlaka – Vrsi na cca 83 % (na novi sustav odvodnje s 5.600 priključaka će se priključiti 22.300 potrošača).

- **Komunalna infrastruktura**

Na području Općine Privlaka prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje komunalnog otpada koji nastaje u kućanstvima i gospodarstvu obavlja trgovačko društvo Čistoća d.o.o. iz Zadra. Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni

pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.), s područja Općine Privlaka prikuplja se i zbrinjava na odlagalištu otpada Diklo. Navedena vrsta otpada skuplja se na kućnim pragovima.

Krupni (glomazni) komunalni otpad na području Općine Privlaka također prikuplja Čistoća d.o.o. Zadar ili ga sami stanovnici mogu dovesti i odložiti u privremeno reciklažno dvorište ili na odlagalište otpada Diklo. Krupni (glomazni) komunalni otpad na području Općine Privlaka se počeo prikupljati i odvojeno odvoziti tek od 2014. godine.

Biorazgradivi komunalni otpad građani Općine Privlaka odlažu u spremnike za miješani komunalni otpad. Iako unutar PGO RH stoji da je utvrđen udio biootpada unutar miješanog komunalnog otpada na području Republike Hrvatske, te da on iznosi 37%, točne količine biorazgradivog komunalnog otpada sakupljenog u miješanom komunalnom otpadu za područje Općine Privlaka nisu poznate.

Na području Općine Privlaka zasebno se prikupljaju papir i plastika koji se odlažu u posebne vrećice koje dijeli O.K.D. Artić, te se odvoz navedenih vrsta otpada organizira svaka dva tjedna od strane Čistoće d.o.o. Zadar. Na području Općine u neposrednoj blizini zgrade općine, točnije u Ulici Ivana Pavla postavljen je jedan zeleni otok na kojem se odvojeno prikupljaju papir, staklo, metal i tekstil od strane Čistoće d.o.o. Zadar. Osim navedenog na području Općine Čistoća d.o.o. Zadar postavila je i 3 spremnika za papir („zvona“). Plastična ambalaža na području Općine Privlaka se počela prikupljati i odvojeno odvoziti tek od 2014. godine, dok se staklo počelo odvojeno prikupljati tek 2016. godine.

U 2019. godini na području Općine Privlaka odvojeno se prikupljao miješani komunalni otpad, krupni (glomazni) otpad, papirna i kartonska ambalaža, plastična ambalaža, staklo, tekstil i odjeća, te je provedena akcija od strane Čistoće d.o.o. Zadar u kojoj se prikupljao i komunalni biootpad u spremnicima od 9000 l. na određenim lokacijama.

Planom gospodarenja otpada za razdoblje od 2018. do 2022. godine predložena je lokacija za uspostavu reciklažnog dvorišta, koja još na području poslovno-industrijske zone „Sabunike“ koja je na građevinskom području, većim dijelom u poslovnoj zoni KI. Za reciklažno dvorište rezervirana je površina parcele u iznosu od 1.370,37 m², te je osigurana površina za smještaj osnovne građevine u iznosu od 405 m². Katastarska čestica na kojoj je predložena lokacija budućeg reciklažnog dvorišta je k.č. 6766/23 k.o. Privlaka. Na istoj katastarskoj čestici planira se i izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad.

Na području Općine uspostavljen je rad mobilnog dvorišta u 2 termina godišnje. Mobilno reciklažno dvorište je pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada kao što su: papir i karton, ambalaža od plastike, metal i staklo, ostala plastika, tekstil, baterije i akumulatori, lijekovi, boje, tinta, drvo koje sadrži opasne tvari, otpadna ulja (jestiva i motorna), metalna ambalaža pod tlakom, ambalaža od opasnih tvari, električni i elektronički otpad, fluorescentne i štedne žarulje, pesticidi, kiseline i lužine, fotografske kemikalije, deterdženti.

Postojeći sustav prikupljanja otpada na području Općine Privlaka nije zadovoljavajući, posebno u dijelu prikupljanja komunalnog otpada. Daljnjom nabavom potrebnih spremnika za odlaganje otpada, nabavkom potrebnih vozila i opreme te uspostavom reciklažnog dvorišta i reciklažnog dvorišta za građevni otpad, riješiti će se sveobuhvatni problem odvojenog i održivog prikupljanja komunalnog otpada te će se stvoriti nužan preduvjet za uspostavu cjelovitog sustava za odvojeno prikupljanje otpada na području Općine Privlaka. *Izvor: Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Općine Privlaka za 2019. godinu*

Komunikacijski pravci, kao što su pješačke i biciklističke staze, iznimno su važni za razvoj zelene infrastrukture. Njihovo uređenje utječe na kvalitetu boravka i učestalost korištenja, a pružaju mnogo različitih aktivnosti korištenja. U okviru koncepta mobilnosti u gradovima, biciklistički i pješački promet ima važnu ulogu u razvoju prometa i korištenja bicikala kao prijevoznog sredstva. Poticanje građana na upotrebu bicikala kao prijevoznog sredstva zasniva se na ulaganju i izgradnji biciklističke infrastrukture koja bi omogućavala njezino sigurno i nesmetano korištenje. Prednosti biciklističkog prometa u urbanim sredinama odnose se na uštedu energije, smanjenje emisija stakleničkih plinova, smanjenje buke, manje površine namijenjene za kretanje motoriziranih vozila, smanjenje gužva, doprinos kreiranja osjećaja jednakosti i fizičkom zdravlju građana.

Pješački pravci općine Privlaka

Pješačke površine sukladno odredbama Prostornog plana uređenja obuhvaćaju trgove, šetnice, nogostupe, izdvojene pješačke putove i proširenja uz postojeće i planirane sadržaje. Namijenjene su isključivo za promet pješaka, iznimno za potrebe kolnog prometa u svrhu obavljanja komunalnih usluga, opskrbe i intervencije, ali po određenom vremenskom i prostornom režimu.

Biciklistički pravci općine Privlaka

Biciklistička staza na području općine Privlaka duga je 21 km, raznolikog sastava; kombinacija je poljskih puteva i asfaltiranih cesta.

Razne gospodarske aktivnosti ljudi utječu na Zemljinu klimu jer uzrokuju ispuštanje velikih količina stakleničkih plinova, koji se zadržavaju u Zemljinoj atmosferi zajedno s plinovima koji su u njoj prirodno prisutni. Dodatni staklenički plinovi uglavnom nastaju izgaranjem fosilnih goriva radi proizvodnje energije, ali i drugim ljudskim aktivnostima kao što su poljoprivreda, uzgoj stoke, razne vrste proizvodnje i sječa šuma. Ugljikov dioksid (CO₂) staklenički je plin koji najčešće nastaje zbog ljudskog djelovanja. Staklenički plinovi pojačavaju „efekt staklenika” na atmosferi našeg planeta i tako uzrokuju brz porast temperature Zemlje što dovodi do velikih promjena klime.

Toplinski valovi su razdoblja neuobičajeno toplog i suhog ili vrućeg i vlažnog vremena koja imaju suptilni početak i prestanak, a traju najmanje dva do tri dana i imaju vidljiv utjecaj na ljudske aktivnosti (<https://library.wmo.int>). Toplinski val je sveprisutan meteorološki fenomen koji rezultira smrtnošću ljudi, poljoprivrednim gubicima i povećanjem brojnih rizika kao što su zdravstveni rizici, šumski požari, a među ostalim mogući su i prestanci opskrbe električnom energijom.

Analize Državnog hidrometeorološkog zavoda RH pokazuju porast broja toplih dana i toplih noći u Hrvatskoj. Urbani efekt zagrijavanja je izražen, posebno zbog izgrađenih betonskih površina, što rezultira snažnim zagrijavanjem u unutrašnjosti zemlje.

Toplinski otok je urbano područje u kojem su temperature značajno više nego u okolnim ruralnim zonama zbog ljudskih aktivnosti i karakteristika izgrađenog okoliša.

Pregled negativnih čimbenika koji utječu na pojavu toplinskih otoka:

- Uklanjanje vegetacije u urbanim područjima dovodi do smanjenja zasjenjenih površina te izostanka procesa evapotranspiracije kojom vegetacija snižava temperaturu zraka.
- Svojstva građevinskih materijala poput sposobnosti reflektiranja sunčeve svjetlosti, toplinske emisije i toplinskog kapaciteta utječu na povećanje temperature u gradovima. Zbog toga gradska središta tijekom dana mogu apsorbirati i pohraniti dvostruko više topline u usporedbi s njihovim ruralnim okruženjem.
- Urbana morfologija utječe na strujanje zraka i sposobnost površina da emitiraju dugovalno zračenje natrag u atmosferu. S obzirom na gustu izgradnju gradova, površine i građevine često su barem djelomično zaklonjene susjednim zgradama ili drugim građevinama, zbog čega ne mogu brzo i neometano otpuštati toplinu.
- Antropogeni izvori topline odnose se na toplinu proizvedenu ljudskim aktivnostima u urbanom okruženju, a toplina se procjenjuje kao zbroj energije utrošene za grijanje i hlađenje, rad uređaja, promet i industrijske procese.
- Promjena vodne bilance u gradovima rezultat je promijenjenih površinskih svojstava u gradu (primjerice velike površine pod vodonepropusnim materijalima). Zbog brzog otjecanja oborinskih voda sivom infrastrukturom i nedostatne vegetacije u gradovima, smanjuju se transpiracija i isparavanje vode iz tla, što se odražava na nižu apsolutnu i relativnu vlažnost zraka.
- Vremenski i geografski čimbenici poput smjera i brzine vjetra, položaja i lokalne topografije gradova utječu na stvaranje efekta urbanih toplinskih otoka (UTO-a). Na primjer, velike vodne površine u blizini gradova umanjuju temperaturne fluktuacije i temperature, dok su gradovi smješteni u kotlinama uglavnom slabo prozračeni.

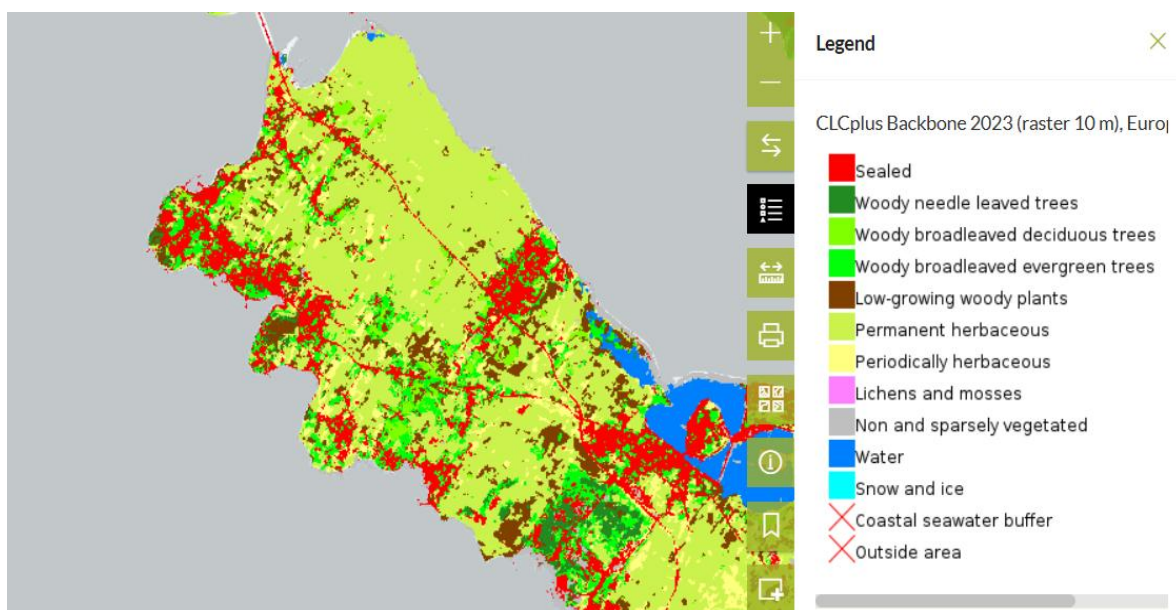
Privlaka je malo priobalno naselje na pješčanom poluotoku uz Nin i Zadarski kanal, okruženo plažama i borovim šumama što snažno utječe na lokalnu mikroklimu. Zbog neposredne blizine mora, klasični urbani toplinski otok kakav nalazimo u većim gradovima, lokaliziran je u pojedinim zonama. Efekt toplinskog otoka u općini Privlaka lokaliziran je u pojedinim zonama zbog nekoliko faktora: more i dolazak hladnijeg morskog zraka prigušuju dnevno zagrijavanje kopna i poboljšavaju noćno hlađenje priobalnih dijelova, manja urbana masa i prostrane pješčane plaže smanjuju udio tamnih, nepropusnih površina koje stvaraju jake otoke topline, a vegetacija uz obalu pružaju hlad kroz sjenu i evapotranspiraciju, smanjujući lokalne temperature u odnosu na potpuno izgrađena područja.

Lokalni toplinski otoci ipak postoje i to u turističkim zonama i većim koncentracijama građevina (gusti stambeni objekti, hotel, parkirališta, prometnice) mogu stvarati male lokalne „toplinske otoke“ zbog tamnih krovova, asfalta i velike gustoće ljudi tijekom ljetne sezone, noćna zadržavanje topline na gusto popločanim javnim površinama i parkiralištima mogu pogoršavati noćno hlađenje u tim džepovima unatoč općem utjecaju mora i regionalno zagrijavanje i porast broja toplih dana povećava opterećenje i priobalnih naselja, pa će i Privlaka osjetiti učinke sve toplije klime u Zadarskoj regiji.

CLCplus Backbone 2023 – raster 10 m dio je **Copernicus Land Monitoring Service – CLCplus** inicijative, koja modernizira klasični *CORINE Land Cover (CLC)* sustav. Prikazuje: osnovni (“backbone”) sloj zemljišnog pokrova u visokoj rezoluciji (10 m), raster s klasifikacijom zemljišta u standardizirane kategorije (npr. urbanizirano, poljoprivredno, šumsko, vodene površine), služi kao temeljni dataset na kojem se grade detaljniji tematski slojevi (npr. HRL – High Resolution Layers).

Služi za praćenje promjena jer omogućuje detekciju promjena zemljišnog pokrova u gotovo realnom vremenu (svake 2 godine). U ekologiji pomaže u analizi bioraznolikosti, fragmentacije staništa i očuvanja prirodnih resursa. Koristi se za praćenje širenja gradova i infrastrukture. U poljoprivredi omogućuje procjenu korištenja zemljišta i promjene u poljoprivrednim praksama. A dobiveni podaci su ključni za klimatske politike: za EU Green Deal, strategije bioraznolikosti i klimatske akcije.

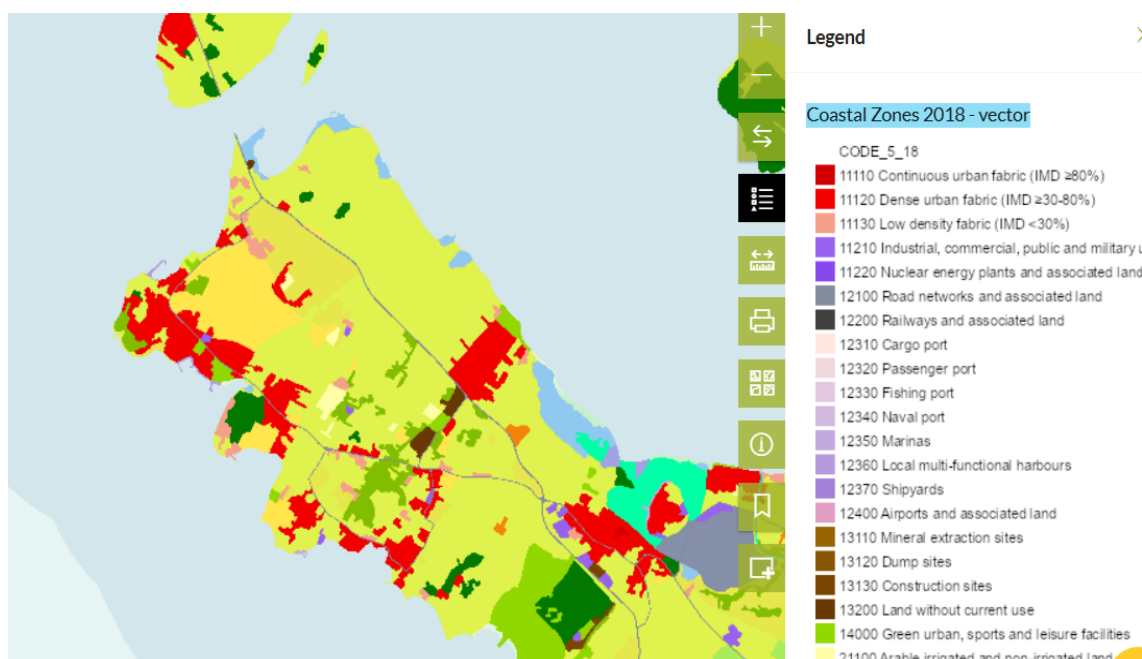
Slika 15. CLCplus Backbone 2023 (raster 10 m, Europe, 2-yearly) (prikaz općine Privlaka)

Izvor: <https://land.copernicus.eu/en/map-viewer?dataset=0407d497d3c44bcd93ce8fd5bf78596a>

U legendi CLCplus Backbone 2023 oznaka *Sealed* znači da je riječ o “zapečaćenim” površinama tj. umjetno nepropusnim površinama poput betona, asfalta, krovova i drugih građevinskih struktura koje sprječavaju infiltraciju vode u tlo. Na slici gore oznaka *Sealed* označena je crvenom bojom. *Sealed* površine povećavaju rizik od poplava jer kišnica ne može prodrijeti u tlo. Ova gusta područja doprinose stvaranju **urbanih toplinskih otoka** jer beton i asfalt zadržavaju toplinu i povećavaju fragmentaciju staništa i smanjuju prirodne površine.

Slika 16. Coastal Zones 2018 - vector (prikaz mapiranih obalnih zona općine Privlaka)

Izvor: <https://land.copernicus.eu/en/map-viewer?dataset=0407d497d3e44bcd93ce8fd5bf78596a>

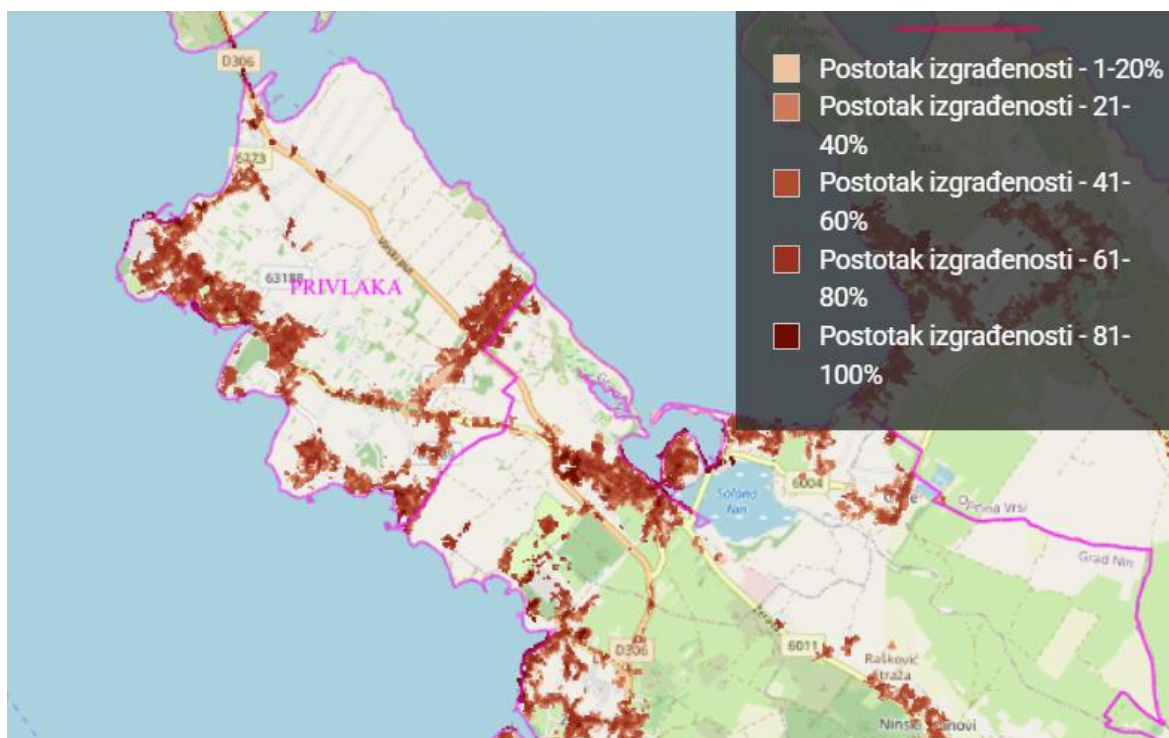
Coastal Zones 2018 – vector dio je Copernicus Local Component – Coastal Zones, koji se fokusira na detaljno mapiranje obalnih područja. Prikazuje: obalne zone (do 10 km od obale) s naglaskom na zemljišni pokrov i korištenje zemljišta, kategorije poput: urbanizirana područja, poljoprivredno zemljište, prirodna vegetacija, močvare, plaže, stijene, morska voda, posebno se prati pritisak urbanizacije i turizma na obalne ekosustave. Podaci se izrađuju u ciklusima (2012, 2018,...), a cilj je pratiti promjene u obalnim zonama kroz vrijeme.

Coastal Zones 2018 – vector je vektorski GIS dataset koji detaljno mapira zemljišni pokrov i korištenje zemljišta u europskim obalnim zonama (do 10 km od obale). Obalna područja su među najosjetljivijim ekosustavima a podaci pomažu u zaštiti staništa. Omogućuje praćenje širenja gradova, turističke infrastrukture i pritiska na obalu. Koristi se u prostornom planiranju, upravljanju obalom i održivom razvoju. Pomaže u procjeni rizika od erozije, poplava i porasta razine mora.

CLC Hrvatska predstavlja digitalnu bazu podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova Republike Hrvatske izvedenoj prema standardiziranoj CORINE nomenklaturi i metodologiji, čime je osigurana konzistentnost i homogenost podataka na razini cijele Europske unije. Standardni pristup izrade CLC baze temelji se na vizualnoj interpretaciji satelitskih snimaka prema prihvaćenoj standardnoj CLC metodologiji, dajući vektorske podatke o pokrovu zemljišta u mjerilu 1:100 000, minimalne širine poligona 100m i minimalnog područja kartiranja 25 ha, odnosno 5 ha za bazu promjena pokrova zemljišta. Definirana CLC nomenklatura uključuje 44 klase, raspoređene u 3 razine, od kojih svaka opisuje različit pokrov zemljišta.

Visoko rezolucijski slojevi predstavljaju bazu podataka o stanju zemljišnog pokrova Republike Hrvatske te pokrivaju 5 različitih tema / kategorija: Izgrađene površine, Šumske površine, Travnjaci, Vode i vlažne površine te Mala šumovita područja. Navedene kategorije su komplementarne glavnim temama CLC proizvoda. Niže su prikazane površine prema stupnju izgrađenosti i postotak gustoće pokrova drveća za područje općine Privlaka.

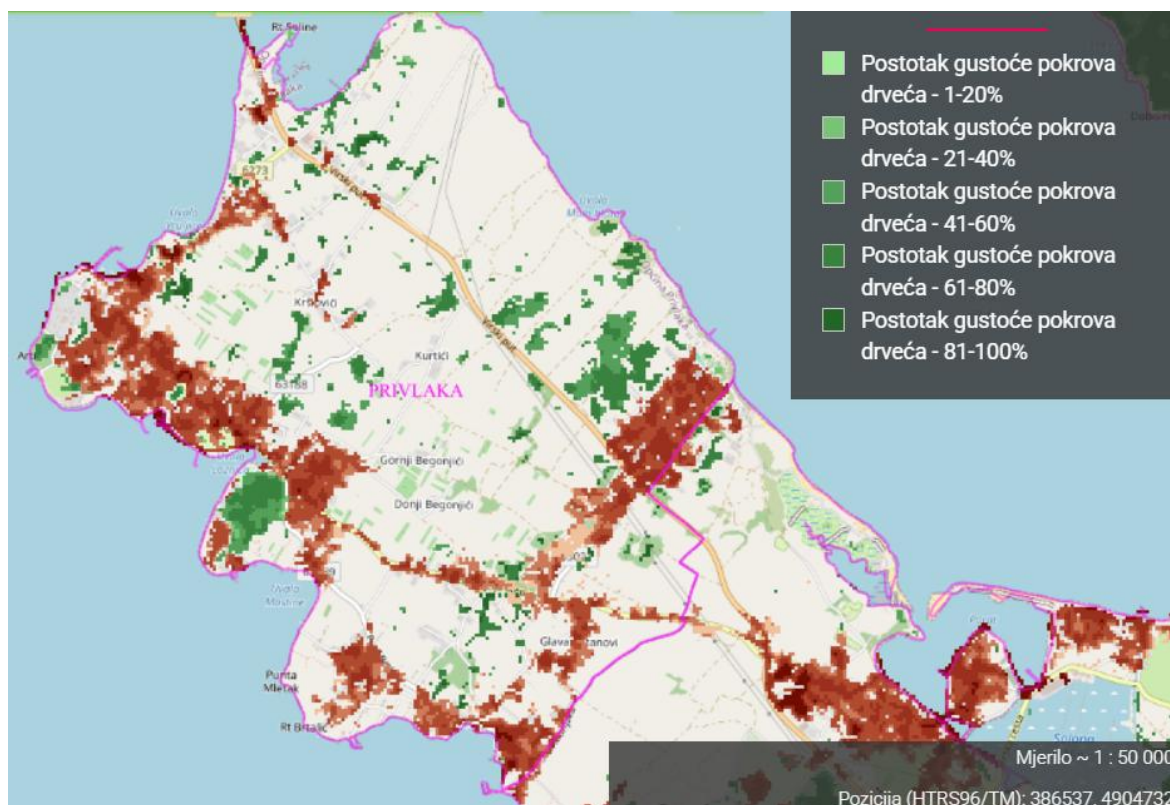
Slika 17. Stupanj izgrađenosti prikaz općine Privlaka

Izvor: <https://CLCCro>

Slojevi visoke rezolucije (HR slojevi) Copernicus servisa za praćenje pokrova zemljišta - Pan-europska komponenta. Ovaj sloj pruža informaciju o stupnju izgrađenosti po pojedinom pikselu, izraženom u obliku postotka (0 - 100%), i prostornu raspodjelu umjetnih/izgrađenih površina. Proizvod je izveden korištenjem poluautomatske klasifikacije koja se temelji na kalibriranom vegetacijskom indeksu (NDVI). Podaci o stupnju izgrađenosti su dostupni za referentne godine 2006., 2009., 2012. i 2015. u 20m i 100m prostornoj rezoluciji. Na slici je prikazana 2015. godina. Slika prikazuje tematsku kartu koja vizualizira postotak izgrađenosti za područje Privlake, temeljeno na podacima iz 2015. godine (iz baze CORINE Land Cover, oznaka "CLCCro"). Tamnosmeđa boja označava visoku izgrađenost područja (urbano jezgro) s udjelom oko 60–80%, dok svijetlo smeđa predstavlja srednju izgrađenost (prigradska/ruralna zona) s udjelom oko 30–50%.

Slika 18. Gustoća pokrova drveća- TCD (Tree Cover Density) prikaz općine Privlaka

Izvor: <https://CLCCro>

Sloj je definiran kao vertikalna projekcija krošnji drveća na horizontalnu površinu Zemlje, a pruža mjeru proporcionalnog pokrivanja površine Zemlje krošnjama drveća po pojedinom pikselu, izraženu kao postotak (0 – 100%). Podaci su izvedeni iz multispektralnih satelitskih snimaka visoke rezolucije korištenjem satelitskih snimaka vrlo visoke rezolucije i/ili ortofoto snimaka kao referentnih podataka. Minimalna širina kartiranja iznosi 20m, dok je minimalna jedinica kartiranja ovisna o dimenzijama piksela (20m, 100m) pojedinog proizvođača.

Slika prikazuje tematsku kartu koja vizualizira postotak gustoće pokrova drveća za područje Privlake, temeljeno na podacima iz 2015. godine (iz baze CORINE Land Cover, oznaka "CLCCro").

Krajolikom općine Privlaka, dominiraju područja s vrlo niskom gustoćom pokrova drveća (poljoprivredna područja i područja naselja), dok se gušće šumske površine nalaze uglavnom fragmentirano u unutrašnjosti i na rubnim dijelovima općine. U nedostatku drveća i sjene, asfaltirane prometnice i tamne površine izravno apsorbiraju do 95% sunčeve radijacije. Ta energija se zatim akumulira i pretvara u toplinu. Drveće djeluje kao prirodna klimatizacija mjesta. Velike crveno-smeđe površine (niska gustoća pokrova) označavaju područja koja su **najosjetljivija** na razvoj urbanog toplinskog otoka i dugotrajno zadržavanje povišenih temperatura.

Detektirani toplinski otoci u općini Privlaka su:

1. Središte naselja, gdje se nalaze gusto izgrađene površine, asfaltirane ulice, manjak zelenila. Moguće intervencije i aktivnosti kako bi se spriječili UTO su:

- Sadnja stabala uz glavne prometnice;
- Postavljanje zelenih krovova i fasada na javne zgrade;
- Uvođenje malih urbanih parkova i hladovitih odmorišta.

2. Velika parkirališta, tj. problem predstavljaju velike asfaltne plohe koje akumuliraju toplinu. Neke od aktivnosti ublažavanja UTO su:

- Sadnja drvoreda oko i unutar parkirališta;
- Postavljanje pergola s penjačicama iznad dijela parkirnih mjesta;
- Korištenje svijetlih, reflektirajućih materijala za podlogu.

3. Turističke zone uz obalu, koje su intenzivno izložene suncu, vrlo mala ozelenjenost šetnica, visoka frekvencija ljudi. Aktivnosti koje bi ublažile posljedice UTO su:

- Uvođenje hladovitih šetnica s drvećem i pergolama;
- Postavljanje urbanog mobilijara (klupe, sjenila) u hladovini;
- Korištenje prirodnih materijala (drvo, kamen) umjesto betona gdje je moguće.

6.8. ANALIZA ANKETNOG UPITNIKA

Za potrebe procesa izrade Strategije zelene urbane obnove Općine Privlaka provedena je online anketa s ciljem uključivanja javnosti od 11. srpnja do 28. kolovoza 2025. godine. Upitnik je bio namijenjen stanovnicima Općine Privlaka. Sudjelovanje u anketnom istraživanju bilo je dobrovoljno i anonimno. Anketom je prikupljeno 75 odgovora. Online anketa je uključivala 33 pitanja koja se tiču stavova javnosti o stanju i intenzitetu korištenja elemenata zelene infrastrukture i građevinskog fonda te potencijala za unapređenje zelenih površina i integracije kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, a sve u cilju donošenja strateških koraka u smjeru unapređenja, zaštite, upravljanja i planiranja cjelokupnog administrativnog područja Općine Privlaka.

Demografska obilježja anketnog istraživanja

Pitanja od broja 1 do broja 5 odnosila su se na demografske podatke te su njima obuhvaćeni **dob ispitanika, spol, radni status i obrazovanje te veličina kućanstva**. Od ukupnog broja zaprimljenih obrazaca žene obuhvaćaju 50 ispitanika (66,7%), 25 ispitanika (33,3%) su muškarci. **Dobna struktura** ispitanika ukazuje na dominaciju zrelog i radno sposobnog stanovništva, gotovo polovica ispitanika (37 ispitanika, 49,3%) se nalazi u dobnoj skupini od 36 do 50 godina. Uočen je i značajan udio zrelog stanovništva u dobnoj skupini od 51 do 65 godina (19 ispitanika, 25,3%) te mladih u dobi od 26 do 35 godina (12 ispitanika, 16%), zatim dobna skupina od 16 do 25 godina (4 ispitanika, 5,3%) i sudjelovalo je 3 ispitanika (4%) u dobi od 66 i više godina, stoga se može reći kako je uzorak ispitanika reprezentativan za područje analize.

Promatrajući **radno-pravni status**, 69 ispitanika (92%) se izjasnilo kao zaposleno ili samozaposleno, 3 ispitanika (4%) ima status umirovljenika, a slijede ih 2 ispitanika učenika ili studenta (2,7%), ispitanici koji se ne žele izjasniti (1 ispitanik, 1,3%). U ispunjavanju ankete dominiralo je stanovništvo s višim ili visokim obrazovanjem (39 ispitanika, 52%), slijedi ih

srednjoškolsko obrazovanje (23 ispitanika, 30,7%), magisterij ili doktor znanosti (13 ispitanika, 17,3%).

Prema ispunjenoj anketi uočeno je da najveći broj ispitanika živi u **kućanstvu** koje se sastoji od 4 člana (33 ispitanika, 44%), 12 ispitanika (16%) živi u kućanstvu koje broji 3 člana, 10 ispitanika (13,3%) u kućanstvu koje se sastoji od 5 člana, 9 ispitanika (12%) u kućanstvu koje se sastoji od 2 članova, dok je najmanje zabilježenih ispitanika u kućanstvu koje broji jednoga člana 6 ispitanika (8%), a u kućanstvu više od 5 članova živi 5 ispitanika (6,7%).

Odgovori na pitanja od broja 6 do broja 33

Anketno pitanje broj 6. „Molimo ocijenite koliko važnom smatrate svaku od navedenih karakteristika javnih zelenih i drugih otvorenih površina«

Na pitanje o važnosti blizine, dostupnosti, raznolikosti, opremljenosti javnih zelenih i drugih površina ispitanici su odgovarali sa: „*Vrlo važno/Važno/Niti važno, niti nevažno/Nevažno/Potpuno nevažno/Ne znam*“, a odgovori se nalaze u tablici 11.

Tablica 11. Važnost blizine, dostupnosti, raznolikosti, opremljenosti javnih zelenih površina

Kategorije interesa su uključivale:	Vrlo važno	Važno	Niti važno, niti nevažno	Nevažno	Potpuno nevažno	Ne znam
Blizina mjestu stanovanja	50	18	6	0	1	0
Dostupnost prostora pješice ili biciklom	54	15	5	0	1	0
Zasjenjenost prostora krošnjama stabala	55	17	1	0	2	0
Raznolikost biljnih i životinjskih vrsta	40	27	5	2	1	0
Zaštita od vremenskih nepogoda (ekstremne vrućine, kiša i slično)	52	20	2	0	1	0
Opremljenost primjerice klupama, stolovima, spravama za igru i sport	53	17	3	1	0	1
Mogućnost bavljenja rekreacijskih i sportskim aktivnostima (šetnja, vježbanje i slično)	48	20	4	1	1	1
Mogućnost za ostvarivanje socijalnih kontakata i druženja	41	24	8	0	2	0
Ponuda društvenih, kulturnih i/ili edukativnih sadržaja	41	25	5	3	0	1
Gospodarski značaj prostora, npr. korištenje za kulturne manifestacije, u turističke svrhe i slično	41	23	4	3	4	0

Ovim pitanjem velika većina ispitanika izrazila je kako smatra da je dostupnost, raznolikost i opremljenost zelenih površina 'vrlo važna' i 'važna'. Najviše ispitanika prepoznalo ju je bitnom kao zaštitu od vremenskih nepogoda, zasjenjenost prostora krošnjama stabala, dostupnost prostora pješice ili biciklom te blizini mjestu stanovanja.

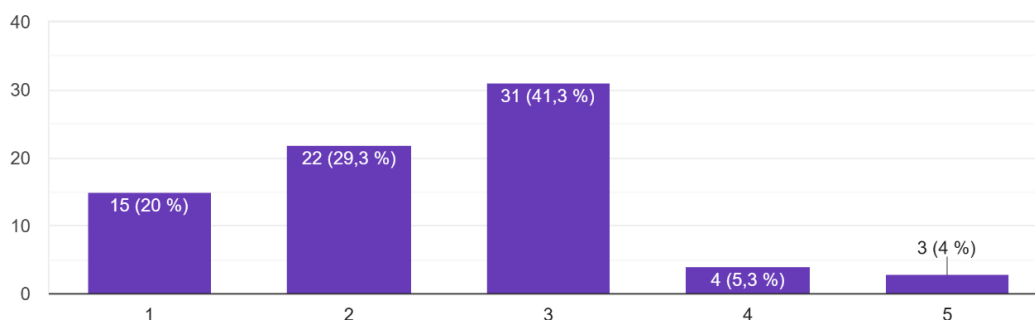
Anketno pitanje broj 7. »Koliko ste zadovoljni količinom i stanjem zelenih površina i zelenila (drveće, bilje, cvijeće, travnjaci i slično) na području općine Privlaka?«

Ispitanici su imali mogućnost odgovora: *Izuzetno sam nezadovoljan/na* i *Izuzetno sam zadovoljan/na*, na skali ocjena od 1 do 5. Najviše je odgovora ocijenjenih s brojem 3, srednje zadovoljstvo je izrazilo 31 ispitanika, odnosno 41,3%. Slijedi ih 22 ispitanika (29,3%) koji su na navedeno pitanje odgovorili brojem 2 (nezadovoljan/na), dok je 15 ispitanika (20%) zadovoljstvo količinom i stanjem zelenih površina ocijenilo s brojem 1 (izuzetno sam nezadovoljan / na). Promatrajući ispitanike koji su zadovoljni količinom i stanjem zelenih površina i zelenila, brojem 4 ih je ocijenilo 4, odnosno 5,3%, dok svega 3 ispitanika (4%) smatra da je izuzetno zadovoljno trenutnim stanjem. Analizom predmetnog pitanja ukazano je prosječno do izuzetno nezadovoljstvo količinom i stanjem zelenih površina u gradu, a rezultati su prikazani u grafikonu 1.

Grafikon 1. Zadovoljstvo količinom i stanjem zelenih površina i zelenila (drveće, bilje, cvijeće, travnjaci i slično)

7. Koliko ste zadovoljni količinom i stanjem zelenih površina i zelenila (drveće, bilje, cvijeće, travnjaci i slično) na području općine Privlaka?

75 odgovora

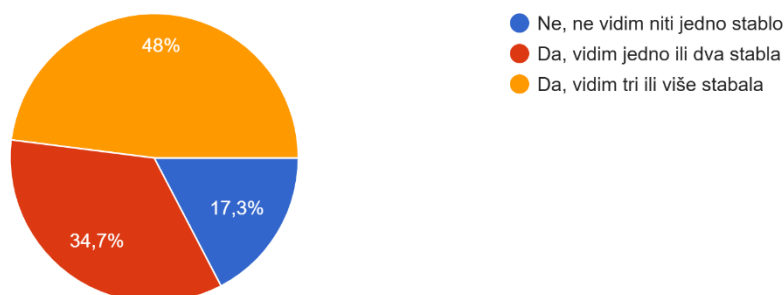
Anketno pitanje broj 8. Vidite li stabla kroz prozor svojeg doma?

Ispitanici su imali mogućnost odgovora: *Ne, ne vidim niti jedno stablo*/ *Da, vidim jedno ili dva stabla*/ *Da, vidim tri i više stabala*, a pitanje se odnosilo na sva stabla na javnim površinama ili u privatnom vlasništvu. Kao što je vidljivo iz rezultata prikazanih u grafikonu 2, najviše ispitanika (36 ispitanika, 84%) se izjasnilo kako vidi tri ili više stabla, slijede ispitanici koji vide jedno ili dva stabala (26 ispitanika, 34,7%) dok su se 13 ispitanika (17,3%) izjasnila kako ne vide niti jedno stablo. Ovim pitanjem se pokazalo kako zelenilo u velikoj mjeri postoji u općini Privlaka, ali bi sadnju novoga u budućnosti trebalo strateški planirati i rasporediti te postaviti na mjesta koja do sada nisu bila obuhvaćena u dovoljnoj mjeri.

Grafikon 2. Vidljivost stabala kroz prozor svojih domova

8. Vidite li stabla kroz prozor svojeg doma? (pitanje se odnosi na sva stabla na javnim površinama ili u privatnom dvorištu)

75 odgovora

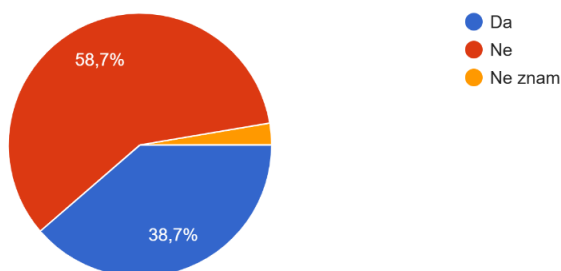
Anketno pitanje broj 9. Postoje li uređene javne zelene površine na udaljenosti manjoj od 5 minuta hoda od Vašeg doma?

Ispitanici su imali mogućnost odgovora: *Da/Ne/Ne znam*. Rezultati navedenog anketnog pitanja prikazani su u grafikonu 3. Veći broj ispitanika (44 ispitanika, odnosno 58,7%) je odgovorio kako takve površine ne postoje na udaljenosti manjoj od 5 minuta hoda od njihovog doma, dok su 29 ispitanika (38,7%) izjavila kako postoje uređene javne zelene površine na udaljenosti manjoj od 5 minuta hoda od njihovog doma. Od ukupnog broja ispitanika 2 su se izjasnila da ne znaju (2,7%). Navedeni odgovori ukazali su na to da je potrebno dodatno raditi na planiranju, razmještanju i uređenju zelenih površina, premda postoji veliki broj ispitanika kojima su uređene javne zelene površine u neposrednoj blizini.

Grafikon 3. Udaljenost uređenih javnih zelenih površina od mjesta stanovanja ispitanika

9. Postoje li uređene javne zelene površine na udaljenosti manjoj od 5 minuta hoda od Vašeg doma?

75 odgovora

Anketno pitanje broj 10. Koliko često posjećujete i koristite zelene i druge otvorene javne površine, primjerice parkove, šetališta, dječja igrališta, trgove i slično?

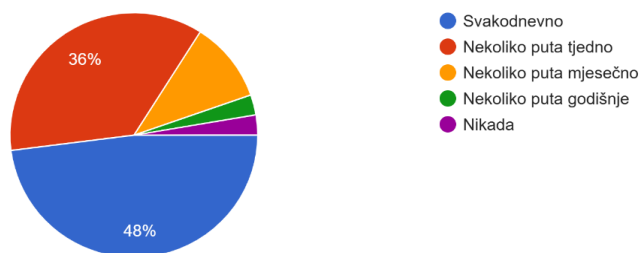
Ispitanici su imali opcije odgovora: *Svakodnevno/Nekoliko puta tjedno/Nekoliko puta mjesečno/Nekoliko puta godišnje/Nikada*. Najveći broj ispitanika (36 ispitanik, 48%) izjasnio se kako zelene i druge otvorene javne površine koristi svakodnevno. Slijedi odgovor 27 ispitanika (36%) koji su se izjasnili kako ih koriste nekoliko puta tjedno, 8 ispitanika (10,7%) je izjavilo kako ih

koristi nekoliko puta mjesečno, a 2 ispitanika (2,7%) kako ih koristi nekoliko puta godišnje. Od svih ispitanika 2 ispitanika izjavilo je kako se predmetnim površinama ne koristi nikada. Iz prikupljenih rezultata, koji su prikazani u grafikonu 4, vidljivo je da najveći broj ispitanika, zelene i druge otvorene javne površine koristi svakodnevno, odnosno nekoliko puta tjedno, što ukazuje na visok stupanj korištenja javnih površina, te na potrebu za njihovim unaprjeđenjem i uređenjem.

Grafikon 4. Učestalost korištenja zelenih i drugih otvorenih javnih površina

10. Koliko često posjećujete i koristite zelene i druge otvorene javne površine, npr. parkove, šetališta, dječja igrališta, trgove i slično?

75 odgovora

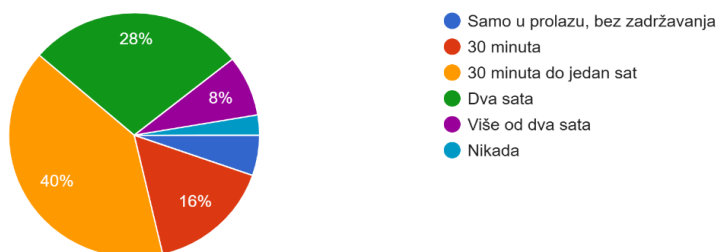
Anketno pitanje broj 11. U danima u kojima posjećujete i koristite zelene i druge otvorene javne površine, koliko prosječno traje Vaš boravak?

Ispitanici su imali opcije odgovora: *Samo u prolazu, bez zadržavanja/ 30 minuta/ 30 minuta do jedan sat/ Dva sata/ Više od dva sata/ Nikada*. Kao što je vidljivo u grafikonu 5, gotovo polovica ispitanika je izjavila kako se zelenim i drugim javnim površinama koristi 30 minuta do jedan sat (30 ispitanika, 40%), 21 ispitanik (28%) je odgovorilo kako na istima provede dva sata, po 12 ispitanika (16%) je odgovorilo kako se istima koristi 30 minuta, 6 je ispitanika (8%) odgovorilo kako se navedenima koristi više od dva sata, 4 ispitanika (5,3%) koristi samo u prolazu, bez zadržavanja, te 2 ispitanika odgovorila su kako ih nikada ne koriste (2,7%). Iz navedenih odgovora je vidljivo kako je posjećenost zelenim i drugim otvorenim površinama dosta dugog vremenskog trajanja, što ukazuje na njihovu važnu ulogu u svakodnevnim životima i organizaciji vremena u danu.

Grafikon 5. Prikaz prosječnog boravka prilikom posjete i korištenje zelenih i drugih javnih površina

11. U danima u kojima posjećujete i koristite zelene i druge otvorene javne površine, koliko prosječno traje Vaš boravak?

75 odgovora

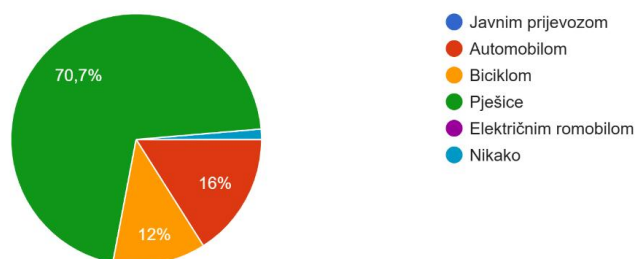
Anketno pitanje broj 12. Kako najčešće dolazite do tih površina?

Cilj ovoga pitanja bio je istražiti dolazak/mobilnost do zelenih i drugih javnih površina, a mogući odgovori bili su: *Javnim prijevozom/Automobilom/Biciklom/Pješice/Električnim romobilom*. Najveći broj ispitanika, čak 53 (70,7%) odgovorilo je kako do zelenih i drugih javnih površina dolazi pješice, 12 ispitanika (16%) odgovorilo je kako dolazi automobilom, njih 9 (12%) dolazi biciklom te 1 ispitanik (1,3%) ne koristi nikako. Grafički prikaz navedenih odgovora nalazi se u grafikonu 6, a dobiveni rezultati pokazuju kako automobili, premda su i dalje najviše zastupljena prijevozna sredstva, ne predstavljaju niti jedini, niti značajniji način dolazaka do zelenih i drugih javnih površina.

Grafikon 6. Dolazak/mobilnost do zelenih i drugih javnih površina

12. Kako najčešće dolazite do tih površina? (moguće je jedan odgovor)

75 odgovora

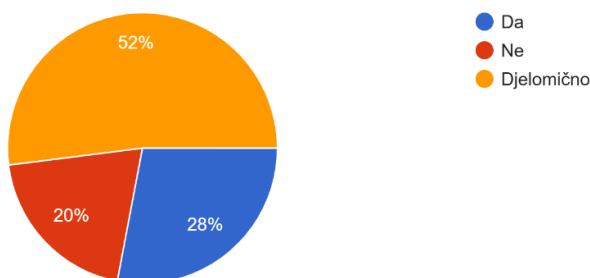
Anketno pitanje broj 13. Smatrate li da su javne zelene površine lako dostupne na području općine Privlaka?

Na ovo pitanje ispitanici su imali opcije odgovora: *Da/Ne/Djelomično*. Kako je prikazano u grafikonu 7, najveći broj ispitanika (39 ispitanika ili 52%) smatra da su javne zelene površine djelomično lako dostupne, njih 21 (28%) smatra da su javne zelene površine lako dostupne, dok ih 15 ispitanika (20%) ne smatra lako dostupnima. Rezultat navedenog pitanja ukazuje na podijeljena mišljenja te djelomično zadovoljstvo dostupnosti lokacija javnih zelenih površina, što bi se trebalo razmotriti pri osmišljavanju novih zelenih površina i osiguravanju njihova pristupa.

Grafikon 7. Dostupnost javnih zelenih površina

13. Smatrate li da su javne zelene površine lako dostupne na području općine Privlaka?

75 odgovora

Anketno pitanje broj 14. Molimo navedite zelenu i drugu otvorenu javnu površinu na području općine Privlaka koje najčešće posjećujete i koristite.

U ovom anketnom pitanju nije bilo prijedloga ponuđenih odgovora, već su ispitanici upisivali svoje odgovore. Od zelenih i drugih otvorenih javnih površina se najčešće posjećuju i koriste: šetnicu uz more, park i dječje igralište u Sabunikama i Loznici, nogometno igralište, park kod crkve, šetnica Sabunike, Gaj i Busije, Loznica, Sabunike, šuma Punta Rokinica, Njive, Punta Artič, Kulina šuma Sebačevo, parkić općinske zgrade, Vidikovac i park u Sabunikama, Gornje more, Rt Artič, Biogradska ulica, Artič, Mostine.

Anketno pitanje broj 15. Molimo navedite zelenu i drugu otvorenu javnu površinu na području općine Privlaka koje smatrate posebno vrijednima.

U ovom anketnom pitanju nije bilo prijedloga ponuđenih odgovora, već su ispitanici upisivali svoje odgovore. Zelene i druge otvorene javne površine na području općine Privlaka ispitanici smatraju posebno vrijednima su: Loznica, Sabunike, Punta, šuma uz obalu, prostor kod općine, Sebačevo, Kolište, plaža Jazić, plaže općenito, šetnice, igralište kod škole, boćališta, Sabunike šumica, Šuma Sebačevo, šetnica, plaža Livadice, igralište Loznica, šetnica uz more Punta, šuma Punta Rokinica, plaza Sabunike, parkovi, Polja, Punta Artič, Loznica, crkveno dvorište, Loznica, nogometno igralište i dječje igralište, ispred crkve, dječje igralište Mostina, plaža za pse, igralište iza vrtića, Crkva Sv. Vida, staza za šetnju kraj mora, prostor kod svete Barbara, Ulica privlačkih pomoraca, Park šuma Punta, Punta borovi, Kamp u Mostini, Artič sa okolicom, Mostine, lokacije borovih šuma, šetnica, bori u Punt i bori na Loznici. Zanimljivo je kako je dio ispitanika dao odgovor kako je svaka zelena površina vrijedna, dok dio ispitanika smatra da niti jedna površina nije vrijedna.

Anketno pitanje broj 16. Molimo označite koliko se slažete s navedenim tvrdnjama:

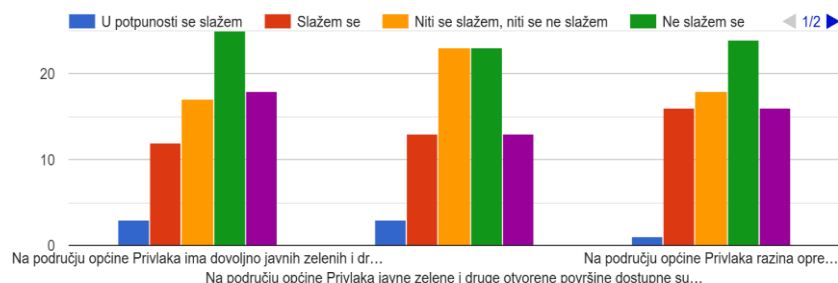
Na ovo anketno pitanje i ponuđene tvrdnje ispitanici su odgovarali s odgovorima: *U potpunosti se ne slažem/Ne slažem se/Niti se slažem, niti se ne slažem/Slažem se/U potpunosti se slažem*. Odgovori na ovo pitanje su prikazani u tablici 12.

Tablica 12. Zadovoljstvo s količinom, dostupnošću i opremljenošću javnih zelenih površina

Navedene tvrdnje su:	U potpunosti se slažem	Slažem se	Niti se slažem, niti se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem
Na području općine Privlaka ima dovoljno javnih zelenih i drugih otvorenih površina	3	12	17	25	18
Na području općine Privlaka javne zelene i druge otvorene površine dostupne su osobama s invaliditetom/osobama smanjene pokretljivosti	3	13	23	23	13
Na području općine Privlaka razina opremljenosti javnih zelenih i drugih otvorenih površina (klupe, stolovi, kante za smeće, sportske sprave i sl.) je zadovoljavajuća	1	13	18	24	16

Grafikon 8. Dostupnost javnih zelenih površina

16. Molimo označite koliko se slažete s navedenim tvrdnjama:

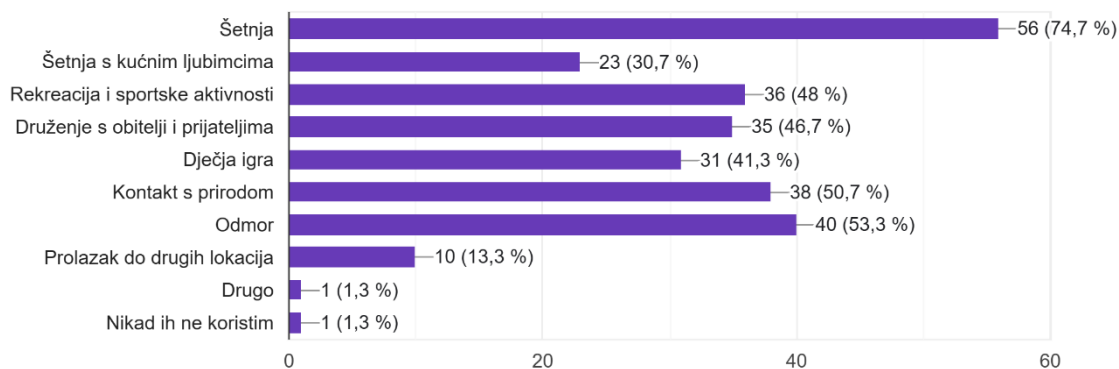
Iz prikupljenih podataka je vidljivo kako su ispitanici u najvećoj mjeri nezadovoljni s količinom, dostupnošću i opremljenošću javnih zelenih površina.

Anketno pitanje broj 17. Koji su Vaši razlozi za korištenje zelenih i vodenih površina?

Na ovo pitanje su ispitanici imali opcije odgovora: *Šetnja*/*Šetnja s kućnim ljubimcima*/*Rekreacija i sportske aktivnosti*/*Druženje s obitelji i prijateljima*/*Dječja igra*/*Kontakt s prirodom*/*Odmor*/*Prolazak do drugih lokacija*/*Drugo*/*Nikad ih ne koristim*. Na ovo pitanje je postojala mogućnost odabira više odgovora. Najveći broj ispitanika (56 ispitanika, 74,7%) odgovorio je kako zelene i vodene površine koristi za šetnju. Slijedi 40 ispitanika (53,3%) koji zelene i vodene površine koriste za odmor, 38 ispitanika (50,7%) ih koristi za kontakt s prirodom, 36 ispitanika (48%) ih koristi za rekreaciju i sportske aktivnosti, dok ih 35 (46,7%) koristi za druženje s obitelji i prijateljima, 31 ispitanik (41,3%) koristi za dječju igru. Slijede odgovori: šetnja s kućnim ljubimcima, prolazak do drugih lokacija, drugo, kao i nikada ih ne koristim, kako je prikazano na grafikonu 9.

Grafikon 9. Razlozi korištenja zelenih i vodenih površina

17. Koji su Vaši razlozi za korištenje zelenih i vodenih površina? (mogućih je više odgovora)
75 odgovora

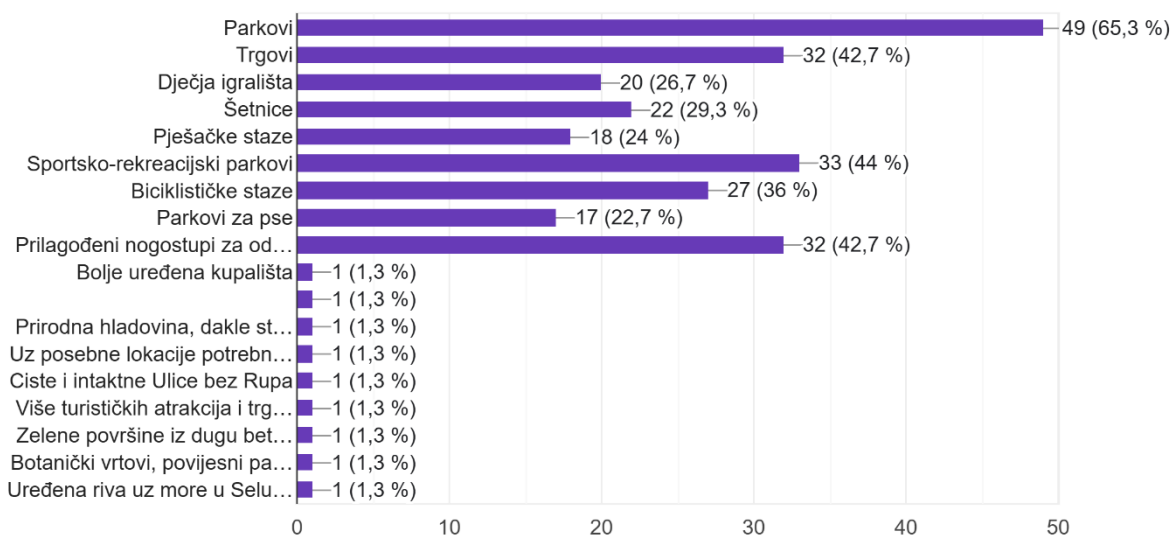
Anketno pitanje broj 18. Koji tipovi uređenih otvorenih javnih površina prema Vašem mišljenju najviše nedostaju u općini Privlaka?

Kroz ovo anketno pitanje željelo se ispitati koji tipovi uređenih otvorenih javnih površina prema mišljenju stanovnika nedostaju u općini Privlaka. Ispitanici su imali opcije odgovora: *Parkovi/Trgovi/Dječja igrališta/Šetnice/Pješačke staze/Sportsko-rekreacijski parkovi/Biciklističke staze/Parkovi za pse/Prilagođeni nogostupi za odvajanje biciklističkog i pješačkog prometa/Ostalo*. U ovom anketnom pitanju bilo je moguće odabrati više odgovora, kao i upisati vlastiti prijedlog u odgovoru „Ostalo“. Kao što je prikazano u grafikonu 10, najveći broj ispitanika (49 ispitanika, 65,3%) se izjasnio kako u općini Privlaka najviše nedostaju parkovi. Slijede sportsko-rekreacijski parkovi (33 ispitanika, 44%). Podjednaki broj odgovora ispitanika odnosi se na nedostatak trgova i prilagođenih nogostupa za odvajanje biciklističkog i pješačkog prometa (po 32 ispitanika, 42,7%). Da nedostaje biciklističkih staza odgovorilo je 27 ispitanika (36%), nedostatak šetnica odgovorilo je 22 ispitanika (29,3%) a da postoji nedostatak dječjih igrališta odgovorilo je 20 ispitanika ili 26,7%. Da postoji nedostatak pješačkih staza odgovorilo je 18 ispitanika (24%) i njih 22,7% odnosno 17 ispitanika smatra da u općini nedostaje parkovi za pse, te 1 ispitanik (1,3%) odgovorio je da nedostaje bolje uređena kupališta i 1 ispitanik se nije izjasnio. Budući da je u navedenom pitanju postojala opcija odgovora u kojoj su se mogli dati i drugi prijedlozi, ispitanici su predložili uspostavu prirodnog hlada, sadnju stabala, posebice uz more, poticati uspostavu sadnje stabala i ostalih biljaka uz prometnice i na parkirališta, očuvati postojeće šumske površine i pošumljavanje posječene šume. Jedan od prijedloga je više čistiti ulice i osigurati ceste bez rupa, također prijedlog je uspostaviti zelene površine uz dugu betoniranu šetnicu, više turističkih atrakcija i trgova sa štandovima. Uspostava botaničkog vrta, povijesnog parka, muzeja na otvorenom i više informativnih ploča (od arheološkog i povijesnog značaja) na važnim lokacijama jedan je od prijedloga kao i urediti rivu zelenilom i igralima.

Grafikon 10. Koji tipovi uređenih otvorenih javnih površina najviše nedostaju u općini Privlaka

18. Koji tipovi uređenih otvorenih javnih površina prema Vašem mišljenju najviše nedostaju u općini Privlaka? (mogućih je više odgovora)

75 odgovora

Anketno pitanje broj 19. Koji su nedostaci javnih zelenih površina na području općine Privlaka?

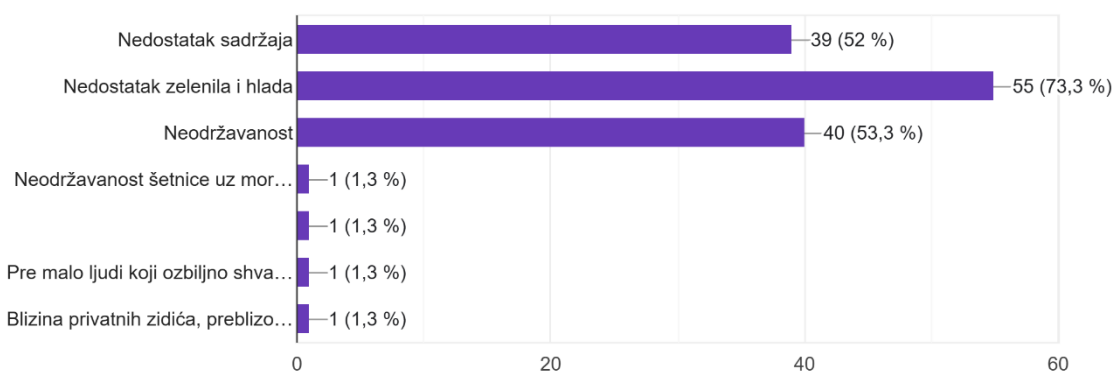
Kroz ovo anketno pitanje željelo se istražiti što građani prepoznaju kao nedostatke javnih zelenih površina na području općine Privlaka. Ispitanici su imali opcije odgovora: *Nedostatak sadržaja/Nedostatak zelenila i hlada/Neodržavanost/Ostalo*.

U ovom anketnom pitanju bilo je moguće odabrati više odgovora, kao i upisati vlastiti prijedlog u odgovoru „Ostalo“. Najveći broj ispitanika (55 ispitanika, 73,3%) je prepoznalo nedostatak hlada i zelenila kao najveći nedostatak. Slijedi odgovor neodržavanost, koji je označilo 40 ispitanika (53,3%) te nedostatak sadržaja koji je označilo 39 ispitanika (52%), kako je prikazano u grafikonu 11. Budući da je u navedenom pitanju postojala opcija odgovora u kojem su se mogli dati i drugi prijedlozi, ispitanici su kao nedostatke prepoznali i neodržavanost šetnice uz more u Sabunikama, ne održava se, ne kosi se, nedostatak obrazovanog i stručnog kadra za održavanje i obnove, gradnja velikih zgrada, kojom se uništavaju zelene površine.

Grafikon 11. Nedostaci javnih zelenih površina na području općine Privlaka

19. Koji su nedostaci javnih zelenih površina na području općine Privlaka? (mogućih je više odgovora)

75 odgovora

Anketno pitanje broj 20. Za koje sadržaje smatrate da nedostaju na javnim zelenim površinama koje koristite?

Ovo anketno pitanje je zamišljeno u slobodnoj formi, odnosno ispitanici su upisivali svoje odgovore i imali mogućnost davanja prijedloga i primjera. Na temelju zabilježenih odgovora pripremljen je sažetak u nastavku: nedostaje više zelenila i cvijeća na cijelom području općine, uz plaže Sabunike, Loznica, Punta, nedostaje stabala i prirodnog hlada, sprava za vježbanje na prostorima uz plažu i parkovima, sjedećih klupa, rasvjete, kanti za smeće na svim površinama, javnih slavina za vodu, javnih wc, koševi za smeće duž obale (Škrapavac, Punta, Loznica, Soline, Mletak, mul Artić), autohtono bilje, nedostatak staze za trčanje i bicikle, nedostatak staza za skateboard i role, motocross staza, sprave za vježbanje u prirodi u Punti, Loznicama, nedostatak urbane opreme (ljudjačke za najmanju djecu i zelenilo na dječjim igralištima), nedovoljno prажnjenje postojećih kanti za smeće, sjedećih klupa uz cijelu šetnicu, loše prometnice, nedostaje rasvjete na nogometnom igralištu, neuređenost ulice Tina Ujevića.

Anketno pitanje broj 21. Za koje javne zelene i otvorene prostore smatrate da bi trebali biti prioritet u smislu razvoja i uređenja na području općine Privlaka?

Kroz ovo anketno pitanje željelo se ispitati što građani vide kao prioritete u smislu razvoja i uređenja na području općine Privlaka. Ispitanici su imali ponuđene odgovore: *Parkovi/Trgovi/Ozelenjavanje cestovnih prometnica i drveći/Objekti i prostori za sport i rekreaciju/Javni prostori uz kulturne i društvene sadržaje/Uređenje groblja/Uređenje prostora uz vodene površine/Razvoj tematskih ruta/Javni urbani voćnjak/vrt/Ostalo*. U ovom anketnom pitanju bilo je moguće odabrati više odgovora, kao i upisati vlastiti prijedlog u odgovoru „Ostalo“.

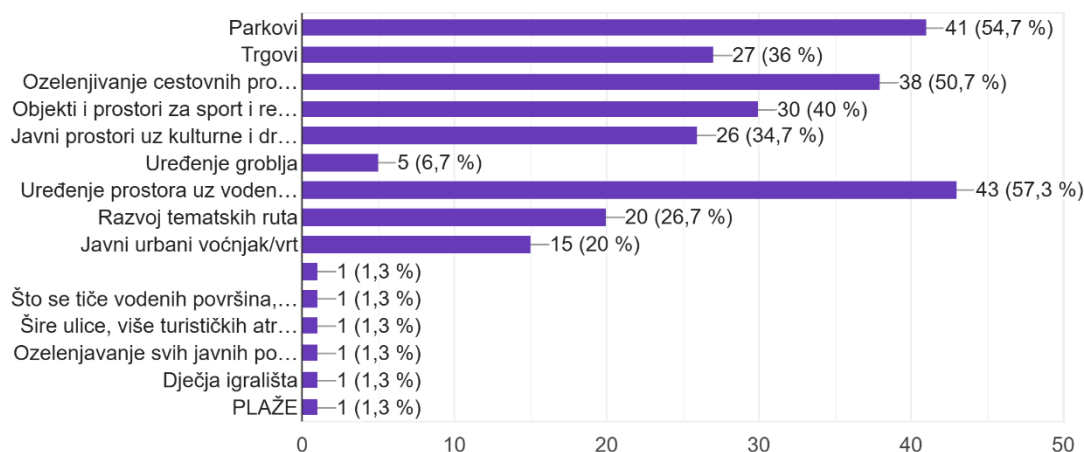
Kako je prikazano u grafikonu 12, najviše ispitanika je prepoznalo da prioriteti trebaju biti uređenje prostora uz vodene površine (43 ispitanika, 57,3%), parkovi (41 ispitanik, 54,7%), slijede ozelenjavanje cestovnih prometnica i drveća (38 ispitanika, 50,7%) te objekti i prostori za sport i rekreaciju (30 ispitanika, 40%). Zatim slijede i trgovi (27 ispitanika, 36%), javni prostori uz kulturne i društvene sadržaje (26 ispitanika, 34,7%), razvoj tematskih ruta (20 ispitanika, 26,7%), javni urbani voćnjak/vrt (15 ispitanika, 20%), uređenje groblja (5 ispitanika, 6,7%).

Budući da je u navedenom pitanju postojala opcija odgovora u kojem su se mogli dati i drugi prijedlozi, ispitanici su kao prioritete prepoznali i prostor uz vodene površine, nedostatak prirodne hladovine umjesto suncobrana, prioriteti za gradnju širokih ulica i više turističkih atrakcija, za ozelenjavanje svih javnih površina, zaustavljanje betonizacije i gradnje u blizine obale mora, za dječja igrališta, za plaže.

Grafikon 12. Prioriteti razvoja i uređenja javnih zelenih i otvorenih prostora na području općine Privlaka

21. Za koje javne zelene i otvorene prostore smatrate da bi trebali biti prioritet u smislu razvoja i uređenja na području općine Privlaka? (mogućih je više odgovora)

75 odgovora

Anketno pitanje broj 22. Koliko smatrate da bi uređenje i poboljšanje zelenih javnih površina podiglo kvalitetu života u općini Privlaka?

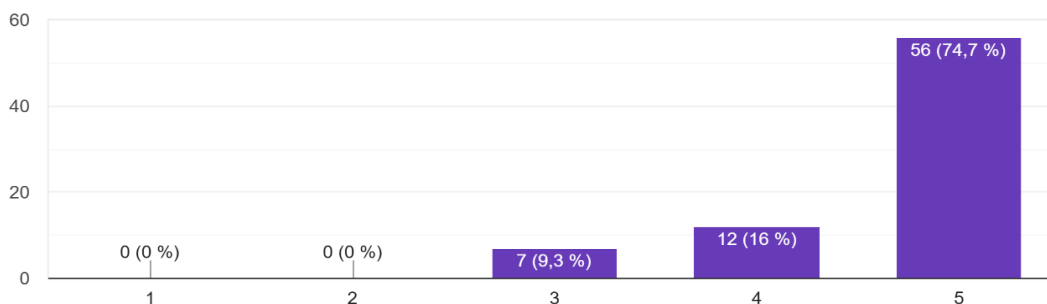
Ovim anketnim pitanjem željelo se provjeriti mišljenje građana o važnosti uređenja i poboljšanja zelenih javnih površina, odnosno koliko bi se njime podigla kvaliteta života. Mogućnost odgovora bila je na skali ocjena od 1 do 5, pri čemu je 1 značilo da ne bi imalo utjecaja, a 5 da bi značajno utjecalo. Najviše ispitanika je dalo ocjenu 5 te smatra kako bi se uređenjem i poboljšanjem zelenih javnih površina značajno podigla kvaliteta života (56 ispitanika, 74,7%),

ocjenu 4 je dalo 12 ispitanika (16%), ocjenu 3 je dalo 7 ispitanika (9,3%), a nitko od ispitanika ne smatra kako uređenje i poboljšanje zelenih javnih površina ne bi imalo utjecaja na kvalitetu života. Rezultati navedenog pitanja prikazani su u grafikonu 13.

Grafikon 13. Podizanje kvalitete života u općini Privlaka uređenjem i poboljšanjem zelenih javnih površina

22. Koliko smatrate da bi uređenje i poboljšanje zelenih javnih površina podiglo kvalitetu života u općini Privlaka?

75 odgovora

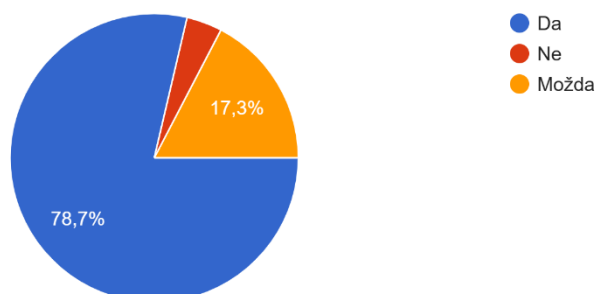
Anketno pitanje broj 23. Biste li bili zainteresirani sudjelovati u volonterskim akcijama sadnje drveća ili čišćenja zelenih površina?

Kroz ovo anketno pitanje željela se ispitati volja građana za sudjelovanje u volonterskim akcijama sadnje drveća ili čišćenja zelenih površina. Ponuđeni odgovori bili su: *Da/Ne/Možda*. Najviše ispitanika (59 ispitanika, 78,7%) izrazilo je spremnost za sudjelovanje u volonterskim akcijama, 13 ispitanik (17,3 %) je na ovo pitanje odgovorio sa: „možda“, dok su se 3 ispitanika (4%) izjasnilo kako ne bi bilo zainteresirano za sudjelovanje u volonterskim akcijama. Prikupljenim odgovorima koji su ujedno prikazani u grafikonu 14, iskazan je veliki interes javnosti za sudjelovanje u volonterskim akcijama koje bi rezultirale zelenijom općinom.

Grafikon 14. Interes za sudjelovanje u volonterskim akcijama sadnje drveća ili čišćenja zelenih površina

23. Biste li bili zainteresirani sudjelovati u volonterskim akcijama sadnje drveća ili čišćenja zelenih površina?

75 odgovora

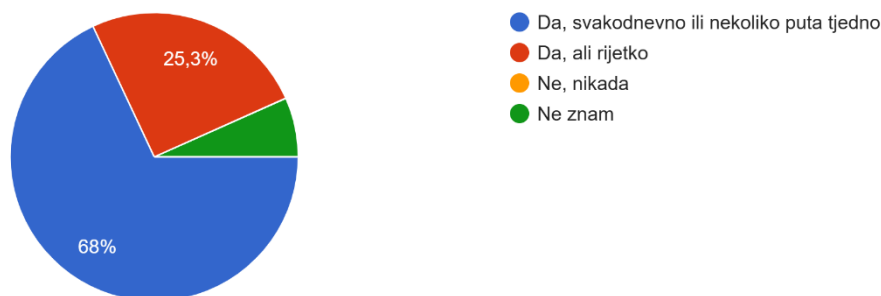
Anketno pitanje broj 24. Prolazite li tijekom svojeg uobičajenog kretanja gradom pokraj nedovoljno iskorištenih i/ili napuštenih prostora i zgrada?

Cilj ovog anketnog pitanja bilo je saznati koliko su nedovoljno iskorišteni i/ili napušteni prostori i zgrade u svakodnevnom vidokrugu ispitanika. Ponuđeni odgovori bili su: *Da, svakodnevno ili nekoliko puta tjedno*/*Da, ali rijetko*/*Ne, nikada*/*Ne znam*.

Najveći broj ispitanika (51 ispitanik, 68%) odgovorilo je kako svakodnevno ili nekoliko puta tjedno prolaze pokraj nedovoljno iskorištenih ili napuštenih prostora i zgrada. Slijedi 19 ispitanika (25,3%) koji su odgovorili kako kraj navedenih zgrada i prostora prolaze, ali rijetko. Odgovor „ne znam“ dalo je 5 ispitanika (6,7%) za navedene prostore. Ovim odgovorom se pokazalo kako građani tijekom svog uobičajenog kretanja gradom gotovo svakodnevno prolaze pokraj nedovoljno iskorištenih i/ili napuštenih prostora i zgrada, a odgovori anketnog pitanja prikazani su u grafikonu 15.

Grafikon 15. Percepcija javnosti tijekom uobičajenog kretanja gradom o nedovoljno iskorištenim i/ili napuštenim prostorima i zgradama

24. Prolazite li tijekom svojeg uobičajenog kretanja općinom pokraj nedovoljno iskorištenih i/ili napuštenih prostora i zgrada?
75 odgovora

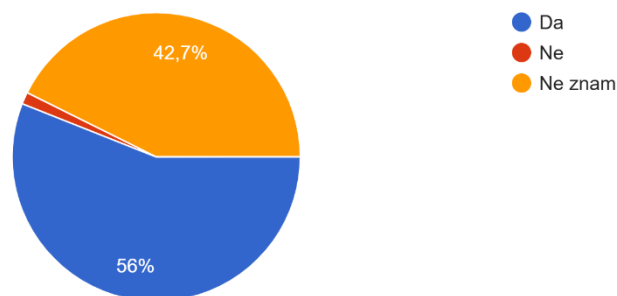
Anketno pitanje broj 25. Postoje li prema Vašem mišljenju javni otvoreni prostori i/ili zgrade na području općine Privlaka koji su trenutno nedovoljno iskorišteni i/ili napušteni, a za koje smatrate da su prikladni za obnovu i unapređenje?

Na ovo anketno pitanje ispitanici su imali opcije odgovora: *Da/Ne/Možda*. Najveći broj ispitanika (42 ispitanika, 56%) prepoznao je da na području općine Privlaka postoje javni otvoreni prostori i/ili zgrade koji su nedovoljno iskorišteni i/ili napušteni te za koje smatraju da su prikladni za obnovu i unaprjeđenje. Odgovor „ne znam“ je dalo 32 ispitanika (42,7%), a da takvih prostora nema smatra 1 ispitanik (1,3%). Prikupljeni rezultati, prikazani u grafikonu 16, svjedoče o velikoj percepciji javnosti o nedovoljno iskorištenim i/ili napuštenim zgradama ili javnim otvorenim prostorima prikladnim za obnovu i unaprjeđenje.

Grafikon 16. Percepcija javnosti o javnim otvorenim prostorima i/ili zgradama na području općine Privlaka koji su trenutno nedovoljno iskorišteni i/ili napušteni, a koji su prikladni za obnovu i unapređenje

25. Postoji li prema Vašem mišljenju javni otvoreni prostori i/ili zgrade na području općine Privlaka koji su trenutno nedovoljno iskorišteni i/ili napušteni... smatrate da su prikladni za obnovu i unapređenje?

75 odgovora

Anketno pitanje broj 26. Ako ste na prethodno pitanje odgovorili potvrdno, molimo da navedete koji su to otvoreni prostori i/ili zgrade. Ako imate prijedlog novog korištenja, navedite i njega.

Anketno pitanje broj 26 nastavak je prethodnog pitanja, odnosno potencijalu za obnovu i unapređenje javnih otvorenih prostora i/ili zgrada na području općine Privlaka koji su u ovome trenutku nedovoljno iskorišteni i/ili napušteni. Kroz ovo anketno pitanje ispitanici su davali odgovore o navedenim područjima te prijedlogu njihovog korištenja. Na ovo pitanje odgovor je dalo 32 ispitanika, a najviše ispitanika odgovorilo nedovoljno iskorišteni prostor uz more u Sabunikama, šetnice uz more na cijelom području općine: Punta, Loznice, uvala Mostina, Sabunike, plaža Selo u portu, šuma u Punti, neuređene plaže, prostor starog zadružnog doma, bivši prostori zadruga, prostor stare pekare, bivše samoposluge, bivša poljoprivredna apoteka, prostor bivšeg staračkog doma. Stanovnici su još naveli i neuređenost dječjeg igrališta u Loznici i igrališta za odbojku bez rasvjete, naveli su problem odbačenog građevinskog otpada u okolišu.

Anketno pitanje broj 27. Jeste li na području općine Privlaka primijetili neki od negativnih učinaka klimatskih promjena ili prirodnih rizika u posljednjih 5 godina?

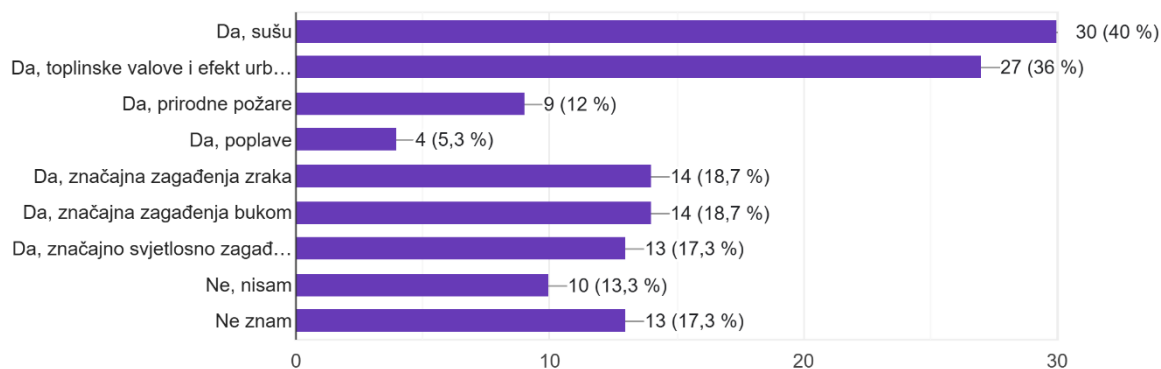
Na ovo anketno pitanje bilo je moguće odabrati više odgovora od ponuđenih opcija: *Da, sušu/Da, toplinske valove i efekt urbanog toplinskog otoka/Da, prirodne požare/Da, poplave/Da, značajna zagađenja zraka/Da, značajna zagađenja bukom/Da, značajno svjetlosno zagađenje/Ne, nisam/Ne znam.*

Najveći broj ispitanika (30 ispitanika, 40%) prepoznalo je sušu kao negativni učinak klimatskih promjena i prirodnih rizika u posljednjih 5 godina. Slijede toplinski valovi i urbani toplinski otoci (27 ispitanika, 36%), značajna zagađenja zraka i bukom po 14 ispitanika (18,7%), značajno svjetlosno zagađenje odgovorilo je 13 ispitanika (17,3 %) te isto toliko odgovorilo je odgovorom „Ne znam“. Manji broj ispitanika (10 ispitanika, 13,3%) se izjasnilo kako nije primjetilo zagađenja, dok je 9 ispitanika (12%) prepoznalo prirodne požare i 4 ispitanika (5,3%) poplavu kao negativan učinak klimatskih promjena i prirodnih rizika. Rezultati ovog anketnog pitanja prikazani su u grafikonu 17.

Grafikon 17. Opažanje negativnih učinaka klimatskih promjena ili prirodnih rizika u posljednjih 5 godina

27. Jeste li na području općine Privlaka primijetili neki od negativnih učinaka klimatskih promjena ili prirodnih rizika u posljednjih 5 godina? (mogućih je više odgovora)

75 odgovora

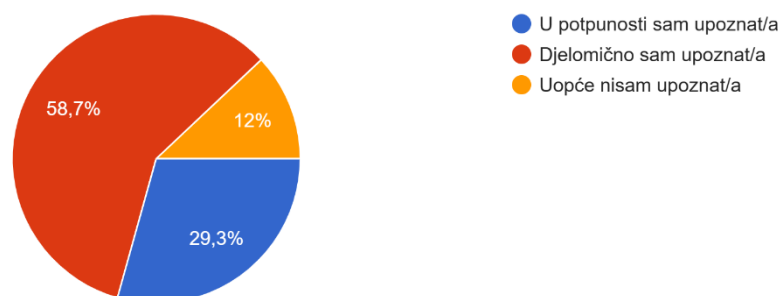
Anketno pitanje broj 28. Jeste li do sada bili upoznati s pojmom zelene infrastrukture?

Ovo anketno pitanje odnosilo se na analizu poznavanja ispitanika s pojmom zelene infrastrukture. Ponuđeni odgovori bili su: *U potpunosti sam upoznat/a/Djelomično sam upoznat/a/Uopće nisam upoznat/a*. Najveći broj ispitanika (44 ispitanika, 58,7%) se izjasnilo kako je djelomično upoznat, 22 ispitanika (29,3 %) je izjavilo da je u potpunosti upoznat, dok je 9 ispitanika (12%) izjavilo kako uopće nije upoznat s navedenim pojmom. Navedeno pitanje pokazalo je da je veliki broj ispitanika upoznat ili djelomično upoznat s pojmom zelene infrastrukture, što dokazuje prisutnost navedene tematike kako u medijima, tako i u svakodnevnom životu. Rezultati anketnog pitanja prikazani su u grafikonu 18.

Grafikon 18. Upoznatost s pojmom zelene infrastrukture

28. Jeste li do sada bili upoznati s pojmom zelene infrastrukture?

75 odgovora

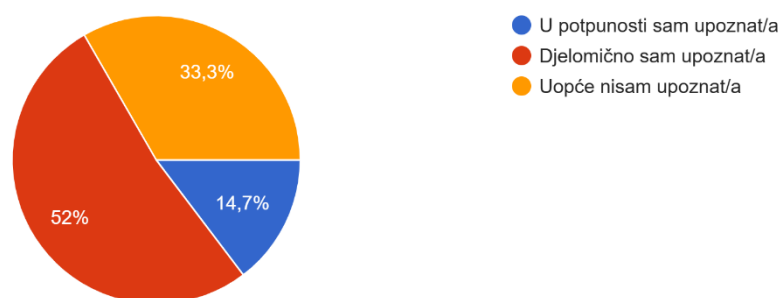
Anketno pitanje broj 29. Jeste li do sada bili upoznati s pojmom rješenja temeljenih na prirodi (eng. NBS Nature Based Solutions)?

Ovo anketno pitanje odnosilo se na analizu poznavanja ispitanika s pojmom rješenja temeljenih na prirodi. Ponuđeni odgovori bili su: *U potpunosti sam upoznat/a* / *Djelomično sam upoznat/a* / *Uopće nisam upoznat/a*. Više od polovice ispitanika (39 ispitanika, 52%) se izjasnilo kako je djelomično upoznato s navedenim pojmom, 25 ispitanika (33,3%) se izjasnilo kako uopće nije upoznato, dok 11 ispitanika (14,7%) smatra kako je u potpunosti upoznati. Za razliku od prethodnog pitanja, uočeno je kako se manji broj ispitanika susreo s pojmom rješenja temeljenih na prirodi u odnosu na pojam zelene infrastrukture te kako bi se trebalo više raditi na njegovom promoviranju, s ciljem da što veći broj građana bude upoznat s mogućnostima koje takva rješenja pružaju. Rezultati anketnog pitanja prikazani su u grafikonu 19.

Grafikon 19. Upoznatost s pojmom rješenja temeljenih na prirodi (engl. NBS - Nature Based Solutions)

29. Jeste li do sada bili upoznati s pojmom rješenja temeljenih na prirodi (eng. NBS Nature Based Solutions)?

75 odgovora

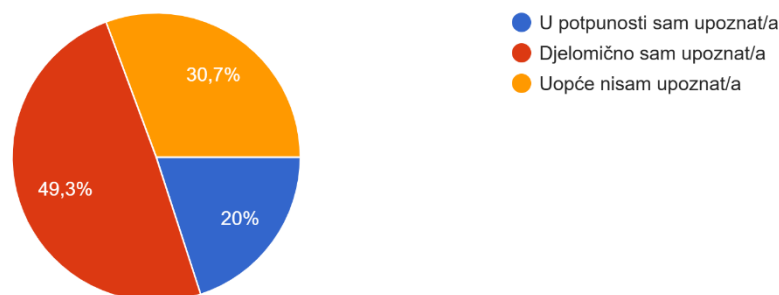
Anketno pitanje broj 30. Jeste li do sada bili upoznati s pojmom kružnog gospodarenja prostorom i zgradama?

Ovo anketno pitanje odnosilo se na analizu poznavanja ispitanika s pojmom kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Ponuđeni odgovori bili su: *U potpunosti sam upoznat/a* / *Djelomično sam upoznat/a* / *Uopće nisam upoznat/a*. Najveći broj ispitanika izjasnio se kako je djelomično upoznato s navedenim pojmom (37 ispitanika, 49,3%), 23 ispitanika (30,7%) je izjavilo kako uopće nije upoznato s navedenim pojmom, dok je 15 ispitanika (20%) izjavilo kako je u potpunosti upoznato. Analizom ovog anketnog pitanja dobiveni su slični rezultati kao i u prethodnom anketnom pitanju, što ukazuje na potrebu za pojašnjenjem i promoviranjem pojma kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Rezultati ovog anketnog pitanja prikazani su u grafikonu 20.

Grafikon 20. Upoznatost s pojmom kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

30. Jeste li do sada bili upoznati s pojmom kružnog gospodarenja prostorom i zgradama?

75 odgovora

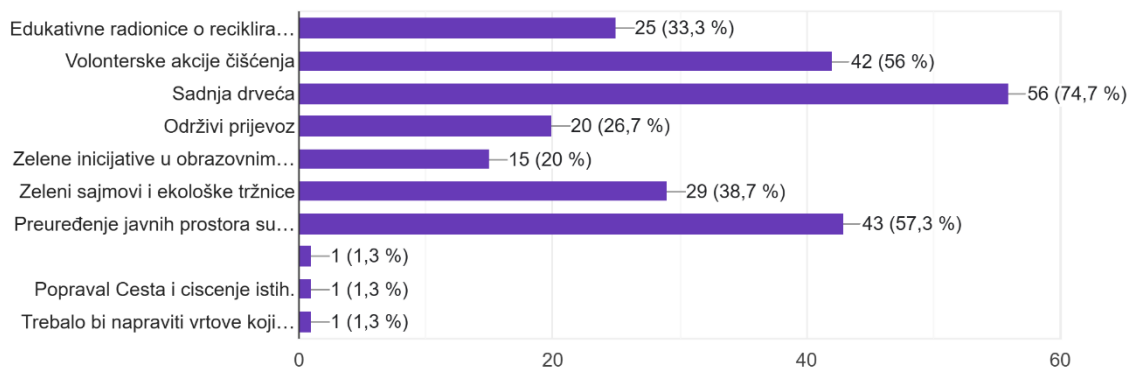
Anketno pitanje broj 31. Koje vrste programa ili aktivnosti biste voljeli imati na području općine Privlaka?

Ovo anketno pitanje postavljeno je s ciljem prepoznavanja programa ili aktivnosti koji bi se mogli realizirati na području općine Privlaka. Ponuđeni odgovori bili su: *Edukativne radionice o recikliranju, kružnom gospodarenju i energetske učinkovitosti/Volonterske akcije čišćenja/Sadnja drveća/Održivi prijevoz/Zelene inicijative u obrazovnim ustanovama/Zeleni sajmovi i ekološke tržnice/Preuređenje javnih prostora sukladno ekološkim standardima/Ostalo*. Ispitanici su mogli odabrati više od jednog odgovora, dok su pod odgovorom „Ostalo“ mogli upisivati svoje prijedloge. Kao što je prikazano u grafikonu 21, najveći broj ispitanika (56 ispitanika, 74,7%) odabrao su aktivnosti sadnje drveća. Slijede preuređenje javnih prostora sukladno ekološkim standardima (43 ispitanika, 57,3%), volonterske akcije čišćenja (42 ispitanika, 56%), zeleni sajmovi i ekološke tržnice (29 ispitanika, 38,7%), edukativne radionice o recikliranju, kružnom gospodarenju i energetske učinkovitosti, održivi prijevoz (20 ispitanika, 26,7%) te zelene inicijative u obrazovnim ustanovama (15 ispitanika, 20%) a 1 ispitanik (1,3%) nije odgovorio. Ispitanici su dali nekoliko prijedloga za programe i aktivnosti, a to su: popravljati ceste i čistiti iste, uspostaviti vrtove za najam mještanima koji su zainteresirani za uzgoj povrća.

Grafikon 21. Vrste programa ili aktivnosti koje bi javnost voljela imati na području općine Privlaka

31. Koje vrste programa ili aktivnosti biste voljeli imati na području općine Privlaka? (mogućih je više odgovora)

75 odgovora

Anketno pitanje broj 32. Ako biste bili voljni sudjelovati u zajedničkim aktivnostima vezanim uz teme obrađene ovim upitnikom, koje bi to aktivnosti bile?

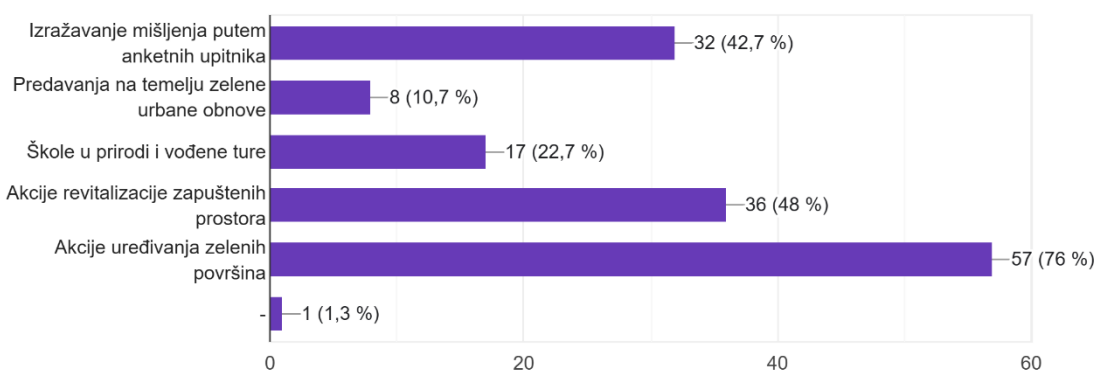
Ovo anketno pitanje postavljeno je s ciljem prepoznavanja načina sudjelovanja i organizacije zajedničkih aktivnosti ispitanika. Ponuđeni odgovori bili su: *Izražavanje mišljenja putem anketnog upitnika/Predavanja na temelju zelene urbane obnove/Škole u prirodi i vođene ture/Akcije revitalizacije zapuštenih prostora/Akcije uređivanja zelenih površina/Ostalo.*

Ispitanici su mogli odabrati više od jednog odgovora, dok su pod odgovorom „Ostalo“ mogli upisivati svoje prijedloge. Najveći broj ispitanika (57 ispitanika, 76%) izjasnilo se kako bi sudjelovalo u akciji uređivanja zelenih površina, 36 ispitanika (48%) je za akcije revitalizacije zapuštenih prostora, 32 ispitanika (42,7%) je za sudjelovanje putem izražavanja mišljenja u anketnom upitniku, 17 ispitanik (22,7 %) je odabrao škole u prirodi i vođene ture, dok je 8 ispitanika (10,7%) zainteresirano za predavanja na temelju zelene urbane obnove, a samo 1 ispitanik (1,3%) nije odgovorio na ponuđeno. Odgovori na ovo anketno pitanje prikazani su u grafikonu 22.

Grafikon 22. Sudjelovanje javnosti u zajedničkim aktivnostima vezanim uz teme obrađene upitnikom

32. Ako biste bili voljni sudjelovati u zajedničkim aktivnostima vezanim uz teme obrađene ovim upitnikom, koje bi to aktivnosti bile? (mogućih je više odgovora)

75 odgovora

Anketno pitanje broj 33. Ako imate drugih komentara, ideja ili prijedloga vezanih uz temu obrađenu upitnikom, a koje nisu obuhvaćene upitnikom, možete ih navesti ovdje.

Ovo anketno pitanje poslužilo je kao prostor ispitanicima da daju komentare, ideje ili prijedloge ukoliko nešto smatraju bitnim, a nije bilo obrađeno anketnim upitnikom. Prikupljeno je 16 odgovora. Najveći broj odgovora usmjeren je na sadnju drveća, ozelenjavanje općine, nedovoljno prirodno hlada i zapuštenost i neuređenost postojećih zelenih površina, uređivanje lučica, neodržavanost plaža i nedostatak sadržaja na istima, neodržavanost dječjih igrališta, postavljanje više rasvjete, postavljanje javnih slavina. Rad na zaštiti i pametnom iskorištavanju prirodne obale (manje pogodovanja turizmu čime se često uništava prostor za druženje i socijalizaciju domaćih ljudi i smanjuje se lokalnom stanovništvu kvaliteta života. Ulaganje u više zelenih plaža, biciklističkih staza i nogostupa za pješake u određenim zonama općine Privlaka. Uspostavu javnih wc-a na javnim plažama, za invalide omogućavanje pristupa plažama, moru i javnim wc-u. Uspostavljanje kontrole korištenje motocikala i električnih romobila na šetnici jer se time ugrožavaju djeca i starije osobe. Čišćenje i saniranje divljih odlagališta otpada.

7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA

Kružno gospodarstvo je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno korištenje, popravljivanje, obnavljanje i reciklažu postojećih proizvoda i materijala što je dulje moguće, kako je prikazano na slici 19. Tako se produljuje životni vijek proizvoda. U praksi to dovodi do smanjenja otpada na najmanju moguću razinu. Kada proizvod dosegne kraj svojeg životnog vijeka, materijali od kojih je nastao se, kad god je to moguće, recikliraju. Oni se mogu koristiti iznova i iznova, stvarajući time dodanu vrijednost.

Slika 19. Model kružnog gospodarenja

Izvor: www.europarl.europa.eu/topics/hr

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama obuhvaća mjere kružnosti pri planiranju i gradnji novih zgrada te revitalizaciji i obnovi postojećih zgrada, što podrazumijeva produljenje trajnosti zgrada, fleksibilne prostore, smanjenje količine građevnog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada. Razvojem kružnog gospodarenja prostorom i zgradama pridonosi se očuvanju postojećih resursa. Nekorištena zgrada ili prostor promatra se kao resurs, a rušenje je potrebno izbjegavati. U tom smislu potrebno je razmatrati i inovativne oblike urbanog upravljanja na lokalnoj razini nužne za promicanje tranzicije prema kružnom gospodarenju, s posebnim naglaskom na jačanje zaposlenosti, pokretanje novih poduzeća i nove poslovne modele. Prostori i zgrade u korištenju također su pogodni za provođenje mjera kružnosti, kroz koje bi se mogao uravnotežiti odnos produljenja trajnosti, troškova održavanja, dobre iskoristivosti prostora i održivosti. Usporedba kružnog i linearnog modela upravljanja zgradama i prostorom prikazana je na slici 20.

Slika 20. Model kružnog gospodarenja zgradama i prostorom (lijevo) i linearni model gospodarenja zgradama (desno)

Izvor: https://mpgi.gov.br/UserDocsImages/EUFondovi/2020_09_16_Korak-Kruzno-gospodarenje.pdf

Nacionalni okvir postavljanja modela kružnog gospodarstva u RH je Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem RH (NN 123/17 i 151/22), a predstavlja srednjoročni akt strateškog planiranja, izrađuje se i donosi za razdoblje 5-10 godina. Strategija prostornog razvoja RH (NN 106/17) temeljni je strateški dokument prostornog razvoja RH, a temelji se na:

- učinkovitoj uporabi korištenog prostora
- aktiviranju napuštenih i podkorištenih prostornih cjelina i nekretnina u javnom vlasništvu
- urbanoj preobrazbi
- revitalizaciji Brownfield područja
- urbanoj sanaciji
- privremenom korištenju
- poticanju smanjenja stvaranja građevinskog otpada i održivo zbrinjavanje istog.

U Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), pod načelom prostorne održivosti razvitka i vrsnoće gradnje (članak 10., stavak 3.) definiran je održivi razvitak, koji se podržava i kružnim gospodarenjem prostorom i građevinama, tako da se očuvaju postojeći resursi uređenjem i revitalizacijom prostora i ponovnom uporabom građevina kako bi se stvorila dodatna duža vrijednost i omogućilo učinkovito gospodarenje resursima. Na temelju Zakona o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19 i 145/24), Vlada RH donijela je Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine.

Posebni ciljevi predloženi Programom razvoja kružnog gospodarenja su:

Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Posebni cilj 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada

Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama

Programom se nastoji potaknuti obnova postojećeg nacionalnog fonda zgrada prema načelima kružnog gospodarenja u svrhu produljenja cjeloživotnog vijeka zgrada te potaknuti ponovna upotreba te postupci oporabe građevnog otpada koji je nastao tijekom obnove. Program razvoja KG na temelju utvrđenog stanja u prostoru RH, analizira moguće primjene kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, utvrđuje potencijal, prepreke i prioritete razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, identificira i razrađuje mjere i aktivnosti provedbe Programa, ocjenjuje učinak definiranih mjera te izvora financiranja. Posebno važnu ulogu u poticanju primjene Programa imaju kreatori politika na lokalnoj razini jer je uspješnost mjera usko vezana uz izradu razvojnih i prostornih planova na lokalnoj razini. (*Izvor: Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine.*)

TIPOLOGIJA KRUŽNOG GOSPODARENJA

Tipologija se postavlja sa svrhom provođenja ciljeva kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na način da se prostori i zgrade (zatečeni i novo planirani) planiraju, grade, koriste i ponovno koriste bez nepotrebnog iscrpljivanja resursa, zagađenja okoliša i degradacije ekosustava. Prostori i zgrade trebaju biti izgrađeni i korišteni na ekonomski odgovoran način te doprinositi dobrobiti ljudi i zajednica.

Provedba procesa podrazumijeva tri različite faze i tipove projekata:

1. Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom

2. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada

3. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za Općinu Privlaku temelji se na rezultatima analize nekorištenih i/ili slabo korištenih prostora i zgrada te područja pogodnih za urbanu sanaciju i preobrazbu. Model je osmišljen na način da predvidi primjenu koncepta u projektima uključivanjem svih triju faza i tipova projekata:

- **planiranje i gradnju novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom** koje obuhvaća korištenje oporabljenih i oporabljenih materijala te postojećih dijelova zgrada koje se uklanjaju, povećanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih energenata, učinkovitije korištenje resursa u gradnji i korištenje prostora i zgrada te odgovorno gospodarenje građevnim otpadom tijekom gradnje, obnove i uklanjanja
- **revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada** koje obuhvaća ponovnu uporabu prostora i zgrada
- **kružnu obnovu i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada** što obuhvaća produljenje trajnosti prostora i zgrada, umanjenje i uravnoteženje troškova održavanja te osiguranje dobre iskoristivosti i održivosti korištenja prostora i zgrada; energetske ili sveobuhvatnu obnovu, vremensku raspodjelu korištenja istog prostora od strane dva ili više korisnika.

7.1. PLANIRANJE I GRADNJA NOVIH ZGRADA U SKLADU S KRUŽNIM GOSPODARSTVOM

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama provodi se u skladu s načelima zelene gradnje koja se odnosi na cjeloviti proces osmišljavanja, izvedbe, održavanja, uporabe i obnove prostora i zgrada zasnovane na načelu održivosti. Uspješnost projekata koji djeluju unutar kružnog gospodarstva u najvećoj mjeri se može modelirati u fazi koncepta ili pripreme projekata. Ako govorimo o projektima gradnje ili proizvodnje građevnih proizvoda to bi značilo da se u fazi projektiranja razmišlja o tome koji će se materijali upotrijebiti, što će se dogoditi sa zgradom i ugrađenim materijalima na kraju njezina vijeka trajanja, kakva je trajnost ugrađenih materijala, koliki će biti troškovi održavanje zgrade te kolika je količina ugrađene i operativne energije.

Planirani zahvati izgradnje nove javne infrastrukture od strateškog značaja na području općine Privlaka za razdoblje od 2025. do 2030. godine, uz implementaciju ZI i KG su sljedeći:

- **Provedba pilot projekta kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta na parceli predviđenoj PPUO kat.čest.br. 6766/23**

Slika 21. Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta na kat.čest.br.6766/23

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada. Svrha reciklažnog dvorišta je povećanje stope odvojeno prikupljenog komunalnog otpada i smanjenje količine otpada koji se odlaže na odlagalište na području općine Privlaka, prije svega opasnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada, kao i posebnih kategorija otpada, i time osiguravanje njegove odgovarajuće uporabe ili zbrinjavanja. Cilj ozelenjivanja reciklažnih dvorišta je estetski poboljšati prostor i smanjiti neugodne mirise, a zelenilo će ujedno pridonijeti boljoj mikroklimi i kvaliteti zraka. Osim što vizualno poboljšava okoliš, zelenilo pomaže stvoriti prirodnu zelenu barijeru.

- **Projektiranje i izgradnja solarne elektrane na Novoj poslovnoj zgradi sa troškovima stručnog nadzora i ugovorom o djelu za provedbu javne nabave.**

Cilj izgradnje solarne elektrane je dugoročno smanjenje troškova električne energije, korištenje solarne energije smanjuje potrebu za fosilnim gorivima, čime se smanjuje emisija CO₂ i drugih štetnih plinova. Proizvodnjom vlastite električne energije smanjuje se ovisnost o vanjskim dobavljačima i nestabilnim tržištima. Projekt može otvoriti nova radna mjesta u sektoru obnovljivih izvora energije i potaknuti lokalne investicije. Solarne elektrane pomažu u ispunjavanju nacionalnih i međunarodnih ciljeva vezanih uz klimatske promjene i održivi razvoj. Solarne elektrane doprinose decentralizaciji proizvodnje energije, što može smanjiti opterećenje na centraliziranu mrežu. Krovovi, napuštena zemljišta i druge otvorene površine mogu se pretvoriti u produktivne energetske resurse. Ulaganje u obnovljive izvore pokazuje predanost održivosti i može poboljšati reputaciju lokalne zajednice.

U segmentu planiranja i gradnje novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom predlaže se primjena zelenih konstruktivnih elemenata u gradnji (zeleni krovovi, fasade, zidovi), korištenje oporabljenih i oporabljenih materijala u gradnji i obnovi prostora i zgrada, poticanje primjene sustava prikupljanja oborinske vode s krovova zgrada radi smanjenja korištenja pitke vode te poticanje i obvezivanje privatnih investitora na primjenu načela kružnosti u oblikovanju i izgradnji prostora i zgrada u zonama definiranim za urbanu sanaciju odnosno preobrazbu. Pri planiranju i izgradnji novih zgrada i prostora potrebno je osigurati očuvanje što više postojeće vegetacije (osobito visoke) na terenu, stoga je nužno definirati mjere zaštite vegetacije u provedbenim odredbama prostorno-planske dokumentacije.

7.2. REVITALIZACIJA I OBNOVA NEKORIŠTENIH PROSTORA I ZGRADA

Programom kružnog gospodarenja se posebno u fokus stavlja revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada u javnom vlasništvu čija je namjena usklađena s prostornim planovima (primjerice društvene djelatnosti, stambena namjena u okviru POS programa i slično). Za revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada predlažu se sanacije prepoznatih napuštenih i/ili nekorištenih lokaliteta, takozvanih brownfield područja i zgrada koji nisu u upotrebi, ali bi se pomoću obnove mogle revitalizirati i ponovno staviti u korištenje.

Nekorištene zgrade – napuštene i nekorištene zgrade nalazimo kao dijelove napuštenih cjelina ili kao pojedinačne napuštene zgrade, najčešće kao dio urbanog tkiva. Ovisno o njihovoj nekadašnjoj namjeni kao i o vremenu izgradnje te zgrade karakteriziraju različite veličine, konstruktivni sustavi i upotrijebljeni materijali. Rekonstrukcija i prenamjena ovih zgrada daje veliki potencijal za populariziranje teme kružnog gospodarstva.

Neiskorišteni prostori i zgrade pogodni za revitalizaciju i obnovu primjenom načela kružnog gospodarenja u općini Privlaka su:

- Gospodarska zgrada na k.č. 2701 u ulici Ivana Pavla II (bivša poljoprivredna zadruga) - Rekonstrukcija i opremanje zgrade koja se ne koristi i njeno privođenje namjeni u svrhu obavljanja javne i društvene namjene.

Slika 22. Rekonstrukcija i opremanje objekta u informacijsko - prezentacijski / posjetiteljski centar „Privlački sabunjar“

Projektom je potrebno obnoviti i urediti nekretninu za turističke i edukativne svrhe na prethodno utvrđenoj nekretnini, uz primjenu nZEB standarda i elemenata zelene infrastrukture. Također je potrebno osigurati pristupačnost objektu osobama s invaliditetom i slabijom pokretljivošću. Izrada projektne i druge potrebne dokumentacije, izrada energetskog pregleda i energetskog certifikata zgrade, stručni nadzor, projektantski nadzor i/ili koordinator zaštite na radu tijekom svih faza rekonstrukcije.

- Uspostava punionica za električna vozila i električne bicikle na javnim površinama

Slika 23. Uspostava punionica za električna vozila - lokacije na kat.čest.br. 3799/1

Uspostava punionica za električna vozila donosi višestruke koristi koje direktno utječu na kvalitetu života, lokalni razvoj i održivost. Promiče se održiva mobilnost i smanjuje lokalno zagađenje zraka, što je posebno važno za zdravlje stanovnika. Privlačenje turista i posjetitelja s električnim vozilima jer punionice čine destinaciju dostupnijom i atraktivnom za ekološki osviještene putnike. Potiče lokalno stanovništvo na način da instalacija i održavanje punionica otvara mogućnosti za lokalne tvrtke, obrtnike i servisne djelatnosti. Uvođenje punionica potiče digitalizaciju i razvoj pametnih rješenja u prometu i energetici. Lokacije s dostupnim punionicama postaju poželjnije za stanovanje i poslovanje. Punionice se mogu povezati s obnovljivim izvorima energije, poput solarnih panela, čime se smanjuje ovisnost o vanjskim dobavljačima. Građani se educiraju o prednostima električne mobilnosti, što potiče promjenu ponašanja.

Slika 24. Uspostava punionica za električna vozila - lokacije na kat.čest.br. 3865/1

- Izgradnja ili dogradnja objekata i okoliša društvene namjene uz uređenje okoliša primjenom elemenata zelene infrastrukture na javnoj površini u ulici Trg Stanina na kat.čest.br.7514, obuhvaća opremanje klupama za sjedenje, koševima za otpad, u dijelu parka uspostavu terena za boćanje, opremanje rasvjetom, sadnju stabala i niskog raslinja.

Slika 25. Uređenje okoliša društvene namjene - lokacije na kat.čest.br. 7514

7.3. KRUŽNA OBNOVA I REPROGRAMIRANJE KORIŠTENIH PROSTORA I ZGRADA

Uz postojanje velikog broja napuštenih prostora i zgrada, značajan problem također se nalazi u starosti i dotrajalosti građevnog fonda. Prostori i zgrade u korištenju pogodne su za provođenje mjera kružnosti, kroz koje bi se mogao uravnotežiti odnos produljenja trajnosti, troškova održavanja, dobre iskoristivosti prostora i održivosti.

Na području općine Privlaka od strateškog značaja su predloženi sljedeći zahvati na korištenim površinama javne i društvene namjene:

- Sanacija detektiranih klizišta na lokaciji pored groblja kat.čest.br. 9282/2

Uslijed naglih i obilnih kiša dolazi do ispiranja i erozije tla. Klizišta nastaju kao posljedica različitih prirodnih ili ljudskih uzroka, kao što su obilne kiše, loša drenaža, geološke osobine tla, neodgovarajuća gradnja ili iskopavanje.

Sanacija klizišta uz morsku obalu zahtijeva detaljna geotehnička istraživanja i kombinaciju mjera poput drenaže, potpornih konstrukcija i zaštite od erozije. Ključno je stabilizirati tlo i spriječiti daljnje urušavanje padine.

Slika 26. Sanacija detektiranih klizišta pored mjesnog groblja Privlaka

Čovjek svojim djelovanjem može značajno utjecati na veličinu i učestalost pokreta na padinama, kroz aktivnosti intenzivnog korištenja zemljišta, sječom šuma, ali i urbanizacijom područja koja su označena kao potencijalno opasna za nastanak klizišta. U takvim uvjetima, potrebno je predvidjeti i kontrolirati utjecaj antropogenih faktora na pojavu pokreta na padinama. U nekim slučajevima ljudska aktivnost ne utječe na pojavu pokreta na padinama, već su oni isključivo posljedica utjecaja raznih prirodnih faktora. Tada je potrebno znati gdje se, kada i zašto javljaju ovi pokreti, kako si se smanjili njihovi štetni utjecaju na ljude i njihovu imovinu. Mnogi pokreti na padinama posljedica su interakcija prirodnih i antropogenih faktora.

Sanacija klizišta je proces koji se provodi s ciljem stabilizacije i otklanjanja opasnosti koje klizišta predstavljaju na okoliš i infrastrukturu. Prvi korak u sanaciji klizišta je detaljna geotehnička

analiza na temelju koje inženjeri razvijaju odgovarajuće planove za stabilizaciju klizišta. Sanacija klizišta može uključivati različite tehnike i postupke, ovisno o specifičnostima svakog pojedinačnog klizišta. Za sanaciju klizišta mogu se koristiti različiti materijali i tehnike za jačanje tla kako bi se povećala njegova stabilnost. To može uključivati injektiranje tla s vezivnim materijalima, ugradnju sidrišta i armiranje klizišta geotehničkim tkaninama. U nekim slučajevima, klizišta se mogu sanirati izgradnjom potpornih konstrukcija, kao što su zidovi za potporu ili nagib. Ove konstrukcije pomažu u zadržavanju tla i sprječavanju daljnjeg klizanja.

Posebni izazovi uz morsku obalu su utjecaj valova i plime, jer more može potkopavati podnožje padine, pa je nužno kombinirati mjere stabilizacije tla s obalnim inženjerskim zahvatima. Slana voda jer materijali moraju biti otporni na koroziju i sol. I naravno ekološki aspekt kada sanacija mora biti usklađena s očuvanjem obalnog ekosustava i sprječavanjem negativnog utjecaja na morski okoliš.

Prema nekim procjenama, omjer uloženog novca za sprječavanje nastanka klizišta prema dobivenom (čuvanje materijalnih dobara od nastalih šteta) kreće se od 10 do 2000. Posljedice od nastanka klizišta ili od pokreta tla na padinama mogu se umanjiti na sljedeće načine:

- Identifikacijom područja u kojima je velika vjerojatnost od nastanka klizišta
- Dizajniranjem nagiba padine ili izgradnjom inženjerskih struktura koje će pomoći u održanju stabilnosti padina, pošumljavanjem, uređenjem i održavanjem
- Edukacijom ljudi u potencijalno opasnim područjima na moguće posljedice od nastanka klizišta
- Kontrolom klizišta nakon što je proces pokreta mase na padini već započeo.

● Sanacija deponija komunalnog otpada – takozvana „divlja odlagališta“

Provedenom anketom među stanovnicima Općine Privlaka istaknut je problem divljih odlagališta otpada kao jedan od problema u lokalnoj zajednici. Takva odlagališta nastaju kada se otpad odlaze na nepredviđenim i neuređenim mjestima, izvan službenih kontejnera i reciklažnih dvorišta. Iako se ponekad čini da je riječ o malim količinama otpada, posljedice su dalekosežne a očituju se kroz: onečišćenje tla i voda, štetne tvari iz otpada prodiru u zemlju i podzemne vode, opasnost za zdravlje ljudi i životinja, širenje zaraza, privlačenje glodavaca i insekata, degradaciju okoliša, divlja odlagališta narušavaju izgled mjesta i smanjuju kvalitetu života, ekonomski troškovi, sanacija takvih odlagališta zahtijeva dodatna sredstva koja se mogla uložiti u razvoj zajednice.

Zadatak Općine je u suradnji s komunalnim službama i stanovnicima, raditi na:

- detektiranju postojećih divljih odlagališta,
- pronalaženju rješenja za njihovo uklanjanje i uređenje prostora,
- informiranju i educiranju stanovništva o štetnim posljedicama i pravilnom postupanju s otpadom.

Također, rješenje ovog problema nije moguće bez aktivnog sudjelovanja svih stanovnika. Svaki stanovnik može doprinijeti: pravilnim odlaganjem otpada u predviđene spremnike, korištenjem reciklažnih dvorišta, prijavom uočenih divljih odlagališta komunalnim službama, širenjem svijesti o važnosti očuvanja okoliša.

Provedbom postupka sanacije divljih odlagališta kontinuirano se smanjuju negativni utjecaji otpada na okoliš i prirodne resurse. Cilj je u čitavom razdoblju postojanja odlagališta otpada smanjiti štetne utjecaje na okoliš, osobito onečišćenje površinskih voda, podzemnih voda, tla i zraka, uključujući efekt stakleničkih plinova i smanjiti rizike za ljudsko zdravlje do kojeg bi moglo doći uslijed odlaganja otpada i vijeka trajanja odlagališta otpada. Krajnji cilj je dovesti odlagališta otpada u stanje prihvatljivo za okoliš.

- Pilot projekt: Kružna obnova i reprogramiranje slabo iskorištenih prostora i zgrada u javnom vlasništvu

Kružna obnova postojećih zgrada namijenjena je prostoru i zgradama javne ili stambene namjene, zgradama kod kojih je potrebna energetska ili sveobuhvatna obnova u svrhu produljenja trajnosti i korištenja postojećih prostora i zgrada, pri čemu se naglasak treba staviti na više standarde energetske obnove zgrada u korištenju, primjerice nZEB standard (zgrada gotovo nulte potrošnje energije) ili standard obnove 10:1 (deset puta manja potrošnja energije u odnosu na stanje prije obnove).

Kružna obnova obuhvaća više elemenata: sagledavanje zgrade i njenih elemenata kroz cjeloživotni vijek (Building Life Cycle), osmišljavanje mjera produljenja trajnosti zgrade, kružnost materijala – primjena oporabljenih materijala i materijala koji su pogodni za oporabu, energetska učinkovitost kroz primjenu termo-tehničkih i drugih sustava, a posebno onih s korištenjem obnovljivih izvora energije umjesto postojećih konvencionalnih sustava (dizalice topline iz okoliša, PV i solarni sustavi) i učinkovita upotreba vode. Dodatni cilj je osiguravanje zdravih, pristupačnih, ugodnih prostora te sustava prilagodbi i otpornosti na klimatske promjene. Poseban naglasak je na upravljanju otpadom, onom dnevnim komunalnom, te sprječavanju nastanka neiskoristivog građevnog otpada. Kroz mjere bolje iskoristivosti postojećih struktura smanjuje se potreba izgradnje i održavanja novih te se podiže kvaliteta postojećih struktura i kvaliteta života.

Elementi energetske učinkovitosti mogu se primijeniti kroz ugradnju suvremene toplinske izolacije u tehnologijama koje smanjuju prijenos topline između unutrašnjih i vanjskih dijelova zgrada čime se smanjuje potreba za grijanjem i hlađenjem. Moguće je ispitivanje tehničkih mogućnosti korištenja inovativne tehnologije izolacije, poput aerogela i panela za vakuumsku izolaciju koji nude veće razine toplinske otpornosti u tanjim profilima, omogućujući učinkovitije korištenje prostora. Kod tehnologija hlađenja, preporučuje se kombiniranje pasivnih (koriste prirodne pojave, poput vjetrova i termalnih fizičkih čimbenika) i aktivnih (oslanjaju se na mehaničke ili tehnološke metode) pristupa hlađenju.

Mjere energetske učinkovitosti preporučuje se primijeniti uz istovremeno uvođenje obnovljivih izvora energije na postojeće zgrade u javnom vlasništvu i na javnim površinama. Ugradnjom fotonaponskih sustava proizvodi se čista, obnovljiva energija kako bi se smanjila ovisnost o fosilnim gorivima te emisije topline generirane uobičajenim sustavima proizvodnje energije. Integriranjem fotonaponskih sustava u dizajn zgrada omogućuje se zasjenjenje površina i smanjenje solarnog toplinskog opterećenja, čime se smanjuju temperature u unutrašnjosti zgrada. Korištenjem solarnih panela u javnom otvorenom prostoru (na primjer nadstrešnice parkirališta) pruža se zaštita od sunčeva zračenja i proizvodnja energije.

Navedene mjere, ili neke od njih, predlaže se realizirati kroz provedbu pilot projekta kružne obnove i reprogramiranja slabo iskorištenih prostora i zgrada u javnom vlasništvu.

8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU

Pojmovi urbana preobrazba i urbana sanacija definirani su Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23). **Urbana sanacija** je skup planskih mjera i uvjeta kojima se poboljšava karakter izgrađenog dijela građevinskog područja i urbane mreže javnih površina devastiranih nezakonitim građenjem. **Urbana preobrazba** je skup planskih mjera i uvjeta kojima se bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina i/ili rasporeda, oblika i veličine građevnih čestica.

Zelenu infrastrukturu čine planski osmišljeni otvoreni prostori, zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi, a koja se primjenjuju unutar izgrađenih površina gradova i općina, kojima se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivoga razvoja. Prepoznate su 22 tipologije planski osmišljenih otvorenih prostora, zelenih i plavih površina, koje čine zelenu infrastrukturu u građevinskim područjima, a čiji su pregled i kategorizacija prikazani u tablici 13. Gradovi i općine trebaju izraditi evidenciju postojećih zelenih i plavih površina te otvorenih prostora u registru zelene infrastrukture unutar Informacijskog sustava prostornoga uređenja, i time uspostaviti klasifikaciju, vrednovanje i praćenje stanja zelene infrastrukture.

Provedena analiza područja općine Privlaka i analiza anketnog upitnika poslužile su za identificiranje područja pogodnih za urbanu preobrazbu i/ili sanaciju te kreiranje prijedloga njihovog unaprjeđenja. Za potrebe osmišljavanja kvalitetnog prijedloga smjera budućeg razvoja grada bilo je potrebno prikupiti informacije o područjima grada koje prostorni plan županije i prostorni plan uređenja grada identificiraju kao prostore za koje je potrebno provesti urbanu sanaciju ili preobrazbu. Rezultati analize ukazuju na nekoliko lokacija.

Tablica 13. Pregled i kategorizacija tipologija elemenata zelene infrastrukture

Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3
Tipologije koje se većim dijelom direktno preklapaju s kategorijama namjene prema Pravilniku o prostornim planovima (NN 152/23):	Tipologije koje nisu definirane prostornim planovima, odnosno ne preklapaju se direktno s kategorijama namjene, već se mogu nalaziti unutar određenih kategorija namjene:	Tipologije koje nisu definirane prostornim planovima, odnosno ne preklapaju se direktno s kategorijama namjene:
01 Park 02 Perivoj 03 Tematski park 04 Gradska/urbana šuma 05 Površine za sport i rekreaciju 06 Krajobrazno uređeno groblje 07 Botanički vrt/arboretum/ zoološki vrt 08 Vodotoci, poplavna područja i površinske kopnene vode 09 Morska obala	10 Trg 11 Travnjak 12 Produktivna zelena infrastruktura – urbani vrtovi, urbane farme, rasadnici i javni voćnjaci 13 Zelene površine uz stambene zgrade 14 Zelene površine uz zgrade javne, društvene i gospodarske namjene 15 Zelene površine uz prometnice 16 Integrirani sustav urbane odvodnje 17 Zone za turizam	18 Zeleni konstruktivni elementi na zgradama 19 Arheološki park 20 Brownfield površina 21 Urbana močvara 22 Sadnja stabala

8.1. ANALIZA PODRUČJA POGODNIH ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU PREMA TIPOLOGIJI ZELENE INFRASTRUKTURE

Kategorija 1

01 Park

Parkovi su cjelovito uređene, otvorene i jasno prepoznatljive zelene površine koje su rezervirane za javne potrebe građana i namijenjene su primarno za rekreaciju. To su višefunkcionalni prostori u kojima uobičajeno dominira vegetacija te vodeni elementi, staze, oprema za druženje, sport, spomenici i dr. Funkcionalno oblikovanje parka određuju prirodne karakteristike prostora, ciljana namjena i potrebe stanovnika. Parkovi su u gradskim centrima vrlo često uređeni kao šetnice s planski zasađenim travnatim površinama, najčešće s manjom prisutnosti drveća.

Slika 27. Uređenje parka dr. Franje Tuđmana

Izvor: Geoportal

Park u ulici Petra Zoranića je javna površina u vlasništvu Općine Privlaka. Javnosti služi za razne zabavne aktivnosti, šetnje s kućnim ljubimcima, rekreaciju i boravak u prirodi. Park uz svoje ekološke, estetske i rekreativne funkcije, ima velik pozitivan utjecaj na procese hlađenja urbanih prostora. Osim zasjenjivanja površina, vrlo je važno naglasiti procese kruženja vode koji se odvijaju u urbanim šumama kroz procese evaporacije vode iz tla te biljne transpiracije. Tako se dio toplinske energije, koji bi inače povećao temperaturu prostora, gubi poticanjem navedenih procesa isparavanja, čime se direktno smanjuje negativan učinak UTO-a na razini mjesta. Područje parka dr. Franje Tuđmana je potrebno obnoviti elementima zelene infrastrukture: posaditi nova stabla, posaditi niske i visoke grmove, urediti dio parka s intenzivnim zelenilom u

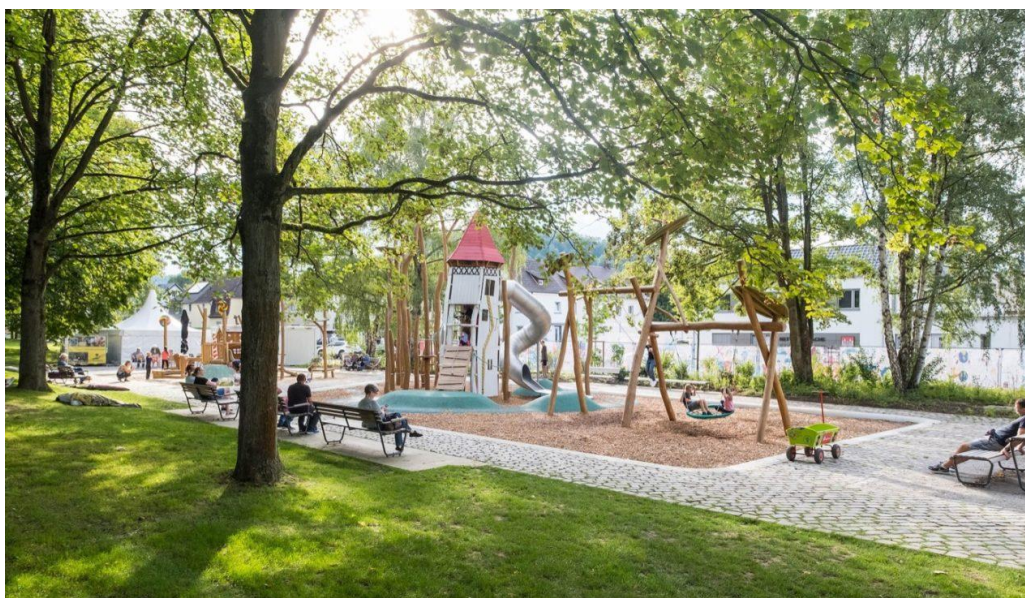
„bee/bug“ privlačnu zonu s postavljanjem hotela za kukce i pojilištem za kukce, postaviti kućice za ptice na stabla radi poticanja bioraznolikosti, postaviti pametne klupe za sjedenje i koševe za otpad, postaviti malu meteorološku stanicu, urediti edukativnu točku u parku o zelenoj infrastrukturi i biološkoj raznolikosti.

Slika 28. Urbani hotel za kukce postavljen u posudi

Izvor: <https://www.fastcompany.com/90701888/these-bug-hotels-could-bring-biodiversity-back-to-cities>

Slika 29. Primjer uredenog parka s dječjim igralištem

Izvor: <https://landezine.com/historische-wallanlagen-boxter-by-fri/>

Slika 30. Primjer kućice „bee/bug“

Izvor: <https://www.farmersalmanac.com/where-to-hang-a-bee-house>

02 Perivoj

Perivoj se razlikuje od parka i vrta po umjetničkoj i kreativnoj ambiciji – perivoj je doslovno arhitektura u organskom materijalu. Perivoj predstavlja visoko kultivirani vanjski prostor koji je samostalan ili vrlo često smješten uz povijesne građevine, dvorce, plemićke posjede, crkve i ljetnikovce. U urbanom prostoru prisutni su javni gradski perivoji, lječilišni perivoji i biskupski perivoji. Uređenje perivoja ovisi o povijesnom razdoblju osnutka i vrlo je često krajobraznog stila. Kompozicija se sastoji od četiriju osnovnih elemenata – terena, vegetacije, vode i stijene. Dominira izmjena drveća i grmlja s travnatim površinama; dok je cvijeće zastupljeno u manjoj mjeri. Sadrže brojne funkcionalne i estetske elemente poput paviljona, mostića, sjenica, vodenih elemenata te definiranih staza i vrtne plastike; a ponekad i dekorativne vrtove i voćnjake. Inspirativna su mjesta svrhovitih ili pak rekreativnih okupljanja stanovnika, održavanja kulturnih i drugih događanja -a tom se namjenom postiže socijalna uključenost i osjećaj pripadnosti zajednici.

U Općini Privlaka ne postoji perivoj; najbliži perivoj nalazi se u Zadru, naziva Perivoj kraljice Jelene Madijevke.

03 Tematski park

Tematski park je generalno jednofunkcionalni prostor čije su aktivnosti, oprema i sveukupna struktura vođeni jednom prepoznatljivom temom ili konceptom. Tematski parkovi u mediteranskim područjima mogu imati morsku ili tropsku temu, u planinskim područjima istraživačku ili avanturističku, a područja s brojnim vodnim tijelima temu vodenih sportova ili istraživanja područja vodne flore i faune. Struktura i izgled parka krajobrazno su oblikovani, moraju biti prilagođeni klimatskim karakteristikama područja te pružati zaštitu od nepovoljnih vremenskih uvjeta i promjena. U gradskim područjima uloga im je počesto kulturološka, znanstvena, obrazovna, rekreativna, zabavna i estetska. Stalnog su karaktera i nude smještaj i gastronomske sadržaje koji omogućuju dulji boravak posjetitelja.

Slika 31. Tematski park lokacija na kat.čest.br.9283/3)

Područje uspostave tematskog parka u ulici Ivana Pavla II je javna površina u vlasništvu Općine Privlaka. Na području tematskog parka je potrebno uspostaviti i urediti elementima zelene infrastrukture: posaditi stabla, posaditi visoko raslinje, urediti tematski park na temu ljekovitog bilja sadnjom lokalnog ljekovitog bilja. Dio parka urediti u dječji eko park. Urediti tematski park intenzivnim zelenilom u „bee/bug“ privlačnu zonu s postavljanjem hotela za kukce i pojilištem za kukce, postaviti kućice za ptice na stabla radi poticanja bioraznolikosti.

Slika 32. Primjer tematski uredenog parka nadomak Varaždina

Izvor: <https://www.terra-croatia.eu/topyari-tematski-park-ljepota-nadomak-varazdina/>

04 Gradska /urbana šuma

Gradska ili urbana šuma jest prirodna ili sađena šuma koja se nalazi u urbanom području; odnosno uklopljena je ili smještena uz izgrađeni prostor te je većinom okružena stambenim zonama. Može se oblikovati kao parkovna površina, a smislenim gospodarenjem zadržava se izvorna struktura šume. Funkcionalno-oblikovne karakteristike određene su prirodnim obilježjima; sastoje se od drveća i grmolike vegetacije te prizemnog raslinja i trave. Unutar gradske šume mogu biti izdvojeni dijelovi za rekreaciju sa stazama za hodanje, bicikliranje, igralištima za djecu, prostorima za slobodnu šetnju kućnih ljubimaca i prostorima za javna događanja.

U općini Privlaka ne postoji urbana šuma ali uz suradnju i dogovor s Hrvatskim šumama moguće je odrediti prostorni potencijal za uspostavu iste u budućnosti.

Prijedlog za prenamjenu površine u urbanu šumu i/ili perivoj: lokacije na kat.čest.br. 8057, 8055/1, 8055/2, 8055/3, 8055/4, 8112, 3324/1, 2846.

Urbane šume postaju zeleni filteri za zrak, klimatski amortizeri i prostori društvene kohezije. Da bi se postojeća šuma na nekoliko čestica očuvala i istovremeno postala potencijalna urbana šuma, prostorni plan mora kombinirati pravne, prostorne i ekološke mjere. Uvrštavanje u prostorni plan općine, čestice se moraju označiti kao zelene površine posebne namjene (urbana šuma, park-šuma, rekreacijska zona); zabraniti prenamjenu tj. jasno definirati da se zemljište ne može prenamijeniti u građevinsko ili komercijalno područje; predvidjeti pravila gospodarenja šumom (nema sječe osim sanitarne, zabrana gradnje osim staza i edukativnih sadržaja); ucrtati granice čestica i označiti ih kao "urbana šuma"; može se podijeliti na zone: zaštitna (netaknuta), rekreativna (staze, odmorišta), edukativna (učionice na otvorenom); definirati tko je odgovoran (grad, komunalno poduzeće) i ugraditi obvezu praćenja stanja šume i izvještavanja; napraviti

inventarizaciju postojećih stabala: popis vrsta, starosti i stanja šume radi očuvanja bioraznolikosti; zadržati autohtone vrste i spriječiti invazivne, te odrediti dijelove šume koji ostaju netaknuti, a druge prilagoditi za rekreaciju, planirati šetnice, biciklističke staze, edukativne ploče, dječja igrališta u rubnim dijelovima.

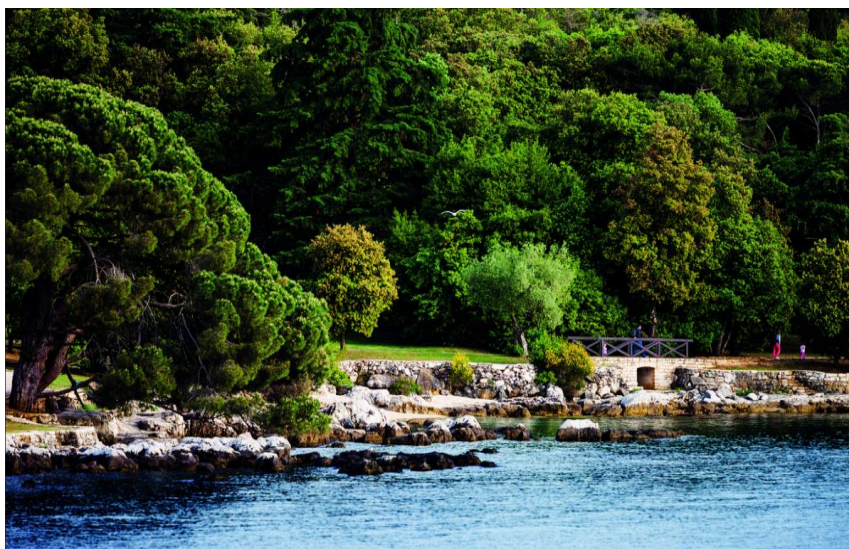
Prostorni plan treba predvidjeti povezivanje s drugim zelenim površinama (zeleni mreža općine). Uključivanje stanovnika kroz participativno planiranje osigurava da šuma bude živ prostor zajednice, a ne samo zaštićena zona.

Slika 33. Prijedlog potencijalnih lokacija za urbanu šumu (i/ili perivoj)

Izvor: Geoportal

Slika 34. Primjer park šuma Rovinj Zlatni rt

Izvor: <https://www.rovinj-tourism.com/hr/explore-discover/priroda/park-suma-zlatni-rt#>

Slika 35. Primjer park šuma Rovinj Zlatni rt

Izvor: <https://www.rovinj-tourism.com/hr/explore-discover/priroda/park-suma-zlatni-rt#>

05 Površine za sport i rekreaciju

Uobičajeno su samostalne površine koje su namjenski uređene i opremljene za sport i rekreaciju. U oblikovanju počesto sadržavaju elemente krajobrazne vrijednosti. Uključuju otvorena sportska igrališta te prateće sportske građevine. U strukturi moraju prevladavati prirodne zelene površine na tlu namijenjene za različite **sportove na otvorenome, npr. nogomet, atletiku, streličarstvo, golf, jahački sport, vanjske bazene**; kao i za rekreaciju sa **spravama za vježbanje na otvorenome, igrališta za djecu i mlade, igrališta i poligone za trening ili boravak pasa** a služe i za druge namjene. Svi su vanjski prostori cjelovito uređeni, javno dostupni i često se nalaze u blizini stanica javnoga prijevoza.

Slika 36. Obnova dječjeg igrališta i igrališta za balote lokacija na kat.čest.br.3605

Igralište u ulici Tina Ujevića je javna površina u vlasništvu Općine Privlaka. Javnosti služi za razne sportske i rekreativne aktivnosti, boravak u prirodi uz neposrednu blizinu mora. Područje dječjeg igrališta i igrališta za balote je potrebno obnoviti elementima zelene infrastrukture: dosaditi nova stabla, posaditi niske i visoke grmove radi poticanja bioraznolikosti, obnoviti dječje igralište novim igralima, obnoviti igralište na balote, postaviti (pametne) klupe za sjedenje i koševе za otpad, postaviti javnu slavinu s pitkom vodom, postaviti kućice za ptice na stablima.

Slika 37. Postaviti sanitarne čvorove na površinama uz plaže gdje je moguće k.č. 9283/3

Postavljanje sanitarnog čvora uz javnu plažu uključuje montažne sanitarne objekte s integriranim solarnim panelima za energiju i meteo stanicama za praćenje vremenskih uvjeta. Ovakva „zelena rješenja“ kombiniraju održivost, funkcionalnost i modernu tehnologiju.

Montažni sanitarni objekti mogu biti modularni sanitarni čvorovi izrađeni od čeličnih konstrukcija i izolacijskih panela. Njihova prednost je brza montaža, otpornost na vlagu i UV zračenje i minimalno održavanje. Primjenjuju se na javnim plažama, kampovima, marinama, i u parkovima. Integracija solarnih panela uključuje postavljanje fotonaponskih modula na krov ili fasadu sanitarnog objekta. Tako se energija koristi za rasvjetu, ventilaciju, električne sušila za ruke i pumpe za vodu, a smanjuje troškove električne energije i doprinosi zelenoj tranziciji. Postavljanje meteo stanica uz sanitarni čvor koja mjeri temperaturu zraka, vlagu, brzinu vjetra i UV indeks. Podaci se mogu prikazivati na digitalnom ekranu uz plažu ili povezati s mobilnom aplikacijom, što je korisno za kupaca, ali i za održavanje objekta (npr. kontrola ventilacije u vrućim danima). Time se dobiva funkcionalan, energetski učinkovit i informativan objekt koji podiže kvalitetu boravka turista i lokalnog stanovništva.

Uz navedeno, potrebno je prilagoditi dostupnost pojedinih površina uz plaže i prilaz plažama osobama s invaliditetom i slabije pokretnim osobama.

Slika 38. Primjer modularnog sanitarnog čvora na plažama

Izvor: [*Montažni sanitarni čvor - Gbia Pro*](#)

Slika 39. Ozelenjavanje sportsko-rekreacijske površine na kat.čest. br. 6166/1 (Sabunike Šumica)

Izgradnja sportskih i rekreativnih sadržaja u Sabunikama, obuhvaća sportske terene za: tenis i zona mini golfa, postavljanje klupa za sjedenje, izgradnja staze za trčanje i hodanje (trim staza). Opremanje površine koševima za smeće i energetski učinkovitim rasvjetom. Sadnja stabala, visokih i niskih grmova, u skladu sa UPU. Postavljanje javnih slavina za pitku vodu. Uređenje predviđenog parkirališta vodopropusnim materijalima, uređenje dijela parkirališta u zeleno parkiralište za bicikle i ozelenjavanje parkirališta stablima.

06 Krajobrazno uređeno groblje

Groblje je ograđeni prostor zemljišta na kojem se nalaze grobna mjesta, komunalna infrastruktura i prateće građevine. Klasificira se kao komunalna građevina u vlasništvu grada ili općine na čijem se području nalazi. Pojedina su groblja zbog parkovnih obilježja i značajki proglašena spomenicima parkovne arhitekture. Upravo se parkovna groblja te hibridna parkovno – arhitektonska groblja ističu kao sastavnice zelene infrastrukture. Parkovni tipovi

grobља formirani su travnatim elementima s pravilnim nizovima stabala; planirani su u ortogonalnom sustavu s pravilno raspoređenim grobnim mjestima. U primorskom dijelu Hrvatske parkovna grobља karakteriziraju i brojne nanizane kapele. U arhitektonskom tipu grobља dominiraju građevine različitog tipa i oblika, a najčešće su omeđene trijemovima.

Slika 40. Mjesno groblje Privlaka (k.č.br.755)

Proširenje grobља i ozelenjavanje površine gdje je moguća sadnja stabala, živica, autohtone vegetacije. Postavljanje zasjeke gdje je to moguće. Postavljanje vodopropusne podloge /opločenja na površinama predviđenih za parkiranje automobila.

Slika 41. Primjer ozelenjavanja grobља u Varaždinu

Izvor: <https://www.varazdinske-vijesti.hr/drustvo/odrzan-okrugli-stol-o-zastiti-zelenila-na-varazdinskom-gradskom-grobљу-73933>

07 Botanički vrt / arboretum/ zoološki vrt

Botanički se vrtovi, arboretumi i zoološki vrtovi ne svrstavaju u javne parkove, već se smatraju muzejima na otvorenome. Samostalna su zelena površina. Prostor je jasno omeđen s prepoznatljivim ulazima. Unutarnja struktura je kompleksna, i kombinacija je različitih elemenata, slobodnog krajobraznog oblikovanja i geometrijskog pristupa; spomenuto uključuje brojne elemente odgovarajuće oblikovne vrijednosti, opremu kao i potrebne građevine. Ovi prostori imaju istaknutu uloga kao destinacija za opuštanje, odmor i šetnju unutar urbanog tkiva. Zbog samih karakteristika prostora i često povijesne važnosti, ističu se kao lokacije za kulturna događanja te inspirativni prostor za umjetnost i brojna događanja a imaju i izraženu edukativnu ulogu.

08 Vodotoci, poplavna područja i površinske kopnene vode

Vodotoci obuhvaćaju vodna i sva javno dostupna obalna područja s pretežitim udjelom prirodnih elemenata. Karakterizira ih linijski oblik u pravilu imaju primijenjene protupoplavne i druge vodoprivredne mjere. Nekoliko je tipova vodotoka u građevinskim područjima: rijeke, potoci, bujični vodotoci, oteretni kanali, plovni kanali, kanali za navodnjavanje, jezera i ribnjaci, koji zajedno s kišnim vrtovima čine mrežu urbanog vodnog sustava. Inundacijska područja predstavljaju veliki potencijal za upravljanje oborinskim vodama i za oblikovanje prostora rekreacije i boravka na otvorenome prostoru te su sigurna utočišta biljnih i životinjskih vrsta poplavnih područja.

Prema Prostornom planu uređenja Općine Privlaka, nadležnost upravljanja Vodotocima II. kategorije je pod upravom Općine Privlaka i Zadarske županije, dok Hrvatske vode upravljaju samo I. kategorijom. Na području općine su ucrtani vodotoci II. Kategorije, to su lokalni kanali i potoci koji služe za odvodnju oborinskih voda i zaštitu naselja, a označeni su kao:

- Glavni odvodni kanal Privlaka koji vodi oborinske vode prema moru,
- Kanali melioracijskog sustava je mreža manjih kanala koji povezuju poljoprivredne površine i naselja s glavnim odvodnim kanalom,
- Potoci i jaruge su označeni u planu kao prirodni vodotoci manji vodotoci koji se aktiviraju u kišnim razdobljima i služe kao prirodni odvodni putevi.

Kako bi se sustavno nastavilo upravljati lokalnim vodotocima u Privlaci, potrebno je redovito održavanje kanala: čišćenje od mulja, trave i otpada kako bi se spriječilo plavljenje. Uspostava i održavanje melioracijskih sustava: kanali služe za odvodnju oborinskih voda s poljoprivrednih površina i naselja. Projektom u sklopu aglomeracije Nin–Privlaka–Vrši, dio odvodnih kanala povezan je s novom kanalizacijskom mrežom radi bolje zaštite okoliša.

Slika 42. Prikaz vodotoka iz Prostornog plana Općine Privlaka

09 Morska obala

Antropogeni oblici pojavnosti morske obale uključuju luke, marine, plovne putove i pristaništa, obalne ceste, gradske plaže i plaže uz turističke komplekse; a u tu kategoriju potpadaju i rive, kao mjesta najčešćeg okupljanja stanovnika. U okviru ove tipologije sadržane su i gradska obala, šetnica i plaža. Gradovi smješteni uz morsku obalu, prilikom planiranja zelene infrastrukture, trebaju ostvariti zaštitu prirodnog obalnog područja u funkciji zaštite okoliša, ali i očuvanju specifičnog identiteta lokacije. Način oblikovanja gradske obale i plaže ovisi o primarnoj funkciji prostora, postojećem stupnju izgrađenosti i definiranim mjerama upravljanja okolišem i prostorom. – **Uspostava zelenog urbanog koridora**

Slika 43. Zeleni urbani koridor - Uređenje morske obale lokacija na kat.čest.br.9283/3

Područje morske obale, područje glavne luke (Selo) koje se uređuje je javna površina u vlasništvu Općine Privlaka. Na području morske obale obuhvaćene kat.čest.br. 9283/3 je potrebno posaditi drvore / grmove uz šetnicu uz more, uspostaviti navodnjavanje drvoreda i biljaka, postaviti (pametne) klupe i uz njih koševе za otpatke i žardinjera sa zelenilom. Postaviti edukativne ploče o urbanim toplinskim otocima, šetnicom poticati biciklizam i pješačenje.

Kategorija 2

10 Trg

Trg je otvoreni gradski prostor potpuno ili djelomično omeđen zgradama ili ulicama. Može biti u potpunosti popločan i bez zelenih površina, te je ovisno o lokaciji i namjeni različitih veličina - od malih urbanih platoa do velikih gradskih trgova. U kontekstu zelene infrastrukture, trg može služiti kao značajan element u stvaranju ekološki održivog grada, ako sadrži elemente zelenila i vode što može pozitivno utjecati na kvalitetu zraka, smanjenje buke i razinu stresa te također može doprinijeti općem osjećaju ugodnosti boravka na otvorenome prostoru. Na gradskim trgovima vegetacija treba biti otporna na specifične uvjete količine padalina, zbijenost tla i zahtjevnosti održavanja.

Slika 44. Uređenje trga na dijelu kat.čest.br.3799/1.

Izvor: Geoportal

Kako bi se stvorila ugodna mikroklima važno je provoditi projekte ozelenjivanja postojećeg trga, naročito onih dijelova trga u kojima bi se prolaznici mogli dulje zadržati. Potrebno je predvidjeti prostore za visoko zelenilo, hortikulturno uređenje trga, ozeleniti betonske i energetske stupove, postaviti pametne klupe za sjedenje, postaviti javne slavine s pitkom vodom, postaviti punionicu za električne bicikle, uspostaviti stanicu za javne bicikle (tzv. Bike sharing točka), urediti info

točku za promicanje biciklizma. Preporučuje se korištenje bjelogoričnih vrsta koje u ljetnim mjesecima stvaraju zasjenu, u zimskim omogućuju propusnost sunčevih zraka. Osim korištenja vegetacije, moguće je korištenje i drugih elemenata urbanog dizajna poput struktura za zasjenjivanje, materijala s utjecajem na smanjenje efekata UTO-a.

Slika 45. Primjer uredenog trga

Izvor: <https://landezine.com/begelplatz-by-frl/>

11 Travnjak

Zelene površine čiji biljni pokrov pretežito tvore trave; sadrže vrlo malo drveća i grmova i nastali su antropogeno. Prisutni su kao samostalna zelena površina i najčešća su forma u otvorenim prostorima. Tvore jasno omeđen prostor bez kompleksne strukture i njima dominira razmjerno jednolična tekstura i boja. U urbanim područjima ovisno o namjeni mogu zaživjeti kao ukrasni travnjaci uz značajne građevine javne namjene, stambene zgrade i dio parkova, sportski travnjaci i travnjaci za golf terene; a u navedenu se tipologiju svrstavaju uporabni ili ukrasni travnjaci na javnim površinama za koje nije ograničen slobodan pristup.

12 Produktivna zelena infrastruktura –urbani vrtovi, urbane farme, rasadnici i javni voćnjaci

Produktivna je zelena infrastruktura smještena u gradskim naseljima i održavaju je žitelji dotičnih naselja. Radi se ili o neplanskim zajedničkim vrtovima koji su nastali na slobodnome javnom zemljištu, a koji su zaživjeli na temelju neformalnih inicijativa stanara obližnjih zgrada i udruga civilnog društva; ili pak o formalnim gradskim vrtovima koji su pokrenuti javnim pozivom upućenim gradovima i općinama, gdje građani imaju mogućnost ostvariti besplatno korištenje parcele ili je dopušteno koristiti ju uz minimalnu godišnju naknadu. U formalnim urbanim vrtovima prostor je jasno krajobrazno oblikovan s izraženom podjelom na pojedinačne parcele u redovima koji su međusobno povezani puteljcima. Na pojedinačnim parcelama uzgaja se povrće i voće (jagodasto voće), začinsko bilje te cvijeće za osobne potrebe. Ostali tipovi produktivne zelene infrastrukture kao što su urbane farme, rasadnici i javni voćnjaci imaju izraženiju gospodarsku funkciju i predstavljaju pridruženi tip elementa zelene infrastrukture.

13 Zelene površine uz stambene zgrade

Privatni vrtovi uz obiteljske kuće, javne i polu javne površine otvorenoga prostora (unutar stambenih naselja i između višestambenih zgrada) mogu značajno doprinijeti funkcijama i dobrobiti zelene infrastrukture, a odgovarajućim oblikovanjem mogu formirati urbane koridore. U prostornim planovima uvjeti za izgradnju površina stambene namjene nedostavno definiraju smjernice za uređenje i funkcije koje bi slobodni dio građevne čestice trebao ostvariti – mada su ovi prostori počesto oaze u kojima ljudi provode najveći dio svakodnevnoga života, s kojima se poistovjećuju i od posebne su važnosti za ostvarivanje kvalitete življenja. Istovremeno je itekako razvidno da u svakodnevnome životu manjka takvih zelenih površina te da su oblikovane bez potrebnih standarda zelene infrastrukture.

- Poticati lokalno stanovništvo na uspostavu i cjelogodišnje uređenje privatnih vrtova (sadjom stabala za zasjenu ili voćaka, ukrasnog cvijeća ili autohtonog bilja, ili uspostava vrtova za obiteljsku proizvodnju hrane)
- Organizirati natječaje za najljepši vrt ili okućnicu
- Organizirati razmjenu ili podjelu sadnica cvijeća

Slika 46. Primjer uređenja javne površine otvorenog prostora (unutar stambenih naselja)

Izvor: <https://landezine.com/playground-springsiedlung-by-hoch-landschaftsarchitekten/>

14 Zelene površine uz zgrade javne, društvene i gospodarske namjene

Otvorene površine uz **javne ustanove, zdravstvene ustanove, domove za starije i nemoćne, obrazovne ustanove, dječje vrtiće, kampuse i trgovačko - poslovne centre i zgrade u gospodarskim zonama** - u kontekstu zelene infrastrukture važan su element održivog urbanog razvoja i formiranja koridora zelene infrastrukture. U prostornim planovima uvjeti za izgradnju površina javne, društvene i gospodarske namjene nedostavno definiraju smjernice za uređenje i funkcije koje bi slobodni dio građevne čestice trebao ostvariti pa je potrebno posvetiti dodatnu pozornost njihovu oblikovanju i stvaranju kontinuiranih zelenih površina. Osim ambijentalno-

vizualne kvalitete, značajna uloga zelenih površina leži u poboljšanju mikroklimatskih uvjeta i mogućnosti za odvijanje dijela aktivnosti vezanih uz osnovnu namjenu na otvorenome prostoru.

Slika 47. Javna površina uz zgradu općine na kat.čest.br.3865/1

- Uređenje otvorenih površina javne namjene i integracija u sustav javnih zelenih površina uspostavom punionica za električne bicikle, uređenjem parkirališta za bicikle, postavljanjem i uređenjem info točke za promicanje biciklizma na kat.čest.br.3865/1.
- Uspostava zelene poslovne zone, izgradnjom zelenih parkirališta (korištenjem vodopropusne podloge, nadstrešnice, FNE na nadstrešnicama), ozelenjavanje stablima i grmljem, postavljanje punionice za električna vozila.

Slika 48. Uspostava zaštitnog zelenog pojasa oko planiranog reciklažnog dvorišta na kat.čest 6766/23

- Uspostaviti zaštitni zeleni pojas oko planiranog reciklažnog dvorišta na kat.čest.br.6766/23

- Nabava nove opreme i strojeva za održavanje javnih, zelenih površina, održavanje groblja, te za nabavu urbane opreme.
- Unaprjeđenje otvorenih površina mješovite namjene i javno društvene namjene i integracija u sustav javnih zelenih površina, uspostava parkirališta ispod zgrade dječjeg vrtića na kat.čest.br.3799/1, primjena NBS sustava (sadnja stabala, rješavanje odvodnje vodopropusnim podlogama).

Slika 49. Javna površina za uspostavu parkirališta dio kat.čest.br.3799/1

Izvor: Geoportal

- Uređenje okoliša dječjeg igrališta u dvorištu dječjeg vrtića Sabunić elementima zelene infrastrukture: izgradnja cvjetnjaka ili sadnja voćnjaka, postavljanje hotela za kukce, postavljanje kućica za ptice radi podizanja svijesti o važnosti povećanja biološke raznolikosti od rane dobi.

Slika 50. Primjer uređenja školskog / vrtićkog cvjetnjaka

Izvor: <https://old.skolskiportal.hr/teme/sve-sto-znam-naucio-sam-u-izvannastavnim-aktivnostima/mali-zadrugari-iz-velikoludinskog-kraja/>

Slika 51. Primjer popločavanja parkirališta vodopropusnom podlogom

Izvor: <https://award.thegreencities.eu/award-2023/belgium>

15 Zelene površine uz prometnice

Prometni koridori su linijske infrastrukturne građevine i oni su definirani u prostornim planovima. Sastoje se od prometne površine i pratećih strukturnih sadržaja kao što su **pješačke i biciklističke staze i parkirališta**; mada se ovi sadržaju mogu pojavljivati i kao **pojedinačne prometne površine, posebice u uskim gradskim sklopovima i središtima**. U kontekstu zelene infrastrukture važan su prateći sadržaj u obliku zelene površine, drvoreda, uskih travnjaka kao i površina s niskom i visokom vegetacijom. Takvo zaštitno zelenilo ostvaruje vizualnu zaklonjenost kolnika od ostalog izgrađenog prostora, usmjerava vizuru, štiti od buke, prašine, blještanja i naleta vjetra te smanjuje intenzitet zagrijavanja popločanih i asfaltiranih ploha. Dodatno, manji razmak između stabala može utjecati na smanjenu brzinu vožnje i bolju sigurnost u prometu, a ozelenjeni su prometni koridori manje izloženi nastanku urbanih poplava i zadržavanju oborinskih voda na kolniku.

Uspostava zelenog urbanog koridora:

Uspostava i ozelenjavanje desne strane ulice Ivana Pavla II i ozelenjavanje postojećih stupova javne rasvjete. Nastavak na ulicu Alojzija Stepinca uz ozelenjivanje otoka prema skretanju u ulicu Put Mletaka. Povezivanje koridora iz ulice Ivana Pavla II s ulicom Petra Zoranića sve do plaže. Ozelenjavanje, za razliku od urbane obnove, odnosi se na pristupe fokusirane na biljke čiji je cilj u suštini estetski.

Slika 52. Zeleni urbani koridor ulica Ivana Pavla II i ulica Alojzija Stepinca (kat.čest.br.9277/1)

Izvor: Geoportal

S obzirom na velik udio nepropusnih materijala i generiranje topline motornim vozilima, prometnice često predstavljaju najtoplije otvorene površine u gradovima, stoga je uz njih i u uličnoj mreži nužno provoditi mjere smanjenja temperature. Sadnja stabala uz prometnice pomaže u smanjenju efekta UTO-a zasjenjivanjem, odnosno smanjenjem površinskih temperatura i povećanjem utjecaja hlađenja okoliša kroz efekte evaporacije (isparavanja) i transpiracije.

Slika 53. Sadnja stabala u ulici Petra Zoranića (kat.čest.br.3606)

Slika 54. Uspostava zelenog otoka (kat.čest.br. 5492 i 9277/3) Ulica Alojzija Stepinca i skretanje u ulicu Put Mletaka

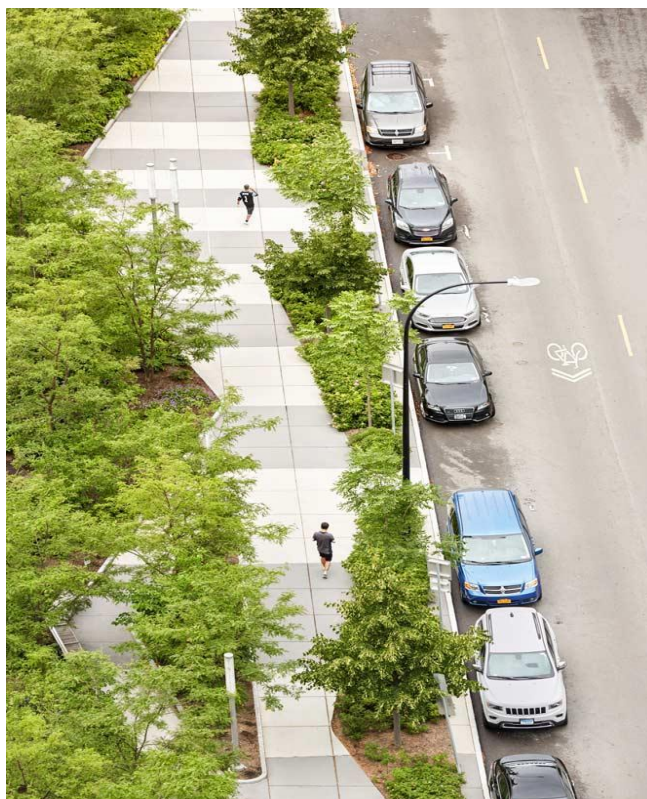
- Na javnoj površini uz prometnicu potrebna uspostava zelenila, sadnja stabala maslina, niskih grmova i uređenje površine uz prometnicu na kat.čest.br.5492 i 9277/3
- Uspostava zelenog koridora uz plažu (definirati točke početka i završetka koridora, izraditi plan ozelenjavanja, provedba projekta ozelenjivanja)

Slika 55. Ulica Put Kandelica (kat.cest. 6165/2) - dosaditi stabla, posaditi grmove

- Na ulazu u ulicu i duž ulice Put Kandelica uspostaviti drvoređ radi zasjene i posaditi grmove kako bi se potaknula bioraznolikost i povežao zeleni koridor do plaže i sportsko-rekreacijskog centra Sabunike.

Slika 56. Primjer ozelenjavanja prometnice

Izvor: <https://www.pinterest.com/pin/page>

16 Integrirani sustav urbane odvodnje

Najčešće rješenje za integrirani sustav urbane odvodnje jest kišni vrt ili bioretencija. To je biljem zasadena depresija koja omogućuje prikupljanje oborinske vode s nepropusnih površina poput krovova, pješačkih i kolnih površina te aktivira njezino upijanje u podzemlje. Najčešće su trapezoidne forme s plitko oblikovanom depresijom. U naravi zatječemo nekoliko osnovnih tipova: klasični kišni vrt, kišni vrt na nepropusnoj podlozi i kišni vrt u posudama. Sastoji se od donje (nepropusne) podloge, drenažnog sloja s perforiranom cijevi, granulacijskog materijala i biljaka (trajnice, grmlje i drveće). Zbog zamjetne vegetacije kišni vrt može poboljšati vizualnu i estetsku percepciju prostora grada. Kada je u blizini infrastrukture za odmor - može se rabiti za pasivni odmor i neformalno druženje građana.

17 Zone za turizam

Zone za turizam jesu površine koje su prostornim planiranjem namijenjene isključivo za turizam a to su **hotelski kompleksi, kampovi i pripadajuća morska ili druga obala uz vodene površine**. Elementi zelene infrastrukture u sklopu zona za turizam imaju višestruku korist. Osim poticanja bioraznolikosti, ublažavanja učinaka toplinskih otoka, ublažavanja mikroklimatskih promjena - ove su zone itekako korisne za zdravlje korisnika budući da pružaju razonodu, ugodne vizure, boravak na otvorenome zraku i suncu te služe poticanju na fizičku aktivnost. Rekreativne sadržaje na otvorenome prostoru treba nastojati ostaviti dostupnima lokalnom stanovništvu tijekom cijele godine.

Slika 57. Uređenje plaža (kat.čest.br.9283/2 i 9283/1)

Održavati i unapređivati postojeće plaže i opremiti ih sadržajima koji nedostaju: drveće u svrhu hlada, svlačionice. Omogućiti pristup za osobe s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću. Na

plažama i prostor uz plaže, postaviti veće koševе za smeće te organizirati odvoz otpada jednom dnevno u ljetnim mjesecima, manjim vozilom komunalnog poduzeća.

Kategorija 3

18 Zeleni konstruktivni elementi na zgradama

Zeleni su krovovi najčešće ravnih ploha, a rjeđe su kosi/nagibni. Prekriveni su vegetacijom - a sam sastav zelenoga krova čini nekoliko različitih funkcionalnih slojeva, drenaža, filtera, supstrata te završnog sloja vegetacije. Razlikuju se ekstenzivni zeleni krovovi koji se sastoje poglavito od otpornih trajnica poput sukulenata i trava otpornih na sušu; te intenzivni zeleni krovovi koji su složeniji te sadrže kombinaciju različitih biljaka poput trajnica, grmlja, trava i stabala a mogu biti namijenjeni i za uzgoj povrća i voća. Zeleni su zidovi okomito izgrađene samostalne strukture prekrivene vegetacijom; često su izgrađeni od modularnih ploča ili drugih konstruktivnih okvira koje služe za smještaj različitih vrsta medija za uzgoj, o čemu pak ovisi odabir vegetacije koja posljedično nalaže i modalitete potreba za održavanjem.

- Poticanje uspostave zelenih krovova, zelene fasade na javnim i privatnim objektima, instalacija fotonaponske elektrane
- Natkrivanje slobodnih površina parkirališta bez zelenila fotonaponskim sunčanim panelima – Zgrada Općine Privlaka

Slika 58. Primjer zelenog krova s fotonaponima

Izvor: <https://greendecor.co.rs/sta-nudimo/zeleni-krovovi/>

Područje općine Privlaka se ponosi iznimno povoljnim klimatskim karakteristikama, s prosječnih **2540 sunčanih sati godišnje**. Ova visoka insolacija predstavlja ne samo prednost u turističkom smislu, već i neiskorišteni strateški resurs za energetska tranziciju i smanjenje utjecaja urbanih toplinskih otoka nastalih zbog slabe pokrivenosti drvećem.

Stoga je ključno aktivno poticati uvođenje fotonaponskih (solarnih) sustava na području cijele Općine. Sve javne zgrade, škole, vrtići i općinska sjedišta predstavljaju idealne lokacije za trenutnu implementaciju solarnih panela. Postavljanjem FN sustava na krovove javnih objekata ne samo da se smanjuju operativni troškovi tih zgrada, već se Općina postavlja kao pozitivan primjer u energetske neovisnosti i održivosti.

Preporučuje se planiranje i izgradnja solarnih nadstrešnica na javnim parkiralištima. Ovakve strukture pružaju dvostruku korist kao proizvodnja energije jer se koristi prostor iznad parkinga za generiranje električne energije i ublažavanje efekta UTO, pružaju prijeko potrebnu sjenu za parkirane automobile i asfaltirane površine, direktno doprinoseći smanjenju pregrijavanja prostora.

Također, uspostaviti sustav poticaja (npr. edukacije o sufinanciranju, administrativna pomoć) kako bi se olakšalo i ubrzalo postavljanje fotonaponskih sustava na obiteljske kuće i poslovne objekte. Ovaj pristup omogućuje stanovnicima da postanu aktivni sudionici u proizvodnji čiste energije i smanje vlastite račune, povećavajući time opću energetske otpornost zajednice.

S obzirom na izuzetan sunčani potencijal, potrebno je razmotriti mogućnost realizacije većeg solarnog projekta. Moguće je da se kroz Prostorni plan aktivno pristupi određivanju prikladne lokacije na tlu, izvan građevinskih zona i zaštićenih područja, gdje bi se takav veći fotonaponski projekt mogao realizirati i integrirati u lokalnu energetske mrežu. Time bi općina Privlaka iskoristila svoj puni potencijal i osigurala dugoročnu energetske stabilnost.

19 Arheološki park

Arheološki park jest tip krajobraza koji svjedoči o čovjekovoj dugogodišnjoj nazočnosti u prostoru, a ima umjetničku, povijesnu i antropološku vrijednost pa je često evidentiran kao kulturno dobro. U prostoru se može pojaviti kao travnjak ili livada s rijetkom vegetacijom koja ima arheološke ostatke, graditeljske sklopove, zone s linijskim obrisima građevina ili točkasto raspršenim elementima u prostoru. Također može biti smješten u sklopu uskih urbanih matrica. Ovisno o stupnju istraženosti i definiranim mjerama zaštite lokacije - uređenjem, prezentacijom i promocijom moguće je primjereno valorizirati arheološko nalazište te atraktivnim kulturno-turističkim i edukativnim sadržajima povećati broj posjetitelja i ostvariti atraktivan prostor za suodnos tradicije, okoliša i čovjeka.

20 Brownfield površina

Brownfield površine su napuštene površine nekadašnjih industrijskih i vojnih kompleksa, većih kompleksa druge namjene ili su to pak neizgrađene površine a koje su tijekom niza godina izgubile svoju osnovnu funkciju. U kontekstu urbane obnove ove su površine od velike važnosti jer su vrlo često smještene u užoj urbanoj jezgri. Za ovakve površine mogu se predvidjeti dva načina korištenja: kao privremena ili trajna namjena za zelenu infrastrukturu. Za svaku brownfield površinu potrebno je definirati način korištenja u skladu s inventarizacijom vegetacije nastale prirodnom sukcesijom i važnosti postojećeg stanja u kontekstu širega razvoja zelene infrastrukture. Spomenuti tip površina okarakteriziran je zatvorenosću i često je omeđen prema okolnom prostoru i vizualno je zaštićen te ima ograničen pristup. Oblikovanje treba prilagoditi potrebama novih korisnika i infrastrukturi prethodne namjene.

21 Urbana močvara

Urbana močvara jest oblikovana plitka depresija gusto posađena biljnim materijalom, a smještena je unutar ili oko urbanog područja. Može biti prirodno ili umjetno oblikovana.

Umjetno izgrađeni močvarni sustav funkcionalno je namijenjen pročišćavanju oborinskih voda, uz trajno zadržavanje određenog volumena vode, a sastoji se od više sekcija različitih dubina korita, i to obično do šest metara dubine. Oblikuje se tako da oponaša prirodni močvarni sustav te je dimenzijama često dominantan element u prostoru. Močvarni sustav ima izraženu ulogu u smanjenju urbanih poplava i suša, pročišćavanju oborinske vode, prilagodbi na klimatske promjene, smanjenju utjecaja urbanog toplinskog otoka i smanjenju erozije tla. Također se može rabiti kao mjesto za odmor i rekreaciju te druge edukativne aktivnosti harmonično povezane s boravkom u prirodi.

22 Sadnja stabala

Tipologija se odnosi na pojedinačna stabla koja će biti posađena do 2030. godine unutar svih ostalih tipologija navedenih u priručniku. Ova tipologija donosi horizontalni pristup; evidentirat će se pojedinačna sadnja na javnim i privatnim površinama, neovisno o načinu sadnje; točkasto, linearno i sl. Evidentirat će se sadnja stabala organizirana kroz inicijative lokalne samouprave, inicijative udruga civilnog društva i drugih ustanova i organizacija koje u svojim strateškim ciljevima imaju definirano smanjenje emisija CO₂ i povećanje kvalitete življenja u zajednici u svojoj neposrednoj blizini.

Slika 59. Sadnja stabala duž ulice Ivana Pavla II sa prikazom urbanih točaka

8.2. PRIJEDLOZI AKTIVNOSTI ZA SMANJENJE EFEKTA URBANIH TOPLINSKIH OTOKA

Siva infrastruktura kao što su zgrade, ceste i druga cementirana infrastruktura apsorbira i ponovno emitira sunčevu toplinu više od prirodnih krajolika kao što su šume i vodna tijela. Urbana područja, gdje su te strukture visoko koncentrirane, a zelenilo ograničeno, postaju “otoci” viših temperatura u odnosu na rubna područja. Ovi toplinski džepovi nazivaju se toplinskim otocima. Toplinski otoci mogu se formirati u različitim uvjetima, danju ili noću, u malim ili velikim gradovima, u prigradskim područjima, u hladnoj ili toploj klimi, te u bilo koje godišnje doba.

Poticanjem razvoja zelene infrastrukture, strateški planirane mreže prirodnih, polu-prirodnih područja i zelenih prostora, te strateškim gospodarenjem vodom odnosno plavom infrastrukturom, stvaraju se ekosustavi gdje se potiče dobrobit ljudi i kvaliteta života. Kombinacija, odnosno plavo-zelena infrastruktura, odnosi se na planiranje prostora u kojem prirodne i mehaničke strukture dozvoljavaju odvijanje čitavog vodnog ciklusa unutar grada. Siva infrastruktura odnosi se na cementiranu urbanu infrastrukturu. Jednostavnije rečeno, siva infrastruktura odnosi se na građevine, plava na vodene elemente, poput kanala, bara, poplavnih područja i postrojenja za pročišćavanje vode, dok se zelena infrastruktura odnosi na drveće, travnjake, parkove, polja i šume. Pravilan odnos među mrežama unutar gradova, odnosno kombinacija samoodržive prirode s konvencionalnim pristupima, mogao bi omogućiti urbani život s prirodom u zajednicama otpornijim na klimatske promjene, uz čišći zrak i dovoljne zalihe pitke vode.

Urbani toplinski otoci (UTO) predstavljaju klimatski fenomen koji uzrokuje više temperature tla i zraka u urbanim područjima u odnosu na ruralna i prirodna okruženja, pri čemu upravo razlika u temperaturi predstavlja UTO. Klimatski čimbenici igraju ključnu ulogu u formiranju i jačanju UTO-a, a to su: temperatura zraka, relativna vlažnost, vjetar i oborine. Visoke temperature uzrokovane antropogenim djelovanjem poput prometa i industrije pridonose povećanju temperature tla i zraka u urbanim područjima. Smanjena vlažnost zraka dodatno pojačava učinak toplinskih otoka s obzirom na to da su urbanizirane površine manje vlažne i sklonije zagrijavanju. Smanjena brzina vjetra u urbanim područjima otežava raspršivanje topline, a promjene u vlažnosti mogu utjecati na termalnu udobnost i povećati toplinski stres za stanovnike.

Čimbenici koji utječu na stvaranje efekta urbanog toplinskog otoka:

- **povećanje temperature zraka** - porast prosječnih temperatura zraka u urbanim područjima Europe od 1 do 3°C, koje utječu na zagrijavanje urbanih površina poput asfaltnih prometnica, zgrada i krovova, što dovodi do povećanja temperature u gradovima
- **češći i intenzivniji toplinski valovi** - analize u Europi ukazuju na povećanje broja dana s izrazito visokim temperaturama (iznad 35°C), što dovodi do ranijeg početka toplinskih valova i njihova duljeg trajanja, čime se dodatno povećavaju temperaturne razlike između grada i okolice
- **promjene u obrascima oborina** - sušna razdoblja tijekom ljeta dodatno pojačavaju efekte UTO-a, dok nedostatak vode može ograničiti mogućnosti hlađenja i opskrbu vodom
- **projekcije utjecaja klimatskih promjena na toplinske otoke u Hrvatskoj** - analize Državnog hidrometeorološkog zavoda RH pokazuju porast broja toplih dana i toplih

noći u Hrvatskoj. Urbani efekt zagrijavanja je izražen, posebno zbog izgrađenih betonskih površina, što rezultira snažnim zagrijavanjem u unutrašnjosti zemlje

- **uklanjanje vegetacije u urbanim područjima** - dovodi do smanjenja zasjenjenih površina te izostanka procesa evapotranspiracijom kojom vegetacija snižava temperaturu zraka
- **svojstva građevinskih materijala** - kao što su pločnici ili krovovi reflektiraju manje sunčeve energije te apsorbiraju i emitiraju više sunčeve topline u usporedbi s drvećem, vegetacijom i drugim prirodnim površinama. Toplinski otoci stvaraju se tijekom dana, a postaju izraženiji nakon zalaska sunca zbog sporog oslobađanja topline iz urbanih materijala
- **urbana morfologija** - razmak zgrada unutar grada utječu na protok vjetra i sposobnost urbanih materijala da apsorbiraju i oslobađaju sunčevu energiju. U razvijenim područjima, površine i strukture zapriječene susjednim zgradama postaju velike toplinske mase koje ne mogu lako otpustiti svoju toplinu. Gradovi s mnogo uskih ulica i visokih zgrada postaju urbani kanjoni, što može dovesti do blokiranja prirodnog protoka vjetra koji bi donio efekte hlađenja
- **antropogeni izvori topline** - topline proizvedena ljudskim aktivnostima u urbanom okruženju, a procjenjuje se kao zbroj energije utrošene za grijanje i hlađenje, rad uređaja, promet i industrijske procese;
- **promjena vodne bilance u gradovima** rezultat je promijenjenih površinskih svojstava u gradu (primjerice velike površine pod vodonepropusnim materijalima). Zbog brzog otjecanja oborinskih voda sivom infrastrukturu i nedostatne vegetacije u gradovima smanjuju se transpiracija i isparavanje vode iz tla, što se odražava na nižu apsolutnu i relativnu vlažnost zraka
- **vremenski i geografski čimbenici** poput smjera i brzine vjetra, položaja i lokalne topografije gradova utječu na stvaranje efekta UTO-a. Na primjer, velike vodene površine u blizini gradova smanjuju temperaturne fluktuacije i visoke temperature, dok su gradovi smješteni u kotlinama uglavnom slabo prozračeni.

Zbog negativnog utjecaja širenja izgrađenih dijelova naselja, poput povećanja temperatura urbanih prostora te čestih i dugotrajnijih toplinskih valova, nužno je provoditi mjere kako bi se smanjila potrošnja energije, zaštitio okoliš i očuvalo zdravlje ljudi koji borave u gradovima. Pripremljen je prijedlog smjernica ublažavanja postojećih i sprečavanja nastanka novih UTO-a s naglaskom na mjerama zelene urbane obnove, a podijeljenih prema sljedećim kategorijama:

- Zelena i plava infrastruktura
- Urbanističko planiranje i oblikovanje
- Tehnološke mjere (fotonaponski sustavi, učinkovita toplinska izolacija i tehnologije hlađenja, solarni ventilacijski sustavi)

Razvoj urbane zelene infrastrukture (UZI) može djelomično ublažiti negativne efekte UTO-a pridonoseći otpornosti urbanih područja na klimatske promjene. Integracija UZI-ja u urbanističko planiranje i zakonodavstvo ključna je za postizanje ovog cilja. Elementi plave infrastrukture, poput prirodnih vodnih tijela, močvara, kanala za prijenos vode, sustava za obradu oborinskih voda i plavih krovova, pokazuju se učinkovitima u smanjenju efekata UTO-a.

Načelne smjernice s ciljem smanjenja efekata UTO-a:

- Prilikom prostornog planiranja, uz elemente orografije, preporuka je iskoristiti prirodne površine pod šumama koje je moguće proširiti urbanim šumama kako bi se dobili veliki

- kontinuirani prirodni rashladni koridori. Potrebno je razmotriti mogućnosti širenja područja pod urbanim šumama te formiranja zelenih prstenova oko gradova.
- Omogućiti prostorno povezivanje i ispreplitanje unutar urbanog prostora s ostalim mjerama smanjenja negativnih efekata. Odabir i sadnja vrsta otpornih na povećanja temperature uz prometnice kako bi se omogućila bolja prilagodba urbanog zelenila na urbane ekološke uvjete te poboljšali pozitivni učinci na reduciranje negativnih efekata UTO-a.
 - Povezivanje ozelenjenih ulica s ostalim elementima UZI-ja radi uspostavljanja rashladnih i pješačkih koridora. Korištenje metoda koje omogućuju neometan razvoj korijena te ograničavaju i sprječavaju njegove negativne interakcije s podzemnom infrastrukturom u slučajevima ograničenog prostora za razvoj korijena u tlu. Takve metode osiguravaju adekvatan volumen nesabijenog tla koji omogućuje razvoj zdravih i otpornih stabala, gotovo neograničen pristup prostoru s vozilima, veću otpornost stabala na vjetroizvale, zone privremenog prihvata oborina i slično.
 - U svrhu stvaranja ugodne mikroklimе važno je provoditi projekte ozelenjivanja postojećih trgova, naročito onih dijelova u kojima bi se prolaznici mogli dulje zadržati. Prilikom projektiranja novih trgova treba predvidjeti prostore za visoko zelenilo. Preporučuje se korištenje bjelogoričnih vrsta koje u ljetnim mjesecima stvaraju zasjenu, a u zimskim omogućuju propusnost sunčevih zraka.
 - Potrebno je razmotriti tehničke mogućnosti uklanjanja dijelova popločenja, a u slučajevima gdje to nije moguće koristiti rješenja poput sadnih jama. Osim korištenja vegetacije, moguće je korištenje i drugih elemenata urbanog dizajna poput struktura za zasjenjivanje, materijala s utjecajem na smanjenje efekata UTO-a, umjetnih vodenih elemenata uključujući one s pitkom vodom i slično.
 - Propisivanje obaveze izvedbe zelenih krovova i pročelja na novim zgradama u skladu s uvjetima za oblikovanje građevine u prostornim planovima u područjima gdje su identificirani efekti UTO-a. Provedba istraživanja tehničkih mogućnosti za razvoj zelenih konstruktivnih elemenata na postojećim zgradama.
 - Uvođenje programa poticanja razvoja zelenih konstruktivnih elemenata na postojećim zgradama. Razvoj elemenata za privremeno zadržavanje vode na površini krova u svrhu hlađenja putem evaporacije i transfera dijela toplinske energije. Razvoj vodnih elemenata na zelenim krovovima koji pružaju izolaciju i dodatno pridonose smanjenju površinskih temperatura.
 - Integracija sustava održive oborinske odvodnje u postojećim zelenim pojasevima ulične mreže. Planiranje i razvoj sustava održive oborinske odvodnje prilikom planiranja novih prometnica. Razvoj oblikovnih elemenata za prikupljanje, filtriranje i upijanje oborinskih voda (primjerice kišnih vrtova) u svrhu rashlađivanja, naročito u područjima s karakterističnim ekstremno visokim temperaturama koje se pojavljuju nakon ekstremnih padalina u ljetnim mjesecima.
 - Istraživanje mogućnosti obnove reguliranih vodotoka rijeka. Održavanje postojeće i sadnja nove vegetacije uz vodotoke. Istraživanje mogućnosti revitalizacije i oblikovanja zatvorenih potoka uklanjanjem nepropusnih materijala. Krajobrazno oblikovanje vodotoka kao dijela mreže rashladnih koridora. Oblikovanje vodnih elemenata vegetacijom prilagođenom za rast u staništima zasićenim vodom u postojećim javnim prostorima.
 - Odabir stabla za urbana područja mora biti posebno prilagođen rastu u sušnim područjima i uvjetima izloženosti intenzivnoj sunčevoj radijaciji. Obzirom na to da se radi o prostorima koji se intenzivno koriste, preporučuje se odabrati vrste koje su otpornije na negativan utjecaj mehaničkih opterećenja udarima vjetrova koji mogu biti dodatno pojačani efektom urbanih kanjona. Uvažavanjem navedenih karakteristika bit

će potrebno izaći iz domene selekcije striktno autohtonih i udomaćenih vrsta te potražiti prikladne vrste u okruženju. S obzirom na vrlo raznolike mikroklimatske uvjete, može doći do značajnih komplikacija ako se izdvoji nekoliko vrsta pa je preporuka da se procesu izrade projekata uklapanja zelenila u urbanim prostorima pristupi multidisciplinarno uz krajobrazne arhitekta te obavezno uključivanje stručnjaka iz domene urbanog šumarstva i arborikulture.

- Planiranje i oblikovanje zgrada prema smjerovima dominantnih vjetrova u svrhu smanjenja potreba za energetske intenzivnim sustavima hlađenja. Planiranje i oblikovanje zgrada tako da tvore koridore za cirkulaciju zraka u svrhu raspršivanja topline „zarobljene“ u izgrađenom okolišu.
- Upotreba materijala s visokim albedom (svijetle boje i reflektirajući materijali imaju veću razinu reflektiranja sunčeve svjetlosti, a time i topline), pogotovo za krovove. Kod fasada i vertikalnih površina potrebno je obratiti pozornost na mogućnost odsjaja pa je preporučljivo korištenje mat boja. Upotreba zelenih pročelja i drugih strategija izolacije i zasjenjivanja na istočnim, južnim i zapadnim fasadama zgrada. Izgradnja novih zgrada na udaljenostima koje omogućavaju prostorne kapacitete za razvoj otvorenih zelenih površina sa stablima.
- Preoblikovanje asfaltiranih parkirališta vodopropusnim rješenjima popločenja poput travnih rešetki, betonskih opločnika, pješčanih i šljunčanih površina s velikim udjelom vegetacije i slično. Sadnja različitih vrsta stabala, grmova i trajnica u svrhu povećanja zasjenjenosti površina krošnjama. Korištenje urbane opreme poput nadstrešnica i pergola za zasjenjivanje.
- Povećanje vodopropusnih površina (podnih uličnih površina, ali i površina unutar gradskih blokova) u postojećim i novoplaniranim dijelovima grada.
- Korištenje urbane opreme za sjedenje koja uključuje materijale s visokom termalnom vodljivošću ili mehanizme hlađenja pomoću kojih se raspršuje topline površina za sjedenje. Oblikovanje vodenih elemenata u javnim prostorima poput fontana, jezera, izvora vode za piće i slično.
- Ugradnja fotonaponskih sustava za proizvodnju čiste, obnovljive energije kako bi se smanjila ovisnost o fosilnim gorivima te emisije topline generirane uobičajenim sustavima proizvodnje energije. Integriranje fotonaponskih sustava u dizajn zgrada kako bi se omogućilo zasjenjenje površina i smanjenje solarnog toplinskog opterećenja, čime se smanjuju temperature u unutrašnjosti zgrada.
- Korištenje solarnih panela u javnom otvorenom prostoru, na primjer na stajalištima javnog prijevoza ili integriranih u urbanu opremu (strukture za zasjenjivanje, klupe i slično), čime se istodobno korisnicima pruža zaštita od sunčeva zračenja i proizvodnja energije.
- Provođenje mjera energetske obnove zgrada s obzirom na to da je povećanje zaštite ovojnice zgrade jedna od mjera energetske učinkovitosti. Ispitivanje tehničkih mogućnosti korištenja inovativne tehnologije izolacije, poput aerogela i panela za vakuumsku izolaciju, koji nude veće razine toplinske otpornosti u tanjim profilima omogućujući učinkovitije korištenje prostora.
- Primjena smjernica za izgradnju zgrada gotovo nulte energije (primjerice projektiranje i gradnja zgrada s ovojnica visoke kvalitete, prilagodba oblika zgrade klimatskom kontekstu i okruženju u kojem se nalazi te planiranje orijentacije otvora u odnosu na strane svijeta i izloženost sunčevu zračenju).
- Kombiniranje pasivnih (koriste prirodne pojave, poput vjetrova i termalnih fizičkih čimbenika) i aktivnih (oslanjaju se na mehaničke ili tehnološke metode) pristupa hlađenju.

- Kombiniranje solarnih ventilacijskih sustava s drugim pasivnim strategijama hlađenja, poput prirodne ventilacije i zasjenjivanja prostora, kako bi se maksimizirala učinkovitost rashlađivanja.

U svrhu ublažavanja efekata UTO-a važno je implementirati mjere u procese prostornog planiranja i gradnje te koristiti dostupne instrumente kojima se omogućuje sveobuhvatni pristup ublažavanja. Prilikom izrade prostornih planova (ili njihovih izmjena i dopuna) potrebno je namjenu i korištenje prilagoditi klimatskom kontekstu te pravilima provedbe definirati mjere za najkritičnije dijelove naselja, odnosno one u kojima je identifikacijom i mapiranjem utvrđeno postojanje UTO-a.

8.3. PRIJEDLOG FORMIRANJA I USPOSTAVE VELIKE I MALE URBANE MREŽE

VELIKA URBANA MREŽA

Urbani koridori (prikazani na slici niže – žute linije):

- Ulica Ivana Pavla II je glavna os koja povezuje ključne funkcije mjesta (posao, stanovanje, kultura, promet);
- šetnica uz morsku obalu.

Koridor se oblikuje kao multifunkcionalna linija s javnim prijevozom i pješačkim zonama.

Zelene urbane točke (prikazane na slici niže – crvene površine) predstavljaju prostor za boravak, odmor, rekreaciju, socijalnu interakciju tzv. male parkovne površine raspoređene uz koridor. Svaka točka ima specifičnu identitetsku funkciju (rekreacija - šetnica uz more koja povezuje nekoliko plaža, dječje igralište i igralište za balote u ulici Tina Ujevića, tematski park u uvali Mostina, kulturni trg - u ulici Petra Zoranića i drvoređ u istoj ulici, mirna zona uz more sa klupama i drvećem).

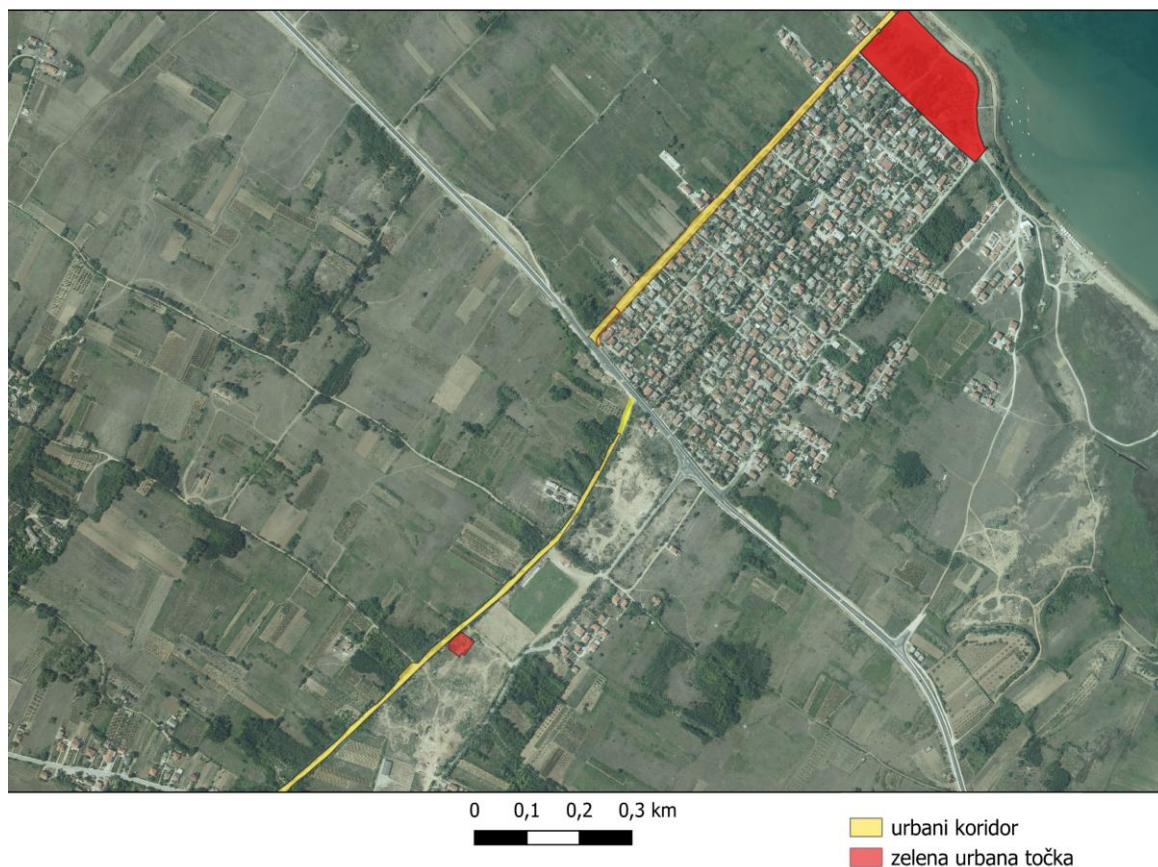
Povezivanje zelenog urbanog koridora i zelenih urbanih točaka: povezuju se zelenim nitima, to su pješačke staze uz more koje povezuju koridor s točkama, stvarajući mrežu kretanja i boravka. Ekološkim mostovima koje čine drvoređi koji produžuju prirodni karakter koridora prema točkama i socijalnim čvorovima, jer se na spojevima koridora i zelenih točaka stvaraju prostori za okupljanje stanovništva (to je urbani trg, dječje igralište, igralište za balote, park u samom centru, tematski park). Potrebno je naglasiti da se očekivani učinci formiranja velike i male urbane mreže u prostoru zajednice ogledaju ponajviše u ekološkim učincima jer potiču smanjenje toplinskih otoka i povećanju bioraznolikosti, zatim socijalne učinke jačanja zajednice kroz međusobne susrete u zelenim točkama, u mobilnosti gdje se potiče pješačenje i bicikliranje, smanjuje promet automobilima, a naposljetku dobiva identitet kroz stvaranje prepoznatljive urbane mreže koja povezuje prirodu i ljude.

Slika 60. Prijedlog formiranja i uspostave velike urbane mreže općine Privlaka

MALA URBANA MREŽA:

Slika 61. Prijedlog formiranja i uspostave male urbane mreže općine Privlaka

Zeleni urbani koridor (prikazan na slici iznad – žuta linija) Put Kandelića koji uspostavom drvoreda i biciklističke trase vodi do nekoliko zelenih točaka na lokaciji utvrđenoj kat.čest.br.6166/1. i nastavak koridora prema jugu u Stadionsku ulicu. Ovim koridorom moguće je biciklističkom trasom povezati obalu i unutrašnjost Općine te time stvoriti prepoznatljiv zeleni koridor.

Zelene urbane točke (prikazane na slici iznad – crvene površine) predstavljaju u Sabunikama prostor za sport i rekreaciju, boravak na otvorenom, odmor, a ozelenjena dvorišta poslovne zone raspoređene uz koridor u Stadionskoj ulici.

9. IZRADA SWOT ANALIZE

Razvojne potrebe i potencijali Općine Privlaka definirane su kroz izradu SWOT analize. SWOT analiza prikazuje snage, slabosti, prilike i prijetnje u planiranju razvoja zelene infrastrukture i nekorištenih površina javne namjene (prema članku 3., stavku 1., točki 32. Zakona o prostornom uređenju NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), a bazira se na prethodno napravljenim analizama te ulaznim podacima od strane sudionika u izradi Strategije zelene urbane obnove općine Privlaka.

Slabosti i prijetnje analizirane su radi identifikacije razvojnih potreba, dok su snage i prilike analizirane sa svrhom adresiranja razvojnih potencijala. Komponente SWOT analize definirane su prema sljedećim obilježjima:

- **Snage:** označavaju područja, resurse i sposobnosti unutar Općine Privlaka, a koje pružaju najveće mogućnosti za razvoj Općine u kontekstu ZUO
- **Slabosti:** ukazuju na područja, resurse i sposobnosti unutar Općine Privlaka koje ograničavaju i/ili onemogućuju razvoj Općine Privlaka u kontekstu ZUO
- **Prilike:** predstavljaju područja, resurse i sposobnosti izvan Općine Privlaka kroz koje bi se mogle povećati snage i/ili smanjiti slabosti u kontekstu ZUO
- **Prijetnje:** definiraju područja, resurse i sposobnosti izvan Općine Privlaka koje bi mogle smanjiti snage i/ili povećati slabosti (obratno od prilika) u kontekstu ZUO.

Rezultati SWOT analize koriste se za definiranje sljedećeg koraka Strateškog programa razvoja koji obuhvaća izradu strateškog okvira.

Snage

- Velika ukupna površina javnih otvorenih prostora, lijepa i razvedena obala
- Plodno poljoprivredno zemljište, poznati vinogradarski kraj
- Značajan potencijal djelomično uređenih prostora
- Očuvanost šumskih cjelina na području Općine
- Iskazan interes lokalnog stanovništva za teme zelene infrastrukture, kružnog gospodarenja prostorom i zgradama i očuvanja i razvoja biološke raznolikosti
- Spremnost stanovnika za sudjelovanje u predmetnim akcijama
- Stručna uključenost drugih relevantnih dionika
- Strateški dokumenti na razini Općine uključuju ciljeve razvoja zelene infrastrukture, održivost prirodnog okoliša
- Razvijeni programi mjera poticanja razvoja poduzetništva i poljoprivrede
- Povoljni klimatski, reljefni i pedološki uvjeti za razvoj i održavanje zelene infrastrukture
- Bogatstvo prirodnih resursa te očuvana prirodna i kulturno-povijesna baština
- Vodene površine
- Blizina područja ekološke mreže– koji služe očuvanju bioraznolikosti
- Zelenilo unutar pojedinih prometnih koridora
- Atraktivnost lokacije dijela napuštenih ili slabo iskorištenih prostora i zgrada
- Dostupnost postojeće izgrađene infrastrukture (promet, energetska infrastruktura, voda i odvodnja) pri stavljanju u ponovnu funkciju napuštenih prostora i zgrada
- Izrađena jedinstvena baza nekretnina – Registar nekretnina Općine (popis jedinica imovine koje su u su/vlasništvu Općine)
- Strateško promišljanje Općine i spremnost na suradnju
- Izrađena Strategija zelene urbane obnove Općine Privlaka, kao krovnog dokumenta za reguliranje implementacije načela ZI i KG u strateške i prostorno-planske dokumente i aktivnosti na području Općine

- Mogućnost financiranja iz sredstava EU i nacionalnih sredstava
- Nekoliko potencijalnih lokacija u općini za urbanu prenamjenu/sanaciju
- Veliki dio neizgrađenih površina na cijelom području

Slabosti

- Nedostatan kapacitet za obradu i pripremu većeg broja zahtjevnih projekata
- Nedostatni kapaciteti i stručnost javnih službi u promatranim područjima
- Nedovoljno privlačenje mladih stručnih kadrova
- Mali broj udruga registriranih za predmetno područje
- Nedostatak znanja i inicijative od strane stanovnika za provedbu projekata
- Nedovoljna inicijativa vlasnika za obnovu površina u privatnom vlasništvu
- Nedostatak svijesti i znanja stanovništva o vrijednostima i prednostima održivog razvoja prema načelima ZI i KG
- Nepovezanost i neumreženost nadležnih tijela u planiranju i provedbi planova zelene infrastrukture
- Nedovoljna osviještenost šire javnosti o važnosti bioraznolikosti i načina na koji ona ublažava utjecaj klimatskih promjena
- Nedostatak jasno definirane regulative
- Nedovoljno prepoznavanje samoga pojma i prostornog koncepta zelene infrastrukture u prostorno-planskoj dokumentaciji (aspekt povezivanja i umrežavanja krajobraznih prostora)
- Nedovoljno dobra povezanost između koncepta i izgradnje
- Nerazvijen sustav praćenja i nedostupnost podataka o fondu postojećih napuštenih, zapuštenih i slabo iskorištenih prostora i zgrada
- Nerazvijen sustav praćenja i nedostupnost podataka o fondu zgrada za koje je potrebno provesti mjere poboljšanja energetske učinkovitosti i održivosti
- Nedostatak katastra stabala (održavanje, pravilnost izvođenja radova, planiranje održavanja) i popratne infrastrukture
- Nepostojanje Pravilnika o upravljanju zelenim površinama
- Velika kompleksnost planiranja mjera, potrebno uključivanje svih relevantnih struka
- Segmentno planiranje (potrebno uključiti više mjera) – npr. u planiranju biciklističkih staza, šetnica
- Nedostatak inicijative za raspisivanje urbanističkih natječaja i stručnih rješenja za projekte
- Dugotrajno rješavanje imovinsko-pravnih odnosa
- Nedostatak zelene infrastrukture uz prometnice
- Nedostatak zelenila na mjesnom groblju i općenito na javnim površinama
- Nedovoljna valoriziranost kulturno-povijesne baštine
- Nedostatak parkovnih površina
- Oskudnost cvjetnih nasada i živica
- Odbacivanje otpada u okoliš i stvaranje takozvanih „divljih odlagališta“
- Nejednaka i neravnopravna pristupačnost zelene infrastrukture
- Širenje drugih namjena u prostor zelenila
- Djelomično nedostatna infrastruktura za obranu od suša
- Nedovoljna financijska sredstva namijenjena ulaganju u razvoj zelene infrastrukture
- Visoki troškovi održavanja komunalne i ostale infrastrukture
- Neadekvatno uređenje postojećih zelenih javnih površina (parkovi)

- Nedovoljna socijalna iskorištenost prirodnih resursa, potencijala zelenih i otvorenih površina
- Neujednačenost i dotrajalog opreme (urbane opreme i dječjih igrališta) na javnim površinama
- Uniformno korištenje dostupnih javnih zelenih površina (odmor-dječja igra-sport)
- Nedovoljna iskorištenost obalnih područja
- Nedostatak kvalitetne turističke prateće infrastrukture, prvenstveno na plažama
- Sportsko-rekreativni sadržaji su u relativno lošem stanju
- Visoko opterećenje infrastrukture tijekom turističke sezone
- Nedostatak uređenih zelenih javnih površina
- Nepovezanost postojećih javnih zelenih površina zelenim koridorima, fragmenatiranost zelenih površina i nepovezanost u jedan cjeloviti sistem
- Nedostatna biciklistička i pješačka infrastruktura
- Dotrajale i nedovoljno održavane prometnice, nedostatak nogostupa uz prometnice
- Nedostatak zelenih oaza, zelenih koridora na poljoprivrednim površinama, cvjetnih traka
- Neadekvatna infrastruktura javnog prijevoza
- Neadekvatno uređenje parkirališta u smislu zelene infrastrukture
- Neprilagođen pristup javnih zelenih površina za ljude slabije pokretljivosti
- Neadekvatnost pješačkih komunikacija za dječja kolica
- Nedovoljno razvijena svijest o odvojenom prikupljanju otpada i gospodarenju otpadom
- Nedovoljno recikliranje otpada
- Nedovoljno iskorišten postojeći potencijal prirodnih resursa u svrhu održivog rasta i razvoja gospodarstva
- Nedovoljna iskorištenost alternativnih izvora energije

Prilike

- Jačanje globalne svijesti o potrebi borbe protiv klimatskih promjena
- Jačanje svjetskih trendova o važnosti zelenih površina
- Sustavno educiranje zaposlenika za područja koja nisu dovoljno zastupana, korištenje EU fondova za provedbu edukacija
- Korištenje mogućnosti zapošljavanja na projektima kroz EU sredstva
- Razmjena znanja i iskustava (umrežavanje)
- Prenamjena neiskorištenih zelenih površina u općinskom (javnom) vlasništvu u društvene i boravišne prostore
- Povezivanje zakonodavnih okvira i postojećih zakona (Zakon o prostornom uređenju, Zakon o strateškom planiranju, Zakon o regionalnom razvoju)
- Provođenje Strategije upravljanja imovinom
- Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa kao pomoć integraciji lokalne zajednice i pokretanje novih projekata
- Suradnja u gospodarstvu, poljoprivredi, Natura područje, suradnja regionalnih i lokalnih razvojnih agencija u razvoju i pripremi projekata
- Zeleni turizam i ekološka edukacija
- Mogućnost razvoja organske poljoprivrede
- Razvoj ruralne turističke ponude s lokacijama za aktivan odmor
- Zaštita prirodnih resursa sanacijom takozvanih „divljih odlagališta“

- Mogućnosti financiranja projekata zelene infrastrukture kroz Program ZI 2021.-2030. godine
- Mogućnosti financiranja projekata kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kroz Program KG 2021.-2030. godine
- Mogućnosti financiranja projekata kroz Program NPOO 2021.-2026. te korištenjem EU fondova, nacionalnih sredstava, drugih izvora financiranja
- Uključivanje novih tehnologija i rješenja
- Jačanje lokalnih zajednica i socijalne kohezije
- Stvaranje prepoznatljivog identiteta Općine Privlaka kroz zelenu infrastrukturu
- Promocija novih proizvoda, generiranje novih radnih mjesta, jačanje identiteta zajednice
- Implementacija prirodno baziranih sustava oborinske odvodnje (NBS) u postojeće zelenilo
- Povezivanje poljoprivrede i ekologije – potencijal za razvoj ekološke poljoprivrede
- Mogućnost korištenja obnovljivih izvora energije
- Ozelenjavanje sive infrastrukture
- Povećanje kvalitete života stanovnika uspostavljanjem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (aktivniji i zdraviji stanovnici, nova radna mjesta, veća vrijednost nekretnina, unaprijeđena kvaliteta života)
- Napuštene i zapuštene obiteljske kuće s okućnicom na području Općine u privatnom vlasništvu kao prilika za razvoj novih i inovativnih sadržaja, kao i za privlačenje novog stalnog i privremenog stanovništva

Prijetnje

- Nastavak procesa depopulacije
- Starost stanovništva
- Nedostatak znanja i nedostatak prijenosa znanja
- Nedostatak kvalificirane radne snage prilikom izvođenja pojedinih radova
- Teško i dugotrajno rješavanje imovinsko-pravnih pitanja u svrhu uspostavljanja zelene infrastrukture
- Zakonodavne i birokratske prepreke
- Usklađivanje između relevantnih struka (npr. u zaštiti i uređenju obalnog područja)
- Nedostatak smjernica i regulative za uvođenje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja zgradama
- Nepotpunost i neažuriranost katastra infrastrukture
- Učestale promjene zakona
- Neostvarena suradnja među ključnim dionicima
- Neusklađenost gruntovnice i katastra
- Neažurnost katastarskih planova i zemljišnih knjiga
- Nedefinirane granice pomorskog dobra
- Problem s vlasništvom pojedinih zemljišta
- Pojava klimatskih ekstrema u vidu intenzivnih oborina i povećane temperature zraka kao posljedica globalnih klimatskih promjena
- Rizik od nastanka poplave, suša, oluja i drugih elementarnih nepogoda
- Invazivne strane vrste
- Bolesti šuma
- Zagađenje tla, vode i zraka

- Širenje bolesti i štetnika na biljnim vrstama, posebice onima stradalim u olujnom nevremenu
- Globalna ekonomska situacija i energetska kriza
- Nedostatak financijskih sredstava za provedbu predloženih projekata
- Dugotrajnost postupaka u javnim pozivima
- Visoki investicijski troškovi elemenata zelene infrastrukture
- Porast troškova u investicijskim ulaganjima
- Neizvršenje planiranih ulaganja za ostvarenje strateških ciljeva
- Eventualno odbijanje projekata od strane lokalne zajednice
- Sadržaji i veći prostorni zahvati koji nisu projektirani na način da osiguravanju razvoj i uključenje zelene infrastrukture (trgovački centri, proizvodni i javni sadržaji, stanogradnja)
- Potencijalni rizik od stvaranja toplinskih otoka (trajno prekrivanje tla umjetnim i nepropusnim materijalima (betonizacija, asfaltiranje)

10. STRATEŠKI OKVIR

10.1. NACIONALNI STRATEŠKI OKVIR

NACIONALNA RAZVOJNA STRATEGIJA REPUBLIKE HRVATSKE DO 2030. GODINE (NRS 2030)

Razvojni smjer 3:
ZELENA I DIGITALNA TRANZICIJA

Strateški cilj 8: EKOLOŠKA I ENERGETSKA TRANZICIJA ZA KLIMATSKU NEUTRALNOST

Prioritetno područje javne politike 1:
ZAŠTITA PRIRODNIH RESURSA I BORBA PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA

- (Prioritet 6) **Razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima i stvaranje zelenih gradova:**
Potaknut će se razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima kao što su planski osmišljene zelene i vodne površine i druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja pridonose očuvanju, poboljšanju i očuvanju prirode, prirodnih funkcija i procesa.
- (Prioritet 5) **Razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama:**
Kružnom obnovom prostora i zgrada potiče se učinkovito korištenje prostornim resursima uz smanjenje potrebe za širenjem građevinskih područja na trenutačno neizgrađena područja, doprinosi se poboljšanju energetske svojstva zgrada, smanjenju nastanka građevnog otpada, ukupnom očuvanju resursa korištenih u prostoru i zgradama te revitalizaciji urbanog prostora.

NACIONALNI PROGRAM OPORAVKA I OTPORNOSTI 2021.-2026. (NPOO)

Reforma C6.1 R5:Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

10.2. STRATEŠKI OKVIR OPĆINE PRIVLAKA

Razvoj strateškog okvira s pripadajućim ciljevima, mjerama i aktivnostima je ključan okvir prema ostvarenju uspješne zelene urbane obnove. Strateški okvir sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske počiva na definiranim načelima i obuhvaća akte strateškog planiranja od nacionalnog značaja, akte strateškog planiranja od značaja za JLP(R)S, akte strateškog planiranja povezane s okvirom za gospodarsko upravljanje EU i akte strateškog planiranja povezane s korištenjem fondova EU, koji se prema roku važenja dijele na dugoročne, srednjoročne i kratkoročne akte strateškog planiranja, s povezanim ciljevima i pokazateljima uspješnosti. Akti strateškog planiranja izrađuju se i provode u skladu s načelima točnosti i cjelovitosti, učinkovitosti i djelotvornosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, održivosti, partnerstva i transparentnosti (Priručnik o strateškom planiranju, 2020).

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17 i 151/22), pojmovi korišteni u ovom poglavlju opisani su na sljedeći način:

- 1) **strateški cilj** je dugoročni cilj kojim se izravno podupire ostvarenje razvojnog smjera,
- 2) **posebni cilj** je srednjoročni cilj definiran u nacionalnim planovima i planovima razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kojim se ostvaruje strateški cilj iz Strategije i poveznica s programom u državnom proračunu ili proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: proračun),
- 3) **mjera** je skup međusobno povezanih aktivnosti i projekata u određenom upravnom području kojom se izravno ostvaruje posebni cilj, a neizravno se pridonosi ostvarenju strateškog cilja,
- 4) **aktivnost** je niz specifičnih i međusobno povezanih radnji čija provedba izravno vodi ostvarenju mjere, a neizravno ostvarenju posebnog cilja.

Sukladno identificiranim razvojnim potrebama i potencijalima, utvrđenoj viziji razvoja i strateškim okvirima, definirani su ciljevi razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na području općine Privlaka:

Strateški cilj 1: Razvoj i unaprjeđenje zelene infrastrukture

Strateški cilj 2: Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Strateški cilj 3: Očuvanje i unaprjeđenje biološke i krajobrazne raznolikosti

Strateški cilj 4: Planiranje i upravljanje razvojem zelene urbane obnove

U nastavku slijedi tablični prikaz strateških ciljeva, posebnih ciljeva i mjera.

STRATEŠKI CILJ 1: Razvoj i unaprjeđenje zelene infrastrukture

S obzirom na to da su identificirane značajne razvojne prednosti zelenih površina u mjestima koje se ogledaju ponajprije u povećanju kvalitete života u općini kroz povećanje kvalitete zraka i vode, smanjenju toplinskih otoka, povećanju energetske učinkovitosti i održivosti ekosustava, ali i brojnim drugim pozitivnim utjecajima na zdravlje ljudi, strateškim ciljem se nastoji razviti nova te unaprijediti postojeća zelena infrastruktura. Na taj način pridonosi se ujedno ublažavanju posljedica klimatskih promjena koje imaju sve veći utjecaj na kvalitetu života, no istodobno se i smanjuju nepovoljni utjecaji gradova i općina na klimatske promjene. Ciljem se teži potaknuti na intenzivniju valorizaciju postojećih potencijala te osiguravanje svim stanovnicima lako dostupne zelene infrastrukture različitih tipova, veličina i funkcija. Za učinkovitu implementaciju potrebno je uključiti mjere i projekte zelene infrastrukture u postojeće i buduće dokumente prostornog uređenja općine.

Sukladno prethodno navedenom definirana su tri posebna cilja:

PC 1.1. Unaprjeđenje postojećih i uspostava novih otvorenih i zelenih površina

PC 1.2. Razvoj i unaprjeđenje plave infrastrukture

PC 1.3. Smanjenje toplinskih otoka

Za provedbu Posebnih ciljeva 1.1. ,1.2. i 1.3. definirano je 11 mjera i 41 aktivnost.

Posebni cilj 1.1. Unaprjeđenje postojećih i uspostava novih otvorenih i zelenih površina

Ovim ciljem propisuju se mjere i aktivnosti kako bi se uspostavile nove i unaprijedile postojeće javne zelene i otvorene površine. Kroz mjeru uspostave novih i uređenje postojećih zelenih i otvorenih površina zasaditi će se nova stabla i urediti park, ozeleniti betonski energetski i rasvjetni stupovi, izgraditi dječji tematski park, unaprijediti sportsko-rekreativna igrališta elementima zelene infrastrukture, unaprijediti turistički sadržaj, uspostaviti javne slavine s pitkom vodom, unaprijediti zelene površine uza zgrade javne, društvene i gospodarske namjene te stambene zgrade primjenom elemenata ZI te sanirati i dopuniti postojeći drvodredi.

Mjera: 1.1.1.	Uspostava novih i uređenje postojećih zelenih i otvorenih površina
Aktivnost: 1-1	Revitalizacija i uređenje parka dr. Franje Tuđmana (kat.čest.br 3799/1) elementima ZI; -sadnja novih stabala, ozelenjavanje i uređenje parka, sadnja niskih i visokih grmova, uređenje dijela parka s intenzivnijim zelenilom u bee/bug privlačnu zonu, u dijelu parka uređenje senzornog vrta (postavljanje podnih površina od raznih prirodnih materijala i tekstura, uspostava mirisnog vrta s raznolikim biljkama, biljke koje uz vjetar proizvode razne zvukove), uređenje edukativne točke o zelenoj infrastrukturi i biološkoj raznolikosti, postavljanje koševa i pametnih klupa. -Postavljanje meteorološke stanice u parku dr.Franje Tuđmana -Postavljanje kućica za ptice, hotela za kukce u parku dr.Franje Tuđmana
Aktivnost: 1-2	Izgradnja tematskog parka – izgradnja eko dječjeg parka -Uspostavljanje tematskog parka na temu ljekovitog blata i ljekovitog bilja na dio čestice k.č. br. 9283/3. Postavljanje dječjih eko drvenih igrala, postavljanje kućica za ptice, hotela za kukce. Sadnja stabala i visokog raslinja
Aktivnost: 1-3	Izgradnja i hortikulturno uređenje općinskog trga za razne manifestacije na dijelu kat.čest.br. 3799/1 -izrada idejnog rješenja, glavnog projekta (arhitektura, statika, elektroinstalacije, odvodnja), geodetski radovi, priprema terena, dozvole suglasnosti -građevinski radovi i radovi postavljanja infrastrukture za punionice za električne bicikle i postavljanje stanice za iznajmljivanje bicikala (stanica za javne bicikle „bike sharing point“) - sadnja visokih stabala (15 kom), sadnja visokog i niskog raslinja, ozelenjavanje betonskih i energetskih stupova, postavljanje klupica za sjedenje, postavljanje javnih slavina pitke vode -postavljanje info panoa i koševa za otpatke -uspostaviti prilaz trgu osobama smanjene pokretljivosti ili invalidnosti
Mjera: 1.1.2.	Unaprjeđenje i uređenje sportsko-rekreacijskih sadržaja
Aktivnost: 1-4	Unaprjeđenje površine za sport i rekreaciju elementima ZI: -ozelenjivanje sportsko-rekreacijske površine na k.č. br. 6166/1 (Sabunike Šumica), izrada glavnog projekta rasvjete na pomoćnom nogometnom igralištu, uspostava LED reflektora s visokom energetskom učinkovitošću na pomoćnom nogometnom igralištu, stručni nadzor radova - izgradnja i opremanje sportskih terena za: tenis i zona mini golfa - postavljanje klupa za sjedenje, izgradnja staze za trčanje i hodanje (trim staza)

	-opremanje površine za sport i rekreaciju koševima za smeće i postavljanjem javnih slavina za pitku vodu -sadnja stabala, visokih i niskih grmova (u skladu sa UPU)
Aktivnost: 1-5	Ozelenjavanje postojećih betonskih i energetske stupova
Aktivnosti: 1-6	Dio koji je predviđen za parkirališta na SRC Sabunike, uređenje vodopropusnim materijalima i ozelenjavanje parkirališta stablima
Mjera: 1.1.3.	Izgradnja i unapređenje pješačko-biciklističkih koridora
Aktivnost: 1-7	-Izrada idejnog projekta biciklističko-pješačke staze u Sabunika - Unaprijedili postojeće i/ili urediti nove biciklističke i pješačke staze elementima ZI, sadnja stabala, drvoreda, živica i cvjetnih nasada gdje je to moguće (dužina 500 m, duž ulice Put Kandelića)
Mjera: 1.1.4.	Ozelenjivanje prometnih površina i poticanje održive zelene mobilnosti
Aktivnost: 1-8	Unapređenje i uređenje postojećih prometnih koridora i unapređenje površina za promet u mirovanju -Povezivanje koridora ozelenjavanjem i sadnjom stabala iz ulice Ivana Pavla II s ulicom Petra Zoranića kat.čest.br. 3606 do plaže - U Ulici kneza Mislava na dijelu kat.čest.br. 9283/3 planirati izgradnju parkirališta primjenom NBS sustava rješenja te sadnju stabala između svaka 3 parkirna mjesta. - Postaviti parkirališta za bicikle i punionice za električne bicikle (k.č. 3865/1) -Kod uređenja postojećih i novih javnih parkirališnih površina planirati sadnju visoke vegetacije ili postavljanje zelenih nadstrešnica zbog osiguranja hlada i smanjenja toplinskih otoka
Aktivnost: 1-9	-Određiti prioritetna područja prometnica za uspostavu drvoreda i održivih drenažnih sustava analizom i planiranjem -Projektiranje drvoreda i održivih drenažnih sustava, izrada tehničke dokumentacije Izvedba pilot projekta uspostave drvoreda i održivih drenažnih sustava uz monitoring
Aktivnost: 1-10	-Izgraditi nogostupe u prioritetnim područjima (10 km dužine)
Aktivnost: 1-11	-Prilikom izrade projektne dokumentacije za planirane trase lokalnih i nerazvrstanih cesta odrediti moguće lokacije za zelene koridore (drvorede) uz njih. -Modernizacija nerazvrstanih cesta (u neuređenim dijelovima građevinskog područja)
Mjera: 1.1.5.	Unapređenje sakralno-memorijalnih prostora
Aktivnost: 1-12	Krajobrazno uređenje i proširenje groblja Privlaka (k.č.br.755) - Proširenje groblja i ozelenjavanje površine gdje je moguća sadnja stabala, živica, autohtone vegetacije. - Postavljanje zasjene gdje je to moguće - Postavljanje vodopropusne podloge /opločenja na površinama predviđenih za parkiranje automobila
Mjera: 1.1.6.	Unapređenje i uređenje turističkih i edukativnih sadržaja
Aktivnost: 1-13	Zone za turizam -Uređenje staze na šetnici, duž obale uz more (kat.čest. br. 9283/2, 9283/1), izrada idjenog projekta, projektiranje, nadzor i dozvole -Održavati i unapređivati postojeće plaže i opremiti ih sadržajima koji nedostaju: drveće u svrhu hlada, hortikulturno uređenje

	-Omogućiti pristup za osobe s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću -Na plažama i prostor uz plaže, postaviti veće koševe za smeće te organizirati odvoz otpada jednom dnevno, manjim vozilom komunalnog poduzeća -Uspostaviti LED rasvjetu, postaviti klupe -U ulici Tina Ujevića (kat.čest. 3605) obnoviti igralište za balote, uspostaviti rasvjetu, obnoviti dječje igralište novim igralima, postaviti koševe za otpad, postaviti klupice za sjedenje, dosaditi lokaciju novim stablima i grmovima
Aktivnost: 1-14	Unapređenje turističkog potencijala i uspostava novih turističkih sadržaja -Uvođenje edukativnih sadržaja (o prirodnim i kulturnim vrijednostima) za sve dobne skupine u parkove i na značajne lokacije)
Aktivnost: 1-15	-Oživljavanje zelenih sajмова za promociju proizvoda lokalnih proizvođača (npr. lokalni opg-ovi, dostupni jednom tjedno)
Aktivnost: 1-16	-Uspostavljanje mobilnih štandova za prodaju, oblikovani autohtonim motivima kraja
Aktivnost: 1-17	-Poticati i promovirati tradicijske obrte koji u svom radu primjenjuju ručnu proizvodnju u svrhu stvaranja turističke destinacije
Aktivnost: 1-18	-Organizirati edukativne radionice izrade autohtonog suvenira
Aktivnost: 1-19	-Povezati privlačke bunare kroz izlete biciklom
Mjera: 1.1.7.	Poticanje izgradnje nove ZI kojom se jača otpornost urbanog područja na posljedice klimatskih promjena
Aktivnost: 1-20	Zelene površine uza stambene zgrade -Poticati lokalno stanovništvo na uspostavu i cjelogodišnje uređenje privatnih vrtova (sadnjom stabala za zasjenu ili voćaka, ukrasnog cvijeća ili autohtonog bilja, ili uspostava vrtova za obiteljsku proizvodnju hrane)
Aktivnost: 1-21	-Organizirati natječaje za najljepši vrt ili okućnicu
Aktivnost: 1-22	-Organizirati razmjenu ili podjelu sadnica cvijeća
Aktivnost: 1-23	Zelene površine uza zgrade javne, društvene i gospodarske namjene -Unaprjeđenje otvorenih površina mješovite namjene i javno društvene namjene i integracija u sustav javnih zelenih površina, primjena NBS sustava (sadnja stabala, rješavanje odvodnje vodopropusnim podlogama) na parkiralištima uz javne zgrade, postavljanje nadstrešnice (parkiralište ispod vrtića k.č. 3799/1)
Aktivnost: 1-24	-Uspostaviti zaštitni zeleni pojas oko planiranog reciklažnog dvorišta kat.čest 6766/23
Aktivnost: 1-25	-Zelena poslovna zona (zelena parkirališta, nadstrešnice, FNE na nadstrešnicama, postavljanje vodopropusnih podloga parkirališta), ozelenjivanje stablima i grmljem, postavljanje punionice za električna vozila)
Aktivnost: 1-26	-Nabava nove opreme i strojeva za održavanje javnih, zelenih površina, održavanje groblja, te za nabavu urbane opreme
Aktivnost: 1-27	Postavljanje javnih slavina za pitku vodu Lokacije koje najviše koristi lokalno stanovništvo: k.č. 9282/1, 3605, 9291/4, 6166/1
Aktivnost: 1-28	Sanacija i dopuna postojećih drvoreda

	-Uspostaviti drvorede uz prometnu infrastrukturu u sklopu poslovne zone K1 i R1: sadnja stabala (uspostava drvoreda), živica duž ulice Put Kandelica (kat.čest.br.6165/1) i sadnja stabala (uspostava drvoreda), živica duž Stadionske ulice (kat.čest.br.5739/1, 5739/2) -Dosaditi stabla u ulici Ivana Pavla II s desne strane ceste (k.č. 9277/1)
--	---

Posebni cilj 1.2. Razvoj i unaprjeđenje plave infrastrukture

Ovim ciljem propisuju se mjere i aktivnosti razvoja i unaprjeđenja vodenih površina i uređenja ostalih elemenata plave infrastrukture te uspostava sustava održive odvodnje, zaštite od bujica i poplava.

Mjera: 1.2.1.	Razvoj i unaprjeđenje plaža
Aktivnost: 1-29	Uređenje javnih športsko-rekreacijskih površina uz plaže - Postaviti “zelene” modularne sanitarne čvorove na površinama uz plaže gdje je moguće (k.č. 9283/3 i k.č. 9291/4)
Aktivnost: 1-30	- Prilagoditi dostupnost pojedinih površina uz plaže i prilaz plažama osobama s invaliditetom i slabije pokretnim osobama
Mjera: 1.2.2.	Razvoj i uređenje morske obale
Aktivnost: 1-31	Morska obala -Na k.č. br. 9283/3 (obala uvala Loznica) planirati sadnju drvoreda uz šetnicu, planirati navodnjavanje drvoreda, postavljanje novih klupa za sjedenje sa koševima za otpad
Aktivnost: 1-32	-Na k.č. br. 9282/1 područje obale Artiće planirati sadnju grmova uz obalu, postavljanje pametnih klupa i žardinjera sa zelenilom
Aktivnost: 1-33	Izrade projektne dokumentacije uređenja obalnog pojasa- plaža i sanacija obale, planirati plaže i obale otporne na podizanje razine mora
Aktivnost: 1-34	Sanacija područja podložna poplavama - uređenje područje vodotoka prema Prostornom planu
Mjera: 1.2.3.	Uspostava sustava održive odvodnje, zaštite od bujica i poplave
Aktivnost: 1-35	Integrirani sustav urbane odvodnje -Izgradnja 0,5 km (odrediti broj km) sustava odvodnje uvođenjem NBS sustava
Aktivnost: 1-36	Izgradnja i implementacija sustava za pročišćavanja otpadnih voda - Nastavak aglomeracije Nin-Privlaka-Vrsi
Aktivnost: 1-37	Izgradnja sustava za navodnjavanje -Uspostava navodnjavanja drvoreda na k.č. br. 8053

Posebni cilj 1.3. Smanjenje toplinskih otoka

Ovim ciljem propisuju se mjere i aktivnosti kojima će se smanjiti utjecaj visokih temperatura na svakodnevni život. Smanjenje toplinskih otoka planirano je sadnjom i ozelenjavanjem javnih zelenih površina (javnih parkirališta i parkova), kao i na poticanju sadnje na privatnim neiskorištenim zemljištima, čime bi se omogućilo stanovništvu da unatoč visokim temperaturama nesmetano posjećuje mjesta koja predstavljaju prostore čestog okupljanja. Kroz ovu mjeru potiče se i korištenje elemenata zelene infrastrukture (zeleni krovovi i zelene fasade), kako na javnim objektima, tako i na objektima u privatnom vlasništvu.

Mjera: 1.3.1.	Obnova postojećih zgrada s elementima energetske učinkovitosti, OIE i elementima otpornosti na klimatske promjene
Aktivnost: 1-38	Zeleni konstruktivni elementi na zgradama -Poticanje uspostave zelenih krovova, zelene fasade na javnim i privatnim objektima, instalacija fotonaponske elektrane (provedba pilot projekta)
Aktivnost: 1-39	-Natkrivanje slobodnih površina parkirališta bez zelenila fotonaponskim sunčanim panelima – dvorište / parking zgrade Općine Privlaka
Aktivnost: 1-40	Poticanje vlasnika površina pogođenih toplinskim otocima na primjenu elemenata ZI na vlastitim česticama -Provesti promotivne i edukacijske kampanje o prednostima vodopropusnih obloga i opločenja
Aktivnost: 1-41	Štititi i održavati zelene površine, drveće i ostalu visoku vegetaciju u dijelovima Općine koji pokazuju visoku ranjivost na toplinske udare kroz prostorno-plansku dokumentaciju -Ugraditi u prostorno plansku dokumentaciju radi zaštite prirodnog zelenila, kako bi se zaštitio pokrov zemlje od ispiranja uslijed kiša, kako bi se zaštitila i poticala bioraznolikost -Sve postojeće parkovne površine, drvoredi i šumski rubovi evidentirati i označiti kao zaštićene zone -Zabraniti prenamjenu tih površina u građevinsko zemljište bez kompenzacijskih mjera (npr. stvaranje novih zelenih površina iste veličine) -Propisati korištenje autohtonih mediteranskih vrsta (bor, čempres, maslina, hrast crnika) koje su otpornije na sušu i zahtijevaju manje održavanja -Kod svake nove stambene ili turističke izgradnje propisati minimalan broj stabala po parceli -Planirati sustav monitoringa stanja vegetacije i toplinskih otoka (npr. korištenjem satelitskih snimaka ili lokalnih mjerenja)

STRATEŠKI CILJ 2: Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Kružna obnova nekorisćenih prostora i zgrada trebala bi potaknuti učinkovito korištenje prostornih resursa, odnosno doprinosa održivom korištenju zemljišta kroz smanjenje potrebe za širenjem građevinskih područja na trenutačno neizgrađena područja. Nadalje, cilj pridonosi smanjenju nastanka građevnog otpada, poboljšanju energetske svojstava zgrada, odnosno ukupnom očuvanju resursa korištenih u prostoru i zgradama te revitalizaciji prostora u kojem su zgrade izgrađene. Za učinkovitu implementaciju potrebno je uključiti mjere i projekte kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u postojeće i buduće dokumente prostornog uređenja općine.

Kako bi se omogućili preduvjeti za ostvarenje navedenog definirana su dva posebna cilja:

PC 2.1. Provedba kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

PC 2.2. Unapređenje i provedba urbane obnove

Za provedbu Posebnih ciljeva 2.1. i 2.2. definirane su 4 mjere i 9 aktivnosti.

Posebni cilj 2.1. Provedba kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Ovim ciljem propisuju se mjere i aktivnosti kako bi se proveo proces kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Mjera: 2.1.1.	Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom
Aktivnost: 2-1	Planirati obvezu primjene principa NBS-a pri projektiranju građevina u neizgrađenim stambenim, mješovitim, gospodarskim, ugostiteljsko-turističkim i rekreacijskim zonama -Ugraditi u prostorno planske dokumente
Aktivnost: 2-2	Uspostaviti punionice za električna vozila - postavljanje punionica na lokacijama kat.čest.br. 3799/1 (parkiralište ispod vrtića) i 3865/1 (dvorište zgrade općine)
Mjera: 2.1.2.	Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada
Aktivnost: 2-3	Revitalizirati i/ili prenamijeniti nekorištene prostore i zgrade utvrđene Strategijom ZUO, a posebno objekte kulturne baštine Obnova i uređenje objekta u informacijsko-prezentacijski / posjetiteljski centar „Privlački sabunjar“ gospodarska zgrada na kat.čest.br. 2701 -Izrada projektno-tehničke dokumentacije -Obnoviti i urediti nekretninu za turističke svrhe na prethodno utvrđenoj nekretnini, uz primjenu nZEB standarda i elemenata zelene infrastrukture -Osigurati pristupačnost objektu osobama s invaliditetom i slabijom pokretljivošću
Aktivnost: 2-4	Javna rasvjeta – energetska učinkovita LED rasvjeta, daljinsko upravljanje -Izrada glavnog projekta rekonstrukcije javne rasvjete -Modernizacija sustava javne rasvjete uz stručni nadzor izvedbe radova

Posebni cilj 2.2. Unapređenje i provedba urbane obnove

Ovim ciljem propisuju se mjere i aktivnosti koje potiču preobrazbu prostora i zgrada kroz izgradnju društveno korisnih objekata uz uređenje njihova okoliša i primjenu elemenata zelene infrastrukture. Na području općine Kotoriba je u narednom razdoblju planirana je 1 izgradnja reciklažnog dvorišta i dogradnja 1 vrtića.

Mjera: 2.2.1.	Preobrazba prostora i zgrada
Aktivnost: 2-5	Izgradnja ili dogradnja objekata i okoliša društvene namjene uz uređenje okoliša primjenom elemenata zelene infrastrukture Uređenje okoliša društvene namjene:

	-na k.č. br. 7514 (ulica Trg Stanina), opremanje klupama za sjedenje, koševima za otpad, u parku uspostava terena za bočalište, opremanje LED rasvjetom - Sadnja stabala i niskog raslinja
Mjera: 2.2.2.	Provedba pilot projekta kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Aktivnost: 2-6	Solarna elektrana – projektiranje i izgradnja -Projektiranje i izgradnja solarne elektrane na novoj poslovnoj zgradi reciklažnog dvorišta sa troškovima stručnog nadzora i ugovorom o dijelu za provedbu javne nabave. Cilj izgradnje solarne elektrane je dugoročno smanjenje troškova električne energije).
Aktivnost: 2-7	Reciklažno dvorište - izgradnja -Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta na parceli predviđenoj Prostornim planom kat. čest. 6766/2
Aktivnost: 2-8	Sanacija i uređenje odlagališta otpada tzv. „divlje odlagalište“ -Na prethodno utvrđenim lokacijama „divljeg odlagališta“ sanirati otpad zakonom reguliran način -Postavljanje informacijskih ploča o zabrani odlaganja otpada nakon sanacije
Aktivnost: 2-9	Ublažavanje problematike potencijalnog nastanka klizišta i sadnja preporučenih vrsta (dubokog korijenskog sustava) - Sanacija na detektiranoj lokaciji potencijalnog nastanka klizišta na kat.čest.br. 9282/2 – klizište pored groblja

STRATEŠKI CILJ 3: Očuvanje i unaprjeđenje biološke i krajobrazne raznolikosti

Ovaj cilj usmjeren je ka očuvanju i unapređenju biološke komponente zelene infrastrukture kao osnove za njenu otpornost i funkcionalnost. Urbana bioraznolikost bitan je element svakog grada s obzirom na usluge ekosustava koje pruža, a koje su od značaja za što ugodniji život. Usluge ekosustava povezane s urbanom bioraznolikosti su: smanjenje temperature zraka, pročišćavanje zraka, smanjenje buke, omogućavanje rekreacije i odmora, te u zadnje vrijeme iznimno je prepoznata i usluga ekosustava koja se odnosi na psihičko zdravlje ljudi. Osim urbane bioraznolikosti, na području grada i izvan urbane zone bitno je sačuvati prirodna staništa kako bi se potaknuo kontinuitet i povezanost staništa za očuvanje vrsta koje se kreću područjem te zbog osiguravanja kvalitetnih stanišnih uvjeta za njihov opstanak. Povezivanje prirodnih dijelova grada s okolnim predjelima doprinosi očuvanju bioraznolikosti i šireg područja. Također, kako bismo se prilagodili na klimatske promjene i pritiske koji su već prisutni i koji slijede, nužno je očuvati stabilnost ekosustava, što između ostalog uvjetuje stopa bioraznolikosti. Šumski ekosustavi predstavljaju jezgre bioraznolikosti kao jedan od najznačajnijih prirodnih resursa na gradskom području te nude brojne općekorisne funkcije. Prilikom gospodarenja potrebno je uzeti u obzir zahtjeve već ugroženih šumskih staništa, poticati obnovu degradiranih ekosustava te održivo gospodariti sastavnicama kako ne bi došlo do dodatnog ugrožavanja njihove vitalnosti.

Kako bi se omogućili preduvjeti za ostvarenje navedenog definirana su tri posebna cilja:

PC 3.1. Očuvanje i unapređenje područja visokih prirodnih i krajobraznih vrijednosti

PC 3.2. Omogućiti nesmetane migracije divljim vrstama i uspostaviti vrijedna staništa

PC 3.3. Unaprijediti obalna i vodena staništa

Za provedbu Posebnih ciljeva 3.1., 3.2. i 3.3. definirane su 3 mjere i 9 aktivnosti.

Posebni cilj 3.1. Očuvanje i unapređenje područja visokih prirodnih i krajobraznih vrijednosti

Ovim ciljem propisuju se mjere i aktivnosti kako bi se očuvala i unaprijedila područja visokih prirodnih vrijednosti i uspostavila suradnja s JU Natura Jadera radi očuvanja područja ekološke mreže, uspostavile nove strukture za skloništa i hranilišta za urbanu faunu.

Mjera: 3.1.1.	Očuvanje i unapređenje vrijednih prirodnih staništa
Aktivnost: 3-1	Očuvanje vrijednih prirodnih lokaliteta u naseljenom području -Očuvati cjelovitosti prirodnih staništa prilikom planiranja i smještaja novih razvojnih djelatnosti u prostoru, kao izraženo visokog stadija razvijenosti prirodnog ekosustava
Aktivnost: 3-2	Unapređenje vrijednih staništa unutar područja ekološke mreže -Uspostaviti suradnju s JU Natura Jadera na aktivnostima očuvanja područja ekološke mreže: područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) HR4000005 Privlaka-Ninski zaljev-Ljubački zaljev i HR3000176 Ninski zaljev te područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000023 SZ Dalmacija i Pag. -Na lokaciji postaviti (više jezične) reklamne panoe i table s braillovim pismom s prikazom obuhvata područja ekološke mreže (POVS) HR4000005 Privlaka-Ninski zaljev-Ljubački zaljev kako bi se informirala javnost o značenju i koristi područja ekološke mreže
Aktivnost: 3-3	Očuvanje i unapređenje antropogenih vodenih staništa -Prioritet očuvanja antropogenih vodenih staništa prilikom planiranja i smještaja novih razvojnih djelatnosti u prostoru, s obzirom na njihov boravišno-rekreacijski i psihofizičko-zdravstveni značaj za stanovnike, kao i značaj vodenih prostora za povećanje bioraznolikosti u urbanom tkivu
Aktivnost: 3-4	Očuvanje i postavljanje novih struktura za sklonište, hranu i reprodukciju urbane faune - nužnost implementacije skloništa i hranilišta za urbanu faunu u svrhu povećanja biološke raznolikosti, stabilnosti i otpornosti ekosustava u urbanom području
Aktivnost: 3-5	-Uređenje okoliša dječjeg igrališta u dvorištu dječjeg vrtića Sabunić elementima zelene infrastrukture: izgradnja cvjetnjaka ili sadnja voćnjaka, postavljanje hotela za kukce, postavljanje kućica za ptice radi podizanja svijesti o važnosti povećanja biološke raznolikosti od rane dobi

Posebni cilj 3.2. Omogućiti nesmetane migracije divljim vrstama i uspostaviti vrijedna staništa

Ovim ciljem propisuju se mjere i aktivnosti kako bi se uspostavili ekološki koridori u izgrađenom području radi lakšeg kretanja faune, očuvale manje površine s visokom prirodnom vegetacijom radi ekološko-zaštitne funkcije.

Mjera: 3.2.1.	Uspostava ekoloških koridora u izgrađenom području za kretanje faune
Aktivnost: 3-6	Poticanje uspostavljanja ekoloških koridora u vidu živica i drvoreda unutar izgrađenog područja naselja na način da se potiče uspostavljanje zelenila na privatnim i javnim površinama koje zajedno čine značajan sustav umreženih zelenih i prirodnih elemenata u gradu, čime se osnažuje bioraznolikost i potiče migracija biljnog i životinjskog svijeta

	- Uspostava zelenog koridora uz plažu (izraditi plan ozelenjavanja, provedba projekta ozelenjavanja, monitoring i održavanje) - Put Kandelica (kat.cest. 6165/2) – dosaditi stabla, posaditi grmove
Aktivnost: 3-7	-Na k.č. br. 5492 i 9277/3 uspostava zelenila na javnoj površini uz prometnicu, sadnja stabala maslina, niskih grmova i travnjaka
Aktivnost: 3-8	Očuvati manje površine s visokom vegetacijom ekološko-zaštitne funkcije -Očuvanje cjelovitosti manjih površina s visokom vegetacijom gdje je glavni cilj povezivanje fragmentiranih i izoliranih područja. Ta su područja vrlo često ključna radi zaštite zemljišta, prometnica i drugih objekata od erozije, bujica i poplava, utjecaja na vodni režim i hidroenergetski sustav, utjecaja na plodnost zemljišta i poljoprivrednu proizvodnju; utjecaja na klimu i stvaranje povoljnih uvjeta za odmor i rekreaciju, i sl.

Posebni cilj 3.3. Unaprijediti obalna i vodena staništa

Ovim ciljem propisuju se mjere i aktivnosti očuvanja i unapređenja vrijednih prirodnih obalnih i morskih staništa.

Mjera: 3.3.1.	Očuvanje i unapređenje vrijednih prirodnih obalnih i morskih staništa
Aktivnost: 3-9	Očuvati neizgrađene dijelove obalnog pojasa i morska staništa od izgradnje kroz općinske propise i prostorno-plansku dokumentaciju -Očuvanje kroz prostorno plansku dokumentaciju

STRATEŠKI CILJ 4: Planiranje i upravljanje razvojem zelenom urbanom obnovom

Ovaj cilj usmjeren je na mjere i aktivnosti koji potiču program informiranja i edukacije javnosti pomoću organizacije informativnih radionica, događanja, pružanja informacija javnosti putem web stranice kao i oglašavanje aktivnosti vezano za ZI i KG prostorom i zgradama. Potiče se informiranje javnosti putem sredstava javnog priopćavanja, izrade tiskanog materijala, razmjene znanja i iskustava putem projekata te poticanje javnosti na uključivanje u volonterske akcije sadnje drveća. Ovom mjerom nastoji se doprijeti do što većeg broja građana kako bi se istaknule važnosti zelene urbane obnove i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, što se s njihovom primjenom može ostvariti i koje su mogućnosti i dobrobiti korištenja istih.

Kako bi se omogućili preduvjeti za ostvarenje navedenog definiran je jedan posebni cilj:

PC 4.1. Povećanje svijesti o održivom razvoju općine kroz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Za provedbu Posebnog cilja 4.1. definirane su 2 mjere i 10 aktivnosti.

Posebni cilj 4.1. Povećanje svijesti o održivom razvoju općine kroz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Ovim ciljem propisuju se mjere i aktivnosti kako bi se edukacijom svih relevantnih dionika, zainteresirane javnosti te suradnjom sa znanstvenom i stručnom zajednicom, organizacijama civilnog društva i lokalnom zajednicom podigla svijest o zelenoj urbanoj obnovi.

Mjera: 4.1.1.	Poticanje i informiranje javnosti o ZI i KG prostorom i zgradama
Aktivnost: 4-1	Informiranje putem web stranice
Aktivnost: 4-2	Informiranje putem sredstava javnog priopćavanja, medije i društvene mreže
Aktivnost: 4-3	Izrada tiskanog info materijala
Aktivnost: 4-4	Održavanje informativnih radionica
Aktivnost: 4-5	Projekt razmjene znanja i iskustva
Mjera: 4.1.2.	Edukacija o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama
Aktivnost: 4-6	Organiziranje predavanja u sklopu stručnog usavršavanja
Aktivnost: 4-7	Održavanje edukativnih i provedbenih radionica
Aktivnost: 4-8	Uključivanje akademske i znanstveno-stručne zajednice u edukaciju i afirmaciju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama s organizacijama civilnog društva i lokalnom zajednicom (održavanje edukativnih i provedbenih radionica)
Aktivnost: 4-9	Sudjelovanje na inozemnim skupovima i inozemna studijska putovanja u svrhu razmjene znanja vezano uz razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Aktivnost: 4-10	Organiziranje seminara za stručnjake s ciljem razmjene znanja i iskustva te educiranja na temelju primjera dobre prakse

11. HORIZONTALNA NAČELA

Strategija zelene urbane obnove Općine Privlaka kreira niz mjera i projektnih aktivnosti koje osiguravaju jednak pristup svim građanima, a osobito osjetljivim skupinama, kroz promicanje pristupačnosti za osobe smanjene pokretljivosti i osobe s invaliditetom, podupire ravnopravnost spolova i borbu protiv diskriminacije. Strategija zelene urbane obnove Općine Privlaka ima za cilj unaprijediti održivost općine i poboljšati kvalitetu života stanovnika.

Uredba (EU) br. 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća određuje Uvjete koji omogućuju provedbu fondova Europske unije, među kojima i horizontalni uvjet 4. „Provedba i primjena Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom u skladu s Odlukom Vijeća 2010/48/EZ”. Nacionalna razvojna strategija vidi Hrvatsku kao prostor u kojem su svi hrvatski građani jednako prisutni na svim područjima javnog i privatnog života, imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svojih prava i jednaku korist od ostvarenih rezultata. Promicanje ravnopravnosti i jednakih mogućnosti ističe se kao horizontalni prioritet Nacionalne razvojne strategije.

Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine predstavlja akt strateškog planiranja kojim Republika Hrvatska nastavlja kreirati politiku prema osobama s invaliditetom poštujući UN Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom i ostale suvremene međunarodne standarde kao okvir za daljnji razvoj prava za osobe s invaliditetom.

Strategija zelene infrastrukture je orijentirana na omogućavanje i poticanje razvoja pješačkog i biciklističkog prometa, ali i osiguravanje pristupačnosti zdravstvenih i odgojno-obrazovnih ustanova, ustanova socijalne skrbi, pristupačnost mjestu rada, pristupačnost javnog prometa, osiguravanje pristupačnosti stambenih objekata, ustanova u kulturi te objektima i uslugama u turističkim odredištima za osobe s invaliditetom. Pristupačnost osobama s invaliditetom i za djecu s teškoćama u razvoju se također osigurava na sportskim građevinama, ali i na dječjim igralištima, sportskim terenima i parkovima za djecu.

Aktivnosti/projekti koji proizlaze iz ciljeva bit će na raspolaganju svim korisnicima sukladno interesima i preferencijama, a ne rodnom i spolnim determinantama. Projekti će se pripremiti u skladu s relevantnim odredbama Povelje Europske unije o temeljnim pravima i Provedbe i primjene Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom u skladu s Odlukom Vijeća 2010/48/EZ.

Pristupačnost građevina osobama s invaliditetom osigurat će se, prema Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), u skladu s Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN 78/13), odnosno od 28. lipnja 2025. godine sukladno Tehničkim propisom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN 12/23). Kroz sve aktivnosti/projekte izvršavat će se odredbe nacionalnog zakonodavstva, odnosno nadležnog Zakona o ravnopravnosti spolova (NN br. 82/08 i 69/17) i Zakona o suzbijanju diskriminacije (NN br. 85/08 i 112/12).

Pristupačnost za osobe smanjene pokretljivosti i osobe s invaliditetom važan je dio Strategije. Aktivnosti kojima će Strategija utjecati na promicanje horizontalnih načela su:

- Izgradnja i rekonstrukcija pješačkih staza i biciklističkih staza uz poduzimanje mjera za osiguravanje pristupačnosti za osobe smanjene pokretljivosti
- Pristupačnost ulaza, dizala, stepenica, sanitarija i drugih prostorija tijekom rekonstrukcije javnih objekata
- Pristupačnost javnih prostora (parkovi, trgovi i drugi otvoreni prostori)

- Uključivanje osoba s invaliditetom u proces planiranja.

Prilikom planiranja i realizacije mjera Strategije treba voditi računa da su rezultati aktivnosti/projekata pristupačni svim kategorijama građana i to uzimajući u obzir:

- sigurnost, što znači da svi elementi koji čine dio okruženja moraju biti dizajnirani na način da su sigurni za uporabu
- ne smiju predstavljati zdravstveni rizik ili uzrokovati probleme za one koji pate od određenih bolesti ili alergija
- funkcionalnost, znači da bi trebali biti osmišljeni na način da se može obavljati funkcija za koju su namijenjeni bez ikakvih problema ili poteškoća
- razumljivost, svi korisnici bi se trebali biti u mogućnosti orijentirati bez poteškoća u određenom prostoru, primjerice korištenje ikona koje su zajedničke za različite zemlje, izbjegavati uporabu riječi ili kratica koje mogu biti zbunjujuće
- održivost, izbjegavati zloupotrebu prirodnih resursa u cilju očuvanja okoliša
- pristupačnost
- privlačnost.

Pristupačnim javnim ustanovama (predškolskim, školskim, zdravstvenim), sportskim objektima i igralištima, te uređenjem parkova i dječjih igrališta potiče se uključenost ne samo osoba s invaliditetom, već i drugih marginaliziranih skupina u svakodnevni život zajednice, čime se umanjuje rizik od socijalne isključenosti i siromaštva, što predstavlja neizravan učinak na primjenu Zakona o ravnopravnosti spolova (NN 82/08 i 69/17) i Zakona o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08 i 112/12). Strategija će promicati rodnu ravnopravnost i osnažiti oba spola kako bi sudjelovali u odlučivanju o budućnosti svoje općine.

Prilikom projektiranja i izvođenja aktivnosti/projekata vodit će se računa o dostizanju učinkovitosti resursa za pojedina ulaganja. Sekundarni i reciklirani materijal upotrebljavat će se tijekom izgradnje i adaptacija kad god je to moguće, te će se na taj način smanjenjem količine otpada i smanjenjem potrebe za proizvodnjom novih materijala pozitivno utjecati na okoliš. Također, na taj način doprinosi se štednji energije i prirodnih resursa, smanjuju se troškovi prijevoza, energije i štetnih emisija.

Strategijom zelene urbane obnove najviše se doprinosi horizontalnom načelu zelenog rasta. Strategija će zajedno sa svojim mjerama i aktivnostima poslužiti kao podloga za ostvarenje svih aspekata načela zelenog rasta (bioraznolikost, razvoj zelene infrastrukture i gospodarenje okolišem).

Zaključno, sve aktivnosti/projekti koji će proizaći iz predmetne Strategije, bit će usklađeni i pripremljeni sukladno:

- Europskom zelenom planu (COM(2019) 640 final), kojim se EU nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem 2050. godine neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast nije povezan s upotrebom resursa;
- Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.–2027. godine (2021/C 373/01), kojima je definiran proces uključivanja mjera ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima u razvoj infrastrukturnih projekata, a taj proces pripreme za klimatske promjene omogućuje ulagateljima da donose informirane odluke o projektima koji su u skladu s Pariškim sporazumom;
- Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost (2021/C 58/01), koje se temelje na definiranju što zapravo predstavlja „bitnu štetu“ za šest okolišnih ciljeva obuhvaćenih Uredbom o

taksonomiji: (1) smatra se da djelatnost bitno šteti ublažavanju klimatskih promjena ako dovodi do bitnih emisija stakleničkih plinova; (2) smatra se da djelatnost bitno šteti prilagodbi klimatskim promjenama ako dovodi do povećanog štetnog učinka trenutačne klime i očekivane buduće klime na samu tu djelatnost ili na ljude, prirodu ili imovinu; (3) smatra se da djelatnost bitno šteti održivoj uporabi i zaštiti vodnih i morskih resursa ako je štetna za dobro stanje ili dobar ekološki potencijal vodnih tijela, među ostalim površinskih i podzemnih voda ili za dobro stanje okoliša morskih voda; (4) smatra se da djelatnost bitno šteti kružnom gospodarstvu, uključujući sprječavanje nastanka otpada i recikliranje, ako dovodi do znatne neučinkovitosti u uporabi materijala ili u izravnoj ili neizravnoj uporabi prirodnih resursa, ili ako znatno povećava stvaranje, spaljivanje ili odlaganje otpada, ili ako dugoročno odlaganje otpada može uzrokovati bitnu i dugoročnu štetu za okoliš; (5) smatra se da djelatnost bitno šteti sprječavanju i kontroli onečišćenja ako dovodi do znatnog povećanja emisija onečišćujućih tvari u zrak, vodu ili zemlju; (6) smatra se da djelatnost bitno šteti zaštiti i obnovi bioraznolikosti i ekosustava ako je u znatnoj mjeri štetna za dobro stanje i otpornost ekosustava ili je štetna za stanje očuvanosti staništa i vrsta, među ostalim onih od interesa za Uniju;

- Brošuram o Sheratonskoj deklaraciji kojom je 2003. godine usvojena sljedeća terminologija: za odrasle osobe – osobe s invaliditetom, za djecu – djeca s teškoćama u razvoju, a koja je prenesena u Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021 do 2027. godine, koji stavlja naglasak na jednakost, kao temeljno načelo svih ljudskih prava i temeljnih sloboda, a ima za cilj osigurati uvjete za ravnopravno uživanje prava i aktivno sudjelovanje osoba s invaliditetom u svim područjima života zajednice;
- Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN 78/13), kojim se propisuju uvjeti i način osiguranja nesmetanog pristupa, kretanja, boravka i rada osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti u građevinama javne i poslovne namjene te osiguranja jednostavne prilagodbe građevina stambene i stambeno-poslovne namjene, odnosno Tehničkim propisom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN 12/23) od 28. lipnja 2025. godine nadalje;
- Poveljom EU-a o temeljnim pravima (2016/C 202/02), kojom Unija priznaje prava, slobode i načela koja su Poveljom razvrstana u skupine: dostojanstvo, slobode, jednakost, solidarnost, prava građana i pravda;
- Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom, čije svrha je unaprijeđenje, zaštita i osiguravanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i osnovnih sloboda osoba s invaliditetom, i unapređivanje poštivanja njihovog urođenog dostojanstva, a odnosi se na osobe s invaliditetom uključujući osobe sa dugotrajnim fizičkim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjima, koje u interakciji s različitim barijerama mogu ometati njihovo puno i djelotvorno sudjelovanje u društvu ravnopravno s ostalim članovima tog društva.

12. POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE

U nastavku je priložen indikativni financijski i terminski plan provedbe Strategije zelene urbane obnove Općine Privlaka. Kako bi se uspostavili jasni ciljevi, praćenje napretka i osigurala uspješna provedba Strategije, definirani su pokazatelji rezultata, indikativni financijski plan s mogućim izvorima financiranja, terminski plan (vremenski period) provedbe i ključne točke ostvarenja. Za svaku aktivnost definiran je okvir za praćenje i vrednovanje temeljem ključnih pokazatelja rezultata s ključnim točkama ostvarenja.

Praćenje provedbe je proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja. Pokazatelji su mjere koje se koriste za procjenu uspješnosti projekta. Oni mogu biti kvantitativni ili kvalitativni i mogu se primijeniti na različite aspekte projekta, kao što su performanse, kvaliteta, troškovi, vrijeme i rizici. Pokazatelji pomažu u praćenju napretka projekta te omogućuju pravovremenu prilagodbu kako bi se osigurala uspješna provedba projekta. Pokazatelj rezultata je kvantitativni i kvalitativni mjerljivi podatak koji omogućuje praćenje, izvještavanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja. Za provedbu Strategije zelene urbane obnove Općine Privlaka, pokazatelji su usklađeni s pokazateljima rezultata navedenima u Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine i Programu razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine.

Financijski okvir za provedbu ove Strategije prikazuje indikativna financijska sredstva za provedbu aktivnosti, sukladno njihovom tijeku razvoja. Važno je istaknuti da financijski okvir ne uključuje stavke proračuna Općine te su aktivnosti propisane ovom Strategijom u ranim fazama razvoja, stoga je vrijednost dokumentacije i izvedbe prikazana okvirno. S obzirom na niz ograničavajućih čimbenika i procjenu visine očekivanih ulaganja potrebno ih je pobliže definirati unutar zasebnog provedbenog dokumenta, odnosno u detaljnoj pripremi pojedine aktivnosti.

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 1-1	Revitalizacija, ozelenjavanje i izgradnja parka dr. Franje Tuđmana, elementima ZI, sadnja novih stabala	Broj	0	1	200.000,00	Definiranje projektnog zadatka, priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola, realizacija prema projektnoj dokumentaciji	2026.-2030.	Proračun Nacionalna sredstva EU sredstva
A 1-2	Uspostavljanje i izgradnja tematskog parka – edukativno eko dječjeg parka	Broj izgrađenih tematskih parkova	0	1	400.000,00	Definiranje projektnog zadatka, priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola, realizacija prema projektnoj dokumentaciji	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-3	Izgradnja i hortikulturno uređenje općinskog Trga na dijelu čestice br. 3799/1 (procjena na 1200 m2 površine)	Broj izvedenih	0					

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
	I faza: Idejno rješenje, glavni projekt (arhitektura, statika, elektroinstalacije, odvodnja), geodetski radovi, priprema terena, odvodnja, dozvole, suglasnosti.	projekta / aktivnosti			40.000,00	Izgrađeni trgovi	2026.-2030.	Proračun Nacionalna sredstva EU sredstva
	II faza: Građevinski radovi i infrastruktura (popločenje, zemljani radovi, postavljanje cijevi i kabela za javnu rasvjetu, punionicu i pano, izrada betonskih temelja za klupe (10 kom), infrastrukture za punionicu	Broj izvedenih projekta / aktivnosti	0		100.000,00			
	III faza: sadnja visokih stabala (15 kom), sadnja niskog raslinja i grmlja, postavljanje klupa, javne slavine, punionice za bicikle, info panoa, postavljanje koševa za otpatke, ozelenjavanje betonskih i energetskih stupova, uspostava prilaza trgu osobama smanjene pokretljivosti ili invalidnosti	Broj izvedenih projekta / aktivnosti	0		80.000,00			
A 1-4	Izrada glavnog projekta rasvjete na pomoćnom nogometnom igralištu Sabunike	Broj izrađenih projekta	0	1	5.625,00	Izrađen glavni projekt		

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
	Uspostava LED reflektora s visokom energetsom učinkovitošću na pomoćnom nogometnom igralištu Sabunike uz stručni nadzor radova	Broj realiziranih aktivnosti	0	1	110.000,00	Postavljeni reflektori	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
	Unapređenje i ozelenjavanje sportsko-rekreacijske površine na k.č. br. 6166/1 (Sabunike Šumica) elementima ZI (izgradnja obuhvaća sportske terene za: tenis i zona mini golfa, izgradnja staze za trčanje i hodanje (trim staza)	Broj realiziranih aktivnosti	0	4	480.000,00	Izgrađeni sportski sadržaji		
A 1-5	Ozelenjavanje postojećih betonskih energetskih i rasvjetnih stupova u Sabunikama	Broj ozelenjenih stupova	0	20	5.000,00	Ozelenjeni energetski i rasvjetni stupovi	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-6	Uređenje parkirališta na sportsko-rekreacijskoj površini Sabunike vodopropusnim materijalima i ozelenjavanje parkirališta stablima	Uređene površine u m2	0	500 m2 (sadnja visokog zelenila, zamjena asfaltne podloge vodopropusn	70.000,00	Unapređenje parkirališne površine primjenom elemenata ZI	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
				im materijalom				
A 1-7	Izrada idejnog projekta biciklističko-pješačke staze u Sabunikama	Broj izrađenih projekata	0	1	3.250,00	Izrađen idejni projekt biciklističko-pješačke staze	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
	Unapređenje mreže biciklističkih i pješačkih staza	Broj realiziranih projekata	0	1	Odredit će se projektnom dokumentacijom	Unaprijeđena postojeća i izgrađena nova pješačko biciklistička infrastruktura		
A 1-8	Projektiranje, geodetske izmjere, glavni projekt sa troškovnikom, nadzor radova	Broj realiziranih projekata	0	1	33.000,00	Izrađen projekt	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
	Unapređenje površina za promet u mirovanju – izgradnja parkirališta primjenom NBS sustava rješenja i	Broj realiziranih projekata	0	1000 m2	150.000,00	Izgrađena parkirališta primjenom NBS sustava rješenja		

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
	sadnjom stabala na kat.čest. 9283/3 iz ulice Kneza Mislava							
	Postavljanje parkirališta za bicikle i punionice za električne bicikle na kat.čest.br.3865/1 (2 priključka punjenja / 6 parkirnih mjesta)	Broj realiziranih aktivnosti	0	1	2.000,00	Realizirana ZI na parkiralištima		
	Povezivanje koridora ozelenjavanjem, sadnjom stabala iz ulice Ivana Pavla II s ulicom Petra Zoranića kat.čest. br. 3606 plaže i uspostava ozelenjavanja energetske stupova.	Broj realiziranih aktivnosti	0	28+ Stabala	12.000,00	Zasađena stabla, uspostavljen drvodred.	2026.- 2030	Proračun EU sredstva
A 1-9	Odrediti prioritetna područja prometnica za uspostavu drvoreda i održivih drenažnih sustava analizom i planiranjem projekta	Broj analiza	0	1	8.000,00	GIS kartirane prometnice, terenski obilazak, procjena tla i odvodnje, izrađene prioritetne liste	2026.- 2030.	Proračun EU sredstva
	Projektiranje drvoreda i održivih drenažnih sustava, izrada tehničke dokumentacije	Broj projekta	0	1	4.000,00	Projektiran drvodred i održivi drenažni sustav		

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
	Izvedba pilot projekta uspostave drvoreda i održivih drenažnih sustava uz monitoring	Broja izvedenih projekta	0	1	25.000,00	Uspostava drvoreda na odabranim prometnicama, izgrađeni manji infiltracijski kanali ili kišni vrtovi		
A 1-10	Izgradnja nogostupa u prioritetnim područjima	Broj izgrađenih nogostupa u km	0	10	100.000,00	Rekonstrukcija i izgradnja nogostupa s elementima zelene infrastrukture	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-11	Modernizacija nerazvrstanih cesta (ulica u neuređenim dijelovima građevinskog područja)		0		300.000,00	Uređene nerazvrstane ceste	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-12	Krajobrazno uređenje i proširenje mjesnog groblja Privlaka, ozelenjavanje i sadnja stabala	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	140.000,00	Prošireno mjesno groblje, krajobrazno uređenje s elementima ZI	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 1-13	Uređenje zona za turizam - obnova i opremanje postojećih plaža elementima osnovne infrastrukture na kat.čest.br.9283/2 i 9283/1 (I faza): uređenje staze na šetnici, uređenje pristupa osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću.	Broj uređenih staza šetnice uz more u km Broj uređenih pristupa osobama s invaliditetom	0	3,5 km šetnice Pristupi osobama s invaliditetom (rampe/mobilne staze do mora - 10 lokacija)	110.000,00 20.000,00	Uređene zone za turizam: uređene staze na šetnici	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
	Uređenje zona za turizam - obnova i opremanje postojećih plaža elementima zelene infrastrukture (II faza): sadnja drveća, hortikulturno uređenje	Broj zasađenih stabala i grmova	0	520+ stabala (svakih 7 m u zonama hlada) 3,5 km (selektivne zone, grmlje/živice)	260.000,00	Uređene zone za turizam: posađena stabala i hortikulturno uređenje		
	Uređenje zona za turizam - obnova i opremanje postojećih plaža elementima pametne infrastrukture (III faza): dio solarne klupe i standardne klupe, LED rasvjeta,	Broj postavljenih klupa, rasvjete, informativnih ploča i	0	Urbane klupe (otporne na sol i vlagu) 88 kom Pametne klupe	61.600,00 40.000,00	Uređene zone za turizam: postavljene pametne klupe, standardne klupe, LED rasvjeta, koševi za otpatke,		

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
	informativne ploče, koševi za otpatke (s odvojenim spremnicima)	koševa za otpatke		(odabrane točke - 10 kom)		informativne ploče		
				LED/solar rasvjeta obalnog pojasa (140 kom stupova (orijentacijski)	210.000,00			
				Informativne ploče i signalizacija (30 kom (pravila, karte, ekoputokazi)	24.000,00			
				Koševi za otpatke (s odvojenim spremnicima - 50 kom)	12.500,00			
	Projektiranje, nadzor i dozvole				100.000,00	Izrađen projekt		

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 1-14	Unapređenje turističkog potencijala i uspostava novih turističkih sadržaja : kulturni sadržaj (uređenje manjih otvorenih prostora), kroz digitalnu platformu, edukacijski sadržaji i ekološki sadržaji (biciklističke staze, edukativne radionice)	Broj realiziranih aktivnosti	0	5	250.000,00	Uspostava web stranica + mobilna aplikacija za turiste	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-15	Oživljavanje zelenih sajмова za promociju proizvoda lokalnih proizvođača	Broj realiziranih aktivnosti	0	4 (1 godišnje)	12.000,00	Provedeni zeleni sajmovi	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-16	Uspostava mobilnih štandova za prodaju, oblikovani autohtonim motivima kraja	Broj realiziranih štandova	0	5	5.000,00	Uspostavljeni mobilni štandovi za prodaju	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-17	Promocija tradicijskih obrta koji u svom radu potiču proizvodnju u svrhu stvaranja turističke destinacije	Broj aktivnosti	0	3	90.000,00	Provedene promocije	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-18	Organiziranje edukativnih radionica izrade autohtonog suvenira	Broj organiziranih radionica	0	2	5.000,00	Provedene edukativne radionice izrade autohtonog suvenira	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 1-19	Povezivanje Privlačkih bunara kroz izlete biciklom	Broj provedenih projekta	0	4	120.000,00	Povezani Privlački bunari kroz biciklističke ture, edukativne radionice o povijesti bunara, vođene ture s lokalnim vodičima	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-20	Poticanje uređenje i povećanja zelenih površina u privatnom vlasništvu uzgojem lokalnog voća i povrća, ukrasnog bilja	Broj uređene i povećane površine u m ² /ha i broj posađenih biljaka	0 0	3000 m ² 600 kom	30.000,00	Uređene i ozelenjene površine	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-21	Organizacija natječaja za najljepši vrt ili okućnicu	Broj realiziranih organiziranih natječaja	0	1 godišnje (4)	4.000,00	Provedeni natječaj	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 1-22	Organizacija razmjene ili podjele sadnica cvijeća	Broj realiziranih organiziranih razmjena	0	1 godišnje (4)	4.000,00	Provedene razmjene sadnica	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-23	Unaprjeđenje otvorenih površina mješovite namjene i javno društvene namjene i integracija u sustav javnih zelenih površina, primjena NBS sustava na parkiralištima uz javne zgrade i sadnja stabala (3799/1)	Broj realiziranih projekata	0	700 m2	15.000,00	Realizirana ZI na parkiralištima	2025.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-24	Uspostava zaštitnog zelenog pojasa oko planiranog reciklažnog dvorišta	Broj realiziranih projekata	0	1	6.000,00	Smanjenje temperature zraka, smanjenje buke, povećanje kvalitete zraka i podizanje vizualne kvalitete	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-25	Uspostava "zelene" poslovne zone (zelena parkirališta, nadstrešnice, FNE na nadstrešnicama, postavljanje vodopropusnih podloga parkirališta), ozelenjivanje stablima i grmljem,	Broj realiziranih aktivnosti / projekata	0	4	80.000,00	Uspostavljena zelena poslovna zona	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
	postavljanje punionice za električna vozila)							
A 1-26	Nabava nove opreme i strojeva za održavanje javnih, zelenih površina, održavanje groblja, te nabavu urbane opreme	Broj nabavljene opreme i strojeva	0	6	250.000,00	Nabavljena oprema i strojevi za održavanje javnih i zelenih površina	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-27	Postavljanje javnih slavina za pitku vodu	Broj postavljenih javnih slavina	0	10	80.000,00	Postavljene javne slavine za vodu	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-28	Uspostava drvoreda uz prometnu infrastrukturu u sklopu poslovne zone K1 i R1	Broj zasađenih stabala, drvoreda, živica na javnim površinama	0	+150	60.000,00	Zasađena stabla, drvoredi, živice uz prometnu infrastrukturu poslovne zone	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
	Dosadnja stabala u ulici Ivana Pavla II s desne strane ceste	Broj zasađenih stabala	0	+50	20.000,00	Zasađen drvored	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 1-29	Urediti javno športsko-rekreacijske površine uz plaže postavljanjem “zelenih” modularnih sanitarnih čvorova	Broj postavljenih sanitarnih čvorova	0	3	135.000,00	Postavljeni “zeleni” modularni sanitarni čvorovi	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-30	Prilagoditi dostupnost javno športskih-rekreacijskih površina osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti	Broj prilagođenih javnih površina	0	5	5.000,00	Prilagođena dostupnost javno športskih-rekreacijskih površina osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-31	Uz morsku obalu - šetnicu, planirati sadnju drvoreda, navodnjavanje drvoreda, postavljanje klupa za sjedenje sa koševima za otpad (9283/3) Uvala Loznica	Broj zasađenih stabala, postavljenih klupa i koševa za otpad	0		(obuhvaćeno u A 1-13)	Uređena šetnica uz more	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-32	Uz morsku obalu – na području obale Artiće planirati sadnju drvoreda, navodnjavanje drvoreda, postavljanje	Broj zasađenih stabala,	0		(obuhvaćeno u A 1-13)	Uređena šetnica uz more	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
	pametnih klupa za sjedenje sa koševima za otpad i žardinjerama sa zelenilom (9282/1)	postavljenih klupa i koševa za otpad						
A 1-33	Izrada projektne dokumentacije uređenja obalnog pojasa - plaža i sanacije obale, planirati plaže i obale otporne na podizanje razine mora	Broj izrađene dokumentacije	0	1	35.875,00	Izrađena projektna dokumentacija uređenja obalnog pojasa	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-34	Sanacija područja podložna poplavama - vodotoci poplavna područja prema Prostornom planu		0		300.000,00	Sanirana područja prema Prostornom planu	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-35	Izgradnja integriranog sustava urbane odvodnje uvođenjem NBS sustava	Broj izgrađenih kilometara	0	0,5	400.000,00	Izgrađen integriran sustav urbane odvodnje	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-36	Nastavak izgradnje i implementacija sustava za pročišćavanje otpadnih voda (aglomeracija Nin-Privlaka-Vrsi)	Broj izgrađenih km	??	??	170.000,00	Izgrađen i implementiran sustav za pročišćavanje otpadnih voda	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 1-37	Izgradnja sustava za navodnjavanje drvoreda na kat.čest.br.8053	Broj uspostavljen og sustava navodnjavanja u kilometrima	0	0,5	6.000,00	Uspostavljen sustav navodnjavanja drvoreda	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-38	Poticanje uspostave zelenih krovova, zelene fasade na javnim i privatnim objektima (provedba pilot projekta)	Broj izgrađenih novih i obnova postojećih krovova i fasada zgrada primjenom zelenih krovova i zelenih fasada	0	1	50.000,00	Provedeni pilot projekt izgradnje zelenog krova, zelene fasade	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-39	Natkrivanje slobodnih površina parkirališta bez zelenila fotonaponskim sunčanim panelima (Zgrada Općine Privlaka)	Broj natkrivene površine u m2	0	120	15.000,00	Natkrivene parkirališne površine fotonaponskim	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
						sunčanim panelima		
A 1-40	Poticati vlasnike površina pogođenih toplinskim otocima na primjenu elemenata ZI na vlastitim česticama kroz promociju i edukaciju o prednostima vodopropusnih obloga i opločenje	Broj provedenih promotivnih i edukativnih kampanja	0	3	20.000,00	Provedene promotivne i edukativne kampanje	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 1-41	Štititi i održavati zelene površine, drveće i ostalu visoku vegetaciju u dijelovima Općine koji pokazuju visoku ranjivost na toplinske udare	Broj provedenih projekata / aktivnosti	0	3	180.000,00	Održavane zelene površine	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 2-1	Planirati obvezu primjene principa NBS-a pri projektiranju građevina u neizgrađenim stambenim, mješovitim, gospodarskim, ugostiteljsko-turističkim i rekreacijskim zonama kroz prostorno-plansku dokumentaciju	Broj ugrađenih dokumenata	0	4	200.000,00	Integracija u zoniranje - principi održivog razvoja i zelene infrastrukture (ZI) ugrađeni direktno u prostorne planove i regulative koje određuju kako će se koristiti određene zone	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
						(stambene, gospodarske, turističke, rekreacijske)		
A 2-2	Postaviti i uspostaviti punionice za električna vozila	Broj realiziranih punionica	0	2	40.000,00 / jedna	Uspostavljene punionice za električna vozila	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 2-3	Revitalizacija i uređenje neiskorištenog prostora u centar „Privlački Sabunjar“	Broj revitaliziranih prostora	0	1	Odrediti će se projektnom dokumentacijom	Revitaliziran i uređen neiskorišten javni prostor u centar Privlački Sabunjar	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
	Projektno - tehnička dokumentacija centra Privlački Sabunjar		0	1	58.564,00	Izrađena projektno-tehnička dokumentacija	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 2-4	Glavni projekt rekonstrukcije javne rasvjete	Broj izrađenih projekata	0	1	7.000,00	Izrađena projektno-tehnička dokumentacija	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
	Modernizacija sustava javne rasvjete uz stručni nadzor izvedbe radova	Broj tijela javne rasvjete	0	?	100.000,00	Broj zamijenjenih rasvjetnih tijela, smanjenje potrošnje energije (%), smanjenje emisija CO ₂		
A 2-5	Uređenje okoliša društvene namjene u ulici Trg Stanina, opremanjem klupama za sjedenje, koševima za otpad, u parku uspostava terena za boćanje, opremanje rasvjetom. Sadnja stabala i niskog raslinja	Površina obuhvata ZI (m2)	0	1000	300.000,00	Uređen okoliš društvene namjene elementima ZI	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 2-6	Projektiranje i izgradnja solarne elektrane na novoj poslovnoj zgradi reciklažnog dvorišta	Broj uspostavljenih fotonaponskih /solarnih elektrana	0	1	Odredit će se projektnom dokumentacijom	Instalirani kapacitet solarnih panela (kW) na javnim zgradama	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 2-7	Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta	Broj izgrađenih i	0	1	300.000,00	Izgrađeno reciklažno dvorište	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
		opremljenih objekata						
A 2- 8	Sanacija i uređenje odlagališta otpada tzv.“divlje odlagalište“	Broj saniranih deponija	0	?	300.000,00	Sanirana područja komunalnog otpada tzv. ”divlja odlagališta”	2026.- 2030.	Proračun EU sredstva
A 2-9	Ublažavanje problematike nastanka klizišta, uređenje klizišta pored mjesnog groblja	Broj realiziranih saniranih klizišta	0	1	Odredit će se projektnom dokumentacijom	Sanirana klizišta	2026.- 2030.	Proračun EU sredstva
A 3-1	Očuvanje vrijednih prirodnih lokaliteta u naseljenom području kroz eko akcije podmorja uz sudjelovanje općine, komunalnih poduzeća, udruge mladih, škole i vrtića	Broj provedenih eko akcija	0	4	10.000,00	Očuvani vrijedni prirodni lokaliteti	2026.- 2030.	Proračun EU sredstva
A 3-2	Očuvanje i unaprjeđenje vrijednih staništa unutar područja ekološke mreže s nadležnim tijelima JU	Broj očuvanih vrijednih staništa obuhvaćenih područjem	0	3 plana s uključenim mjerama zaštite	10.000,00	Usklađeni planovi s očuvanjem vrijednih staništa	2026.- 2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
		ekološke mreže						
A 3-3	Očuvanje i unapređenje antropogenih vodenih staništa	Broj	0	1	80.000,00	Očuvanje vodenih staništa	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 3-4	Očuvanje postojećih i postavljanje novih struktura za sklonište, hranu i reprodukciju urbane faune	Broj realiziranih aktivnosti	0	11	10.000,00	Izgradnja deset kućica za ptice i jednog hotela za kukce na javnim zelenim površinama	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 3-5	Uređenje okoliša dječjeg igrališta u dvorištu dječjeg vrtića Sabunić elementima zelene infrastrukture: izgradnja cvjetnjaka ili sadnja voćnjaka, postavljanje hotela za kukce, postavljanje kućica za ptice radi podizanja svijesti o važnosti povećanja biološke raznolikosti od rane dobi	Broj realiziranih aktivnosti / projekata	0	na 30 m2 sadnja cvjetnjaka, grmolikih biljaka, sadnja 5 kom stabala voćki uz navodnjavanje kap po kap	1.000,00	Uređen okoliš dvorišta dječjeg vrtića Sabunić	2026.-2030	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 3-6	Poticanje uspostavljanje ekoloških koridora u vidu živica i drvoreda unutar izgrađenog područja naselja	Broj uspostavljenih ekoloških koridora u km	0	5	Visina sredstava odredit će se i pratiti kroz druge projekte (aktivnosti).	Uspostavljeni ekološki koridor	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 3-7	Uspostava zelenila na javnoj površini uz prometnicu, sadnja stabala maslina, niskih grmova i travnjaka na kat.čest. br. 5492 i 9277/3	Broj ozelenjene površine po m2	0	500 m2	5.000,00	Uspostava zelenila uz prometnice, zasađena stabla i grmovi	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 3-8	Očuvanje i obnavljanje cjelovitosti manjih površina s visokom vegetacijom gdje je glavni cilj povezivanje fragmentiranih i izoliranih područja	Broj provedenih aktivnost očuvanja	0	1 godišnje	50.000,00	Očuvana i obnovljena prirodna staništa s visokom vegetacijom	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 3-9	Očuvati neizgrađene dijelove obalnog pojasa i morska staništa od izgradnje kroz općinske propise i prostorno-plansku dokumentaciju	Broj realiziranih aktivnosti	0	1	80.000,00	Očuvanje morskih staništa	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 4-1	Informiranje javnosti: putem web stranice	Broj objava	0	70 (min 1 objava mjesečno)	10.000,00	Informirana javnost	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 4-2	Informiranje javnosti putem sredstava javnog priopćavanja, medije i društvene mreže	Broj provedenih aktivnosti	0	25 (min 4 aktivnosti godišnje)	12.000,00	Informirana javnost	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 4-3	Izrada tiskanog materijala	Broj izrađenog i distribuiranog tiskanog materijala	0	12 (min 2 godišnje)	10.000,00	Informirana javnost	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 4-4	Održavanje informativnih radionica	Broj održanih informativnih radionica	0	8	8.000,00	Informirana javnost	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 4-5	Provođenje projekata razmjene znanja i iskustava	Broj provedenih aktivnosti	0	4	12.000,00	Provedene aktivnosti razmjene znanja i iskustva	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 4-6	Organiziranje predavanja u sklopu stručnog usavršavanja	Broj organiziranih predavanja	0	4	40.000,00	Educirani dionici	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 4-7	Održavanje edukativnih i provedbenih radionica	Broj provedenih radionica	0	5	10.000,00	Informirana javnost	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 4-8	Uključivanje akademske i znanstveno-stručne zajednice u edukaciju i afirmaciju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama s organizacijama civilnog društva i lokalnom zajednicom (održavanje edukativnih i provedbenih radionica)	Broj provedenih radionica	0	5	5.000,00	Uključena akademska i znanstvenostručna zajednica u edukaciju i afirmaciju ZI i KG prostorom i zgradama	2026.-2030.	Proračun EU sredstva
A 4-9	Sudjelovanje na inozemnim skupovima i inozemna studijska putovanja u svrhu razmjene znanja vezano uz razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	Broj	0	4	4.000,00	Educirani dionici i razmjena znanja vezano uz razvoj ZI i KG prostorom i zgradama	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

		Pokazatelji rezultata						
Naziv aktivnosti / projekta		Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Procijenjeni trošak (€)	Ključna točka ostvarenja	Razdoblje provedbe	Mogući izvori financiranja
A 4-10	Organiziranje seminara za stručnjake s ciljem razmjene znanja i iskustva te educiranje na temelju primjera dobre prakse	Broj organiziranih seminara	0	5	5.000,00	Educirani stručnjaci i predstavnici samouprave koji su sudjelovali	2026.-2030.	Proračun EU sredstva

13. POPIS IZVORA/LITERATURE

1. Službene stranice Općine Privlaka
2. Podaci izravno prikupljeni od Općine Privlaka
3. Prostorni plan uređenja Općine Privlaka, IV izmjene i dopune
4. Plan razvoja Zadarske županije od 2021. do 2027. godine
5. Procjena rizika od velikih nesreća Općine Privlaka 2024.
6. Provedbeni program Općine Privlaka za razdoblje 2021.-2025.
7. Strategija upravljanja imovinom Općine Privlaka za razdoblje 2020.-2026. godine
8. Plan upravljanja područjima ekološke mreže Ninskog zaljeva i okolice (PU 6080) 2022. – 2031.
9. Turistička zajednica Općine Privlaka
10. Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. i 2021.
11. Strategija razvoja turizma općine Privlaka za razdoblje od 2015. do 2025. godine
12. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
13. Službene novine
14. Državni hidrometeorološki zavod
15. Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.
16. Službene web stranice Europske komisije
17. Ujedinjeni narodi (2015). Program održivog razvoja do 2030. (Agenda 2030).
18. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine: Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine
19. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. Smjernice za izradu Strategije zelene urbane obnove (Verzija 2.0., lipanj 2024).
20. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Priručnik o primjeni zelene infrastrukture (listopad, 2023.)
21. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Priručnik za implementaciju strategije zelene urbane obnove
22. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Metodologija za identifikaciju i kartiranje urbanih toplinskih otoka
23. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine: Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine, 2021
24. Bulkeley, H. (2020): Nature-based Solutions towards sustainable communities: Analysis of EU-funded projects. Directorate-General for Research and Innovation, Bruxelles.
25. European Commission (2013.): Green Infrastructure (GI) - Enhancing Europe's Natural Capital: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Bruxelles.
26. Geoportal
27. Bioportal
28. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije
29. Enciklopedija <https://proleksis.lzmk.hr/39971/>
30. www.europarl.europa.eu/topics/hr
31. <https://www.kulturni-turizam.com/hrv/sadrzaj/privlaka/>
32. <https://www.privlaka-tz.hr/privlaka-kroz-godisnja-doba#gallery-24>
33. https://mpgi.gov.hr/UserDocsImages/EUFondovi/2020_09_16_Korak-Kruzno-gospodarenje.pdf
34. <https://www.fastcompany.com/90701888/these-bug-hotels-could-bring-biodiversity-back-to-cities>
35. <https://landezine.com/historische-wallanlagen-hoxter-by-frl/>
36. <https://www.farmersalmanac.com/where-to-hang-a-bee-house>
37. <https://www.terra-croatia.eu/topyari-tematski-park-ljepota-nadomak-varazdina/>
38. <https://www.varazdinske-vijesti.hr/drustvo/odrzan-okrugli-stol-o-zastiti-zelenila-na-varazdinskom-gradskom-groblju-73933>
39. <https://landezine.com/hegelplatz-by-frl/>
40. <https://landezine.com/playground-springsiedlung-by-hochc-landschaftsarchitekten/>
41. <https://old.skolskiportal.hr teme/sve-sto-znam-naucio-sam-u-izvannastavnim-aktivnostima/mali-zadrugari-iz-velikoludinskog-kraja/>

42. <https://award.thegreencities.eu/award-2023/belgium>
43. <https://www.pinterest.com/pin/page>
44. <https://greendecor.co.rs/sta-nudimo/zeleni-krovovi/>

POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA

POPIS TABLICA

Tablica 1. Dobna struktura stanovnika općine Privlaka u 2011. i 2021. godini	24
Tablica 2. Starosni pokazatelji stanovništva općine Privlaka u 2021. godini	24
Tablica 3. Struktura stanovništva općine Privlaka s obzirom na dob u 2021. godini	24
Tablica 4. Broj stanovnika prema razinama obrazovanja za stanovništvo starije od 15 godina, općina Privlaka, 2021. godina	25
Tablica 5. Ulaganje u hortikulturno uređenje na području općine Privlaka u razdoblju od 2018. do 2025. godine	46
Tablica 6. Područja prema Direktivi o staništima.....	47
Tablica 7. Područja prema Direktivi o pticama	48
Tablica 8. Popis stanišnih tipova s pripadajućim NKS (Nacionalna klasifikacija staništa) kodom	48
Tablica 9. Pokazatelji stupnja razvijenosti općine Privlaka	54
Tablica 10. Poljoprivredne površine na području općine Privlaka (ARKOD parcele).....	58
Tablica 11. Važnost blizine, dostupnosti, raznolikosti, opremljenosti javnih zelenih površina	70
Tablica 12. Zadovoljstvo s količinom, dostupnošću i opremljenošću javnih zelenih površina	75
Tablica 13. Pregled i kategorizacija tipologija elemenata zelene infrastrukture.....	98

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Zadovoljstvo količinom i stanjem zelenih površina i zelenila (drveće, bilje, cvijeće, travnjaci i slično)	71
Grafikon 2. Vidljivost stabala kroz prozor svojih domova	72
Grafikon 3. Udaljenost uređenih javnih zelenih površina od mjesta stanovanja ispitanika	72
Grafikon 4. Učestalost korištenja zelenih i drugih otvorenih javnih površina	73
Grafikon 5. Prikaz prosječnog boravka prilikom posjete i korištenje zelenih i drugih javnih površina	73
Grafikon 6. Dolazak/mobilnost do zelenih i drugih javnih površina	74
Grafikon 7. Dostupnost javnih zelenih površina	74
Grafikon 8. Dostupnost javnih zelenih površina	76
Grafikon 9. Razlozi korištenja zelenih i vodenih površina	76
Grafikon 10. Koji tipovi uređenih otvorenih javnih površina najviše nedostaju u općini Privlaka	77
Grafikon 11. Nedostaci javnih zelenih površina na području općine Privlaka	78
Grafikon 12. Prioriteti razvoja i uređenja javnih zelenih i otvorenih prostora na području općine Privlaka	79
Grafikon 13. Podizanje kvalitete života u općini Privlaka uređenjem i poboljšanjem zelenih javnih površina	80
Grafikon 14. Interes za sudjelovanje u volonterskim akcijama sadnje drveća ili čišćenja zelenih površina.....	80
Grafikon 15. Percepcija javnosti tijekom uobičajenog kretanja gradom o nedovoljno iskorištenim i/ili napuštenim prostorima i zgradama	81
Grafikon 16. Percepcija javnosti o javnim otvorenim prostorima i/ili zgradama na području općine Privlaka koji su trenutno nedovoljno iskorišteni i/ili napušteni, a koji su prikladni za obnovu i unapređenje	82
Grafikon 17. Opažanje negativnih učinaka klimatskih promjena ili prirodnih rizika u posljednjih 5 godina	83
Grafikon 18. Upoznatost s pojmom zelene infrastrukture.....	83
Grafikon 19. Upoznatost s pojmom rješenja temeljenih na prirodi (engl. NBS - Nature Based Solutions).....	84
Grafikon 20. Upoznatost s pojmom kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	85
Grafikon 21. Vrste programa ili aktivnosti koje bi javnost voljela imati na području općine Privlaka.....	85
Grafikon 22. Sudjelovanje javnosti u zajedničkim aktivnostima vezanim uz teme obrađene upitnikom	86

POPIS SLIKA

Slika 1. Primjeri elemenata zelene infrastrukture u gradovima	10
Slika 2. Položaj Zadarske županije u Republici Hrvatskoj	21
Slika 3. Upravno-teritorijalni ustroj Zadarske županije	22
Slika 4. Granica obuhvata – JLS Privlaka.....	22
Slika 5. Prostorni položaj općine Privlaka i topografska karta Općine	23
Slika 6. Hidrološka karta općine Privlaka.....	26
Slika 7. Privlaka.....	27
Slika 8. Privlaka.....	28
Slika 9. Korištenje i namjena prostora/površina	35
Slika 10. Korištenje i namjena PPUO Privlaka -3b Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora (EKOLOŠKA MREŽA).....	41
Slika 11. Korištenje i namjena PPUO Privlaka -3a Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora	44
Slika 12. Ekološka mreža NATURA 2000 na području općine Privlaka – područja prema Direktivi o staništima i pticama	49
Slika 13. Poljoprivredne površine na teritoriju općine Privlaka	58
Slika 14. Šumska područja na području općine Privlaka	59
Slika 15. CLCplus Backbone 2023 (raster 10 m, Europe, 2-yearly) (prikaz općine Privlaka)	65
Slika 16. Coastal Zones 2018 – vector (prikaz mapiranih obalnih zona općine Privlaka)	66
Slika 17. Stupanj izgrađenosti prikaz općine Privlaka	67
Slika 18. Gustoća pokrova drveća- TCD (Tree Cover Density) prikaz općine Privlaka	68
Slika 19. Model kružnog gospodarenja.....	87
Slika 20. Model kružnog gospodarenja zgradama i prostorom (lijevo) i linearni model gospodarenja zgradama (desno).....	88
Slika 21. Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta na kat.čest.br.6766/23.....	90
Slika 22. Rekonstrukcija i opremanje objekta u informacijsko – prezentacijski / posjetiteljski centar „Privlački sabunjar“	92
Slika 23. Uspostava punionica za električna vozila - lokacije na kat.čest.br. 3799/1	92
Slika 24. Uspostava punionica za električna vozila - lokacije na kat.čest.br. 3865/1	93
Slika 25. Uređenje okoliša društvene namjene - lokacije na kat.čest.br. 7514.....	93
Slika 26. Sanacija detektiranih klizišta pored mjesnog groblja Privlaka	94
Slika 27. Uređenje parka dr. Franje Tuđmana	99
Slika 28. Urbani hotel za kukce postavljen u posudi.....	100
Slika 29. Primjer uređenog parka s dječjim igralištem.....	100
Slika 30. Primjer kućice „bee/bug“	101
Slika 31. Tematski park lokacija na kat.čest.br.9283/3).....	102
Slika 32. Primjer tematski uređenog parka nadomak Varaždina.....	103
Slika 33. Prijedlog potencijalnih lokacija za urbanu šumu (i/ili perivoj)	104
Slika 34. Primjer park šuma Rovinj Zlatni rt	104
Slika 35. Primjer park šuma Rovinj Zlatni rt	105
Slika 36. Obnova dječjeg igrališta i igrališta za balote lokacija na kat.čest.br.3605	105
Slika 37. Postaviti sanitarne čvorove na površinama uz plaže gdje je moguće k.č. 9283/3	106
Slika 38. Primjer modularnog sanitarnog čvora na plažama	107
Slika 39. Ozelenjavanje sportsko-rekreacijske površine na kat.čest. br. 6166/1 (Sabunike Šumica)	107
Slika 40. Mjesno groblje Privlaka (k.č.br.755)	108
Slika 41. Primjer ozelenjavanja groblja u Varaždinu	108
Slika 42. Prikaz vodotoka iz Prostornog plana Općine Privlaka	110
Slika 43. Zeleni urbani koridor – Uređenje morske obale lokacija na kat.čest.br.9283/3.....	110
Slika 44. Uređenje trga na dijelu kat.čest.br.3799/1	111
Slika 45. Primjer uređenog trga.....	112
Slika 46. Primjer uređenja javne površine otvorenog prostora (unutar stambenih naselja)	113
Slika 47. Javna površina uz zgradu općine na kat.čest.br.3865/1	114
Slika 48. Uspostava zaštitnog zelenog pojasa oko planiranog reciklažnog dvorišta na kat.čest 6766/23	114
Slika 49. Javna površina za uspostavu parkirališta dio kat.čest.br.3799/1	115
Slika 50. Primjer uređenja školskog / vrtićkog cvijetnjaka	115
Slika 51. Primjer popločavanja parkirališta vodopropusnom podlogom	116

Slika 52. Zeleni urbani koridor ulica Ivana Pavla II i ulica Alojzija Stepinca (kat.čest.br.9277/1)	117
Slika 53. Sadnja stabala u ulici Petra Zoranića (kat.čest.br.3606)	118
Slika 54. Uspostava zelenog otoka (kat.čest.br. 5492 i 9277/3) Ulica Alojzija Stepinca i skretanje u ulicu Put Mletaka	118
Slika 55. Ulica Put Kandelica (kat.cest. 6165/2) – dosaditi stabla, posaditi grmove	119
Slika 56. Primjer ozelenjavanja prometnica	119
Slika 57. Uređenje plaža (kat.čest.br.9283/2 i 9283/1)	120
Slika 58. Primjer zelenog krova s fotonaponima	121
Slika 59. Sadnja stabala duž ulice Ivana Pavla II sa prikazom urbanih točaka	123
Slika 60. Prijedlog formiranja i uspostave velike urbane mreže općine Privlaka	129
Slika 61. Prijedlog formiranja i uspostave male urbane mreže općine Privlaka	130